

190.711
พ 354

รายงานการวิจัย เรื่อง

15 ก.ย. 2552

โดย

อาจารย์ศุภลิตธี เสร็จประเสริฐ
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤษภาคม 2551

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการทุนวิจัยไม่กำหนดทิศทาง ประจำปี 2548

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
บทคัดย่อ	1
ABSTRACT	2
บทที่ 1 บทนำ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
- ทฤษฎีจิตวิทยาศาสตร์ตะวันตก	7
- ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	10
- แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมในประเทศไทย	23
- การเรียนการสอนวิชาจิตวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยไทย	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	85
แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน(สำหรับนิสิตกลุ่มทดลอง)	86
โจทย์ปัญหาจิตวิทยาศาสตร์กรณีบาร์บารา (สำหรับเปรียบเทียบนิสิตกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุมหลังจากที่กลุ่มทดลองเรียนวิชาจิตวิทยาศาสตร์ครบเทอมแล้ว)	126
โจทย์ปัญหาจริยธรรมที่ใช้ทดสอบทั้งสองกลุ่มหลังเวลาผ่านไป 5 เดือน	165

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตาราง 1 ระดับและชั้นของพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	12
ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมกับ- จริยศาสตร์แห่งความอาทร.....	18
ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิดที่ใช้ generalized other กับแนวคิดที่ใช้ concrete other.....	22
ตาราง 4 แผนการสอนวิชาจริยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรังสิต.....	31
ตาราง 5 แผนการเรียนการสอน รายวิชาจริยศาสตร์ (LB215 : Ethics) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.....	36
ตาราง 6 แผนการสอนวิชาจริยศาสตร์ที่ใช้ในโครงการวิจัย.....	43
ตาราง 7 ระดับคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองจำนวน 18 คน.....	60
ตาราง 8 ระดับคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองจำนวน 18 คน.....	62
ตาราง 9 ระดับคะแนนเปรียบเทียบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิต กลุ่มทดลองจำนวน 18 คน และระดับศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และ แก้ปัญหาจริยศาสตร์.....	63
ตาราง 10 ระดับคะแนน โจทย์ปัญหาจริยศาสตร์ “กรณีบาร์บารา”ของนิสิต กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	64
ตาราง 11 ระดับศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ของนิสิต ทั้ง 2 กลุ่ม.....	65
ตาราง 12 ระดับคะแนน โจทย์ปัญหาจริยศาสตร์ “กรณีทุจริตสอบเข้ามหาวิทยาลัย” ของนิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	67
ตาราง 13 ระดับศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ของนิสิต ทั้ง 2 กลุ่มหลังจากผ่านมา 5 เดือน.....	68
ตาราง 14 ตารางเปรียบเทียบศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ ในช่วงที่ทำโจทย์กรณีบาร์บารากับช่วงหลังจากผ่านไปแล้ว 5 เดือน ของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม.....	70

ตาราง 15 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “การสอนโดยก่อน สอบกลางภาคเน้นทฤษฎี หลังสอบ กลางภาคเน้นการประยุกต์ นิสิตมีความรู้ดีอย่างไร”.....	71
ตาราง 16 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “การสอนโดยเน้นทฤษฎี จริยศาสตร์ทั้งตะวันตกและตะวันออก นิสิตเห็นด้วยหรือไม่”.....	72
ตาราง 17 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “นิสิตมีความเห็นอย่างไรที่ อาจารย์เลือกสอบกลางภาค โดยเน้นการวัดผลจากการวิเคราะห์ สถานการณ์และไม่เน้นสอบวัดผลในส่วนของความเข้าใจใน แต่ละทฤษฎี”.....	73
ตาราง 18 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “นิสิตมีความเห็นอย่างไรในการ วัดผลปลายภาคโดยให้เขียนบทความและให้นิสิตสามารถที่จะเลือกหัวข้อ เองได้ตามที่อาจารย์กำหนดให้เลือก”.....	74
ตาราง 19 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “เนื้อหาส่วนไหนที่ชอบมากที่สุด และส่วนไหนที่ชอบน้อยที่สุด”.....	75
ตาราง 20 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “คิดว่าการเรียนช่วยกระตุ้น ความคิดวิเคราะห์เชิงจริยศาสตร์ของนิสิตมากน้อยเพียงใด”.....	76

- รายงานการวิจัยเรื่อง : แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์
- ผู้วิจัย : นายสุกสิทธิ์ เสร็จประเสริฐ
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางที่จะทำให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่องหลังจากเรียนวิชาจริยศาสตร์ไปแล้ว

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนการสอนวิชาจริยศาสตร์ และทำการสอนจริงให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ วิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์จำนวน 18 คน หลังจากนั้นจึงได้ทำการทดสอบโดยใช้โจทย์ปัญหาจริยศาสตร์กับนิสิตกลุ่มทดลองทั้ง 18 คนและนิสิตกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน หลังจากนั้นอีก 5 เดือนได้ทำการทดสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และโจทย์ปัญหาจริยศาสตร์จำนวน 2 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาจริยศาสตร์ตามแผนการสอนที่วางเอาไว้มีการพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ทั้ง 18 คน และเมื่อให้ทำโจทย์ปัญหาจริยศาสตร์เทียบกับกลุ่มควบคุม ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองจะมีการพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ดีกว่ากลุ่มควบคุม หลังจากเวลาผ่านไป 5 เดือนได้ทำการเก็บข้อมูลใหม่พบว่ากลุ่มทดลองจะมีการพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่จะไม่ดีเท่าตอนที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังจากเรียนเสร็จแล้วทันที

Title : An Approach for Programming Ethics Courses to Develop the
Students' potential in Analyzing and Solving Ethical Problems

Author : Mr. Suppasit Sretprasert
Department of Philosophy and Religion
Srinakharinwirot University

ABSTRACT

The main purpose of this research is to search for a teaching and learning approach which can develop students' potential in analyzing and solving ethical problems. It also aims to construct the proposed approach so that, after finishing the course, the students are able to develop the same potential on their own.

The research method is divided into two stages: the first is designing, by analytical approach, structure of the course to be actually used with a tested group of 18 faculty of science- students studying in Computer Science Program. The second stage is to evaluate all 18 students and another controlled group of 20 students by a number of same ethical problem-questions. The similar evaluation is conducted again, five months later, with the same groups of students. The Tools used for collecting the relevant data are two sets of pre-study test, post-study test, and ethical problem-questions.

The research result shows that all 18 students of tested group which studied the designed Ethics course have a level of development in their potential to analyze and solve ethical problems. Compared to 20 students of the controlled group, the students of tested group show that they have better development. However, the second-time evaluation shows that the development of the tested group is not as well as that shown by the first-time evaluation, though their developments are still more satisfactory compared to the students of the controlled group.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันปัญหาจริยธรรมได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชนซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มเสี่ยง ถ้าสังคมยังไม่หาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ปัญหาต่างๆก็จะเกิดขึ้นแล้วซ้ำอีกซึ่งอาจจะสายเกินกว่าที่จะเยียวยาแก้ไขให้ดีขึ้นได้อีกต่อไป การจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์ (หรือวิชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยศาสตร์และจริยธรรม)จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน แต่ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ควรจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์อย่างไรจึงจะรับประกันได้ว่าผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โคลเบอร์ก (เฟาส์, เดวิด . สุกใจ บุญอารีย์ (แปล) , 2541) นับเป็นนักวิชาการพวกแรกที่ปฏิวัติการสอนจริยศาสตร์แบบใหม่โดยการที่เขาคิดค้นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นมา และเห็นว่าการสอนจริยศาสตร์โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางจริยธรรมนับว่าเป็นเป้าหมายสูงสุด

แมทธิวส์ (Mathews , M. C. , 1990) มีความเห็นว่าในปัจจุบันนี้ปัญหาใดเลมมาเชิงจริยศาสตร์หรือปัญหาทางสองแพร่งทางศีลธรรม¹ (Moral Dilemma) มีมากขึ้นกว่าแต่ก่อน อาจเป็นไปได้ว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นทุกขณะ และในแต่ละปีก็จะมีปัญหาใดเลมมาเชิงจริยศาสตร์เกิดใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ถ้าเราไม่สอนผู้เรียนให้เข้าใจปัญหาใดเลมมาพวกนี้และชี้แนะแนวทางการวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมเพื่อให้เขาสามารถนำไปประยุกต์ได้จริงในชีวิตประจำวันหลังจากเรียนจบแล้วก็นับว่าเป็นการสอนจริยศาสตร์ที่สูญเปล่า

บลัม (Blum , 1993) ยังชี้ให้เห็นอีกด้วยว่าการแก้ปัญหาจริยศาสตร์ในสมัยนี้ควรใช้เกณฑ์หลายอย่างประกอบกัน หรือพิจารณาให้ดีกว่า แต่ละปัญหาควรมีวิธีแก้แบบใดได้บ้าง ไม่จำเป็นว่าทุกคนจะต้องแก้ปัญหาจริยศาสตร์เดียวกันด้วยความคิดที่เหมือนกันไปหมด ทั้งนี้และทั้งนั้นยังขึ้นอยู่กับเพศ วัย และบุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้น ขอเพียงแต่ว่าหลังจากที่เขาแก้ปัญหาไปแล้ว เขาควรรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุขตามอัตภาพอีกด้วย

การวิจัยเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในประเทศไทยเริ่มเมื่อประมาณ พ.ศ. 2519 หลังจากนั้นประมาณปี พ.ศ. 2521-2524 ก็ได้มีผู้ทำวิจัยประเภทนี้กันมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่จะทำใน

¹ ปัญหาทางสองแพร่งทางศีลธรรมหมายถึงปัญหาทางศีลธรรมที่ตัดสินใจได้ยากเพราะทางเลือกทั้งสองทางเป็นทางเลือกที่เลือกได้ยากด้วยกันทั้งคู่ เช่น ถ้าเราเป็นตำรวจและพ่อของเราเป็นผู้ร้าย เราจะจับพ่อหรือไม่จับดี

ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (โกลด์ มีคูน , 2538) ซึ่งส่วนใหญ่จะมีปัญหาใดแลมมาทางจริยศาสตร์แทรกอยู่บ้างแต่ไม่ซับซ้อนมากนัก ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมในผู้ใหญ่ นั้น ส่วนใหญ่ยังเน้นใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เช่น รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย ของธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529)

ส่วนการพัฒนาจริยธรรมในระดับอุดมศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่เน้นหนักไปในทางขัดเกลาคิดใจและปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน เช่น โครงการพุทธบูรณธรรมทายาท โครงการอบรมส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมนักศึกษา เป็นต้น แต่ยังคงขาดโครงการประเภทพัฒนาการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาใดแลมมาในทางจริยศาสตร์ และจากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้สอนวิชาเกี่ยวกับจริยศาสตร์เป็นเวลา 3 ปี พบว่านิสิตที่มีความรู้ในด้านเนื้อหาไม่ว่าจะเป็นทั้งทางทฤษฎีจริยศาสตร์และศาสนาหลายคนก็ยังมีปัญหาในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์

จากการสำรวจการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัยพบว่า จะเน้นไปทางจริยศาสตร์ตะวันตก เช่น จริยศาสตร์แบบค่าน้ำ (จริยศาสตร์หน้าที่นิยม) จริยศาสตร์แนวประโยชน์นิยม จริยศาสตร์แนวพันธสัญญา ฯ (เมืองน้อย บุญเนตร , 2544) และการวัดผลก็จะเน้นว่าผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีจริยศาสตร์ และสามารถนำหลักการทางจริยศาสตร์เหล่านี้ไปประยุกต์ได้มากน้อยแค่ไหน แต่พอผู้เรียนได้นำหลักการในเชิงทฤษฎีไปใช้ในชีวิตประจำวันและพบกับปัญหาใดแลมมาทางจริยศาสตร์ เช่น ถ้าพ่อเป็นผู้ค้าขายเสพติดรายใหญ่และลูกเป็นตำรวจ ผู้เป็นลูกควรแก้ปัญหาอย่างไรดี ถ้ายึดตามจริยศาสตร์ของค่าน้ำที่ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าจริยศาสตร์หน้าที่มาวิเคราะห์ก็จะพบว่าหน้าที่เชิงศีลธรรมสำหรับค่าน้ำนั้น ถ้าพิจารณาในมุมมองที่เป็นตำรวจแล้วก็อาจจะต้องเลือกจับพ่อ แต่ถ้ามองในมุมมองของการเป็นลูกก็อาจจะต้องปล่อยพ่อหรือหาทางอื่นที่มีความประนีประนอมมากกว่า ผู้เรียนอาจเห็นว่าหน้าที่ของลูกกับหน้าที่ของตำรวจอาจขัดกัน และไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาอย่างไรดี หรือไม่มีความมั่นใจในการแก้ปัญหา ถ้าใช้หลักประโยชน์นิยมซึ่งต้องเลือกทำในหนทางที่จะให้ความสุขแก่คนส่วนใหญ่ก็อาจจะต้องเลือกจับพ่อ แต่พอแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักการประโยชน์นิยมนี้ ผู้เรียนอาจไม่สบายใจที่จะต้องเลือกแก้ปัญหาด้วยวิธีดังกล่าว ดูเหมือนกับว่าจะเป็นการผลักภาระให้กับผู้เรียนมากจนเกินไปที่ต้องบังคับให้เลือกใช้เพียงแค่ 2 ทฤษฎีนี้โดยที่ผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ที่หลากหลายและลุ่มลึกมากขึ้นอย่างเพียงพอต่อความต้องการ และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

จากตัวอย่างของปัญหาที่ได้ยกมาจะเห็นได้ว่าการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเพียงทฤษฎีจริยศาสตร์ต่างๆที่เรียกกันว่า “จริยศาสตร์ที่ตายตัว” นั้นอาจไม่เพียงพอในการทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ได้จริงดังที่เควิด เฟาส์ (สุกใจ บุญอารีย์ (แปล) , 2541) ได้กล่าวเอาไว้ว่า

“สถาบันทางสังคมต่างๆเช่น โบสถ์ ได้ใช้วิธีอบรมทางจริยธรรมที่ตายตัว แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนไป ปัญหาเปลี่ยนไปจากสมัยที่ออกกฎทางจริยธรรม จึงไม่สามารถประยุกต์กฎเหล่านี้เพื่อแก้ปัญหาได้ ยิ่งไปกว่านั้น จะไม่มีการสอนให้สามารถแยกแยะว่ากฎเหล่านี้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด” (หน้า 20)

คำกล่าวของเฟาส์นั้นเป็นหลักฐานที่สามารถจะยืนยันได้ว่าการพัฒนาแนวทางในการเรียนการสอนจริยศาสตร์เชิงวิเคราะห์นั้นต้องกระทำอย่างเร่งด่วนและทันการณ์เพื่อมาเป็นตัวเสริมให้การสอนจริยธรรมที่อิงกับหลักทางศาสนา²

ดังนั้นการสอนจริยศาสตร์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา จึงควรเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ และพัฒนาศักยภาพนี้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้บัณฑิตสามารถพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์
2. ศึกษาหาแนวทางที่จะทำให้บัณฑิตสามารถพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่องหลังจากเรียนวิชาจริยศาสตร์ไปแล้ว

สมมติฐานการวิจัย

นิสิตที่เรียนวิชาจริยศาสตร์ตามแผนการสอนที่ได้สร้างเอาไว้จะมีการพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์ได้ดีกว่านิสิตที่ไม่ได้เรียน

² ในความเป็นจริงนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้หลักทางศาสนา (ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตาม) มาประยุกต์เพื่อใช้ฝึกการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์ก็สามารถที่จะทำได้ เพียงแต่ว่าการวิจัยในประเทศไทยยังไม่มีการวิจัยทำนองนี้มากนัก และถึงมีก็ยังไม่ลุ่มลึกและเหมาะสมพอที่จะทำให้บัณฑิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างพอดีและไม่ทำให้เกิดผลเสียตามมาในเบื้องปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ วิชาเอก วิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เรียน วิชาจริยศาสตร์ ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน และนิสิตที่ไม่ได้เรียนวิชาจริยศาสตร์จำนวน 20 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ วิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่เรียนวิชาจริยศาสตร์ ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน และนิสิตที่ไม่ได้เรียนวิชาจริยศาสตร์จำนวน 20 คน

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.3.1 ตัวแปรอิสระจัดกระทำคือการเรียนวิชาจริยศาสตร์

1.3.2 ตัวแปรตามได้แก่ ศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์
2. สร้างวิธีการพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ของผู้ที่เคยเรียนวิชาจริยศาสตร์หรือผ่านการฝึกอบรมทางจริยศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมทางด้านจริยศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเรื่อง“แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์” ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตก
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
 - 2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทางของโคลเบอร์ก
 - 2.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์สตรีนิยม : จริยศาสตร์แห่งความอาทร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมในประเทศไทย

1. ทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตก

ทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตกที่สำคัญมี 2 ทฤษฎีคือ

1.1 จริยศาสตร์แบบค่าน้ำ (เนื่องน้อย บุนนาค, 2537) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีจริยศาสตร์ที่เน้นหน้าที่ทางศีลธรรม (Deontological Theory)

อิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) เป็นผู้ที่ยึดค่าน้ำทฤษฎีจริยศาสตร์ที่เน้นหน้าที่ทางศีลธรรม ซึ่งเขาได้เสนอว่า การจะตัดสินว่าผู้ใดมีการกระทำที่มีความถูกต้องทางจริยธรรมสำหรับคานท์แล้วผลที่เกิดขึ้นไม่สามารถที่จะนำมายืนยันได้ว่าการกระทำที่ได้กระทำลงไปนั้นมีความถูกต้องทางจริยธรรมหรือไม่ การกระทำที่ถูกต้องทางจริยธรรมนั้นขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นได้ปฏิบัติตามหน้าที่ทางศีลธรรมหรือไม่

คำว่า “หน้าที่ทางศีลธรรม” นี้ก็คือหน้าที่ที่เราปฏิบัติโดยยึดหลักว่าการกระทำนั้นๆต้องประกอบไปด้วย

- การกระทำตามเจตจำนงค์ที่ดี (Good Will) ของมนุษย์ การกระทำตามเจตจำนงค์ที่ดี ในที่นี้หมายถึงการตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าต้องทำมากกว่าจะคำนึงว่าสิ่งนั้นจะก่อให้เกิดผลอย่างไรหลังจากกระทำไปแล้ว
- เจตจำนงค์ที่ว่านั้นนอกจากเป็นเจตจำนงค์ที่ดี ยังจะต้องเป็นเจตจำนงค์ที่อิสระ (Free Will) อีกด้วย เจตจำนงค์ที่อิสระ ในที่นี้หมายถึงอิสระจากความรู้สึกหรืออารมณ์ เพราะว่าการที่กฎทางศีลธรรมจะมีความเป็นสากลได้นั้น เจตจำนงค์ที่อิสระนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะถ้าเจตจำนงค์ไม่เป็นอิสระแล้ว มันก็จะขึ้นอยู่กับเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกของร่างกาย

- ดังนั้นจริยธรรมของค่าน้ำที่อิงอยู่ที่การปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยเจตจำนงที่ดีและเป็นอิสระ หน้าที่นั้นจึงเรียกว่าเป็น “หน้าที่ทางศีลธรรม” ไม่ใช่หน้าที่ๆคนทั่วไปเข้าใจกัน เพราะการทำหน้าที่บางอย่าง เช่น การขโมย การฉกชิงวิ่งราว จึงไม่นับเป็นหน้าที่ทางศีลธรรมของค่าน้ำ

การกระทำบางอย่างถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด เช่น การขโมย การพูดโกหก ในขณะที่การกระทำบางอย่างถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ถูกศีลธรรมไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด เช่น การช่วยเหลือผู้อื่น (ถึงแม้ว่าจริงๆแล้วไม่อยากจะช่วยก็ตาม) การพูดความจริง

ในกรณีที่เราไม่อยากช่วยผู้อื่น แต่เมื่อพิจารณาด้วยเหตุผลและสามารถที่จะฟันแรงโน้มถ่วงอารมณ์ได้ ค่าน้ำถือว่า เราได้ปฏิบัติตามคำสั่งที่เราเรียกว่า คำสั่งเด็ดขาด (Categorical Imperative) ซึ่งออกมาจากเจตจำนงที่ดีและเป็นอิสระจากแรงโน้มถ่วงต่างๆที่จะคอยมาบังคับเราให้เราอยากทำอะไรตามใจโดยที่ขาดการไตร่ตรองด้วยเหตุผล ส่วนในกรณีที่เราพูดโกหกเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ค่าน้ำก็ถือว่าเราทำผิดหลักจริยธรรม และทำให้หลักจริยธรรมไม่มีความเป็นสากล เพราะจะกลายเป็นว่า บางครั้งเราพูดโกหกได้ แต่บางครั้งเราต้องพูดความจริง การมีสถานการณ์แบบนี้ สำหรับค่าน้ำแล้วถือได้ว่าเป็นการทำให้การกระทำที่ถูกต้องทางจริยธรรมไม่มีหลักการ ไม่มีความเป็นสากลและไม่มีเหตุผล

ดังนั้นเกณฑ์ตัดสินว่าการกระทำใดที่ควรทำหรือไม่ สำหรับค่าน้ำแล้วต้องดูที่เจตนาหรือเจตจำนงที่ดีและเป็นอิสระจากแรงโน้มถ่วงต่างๆ การกระทำที่เกิดจากเจตนาที่ดี หากทำไปแล้วไม่ว่าจะให้ผลอย่างไร ค่าน้ำถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องทางจริยธรรม

ค่าน้ำเห็นว่าธรรมชาติของมนุษย์นั้นอยู่กึ่งกลางระหว่าง “เหตุผล” กับ “ความรู้สึก” การกระทำที่เกิดจากความรู้สึกในทุกกรณี เช่น เห็นใจ เมตตา ถึงแม้คนทั่วไปจะเห็นว่าเป็นความรู้สึกที่ดี แต่ค่าน้ำถือว่าไม่ใช่การกระทำที่ดีในแง่ศีลธรรม การกระทำที่ดีในแง่ศีลธรรมสำหรับค่าน้ำคือการกระทำที่พ้นจากการถูกรอบงำของอารมณ์ความรู้สึกใดๆ และต้องเป็นการกระทำที่มาจากเหตุผลของมนุษย์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องระวังให้ดีในการทำความเข้าใจทฤษฎีจริยศาสตร์ของค่าน้ำคือ ค่าน้ำไม่ได้บอกว่า การกระทำที่เกิดจากความเมตตาหรือเห็นใจผู้อื่นเป็นการกระทำที่ผิด ค่าน้ำเพียงแต่ต้องการเน้นให้เห็นว่าการกระทำที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้นไม่ได้เป็นการกระทำที่มาจากเจตนาที่ดีหรือเจตจำนงที่ดีและเป็นอิสระ การสงสารหรือเห็นใจผู้อื่นนั้น วันไหนจะสงสารใครหรือเห็นใจใครก็จะขึ้นกับความรู้สึกของผู้นั้น ทำให้บางวันรู้สึกสงสาร แต่บางวันไม่รู้สึกสงสาร สิ่งที่เกิดมาจากอารมณ์ความรู้สึกนั้น เป็นสิ่งที่เอาแน่เอานอนไม่ได้ และไม่มีความเป็นสากลในทุกกรณี สำหรับค่าน้ำ หลักการที่สำคัญประการหนึ่งของกฎศีลธรรมคือ หลักความเป็นสากล

ดังนั้นค่าน้ำที่จึงเสนอสิ่งที่จะใช้เป็นเครื่องทดสอบว่าสิ่งใดเป็นกฎทางศีลธรรมหรือไม่ เครื่องทดสอบที่ว่ามีอยู่ 2 ประการ คือ

- จงทำตามหลักที่ท่านจงใจให้เป็นกฎสากล ยกตัวอย่าง เช่น การพูดโกหกเป็นสิ่งที่ถูกศีลธรรมหรือไม่ เราก็สามารถที่จะทดสอบได้ว่าเราสามารถทำให้การพูดโกหกกลายเป็นกฎสากลได้หรือไม่ คำตอบคือ ไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การพูดโกหกในทุกกรณีจะเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรมสำหรับค่าน้ำ

- จงอย่าใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือ ค่าน้ำเห็นว่าเจตจำนงที่ดีและเป็นอิสระของมนุษย์นั้นคือการใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือ เพราะคนที่ใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือ จะตกอยู่ในความโลภ อยู่ในมิติของความรู้สึก ถ้าเราใช้เหตุผลในการพิจารณาแล้วจะพบว่า การใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือในการที่จะกระทำการสิ่งใดก็ตาม ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม

1.2 จริยศาสตร์แนวประโยชน์นิยม (Utilitarianism) (เนื่องน้อย บุญเนตร, 2537)

นักคิดคนสำคัญของจริยศาสตร์แนวประโยชน์นิยม คือจอห์น สจิวท มิลล์ (John Stuart Mill) มิลล์ได้เสนอทฤษฎีจริยศาสตร์ที่มีความแตกต่างจากค่าน้ำมาก เขาถือว่าการกระทำที่มีความถูกต้องทางจริยธรรมเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความสุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด โดยที่ไม่ต้องไปดูที่เจตนาหรือเจตจำนงใดๆทั้งสิ้น แต่ก่อนที่เราจะกระทำการใดๆลงไปก็ควรพิจารณาก่อนว่า การกระทำใดที่ทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์สุขให้แก่คนจำนวนมากที่สุด เราก็ต้องกระทำการกระทำนั้น มิลล์จะถือว่าการที่เราทำแบบนี้เป็นการกระทำที่มีความถูกต้องทางจริยธรรม เพราะศีลธรรมหรือจริยธรรมคือสิ่งที่ทำให้คนในสังคมทุกคนมีความสุข สิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขของคนในสังคม สิ่งนั้นไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม

มิลล์ เห็นว่าความสุขเป็นสิ่งที่น่าปรารถนาที่สุดและเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์ สิ่งอื่นจะมีค่าทางศีลธรรมก็จะอยู่ตรงที่ว่าสิ่งเหล่านั้นนำไปสู่ความสุขหรือไม่ ดังนั้นสิ่งต่างๆในสังคมไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม กฎหมาย จึงเป็นสิ่งที่ไม่มีค่าในตัวเอง แต่เป็นสิ่งที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดซึ่งก็คือความสุขได้ เพราะฉะนั้นเราอาจที่จะละเมิดกฎหมาย ได้ ตราบใดที่การละเมิดนั้นจะทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่คนส่วนใหญ่ในสังคม

ความสุขในที่นี้ก็ต้องพิจารณาว่าเป็นความสุขระยะสั้นหรือระยะยาว เพราะความสุขบางอย่างเป็นความสุขระยะสั้น เช่น การไม่อ่านหนังสือสอบ แต่กลับเอาเวลาไปเที่ยวเตร่ พอสอบไม่ผ่านก็จะพบกับความทุกข์ในเบื้องปลาย แต่ถ้าก่อนสอบ เราได้อ่านหนังสือ ศึกษาตำราอย่างเต็มที่ ถึงแม้ในขณะนั้นอาจจะต้องประสบกับความทุกข์บ้าง แต่พอสอบผ่านได้คะแนนดีแล้ว สิ่งนั้นก็จะเป็นความสุขมาให้

นอกจากต้องพิจารณาความสุขระยะสั้นและความสุขระยะยาวแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือ ความสุขเชิงปริมาณและความสุขเชิงคุณภาพ ความสุขสองอย่างนี้แตกต่างกัน ความสุขเชิงปริมาณเป็นความสุขที่คนและสัตว์มีส่วนร่วมกันได้ ส่วนความสุขเชิงคุณภาพนั้นเฉพาะมนุษย์เท่านั้นที่จะมีได้ เพราะฉะนั้นเวลาที่จะต้องคำนวณหาประโยชน์สุขแก่คนจำนวนมากที่สุดก่อนที่จะกระทำการใดๆลงไป ต้องนำความสุขระยะสั้นระยะยาว และความสุขเชิงปริมาณกับความสุขเชิงคุณภาพมาพิจารณาร่วมด้วย

แนวคิดนี้สามารถสรุปเป็นการอ้างเหตุผลแบบนิรนัยได้ดังต่อไปนี้

ข้ออ้างที่ 1 การกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่คนจำนวนมากที่สุด เป็นการกระทำที่มีความถูกต้องทางศีลธรรม

ข้ออ้างที่ 2 การกระทำดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่คนจำนวนมากที่สุด

ข้อสรุป การกระทำนี้มีความถูกต้องทางศีลธรรม

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ในปัจจุบันมีทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม 2 ทฤษฎีใหญ่ ๆ ที่มีแนวคิดที่แตกต่างกันพอสมควร แต่นับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันนั่นคือ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทางของโคลเบอร์ก และทฤษฎีจริยศาสตร์สตรีนิยม : จริยศาสตร์ว่าด้วยความใส่ใจ

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทางของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์กเป็นศาสตราจารย์ทางจิตวิทยาสังคมและการศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และเขายังเป็นผู้ก่อตั้งศูนย์พัฒนาจริยธรรมและจริยศึกษาในปี พ.ศ. 2517 เพื่อสนับสนุนการวิจัยและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับจริยศึกษาซึ่งเป็นที่เขาสนใจมากในขณะนั้น (เฟาส์, เดวิด.2541 : 44)

โคลเบอร์กได้สร้างและพัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม โดยอาศัยแนวคิดของเปียเจต์เป็นพื้นฐาน (ซัชซัย คุ่มทวิพร. 2546 : 203) โคลเบอร์กใช้วิธีการศึกษาแบบเชิงประจักษ์โดยใช้เวลาศึกษานานถึง 12 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ.1957 – 1968 เขาได้ศึกษาเด็กชายจำนวน 72 คน ที่มาจาก 6 ประเทศ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างของเขาแบ่งออกเป็น 3 ช่วงอายุคือ 10, 13 และ 16 ปี เขาได้ศึกษาโดยใช้วิธีตามปัญหาทางสองแพร่งทางศีลธรรม (Moral dilemma) 10 เรื่อง คำถามเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (ซัชซัย คุ่มทวิพร. 2543 : 12) ยกตัวอย่าง เช่น

“ผู้หญิงคนหนึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็ง เมื่อไปพบแพทย์ แพทย์บอกว่ามียาเพียงชนิดเดียวที่จะรักษาเธอได้ แต่ยานี้ราคาแพงมาก เพราะผู้ขายคิดราคาสูงกว่าต้นทุนถึง 10 เท่า ไชนซ์ผู้เป็นสามีของเธอไม่มีเงินจึงไปวิ่งเต้นยืมเงินแต่ก็หามาได้เพียงครึ่งหนึ่งของราคา ยาเขาได้ขอร้องให้ผู้ขายลดราคาลงบ้าง หรือมิฉะนั้นก็ยอมให้เขาผ่อนส่งในส่วนของที่เหลือ แต่คนขายยาไม่ยอมในที่สุดเขาจึงตัดสินใจขโมยยาจากร้านนั้น หากท่านเป็นไชนซ์ ท่านจะตัดสินใจขโมยหรือไม่เพราะเหตุใด” (เฟาส์, เดวิด.2541 : 48)

โคลเบอร์กได้ทำการทดสอบทุก 4 ปี ในทุกกลุ่มอายุพบว่า เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการตัดสินใจทางจริยธรรมที่มีได้เป็นการซึมซับจากภายนอกไม่ว่าจะเป็นการมาจากการสั่งสอนของครอบครัว โรงเรียน หรือสังคม เด็กเหล่านั้นมีหลักการทางจริยธรรมเป็นตัวของตัวเอง จากหลักฐานที่ได้มาทั้งหมด ทำให้โคลเบอร์กได้จำแนกพัฒนาการทาง จริยธรรมเป็น 3 ระดับใหญ่ๆ แต่ละระดับจะแยกออกเป็น 2 ขั้นย่อยๆ รวมเป็น 6 ขั้น ดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับและขั้นของพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (ดัดแปลงจากเฟาส์, เดวิด.2541 : 49

- 51)

ลำดับพัฒนาการ	ขั้น - ระดับ	สิ่งที่ถูกต้อง	เหตุผลในการกระทำ	ทัศนคติสังคมของขั้นนี้
ระดับที่ 1 ขั้นที่ 1	ระดับก่อน กฎเกณฑ์ (preconventional level) จริยธรรมจาก ภายนอก	หลีกเลี่ยงการกระทำ ที่จะถูกลงโทษ การกระทำเป็นเพียง การแสดงความเชื่อ ฟังและหลีกเลี่ยงการ ทำร้ายบุคคลหรือ ก่อให้เกิดความ เสียหายแก่ทรัพย์สิน	เพื่อหลีกเลี่ยง การถูกลงโทษและ หลีกเลี่ยงการใช้ อำนาจของผู้ที่อยู่ใน สถานภาพที่ เหนือกว่า	ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่สนใจความต้องการของ ผู้อื่น ไม่ตระหนักและเข้า ใจความแตกต่างระหว่าง ความสนใจของตนและของ ผู้อื่น พิจารณาการกระทำจากผลที่ เห็นได้ภายนอก สับสนระหว่างความเห็นของ ตนและของผู้ที่มีอำนาจ เหนือกว่าตน
ขั้นที่ 2	ยึดตนเอง และผลประโยชน์ ของการ แลกเปลี่ยน	จะทำดีก็ต่อเมื่อสิ่ง นั้นเป็นสิ่งที่ตน สนใจทำ ยอมให้ผู้อื่นทำในสิ่ง ที่เขาสนใจเช่นกัน สิ่งที่ถูกต้องคือการ ได้ผลตอบแทนอย่าง เท่าเทียมกัน	เพื่อสนองความ ต้องการของตน แต่ก็ตระหนักว่าผู้อื่น ก็มีความต้องการ เช่นกัน ขั้นนี้จะ สามารถเข้าใจความ ต้องการของผู้อื่นได้	ยึดตัวบุคคล ไม่ยึดหุ่น เข้าใจว่าผู้อื่นมีความต้องการ เหมือนกัน ความถูกต้องมีลักษณะ สัมพัทธ์ ขึ้นอยู่กับความ คิดเห็นของแต่ละคน

ตาราง 1 ระดับและขั้นของพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (เฟาส์, เดวิด.2541 : 49 – 51) (ต่อ)

ลำดับพัฒนาการ	ขั้น - ระดับ	สิ่งที่ถูกต้อง	เหตุผลในการกระทำ	ทัศนคติของขั้นนี้
ระดับที่ 2	ระดับกฎเกณฑ์ (conventional level)			
ขั้นที่ 3	มีความคาดหวังซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นในเรื่องความสัมพันธ์และความปรองดอง	คุณค่าต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของผู้ใกล้ชิดหรือความเห็นของคนทั่วไป จะต้องกระทำตนให้คู่ดีในสายตาของผู้อื่น เพื่อรักษาความสัมพันธ์ เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น	ต้องการเป็นคนดี ตามทัศนะของตน และของผู้อื่น ใส่ใจในความเห็นของผู้อื่น เชื่อในการทำดี มีความเห็นยึดหยุ่น เป็นเหตุเป็นผล ยอมรับความจริงที่อาจหมายถึงปลายทางของจริยธรรมอยู่ที่ตัวบุคคลและจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น	ยึดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เข้าใจถึงการ ยึดข้อตกลงและความคาดหวังของคน ซึ่งต้องมาก่อน ประโยชน์ส่วนบุคคล สามารถเชื่อมโยงความคิดเห็นของคนเข้ากับกฎและระเบียบ เอาใจเขามาใส่ใจเรา แต่ยังไม่สามารถพิจารณาหลักการอย่างเป็นระบบได้

ตาราง 1 ระดับและชั้นของพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (เฟาส์, เดวิด.2541 : 49 – 51) (ต่อ)

ลำดับพัฒนาการ	ขั้น - ระดับ	สิ่งที่ถูกต้อง	เหตุผลในการกระทำ	ทัศนคติทางสังคมของขั้นนี้
ขั้นที่ 4	ระบบสังคมและความรับผิดชอบ การรู้ดีรู้ชั่ว	ทำตามที่ได้ตกลงไว้ จะต้องปฏิบัติตาม กฎหมาย ยกเว้นกรณี สุจริตที่ไปขัดแย้ง กับบทบาทอื่นใน สังคม ความถูกต้อง คือการทำเพื่อสังคม กลุ่มและสถาบัน	เพื่อรักษาสถาบัน ของส่วนรวมไว้ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ สถาบันถูกทำลาย	สามารถจำแนกความแตกต่าง ระหว่างความเห็นของสังคม กับความคิดเห็นระหว่าง บุคคลได้ ยอมรับแนวความคิดที่ให้มีการกำหนดบทบาท และ กฎเกณฑ์ เห็นว่าบุคคลมีความสัมพันธ์ กันในแง่ที่ต่างก็มีบทบาท หน้าที่ต่อสังคม
ระดับที่ 3	ระดับเหนือ กฎเกณฑ์ (postconventional level)			
ขั้นที่ 5	มีหลักการของตนเอง เห็นว่าสังคมควรมี ข้อตกลงเพื่อรักษา ประโยชน์และ สิทธิของบุคคล	มีความเข้าใจว่าคนมี ค่านิยมและ ความเห็นหลายอย่าง ต่างกันและถือว่า ค่านิยมและกฎเกณฑ์ ต่าง ๆ นั้นเป็นไปตามกลุ่ม	การที่จะปฏิบัติตาม กฎหมายก็เพราะเป็น สัญญาประชาคมที่ ใช้เพื่อพิทักษ์ ทรัพย์สินและสิทธิ ของทุกคนในสังคม มีความผูกพันกับ ข้อตกลง เข้าใจว่ากฎหมาย และหน้าที่จะมีไว้ เพื่อสิทธิประโยชน์	ก่อนเข้าสู่ระดับสังคม บุคคล ต้องตระหนักในค่านิยมและ สิทธิอย่างมีเหตุผล ก่อนที่จะ ยึดความผูกพันและสัญญา ประชาคมเป็นหลัก พิจารณาได้ทั้งทัศนคติทาง ศีลธรรมและกฎหมาย บางครั้งพบว่าศีลธรรมและ กฎหมายค้านกัน

ตาราง 1 ระดับและชั้นของพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (เฟาส์ , เดวิด.2541 : 49 – 51) (ต่อ)

ลำดับพัฒนาการ	ชั้น - ระดับ	สิ่งที่ถูกต้อง	เหตุผลในการกระทำ	ทักษะทางสังคมของชั้นนี้
			ของทุกคน	
ขั้นที่ 6	หลักจริยธรรมสากล	ปฏิบัติตามหลักทางจริยธรรมที่ตนเลือกแล้ว และเห็นว่ากตिकाหรือข้อตกลงในสังคมจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อสอดคล้องกับหลักดังกล่าว หลักการอันเป็นสากลนี้คือ หลักแห่งความยุติธรรม ความเสมอภาคและความเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์แต่ละคน	มีความเชื่ออย่างผู้มีเหตุผลในหลักแห่งจริยธรรมสากล และมีความรู้สึกรับที่ จะปฏิบัติตามหลักการนั้น	มีความเห็นยึดหยุ่นเป็นเหตุผล ยอมรับธรรมชาติของจริยธรรม และความจริงที่ว่าจุดหมายปลายทางของจริยธรรมอยู่ที่ตัวบุคคลและจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

ขั้นที่ 1 จริยธรรมจากภายนอก

โคลเบร์กพบว่าในขั้นนี้เด็กจะเข้าใจว่าสิ่งไหนถูกหรือผิดจะอยู่ที่การได้รับผลเชิงกายภาพ เช่น สิ่งที่ไม่ควรกระทำคือ สิ่งที่ทำแล้วจะถูกลงโทษหรือเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินของผู้อื่นหรือต่อผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ยึดตนเอง ยึดผลประโยชน์เพื่อการแลกเปลี่ยน

ในขั้นนี้เด็กจะเห็นว่าสิ่งที่ถูกต้องคือสิ่งที่สนองความต้องการของตนเองและผู้อื่นได้ แต่ทุกคนจะทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง เพราะฉะนั้นเราไม่ควรทำอะไรที่ไปขัดผลประโยชน์ของผู้อื่น หรือแม้แต่กระทั่งตนเอง โคลเบร์กเรียกจริยธรรมในขั้นนี้ว่า “จริยธรรมแบบตลาด” (marketplace morality)

ขั้นที่ 3 ความคาดหวัง ความสัมพันธ์ และการปรองดองซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล

ในขั้นนี้สิ่งที่ควรทำคือการกระทำที่สอดคล้องกับความคาดหวังของคนอื่น สิ่งที่ต้องไม่ใช่แค่สิ่งที่ทำเพื่อตนเองแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 ระบบสังคม และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี

ขั้นนี้อาจเรียกว่า “การรักษากฎระเบียบ” ในขั้นนี้สิ่งที่ถูกต้องคือการทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ในสังคม การกระทำดังกล่าวเพื่อที่จะให้กฎระเบียบยังคงอยู่ และยังเป็นการธำรงศักดิ์ศรีของตนเองอีกด้วย ผู้ที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะให้ความสำคัญแก่การปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะจะทำให้สังคมมีระเบียบ การกระทำที่ไม่ถูกต้องคือการที่ไปละเมิดสิทธิหรือทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น เราไม่สมควรขโมยทรัพย์สินของผู้อื่นเพราะเราต้องเคารพสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่น และเป็นสิ่งที่เราไม่ควรละเมิดตามกฎหมายของสังคมแต่มีไฉ่เพราะกลัวจะถูกการลงโทษหรือการดูหมิ่นเหยียดหยาม

ขั้นที่ 5 สัญญาประชาคม หรือสิทธิประโยชน์ของบุคคล

ในขั้นนี้ สิ่งที่ต้องคือสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมขั้นพื้นฐานซึ่งถือว่าเป็น “สัญญาประชาคม” ซึ่งอาจจะขัดกับกฎหมายบ้านเมืองก็ได้ คนที่พัฒนามาถึงขั้นนี้จะมองเห็นว่าในสังคมจะมีกฎระเบียบทั้งในรูปแบบของสัมพัทธ์แบบสมบูรณ์ หลักสำคัญในขั้นนี้คือการทำในสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อประโยชน์ของคนจำนวนมากที่สุด ถ้ามีกฎหมายที่ขัดแย้งกับหลักดังกล่าวเราจะถือว่ากฎหมายไม่ได้มีความยุติธรรมอย่างสมบูรณ์ ผู้ที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะเข้าใจถึง “หลักแห่งความยุติธรรมที่อยู่เหนือกฎหมาย” และถ้ากฎหมายขัดแย้งกับหลักนี้ก็สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงกฎหมายได้

ขั้นที่ 6 หลักจริยธรรมสากล

ขั้นนี้ถือเป็นพัฒนาการขั้นสูงสุด คนที่อยู่ในขั้นนี้จะเห็นว่าไม่มีกฎระเบียบใดที่ตายตัว การกระทำที่ถูกต้องคือการกระทำที่เขาสามารถเลือกเองได้โดยเข้าใจถึงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมและความเท่าเทียม ความเข้าใจตรงนี้จะทำให้เกิดการสงวนไว้ซึ่งการให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีของผู้อื่น และจะไม่ใช้ผู้อื่นเป็นเครื่องมือไปสู่ความยุติธรรมทั้งหมด

(เฟาส์, เดวิด. 2541 : 52 -59)

โคลเบิร์กกล่าวว่า สำหรับผู้ที่อยู่ในแต่ละขั้นตอนนั้นจะนิยามมโนทัศน์เกี่ยวกับ “จริยธรรม” ของตนขึ้นมา และเมื่อถูกพัฒนาไปสู่ขั้นตอนที่สูงขึ้น ค่านิยมเกี่ยวกับมโนทัศน์พื้นฐานนั้นจะถูกจำแนกแยกแยะให้มีความแตกต่างและละเอียดมากขึ้น เรสดีได้เสริมว่าทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะสามารถเข้าใจเหตุผลทางจริยธรรมของทุกขั้นตอนที่ตัวเองได้พัฒนาผ่านมาแล้ว แต่จะไม่สามารถเข้าใจขั้นตอนที่เหนือกว่าขั้นที่

ตัวเองอยู่ได้มากกว่า 1 ชั้น เช่น คนที่อยู่ในชั้นที่ 2 อาจเข้าใจเหตุผลของคนที่อยู่ในชั้นที่ 3 ได้ แต่จะไม่เข้าใจเหตุผลของคนที่อยู่ในชั้นที่ 4 เป็นต้น (ซัชซัย คุ่มทวีพร. 2546 : 205)

ขั้นตอนของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กนั้น เป็นขั้นที่เหตุผลเกี่ยวกับความยุติธรรมถูกพัฒนาขึ้น และเขาได้ละเลยมิติทางด้านของอารมณ์และความรู้สึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นที่เรียกว่า Postconventional level หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์ โคลเบอร์กให้ความสำคัญกับ “ความยุติธรรม” ว่าเป็นคุณธรรมหลักของจริยศาสตร์ เพราะความยุติธรรมไม่ใช่ “กฎ” หรือ “กลุ่มของกฎ” แต่ความยุติธรรมนั้นเป็นหลักจริยธรรมที่มีความเป็นสากลเพราะมนุษย์ทุกคนสามารถเลือกไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยชำระศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (ซัชซัย คุ่มทวีพร. 2546 : 206 - 210)

เราสามารถที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ว่า จริยศาสตร์แนวประโยชน์นิยม มีความใกล้เคียงกับขั้นตอนของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กในขั้นที่ 5 ส่วนจริยศาสตร์แบบค่าน้ำหนักจะมีความใกล้เคียงกับขั้นตอนของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กในขั้นที่ 6

1.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์ : จริยศาสตร์แห่งความอาทร

นักสตรีนิยมที่ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีจริยศาสตร์สตรีนิยมในแนวของจริยศาสตร์แห่งความอาทร คือ แครอล กิลลิแกน (Carol Gilligan) กิลลิแกนได้เสนอผลการวิจัยว่า แนวคิดทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับเรื่องของเพศ บุรุษเองจะสนใจเนื้อหาทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความยุติธรรม มีการอ้างเหตุผลในลักษณะของกฎที่เป็นนามธรรมและมีความเป็นสากล ส่วนสตรีนั้นจะสนใจเนื้อหาทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระดับปัจเจกบุคคล เวลาอ้างเหตุผลก็มักจะหลีกเลี่ยงการอ้างเหตุผลในลักษณะของกฎนามธรรมที่เป็นสากล ในตอนที่แก้ปัญหาจริยธรรมก็มักจะแก้ด้วยวิธีการสร้างเครือข่ายเชิงสัมพันธ์ภาพมากกว่าที่จะทำการวิเคราะห์ในระดับสากล นอกจากนี้สตรียังสนใจในรายละเอียดของบริบทและอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน กิลลิแกนจึงเสนอจริยศาสตร์ระบบใหม่ที่เธอคิดว่ามีฐานะเทียบเท่าจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม (ethics of justice) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์จริยศาสตร์ที่สำคัญที่โคลเบอร์กนำมาใช้ในการวางรากฐานทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเขา ระบบจริยศาสตร์ที่กิลลิแกนเสนอคือจริยศาสตร์แห่งความอาทร (ethics of care) (ซัชซัย คุ่มทวีพร. 2546 : 212 - 213)

กิลลิแกนได้วิพากษ์ “จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม”ว่า “เป็นแนวคิดจริยศาสตร์ที่วางอยู่บนหลักเหตุผล และด้วยความที่ต้องการการวิเคราะห์ที่เป็นสากล จึงละเลยมิติทางด้านอารมณ์ความรู้สึก³ ซึ่งถือเป็น

³ ที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดก็คือจริยศาสตร์แบบค่าน้ำหนักซึ่งเทียบเคียงได้กับขั้นตอนของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กในขั้นที่ 6 ซึ่งในขั้นนี้ถือได้ว่าเป็นขั้นที่สูงสุดตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

สาเหตุของอคติ นักสตรีนิยมหลายท่านเห็นว่า การมองมิติอารมณ์ความรู้สึกในแง่ร้ายมีผลทำให้เกิดการส่งเสริมวัฒนธรรมการกดขี่สตรีเพศ” (ซัชซัย คุ่มทวีพร, 2546: 214)

หลังจากกิลลิแกนได้เสนอแนวคิดที่วิพากษ์ “จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม” และเสนอ “จริยศาสตร์แห่งความอาทร” ก็มีนักจริยศาสตร์สตรีนิยมได้เขียนบทความออกมาอีกมากมาย เพื่อช่วยกันขัดเกลาให้จริยศาสตร์แห่งความอาทรมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และยังชี้ให้เห็นอคติทางเพศที่แทรกซึมอยู่ในจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม บทความชิ้นสำคัญคือบทความของ เบนฮาบิบที่เขียนขึ้นในปี ค.ศ. 1987 เบนฮาบิบได้วิเคราะห์ความแตกต่างของจริยศาสตร์ว่าด้วยว่าด้วยความยุติธรรมกับจริยศาสตร์แห่งความอาทรได้อย่างน่าสนใจ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมกับจริยศาสตร์แห่งความอาทร (ดัดแปลงจากซัชซัย คุ่มทวีพร, 2546: 215-216)

ลำดับที่	จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม	จริยศาสตร์แห่งความอาทร
1	เน้นลักษณะนามธรรมที่เรียกว่า Postconventional Formalism ซึ่งอยู่ในขั้นที่ 5 และ 6 ของทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	เน้นลักษณะรูปธรรมหรือการถูกกำหนดด้วยบริบทเรียกว่า Postconventional Contentualism
2	เน้นความเป็นสากล ที่ผู้กระทำมีลักษณะของการปราศจากตัวตน หรือที่เรียกว่า Disembodied being เมื่อเน้นความเป็นสากลทำให้ละเลยคุณสมบัติที่สำคัญบางอย่างของปัจเจกบุคคลไป	เน้นลักษณะเฉพาะและบริบทที่เต็มไปด้วยรายละเอียดของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับรูปแบบของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลนี้
3	เป็นระบบที่ละเลยมิติทางด้านอารมณ์ความรู้สึก เพราะเน้นในส่วนของเหตุผล	มีการนำส่วนของมิติทางอารมณ์ความรู้สึกมาเป็นหลักคิดทางจริยธรรมด้วย แล้วเน้นว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญประการหนึ่งเลยทีเดียว

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมกับจริยศาสตร์แห่งความอาทร (ซัชซัย กุ่มทวีพร, 2546: 215-216) (ต่อ)

ลำดับที่	จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม	จริยศาสตร์แห่งความอาทร
4	มีลักษณะเป็นพันธะทางจริยธรรมแบบทั่วไป เช่นการให้ความเคารพ ความเป็นธรรม ความเท่าเทียม ฯ	มีลักษณะเป็นพันธะทางจริยธรรมของความสัมพันธ์แบบพิเศษ เช่น เพื่อน ครอบครัว สมาชิกกลุ่ม ฯ
5	การตัดสินจริยธรรมเป็นแบบ Formal Point of View คือเป็นทางการและไม่นับมิติที่เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัว	การตัดสินจริยธรรมเป็นแบบ Personal Point of View คือมองมิติที่เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวด้วย
6	วุฒิภาวะที่เกิดขึ้นเรียกว่า Moral Development	วุฒิภาวะที่เกิดขึ้นเรียกว่า Ego Development
7	เป้าหมายคือ ความยุติธรรมสาธารณะ (The Public Justice)	เป้าหมายคือ การมีชีวิตที่ดี (The Domestic Good Life)
8	กฎของจริยธรรมมีรูปแบบของการใช้เหตุผล และละเลยมิติทางอารมณ์และความรู้สึกต่างๆทิ้งไป	กฎจริยธรรมมีรูปแบบอยู่ในปริมณฑลของความเป็นส่วนตัวและความสัมพันธ์แบบเครือญาติ เน้นมิติของความสัมพันธ์ ซึ่งมีการผนวกเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้อง
9	การมีจริยธรรมแบบ Postconventional → ทฤษฎีสัญญาสังคม	ยังคงอยู่ในจริยธรรมแบบ Conventional → การรักษากฎจารีตประเพณี
10	บุรุษเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุรุษผู้อื่น	สตรีเป็นคนที่มิบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นผู้สันทัดในเรื่องของสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
11	มีลักษณะแบบ Hobbesian mushroom ซึ่งหมายถึง การมองมนุษย์ว่าเป็นผู้ที่เติบโตมาโดยไร้ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลมาเกี่ยวข้อง	สตรีเป็นเรือนร่างแห่งอารมณ์ สมองความต้องการทางอารมณ์ สัมพันธ์และยังคงอยู่ในปริมณฑลแห่ง “ธรรมชาติ” มีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมกับจริยศาสตร์แห่งความอาทร (ซัชชัย คุ่มทวีพร, 2546: 215-216)

ลำดับที่	จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม	จริยศาสตร์แห่งความอาทร	
12	man = Autonomous self → narcissist ego → Moral impartiality จากแผนภาพเป็นเป้าหมายที่จะทำให้นมนุษย์มีความสามารถที่จะกำหนดตัวเองได้และนำไปสู่มิติที่เป็นสากลทางศีลธรรมซึ่งมีวิถีทางเดียว	human = ~ man (what man is not!)	
		man = Autonomous	Woman not autonomous (Nurturance)
		Independent	Dependent (bonding)
		Aggressive	Non Aggressive
		Competitive	Giving
		Public	Private/Domestic
		Justice	Good Life

จากตารางสองเบนฮาบิบกล่าวว่า จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมได้ละเลยประเด็นสำคัญตั้งแต่ ข้อ 1-6 มาโดยตลอด การนึกถึงมนุษย์นั้น จะนึกถึงแต่มนุษย์ที่มีเหตุผลโดยตัดประสบการณ์ส่วนตัวออกไปจนหมดสิ้น ทำให้มนุษย์ในความคิดของคนกลุ่มนี้ไม่มี สตรี ชนกลุ่มน้อย คนชายขอบ ฯลฯ ทำให้ความเป็นสากลที่คนกลุ่มนี้แสวงหาคำตอบเป็นคำตอบที่ไม่ใช่ “ความเป็นสากล” ของมนุษย์ที่แท้จริง แต่เป็นสิ่งที่คนบางกลุ่มเท่านั้นที่อาจบรรลุได้⁴ และเมื่อสตรีถูกกันออกไป มิติที่เกี่ยวกับสตรีหลายอย่างจึงถูกกันออกไปด้วย เช่นชีวิตที่ดีที่อยู่ในปริมาตรของครอบครัวและในบ้านได้ถูกละเลยดังข้อที่ 7 เป้าหมายสูงสุดจึงเป็นความยุติธรรมแบบสาธารณณะ และเมื่อต้องการเป้าหมายในลักษณะนี้ กฎจริยธรรมจึงอยู่ในรูปแบบของการใช้เหตุผล และก็ละเลยความสัมพันธ์ในแบบเครือญาติ ดังในข้อที่ 8 (ซัชชัย คุ่มทวีพร, 2546: 217)

การไม่ละเลยความสัมพันธ์แบบเครือญาติของจริยศาสตร์แห่งความอาทร ทำให้แบบแผนทางจริยธรรมยังอยู่ในมิติของจารีตประเพณีและวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่า Conventional level ดังข้อ 9 ส่วนจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมยึดหลัก แบบสัญญาประชาคม ซึ่งถูกเลือกด้วยวิจารณญาณของตนเองจึงอยู่ในพวกที่เรียกว่า Postconventional level การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามมุมมองของโคลเบอร์กนั้น คือการไร้ซึ่งตัวตนทางประวัติศาสตร์ และมีการยกระดับจริยธรรมโดยมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นในปริมาตรสาธารณณะซึ่ง

⁴ อาจเป็นไปได้ว่าการที่ฝ่ายสตรีนิยมเห็นดังนี้เพราะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่โคลเบอร์กใช้นั้นเป็นเพศชายทั้งหมด ทำให้กฎแห่งการพัฒนาการทางจริยธรรมถึงเอื้อได้เฉพาะคนบางกลุ่ม นั่นก็คือ คนที่มีลักษณะของ “ความเป็นชาย” สูง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งคือคนที่เน้นแค่มิติทางเหตุผล โดยละเลยมิติทางอารมณ์ความรู้สึกนั่นเอง

บุรุษเท่านั้นจึงจะทำได้ ส่วนสตรีก็จะถูกกันให้อยู่แต่ในครัวเรือน และถูกลดบทบาทลงดังข้อ 10 ส่วนข้อ 11 นั้นบอกว่าบุรุษนั้นอยู่ในฐานะของเห็ดหรือ mushroom ดังที่ ฮอบบส์ เคยพูดเอาไว้ ทำให้บุรุษมีอิสระในตนเองอย่างสมบูรณ์ แต่สำหรับจริยศาสตร์แห่งความอาทรแล้ว สตรียังเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคม และธรรมชาติ สัมพันธภาพระหว่างสตรีกับมิติต่างๆ ที่อยู่รอบล้อมตัวเธอมีอาจทำให้สตรีเป็นเหมือน “เห็ด” ได้ ซึ่งประเด็นนี้สำคัญมากในการมองเรื่องทฤษฎีทางจริยศาสตร์ที่ควบคู่ไปกับตัวตนของทั้งสองเพศ ส่วนข้อ 12 นั้น ในระบบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม มนุษย์ได้มีลักษณะหลงใหลตัวเอง หรือที่เรียกว่า narcissist ego ซึ่งเป็นลักษณะของความเป็นกลางทางศีลธรรม (moral impartiality) ซึ่งแน่นอนว่าทั้งโคลเบิร์ตและคานท์ต่างมองเป้าหมายสูงสุดในลักษณะนี้ แต่ในประเด็นนี้การมอง narcissist ego ว่าสอดคล้องกับความเป็นกลางทางศีลธรรมนับเป็นประเด็นที่ควรหยิบยกมาพิจารณาในภายหลังเป็นอย่างมาก ส่วนอีกมุมหนึ่งของจริยศาสตร์แห่งความอาทรนั้น จะมองเห็นความแตกต่างของสตรีและบุรุษอย่างสมบูรณ์และไม่เอนเอียงเพื่อหาความเป็นกลางที่อาจไม่มีก็เป็นได้ (ซัชชัย คุ่มทวีพร, 2546: 218-219)

เบนฮาบิบมีความเห็นว่า “จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม” มองว่ามนุษย์ทุกคนเหมือนกันคือเป็นชีวิตแห่งเหตุผล การใช้เหตุผลที่เป็นอยู่นี้เป็นการใช้คุณลักษณะของตนเอง สร้างลักษณะทั่วไปของบุคคลอื่นขึ้นมาหรือที่เรียกว่า generalized other จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมพยายามที่จะทำให้มนุษย์ทุกคนมีลักษณะต่างๆตามธรรมชาติเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความต้องการหรือความปรารถนาต่างๆ แต่ในมุมมองจริยศาสตร์แห่งความอาทรจะมองว่ามนุษย์ทุกคนมีลักษณะต่างกัน ทุกคนมีประวัติศาสตร์เป็นของตนเอง และมีลักษณะแห่งความเป็นปัจเจกที่แตกต่างจากคนอื่น นอกจากนี้ทุกคนยังมีโครงสร้างทางอารมณ์ในแบบของตนเองซึ่งยากที่จะไปทำให้เหมือนใคร แนวคิดนี้เป็นการมองคนอื่นอย่างเป็นรูปธรรม หรือ concrete เมื่อมีความคิดพื้นฐานแบบนี้ เบนฮาบิบจึงเห็นว่า ธรรมชาติของมนุษย์จะมีลักษณะเฉพาะเสมอ ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรทัดฐานเรื่องความเท่าเทียมและต่างตอบแทนกันในรูปแบบที่แตกต่างไปจากจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม (ซัชชัย คุ่มทวีพร, 2546: 219-220) เราสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างการ generalized other ของจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมกับมุมมองแบบ concrete other ของจริยศาสตร์แห่งความอาทรดังตารางที่ 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิดที่ใช้ generalized other กับแนวคิดที่ใช้ concrete other (ซัชซัช คุ่มทวิพร, 2546: 220)

หัวข้อ	แนวคิดที่ใช้ generalized other	แนวคิดที่ใช้ concrete other
ฐานคติ	มนุษย์ทุกคนมีลักษณะทางธรรมชาติเหมือนกัน	มนุษย์ทุกคนมีลักษณะทางธรรมชาติแตกต่างกัน
บรรทัดฐาน	Norm of formal equality and reciprocity	Norm of equality and complementary
ปฏิสัมพันธ์	เชิงสาธารณะ เชิงสถาบัน เป็นการต่อยอดสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์	เป็นแบบส่วนตัว ไม่อยู่ในรูปแบบสถาบัน เป็นการต่อยอดความเป็นมนุษย์ และความเป็นปัจเจกภาพของคนอื่น
มโนทัศน์ทางจริยธรรม	สิทธิ หน้าที่ และการให้สิทธิ (entitlement)	ความรับผิดชอบ ความผูกพัน และการแบ่งปันกัน (sharing)
ความรู้สึกทางจริยธรรม	ความเคารพ หน้าที่ การเห็นคุณค่า และศักดิ์ศรี	ความรัก ความใส่ใจ ความรู้สึกร่วมสมานฉันท์ (Solidarity)

เบนฮาบิบสรุปว่า ตามหลักจริยศาสตร์ของโคลเบอร์ก มโนทัศน์เรื่องความยุติธรรมสามารถทำให้เป็นสากลได้ แนวคิดลักษณะนี้จะละเลยผู้อื่นที่เป็นรูปธรรม และแทนที่รูปธรรมที่ถูกละเลยนี้ด้วยการจินตนาการถึงผู้อื่น การทำเช่นนี้ นอกจากจะทำให้ความแตกต่างระหว่างบุคคลสูญหายไปจากการวิเคราะห์เชิงจริยธรรมแล้ว ในทางปฏิบัตินั้นย่อมจะเป็นไปไม่ได้ที่จะทำให้ได้ข้อสรุปที่มีความยุติธรรม จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมจึงเป็นระบบจริยศาสตร์ที่ละเลยตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์ทำให้ขาดความสมบูรณ์ในตัวเอง (ซัชซัช คุ่มทวิพร, 2546: 221)

กิลลิแกนมีความพยายามที่จะสร้างระบบจริยศาสตร์ที่มีการพัฒนามาจากมุมมองของผู้หญิง เธอได้ทำการสัมภาษณ์ผู้หญิง 29 คน เกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะทำแท้ง เพื่อนำมาสร้างเป็นจริยศาสตร์แห่งความอาหาร ที่อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า จริยศาสตร์แบบสัมพันธ์ภาพ (Relational Ethics) โดยแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับคือ

1. การเน้นผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก เช่น เหตุผลการทำแท้งก็เพื่อสิ่งที่ดีที่สุดของ ตนเอง
2. การเน้นผลประโยชน์เพื่อคนอื่นเป็นหลัก เช่น เหตุผลของการทำแท้งก็เพื่อสิ่งที่ดีที่สุด สำหรับคนอื่น

3. การประสานประโยชน์ของตนเองกับผู้อื่น เช่น เหตุผลของการทำแท้งก็เพื่อสิ่งที่ดีที่สุดของตนเองและผู้อื่น ในลักษณะสัมพันธภาพ (Relational Unit)
(ซัชชัย คุ่มทวีพร, 2546: 228-229)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมในประเทศไทย

ผู้วิจัยขอแบ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมในประเทศไทยเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

3.1 การสอนจริยธรรมในโรงเรียน จะเน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละระดับชั้น การศึกษาโดยมีแผนการศึกษาชาติและหลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นตัวกำหนด โครงสร้าง เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมินผลของโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยในแผนการศึกษาชาติและหลักสูตรของกรมวิชาการจะกำหนดไว้ชัดเจนว่า นักเรียนในแต่ละระดับควรมีพัฒนาการทางคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์อย่างไร ยกตัวอย่างเช่น

ระดับประถมศึกษา ให้มีความภาคภูมิใจในชาติ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ รักการอ่านและใฝ่หาความรู้ รักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีความภูมิใจในชาติ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญแก่ตนและชุมชน มีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิก มีนิสัยรักการทำงาน มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสมาชิก มีความสามารถในการจัดการและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีความสามารถเป็นผู้นำ เป็นผู้ให้บริการชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม มีความภูมิใจในชาติ เสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน มีนิสัยรักการทำงาน เต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการ (ฉันทนา จันทร์บรรจง.2541 : iv)

3.2 การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร เพื่อเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน และนิสิต นักศึกษา ตัวอย่างของกิจกรรมในหลักสูตรการศึกษา เช่น โครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกปฏิบัติประชาชนในชนบท การฝึกอบรมและปฏิบัติธรรมที่วัดหรือธรรมสถานสำหรับนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ชั้นปีที่ 1 2 และ 3 ชั้นปีละ 4 วัน เป็นต้น ตัวอย่างของกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น โครงการพุทธบุตรธรรมทายาท – ผู้เส้นทางสีขาวบรมราชชนนีศรีตรง ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีศรีตรง จังหวัดตรัง

โครงการศรัทธาธรรม – เสริมพลังใจ ของภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลคลอง 6 ปทุมธานี เป็นต้น

การประเมินผลของการจัดกิจกรรมเพื่อเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน นิสิต นักศึกษา จะมีดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
2. สำนวณการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
3. สำนวณพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
4. สำนวณเจตคติและค่านิยมวิชาชีพ
5. ให้นักศึกษาเขียนบรรยายความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม
6. ให้นักศึกษาเขียนใบรายงานพฤติกรรมประจำวัน
7. ทำแบบประเมินผลหลังการอบรม

8. คอยติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักศึกษา (คณะทำงานจัดทำแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม โครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.2543)

3.3 การวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรม การวิจัยในลักษณะนี้จะทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เนื่องจากงานวิจัยในลักษณะนี้เริ่มมีให้เห็นอย่างเด่นชัด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 – ปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงขอคัดตัวอย่างงานวิจัย 3 ชิ้นจาก 3 ยุคสมัยดังนี้ (ในการยกตัวอย่างนี้ขอคัดตัวอย่างเฉพาะชื่องานวิจัย วัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยประเภทนี้ ว่ามีแนวคิดในการเก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน นิสิตนักศึกษาอย่างไร)

3.3.1 งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรม” ของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2524

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาเครื่องมือวัดระดับพัฒนาการทางจริยธรรมในจริยธรรมหลัก 8 ประการ
2. ศึกษาหาเกณฑ์ปกติ (Norm) ของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของประชากร

กลุ่มต่าง ๆ

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับพัฒนาการทางจริยธรรมกับองค์ประกอบทางบุคลิกภาพ และองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 6,882 คน
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 8,098 คน และประชาชนอาชีพต่างๆ จำนวน 2,632 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินความเห็นทั่วไป ซึ่งใช้วัดระดับ
พัฒนาการทาง จริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นนักเรียนและประชาชน

3.3.2 งานวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย โดย
ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล พ.ศ.2529

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ศึกษาลำดับความสำคัญของค่านิยมทางจริยธรรมของคนไทย
2. ศึกษาระบบและความสัมพันธ์ของค่านิยมทางจริยธรรมของคนไทย
3. ศึกษาแนวทางในการสอนและการปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้แก่นักเรียน

และเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ

2 ประการ คือ

1. ต้องมีความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
2. เป็นผู้มีความสนใจในปัญหาของสังคม หรือมีความเชี่ยวชาญทางด้าน
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังกล่าว
จำนวน 271 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 103 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีอยู่ 3 ตอนคือ

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. คุณสมบัติของค่านิยมทางจริยธรรมในด้าน
 - ลำดับความสำคัญของค่านิยมทางจริยธรรม
 - ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางจริยธรรม
3. ความเห็นเกี่ยวกับการสอนจริยธรรมให้แก่เยาวชน

3.3.3 งานวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้มีจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต โดย เกสรา
สุขสว่าง พ.ศ.2544

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เปรียบเทียบการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ รหัส นักศึกษา คณะแผนกเถรีย กลุ่มคณะ และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาด้านการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมกับความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษา

ผู้วิจัยยังกล่าวเสริมไว้ในส่วนของ “ความสำคัญและที่มาของปัญหาในการวิจัย” อีกว่า “การศึกษาความเป็นผู้มีจริยธรรมของนักศึกษา น่าจะนำมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาวิชาพื้นฐานมนุษยศาสตร์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการเตรียมพร้อมในการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทั้งยังสนองตอบแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2540 ที่มุ่งให้การศึกษาเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใฝ่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัยและมีจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข”

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้แก่

- อาจารย์ประจำที่เป็นชาวไทย จำนวน 240 คน
- นักศึกษาที่กำลังศึกษาปี 2543 จำนวน 1,332 คน โดยแยกเป็น 4 กลุ่มคือ

กลุ่มคณะแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ	333 คน
กลุ่มคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี	325 คน
กลุ่มคณะศิลปะและการออกแบบ	302 คน
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	372 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับถามนักศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาในแต่ละด้าน ดังนี้คือ

- มรรคมืองค์แปดด้านปัญญา
- มรรคมืองค์แปดด้านศีล
- มรรคมืองค์แปดด้านสมาธิ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับถามอาจารย์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับภูมิหลังของอาจารย์

ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติตนอย่างมี

จริยธรรมของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

- มรรคมืองค์แปดด้านปัญญา
- มรรคมืองค์แปดด้านศีล
- มรรคมืองค์แปดด้านสมาธิ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

จากตัวอย่างงานวิจัยที่ยกมาดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรม มักจะใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่อยู่ในรูปของแบบสอบถาม

3.4 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในระดับนโยบาย เป็นการวิจัยโดยทำการเก็บข้อมูลจากนักวิชาการต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์จนได้ผลสรุปออกมาเป็นนโยบายเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชน ตัวอย่างของงานวิจัยประเภทนี้ได้แก่งานวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นการศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมโดย ผศ.ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง ปี พ.ศ. 2541

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมของประเทศไทย
2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานด้านการศึกษากับพัฒนาคุณธรรมในต่างประเทศที่สัมพันธ์กับประเทศไทยได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร
3. ศึกษาแนวคิดของบุคคลต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านการศึกษากับพัฒนาคุณธรรมของประเทศไทย
4. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักวิชาการ และนักพัฒนาคุณธรรม เกี่ยวกับเนื้อหาของคุณธรรมและวิธีการที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณธรรมของเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย
5. เสนอวิสัยทัศน์ สารบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษากับพัฒนาคุณธรรม ซึ่งควรระบุไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติและมาตรการในการนำสารบัญญัติไปสู่การปฏิบัติ

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 100 คน โดยแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1. นักคิดหรือนักวิชาการ 50 คน
2. นักพัฒนาคุณธรรม 50 คน

เมื่อส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างแล้ว ได้รับแบบสอบถามคืน 65 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ แบบสำรวจวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการศึกษาการพัฒนาคุณธรรมเพื่อการจัดทำร่างกฎหมายแม่บทการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. ความเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมที่พึงประสงค์ในผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ความเห็นเกี่ยวกับวิธีการที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณธรรมโดยสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ
3. ความเห็นเพิ่มเติม

3.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การวิจัยประเภทนี้เริ่มมีในเมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2519 พอประมาณปี 2521 – 2524 การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมในเด็กและเยาวชนได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นจนถึงขั้นมีการวิจัยและพัฒนาเป็นชุดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งชุดกิจกรรมทั้งหมดสร้างขึ้นภายใต้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต ที่นี้จะขอยกตัวอย่างชุดกิจกรรมเพื่อฝึกยกระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับประถมศึกษา (ป.3 – ป.6) ของท่านศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ดังนี้

ชุดกิจกรรมเพื่อฝึกยกระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแก่ผู้เข้ารับการฝึก หลักสำคัญของการฝึกคือ การสร้างให้เกิดความขัดแย้งในความรู้ แล้วเสนอความรู้ขั้นที่สูงกว่าให้ตามแบบของโคลเบิร์ต การฝึกทั้งหมดมี 5 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมประกอบด้วยขั้นเตรียม ขั้นกิจกรรม ขั้นอภิปรายและสรุป (โกศล มีคุณ. 2538 : 18)

หลังจากนั้นก็จะมีงานวิจัยที่นำเอาทฤษฎีของโคลเบิร์ตมาประยุกต์ใช้ เช่น งานของโกศล มีคุณ เรื่อง “การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา” ปรินญาณิพนธ์ กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524

งานของสกล เทียงแท้ เรื่อง “ผลการใช้การอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้น ป. 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนต่างกัน” ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525

งานของดวงดา เครือติวา เรื่อง “การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา” ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2544

4. การเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยไทย

หลังจากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนวิชาจริยศาสตร์ที่มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในประเทศไทยพบว่าเกือบทั้งหมดจะเป็นการสอนเพื่อเน้นศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตก ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างประมวลรายวิชา/โครงการสอนมาสัก 3 ตัวอย่างคือ

4.1 การสอนวิชาจริยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประมวลการสอนรายวิชา (COURSE SYLLABUS)

กลุ่มคณะ คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชา มนุษยศาสตร์

รหัสวิชา HUM 107, HUM 104, HU 1043 จำนวนหน่วยกิต ๓(๓-๐)

ชื่อวิชา จริยศาสตร์ (Ethics) <http://home.rsu.ac.th/~khumtave/>

ผู้เรียน นักศึกษาทุกชั้นปี

ผู้สอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัชชัย คุ่มทวีพร

วิชาบังคับก่อน ไม่มี

ลักษณะวิชา (คำอธิบายรายวิชา)

ศึกษาขอบเขต ลักษณะของปัญหาและทฤษฎีจริยศาสตร์ที่สำคัญ โดยเน้นการวิเคราะห์ แนวความคิด หลักเกณฑ์และการตัดสินใจทางจริยธรรมของนักจริยศาสตร์สำนักต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของวงการจริยศาสตร์ รวมทั้งการศึกษาปัญหาจริยศาสตร์ประยุกต์บางปัญหา เพื่อให้สามารถใช้เป็น แนวทางการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาจริยธรรมต่าง ๆ ที่พบในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของวิชา

เมื่อศึกษาวิชานี้จบแล้ว ผู้เรียนจะสามารถ

๑. เข้าใจแนวความคิดและวิธีการตัดสินใจทางจริยธรรมของสำนักจริยศาสตร์ที่สำคัญ
๒. เข้าใจเหตุผลและสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของทฤษฎีจริยศาสตร์ต่าง ๆ
๓. เข้าใจวิวัฒนาการของแนวความคิดหรือทฤษฎีจริยศาสตร์
๔. เข้าใจปัญหาและการวิเคราะห์เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาจริยธรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้
๕. เข้าใจปัญหาจริยธรรมที่พบในวิชาชีพและปัญหาในสังคมไทย

เนื้อหาวิชา

- บทที่ ๑ ลักษณะ ขอบเขตและเนื้อหาของการศึกษาทางจริยศาสตร์_
- บทที่ ๒ จริยศาสตร์กับปัญหาวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
- บทที่ ๓ การกระทำอันหนึ่งถูกต้องเพียงเพราะ “เราชอบ” เท่านั้นหรือ ?
- บทที่ ๔ มนุษย์ทุกคนเห็นแก่ตัวจริงหรือ ?
- บทที่ ๕ คุณธรรมคือประโยชน์ของมหาชน
- บทที่ ๖ กฎจริยธรรมสัมบูรณ์มีหรือไม่ ?
- บทที่ ๗ จริยธรรมแบบสัญญาสังคม
- บทที่ ๘ พัฒนาการจริยธรรมในสังคมไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ใช้การบรรยายประกอบกับตำรา เอกสารอ่านประกอบต่าง ๆ

ทำกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน

ทำรายงานและนำเสนอในชั้นเรียน

ทำแบบทดสอบความเข้าใจทำขบ

ทำกิจกรรมประกอบการเรียนของแต่ละบท

การประเมินผล

ใช้การเก็บคะแนนใน ๓ ลักษณะคือ

☐ การทำกิจกรรมประกอบการเรียนเนื้อหาของแต่ละบท รวม	๑๐ %
☐ กิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน	๒๐ %
☐ รายงานและการนำเสนอในชั้นเรียน	๓๐ %
☐ การสอบ แยกเป็น	
สอบกลางภาค (๑๐/๐๗/๔๒: ๐๕.๐๐-๑๑.๐๐)	๒๐ %
สอบปลายภาค (๒๘/๐๘/๔๒: ๐๕.๐๐-๑๑.๐๐)	๒๐ %
รวม	๑๐๐ %

ตาราง 4 แผนการสอนวิชาจริยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรังสิต

สัปดาห์ที่ ๑	<p>แนะนำวิชา กำหนดข้อตกลงระหว่างการเรียนทั้งภาค</p> <p>กิจกรรมกลุ่ม “การกระทำที่ถูกต้องคืออะไรและทำอย่างไรถึงสามารถทำสิ่งที่ถูก” ๕ %</p> <p>สั่งงาน โครงการโบว์แดง (เดี่ยว)</p> <p>๑๐ %</p>
สัปดาห์ที่ ๒	<p>บทที่ ๑ ลักษณะ ขอบเขตและเนื้อหาของการศึกษาทางจริยศาสตร์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ลักษณะของการศึกษาจริยศาสตร์ ๒. ความจำเป็นของจริยศาสตร์ ๓. ท่าทีที่ควรใช้ในการศึกษาทางจริยศาสตร์ ๔. การใช้เหตุผลอย่างถูกต้อง ๕. รูปแบบของการศึกษาทางจริยศาสตร์ <p>การหาข้อตกลง โครงการทำงานเพื่อสังคม (กลุ่ม) ๒๐ %</p>
สัปดาห์ที่ ๓-๔	<p>กิจกรรมกลุ่ม “การแก้ปัญหาเมื่อวัฒนธรรมแตกต่างกัน” ๕ %</p> <p>บทที่ ๒ จริยศาสตร์กับปัญหาวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ลัทธิสัมพัทธนิยมทางวัฒนธรรม (cultural relativism) <ol style="list-style-type: none"> ๑.๑ จริยธรรมที่แตกต่างกันของสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ๑.๒ การอ้างเหตุผลของลัทธิสัมพัทธนิยมทางวัฒนธรรม ๒. ลัทธิสัมพัทธนิยมทางจริยศาสตร์ (ethical relativism) <ol style="list-style-type: none"> ๒.๑ ผลที่ติดตามมาจากการยอมรับลัทธิสัมพัทธนิยมทางจริยศาสตร์ ๒.๒ การอ้างเหตุผลของลัทธิสัมพัทธนิยมทางจริยศาสตร์ ๓. การประเมินการอ้างเหตุผลของลัทธิสัมพัทธนิยมทางจริยศาสตร์ ๔. วัฒนธรรมที่ต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกันจริงหรือ? ๕. สิ่งที่เราได้จากการศึกษาเรื่องนี้

<p>สัปดาห์ที่ ๕</p>	<p>กิจกรรมกลุ่ม “การแก้ปัญหาเมื่อใช้แรงงูใจแทนเหตุผล” ๕ %</p> <p>บทที่ ๓ การกระทำอันหนึ่งถูกต้องเพียงเพราะ “เราชอบ” เท่านั้นหรือ ?</p> <p>๑. ที่มาของลัทธิอัตวิสัยนิยม</p> <p>๑.๑ คำอธิบายตามแนวของแม็คกี (J. L. Mackie)</p> <p>๑.๒ คำอธิบายตามแนวของสแนร์ (F. Snare)</p> <p>๒. การวิเคราะห์การอ้างเหตุผลของลัทธิอัตวิสัยนิยม</p> <p>๒.๑ รูปแบบการอ้างเหตุผลที่ง่ายที่สุด</p> <p>๒.๒ รูปแบบการอ้างเหตุผลที่ซับซ้อนมากขึ้น</p> <p>๓. การประเมินลัทธิอัตวิสัยนิยม</p>
<p>สัปดาห์ที่ ๖</p>	<p>บทที่ ๔ มนุษย์ทุกคนเห็นแก่ตัวจริงหรือ ?</p> <p>๑. ลัทธิอัตนิยมทางจิตวิทยา (psychological egoism)</p> <p>รูปแบบการอ้างเหตุผลของลัทธิอัตนิยมทางจิตวิทยา</p> <p>๒. การให้เหตุผลหักล้างลัทธิอัตนิยมทางจิตวิทยา</p> <p>๒.๑ การให้เหตุผลหักล้างของบัทเลอร์ (J. Butler)</p> <p>๒.๒ เหตุผลโต้แย้งของไฟนเบิร์ก (Joel Feinberg)</p> <p>๒.๓ การหักล้างลัทธิอัตนิยมทางจิตวิทยาด้วยผลการทดลอง</p> <p>๓. ลัทธิอัตนิยมทางจริยศาสตร์ (ethical egoism)</p> <p>๔. การประเมินลัทธิอัตนิยมทางจริยศาสตร์</p>
<p>สัปดาห์ที่ ๗</p>	<p>สอบกลางภาค (ตามตารางมหาวิทยาลัย) ๒๐ %</p>
<p>สัปดาห์ที่ ๘</p>	<p>บทที่ ๕ คุณธรรมคือประโยชน์ของมหาชน</p> <p>๑. การปฏิบัติในจริยศาสตร์</p> <p>๒. แนวความคิดของลัทธิประโยชน์นิยม</p> <p>๒.๑ ลักษณะสำคัญของลัทธิประโยชน์นิยม</p> <p>๒.๒ การอธิบายมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับลัทธิประโยชน์นิยม</p> <p>๒.๓ ตัวอย่างการวิเคราะห์ตามแนวลัทธิประโยชน์นิยม</p> <p>๓. การประเมินลัทธิประโยชน์นิยม</p> <p>๔. ประเด็นน่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับลัทธิประโยชน์นิยม</p> <p>ก. การลงโทษผู้กระทำผิด</p> <p>ข. สิทธิของสัตว์ที่มีไม่มนุษย์ (nonhuman animals)</p>

สัปดาห์ที่ ๕	บทที่ ๖ กฎจริยธรรมลัทธิมีหรือไม่มี ? ๑. แนวความคิดของค่าน้ำ ๑.๑ หลักจริยธรรมที่ ๑ ตามลัทธิของค่าน้ำ : ความสามารถทำให้เป็นสากลได้ ๑.๒ หลักจริยธรรมที่ ๒ ตามลัทธิของค่าน้ำ : คุณค่าของมนุษย์
สัปดาห์ที่ ๕	๒. เกณฑ์ตัดสินทางจริยธรรมตามลัทธิของค่าน้ำ ๓. การประเมินลัทธิของค่าน้ำ ๔. ประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับลัทธิของค่าน้ำ ทฤษฎีการลงโทษของค่าน้ำ
สัปดาห์ที่ ๑๐	กิจกรรมกลุ่ม “การทำความดีในวันแม่/พ่อแห่งชาติ/วันสำคัญอื่น ๆ” ๕ % และรายงานปฏิกริยาอันเนื่องมาจากการทำความดีในวันดังกล่าว
สัปดาห์ที่ ๑๑	บทที่ ๗ จริยธรรมแบบสัญญาสังคม ๑. ที่มาของทฤษฎีจริยธรรมแบบสัญญาสังคม ๑.๑ การอ้างเหตุผลของฮ็อบส์ (Hobbes' argument) ๑.๒ ปัญหาในการตัดสินใจของนักโทษ (prisoner's dilemma) ๒. ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ภายในสังคม ๓. ทฤษฎีจริยธรรมแบบสัญญาสังคม ๔. ปัญหาการดื้อแพ่งทางสังคม (civil disobedience) ๕. การประเมินทฤษฎีจริยธรรมแบบสัญญาสังคม
สัปดาห์ที่ ๑๒	รายงานผล โครงการโบว์แดง ๑๐ % รายงานผล โครงการทำงานเพื่อสังคม ๒๐ %
สัปดาห์ที่ ๑๓	บทที่ ๘ พัฒนาการจริยธรรมในสังคมไทย ๑. พัฒนาการจริยธรรมของสังคมต่าง ๆ ตามแนวคิดของโคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ๒. การประยุกต์มองพัฒนาการจริยธรรมของสังคมไทย ๓. การประเมินฐานะทางจริยธรรมของสังคมไทย

	กิจกรรมพิเศษปีวิชาจริยศาสตร์ ทบทวนเนื้อหาทั้งหมดสำหรับเตรียมตัวสอบ และส่งกิจกรรมทั้งหมด	
สัปดาห์ที่ ๑๔	สอบปลายภาค (ตามตารางของมหาวิทยาลัย)	๒๐ %

4.2 การสอนวิชาจริยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ		
วิทยาเขตรังสิต		
ศป. 215	จริยศาสตร์	ภาคฤดูร้อน
LB 215	Ethics	ปีการศึกษา 2546
ผู้บรรยาย (R211)	อาจารย์คณะอง ปาณิกทรานุกร http://tulip.bu.ac.th/~kanong.c	คณะมนุษยศาสตร์ อาคาร 2 โทรศัพท์ 02-902-0299 ต่อ 2670

รายละเอียดประจำวิชา

ศึกษาความรู้พื้นฐานทางปรัชญาและจริยศาสตร์ โลกทัศน์แบบจิตนิยม สสารนิยม ชรรถมนิยม จุดหมายของชีวิตตามอุดมคติ การแสวงหาความสุข ปัญหาเกี่ยวกับความดี เสรีภาพและความรับผิดชอบ เกณฑ์ตัดสินจริยธรรม ทฤษฎีจริยศาสตร์ที่สำคัญ การวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมร่วมสมัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรู้จักมองปัญหา ซึ่งบางครั้งคนทั่วไปมองข้าม
2. เพื่อรู้จักพิจารณาทุกคำตอบที่เป็นไปได้ และเก็บส่วนดีจากทุกคำตอบมาใช้ให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อรู้จักรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นจนสามารถร่วมมือกันได้
4. เพื่อมีหลักจริยธรรมอันเหมาะสมกับปัญญาชนไว้เป็นหลักยึดเหนี่ยวตลอดชีวิต

เอกสารประกอบการเรียนการสอน

1. ดวงดาว กীরติกานนท์. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2546.
2. วิทย์ วิศทเวทย์ ปรัชญาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สนพ.อักษรเจริญทัศน์, 2540. (น.143-172)
3. สมภาร พรมทา ชีวิตกับความขัดแย้ง ปัญหาจริยธรรมในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. (หน้า 25-36, 49-62, 127-156)
4. สมภาร พรมทา มนุษย์กับการแสวงหา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม, 2545. (ทั้งเล่ม)

การประเมินผล

1. การทดสอบกลางภาค	30	คะแนน
2. การทดสอบปลายภาค	30	คะแนน
3. การทำกิจกรรมที่มอบหมาย	40	คะแนน
- การทำงานมอบหมายส่วนบุคคล (งานมอบหมาย 5 ครั้งๆ ละ 2 คะแนน รวม 10 คะแนน)
 - การทำกิจกรรมกลุ่มภายในมหาวิทยาลัย (จัดกลุ่มทำรายงานกลุ่มๆ ละ 10 คน มี 10 คะแนน)
 - การสรุปประเด็นจากวิทยากรบรรยายพิเศษ (สรุปประเด็น 2 ครั้งๆ ละ 5 คะแนน = 10 คะแนน)
 - การมีส่วนร่วมในห้องเรียน (เขียนสรุปเนื้อหาประจำวัน ทำ 5 ครั้งๆ ละ 2 คะแนน = 10 คะแนน)

ตาราง 5 แผนการเรียนการสอน รายวิชาจริยศาสตร์ (LB215 : Ethics) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	หัวข้อศึกษา	กิจกรรมประกอบ	ผลงานที่ได้รับ
1	1	- Course Overview - แนะนำรายละเอียดของวิชา - แนะนำวิธีการประเมินผล	- ฟังอาจารย์ผู้สอนชี้แจง - เตรียมทำใบงานเฉพาะบุคคล - เตรียมจัดกลุ่มทำรายงานกลุ่ม	- เข้าใจแนวทางของวิชา - ได้รายชื่อสมาชิกในกลุ่มๆ ละ 10 คน
	2	- ปรัชญาทั่วไป - ขอบเขตของปรัชญา 3 สาขา อภิปรัชญา-ญาณวิทยา-จริยศาสตร์	- ฟังบรรยายเนื้อหาเบื้องต้น - รับงานมอบหมาย # 1 เรื่อง “การมองหาความดีในเพื่อนมนุษย์”	- สรุปเนื้อหาที่เข้าใจ - แสดงความคิดเห็น
2	1	- อภิปรัชญา กลุ่มสสารนิยม (มนุษย์ ในมุมมองสสารนิยม)	- อภิปราย แสวงหาคำตอบ - เขียนใบงานสรุปเนื้อหาวันนี้ # 1	* ส่งงานมอบหมาย # 1 * ส่งใบงานสรุป # 1
	2	- อภิปรัชญา กลุ่มจิตนิยม (มนุษย์ ในมุมมองจิตนิยม)	- อภิปราย แสวงหาคำตอบ - รับงานมอบหมาย # 2 เรื่อง “.....”	- สรุปเนื้อหาที่เข้าใจ - แสดงความคิดเห็น
3	1	- ญาณวิทยา : ทฤษฎีความรู้ (แนวคิดเหตุผลนิยม)	- อภิปราย แสวงหาคำตอบ - เขียนใบงานสรุปเนื้อหาวันนี้ # 2	- สรุปประเด็นที่ฟัง * ส่งงานมอบหมาย # 2 * ส่งใบงานสรุป # 2
	2	- ญาณวิทยา : ทฤษฎีความรู้ (แนวคิดประสบการณ์นิยม)	- อภิปราย แสวงหาคำตอบ - รับงานมอบหมาย # 3 เรื่อง “.....”	- สรุปเนื้อหาที่เข้าใจ - แสดงความคิดเห็น
4	สอบกลางภาค วันที่ 8 เมษายน 2547			

5	1	- จริยศาสตร์ : จุดหมายของชีวิต	- อภิปราย / แสดงความคิดเห็น - เขียนใบงานสรุปเนื้อหาวันนี้ # 3 - ส่งรายชื่อสมาชิก ทำรายงานกลุ่ม	- สรุปเนื้อหาที่เข้าใจ * ส่งใบงานสรุป # 3 * ส่งงานมอบหมาย # 3
	2	- เกณฑ์ตัดสินจริยธรรม (ทฤษฎีสัมพัทธนิยม และ ทฤษฎีสัมบูรณ์นิยม)	- เขียนใบงานสรุปเนื้อหาวันนี้ # 4 - แต่ละกลุ่มเสนอประเด็นทางจริยศาสตร์ที่จะไปเก็บข้อมูล - รับงานมอบหมาย # 4 เรื่อง “.....”	- สรุปเนื้อหาที่เข้าใจ * ส่งใบงานสรุป # 4 - แต่ละกลุ่มจะมีประเด็นศึกษาที่ชัดเจน
6	1	- เกณฑ์ตัดสินจริยธรรม (ทฤษฎีประโยชน์นิยมของ มิลล์)	- อ่าน <i>สมภาร พรมทา, 2541</i> - อภิปราย “กฎและการทำตามกฎ” - เขียนใบงานสรุปเนื้อหาวันนี้ # 5	* ส่งงานมอบหมาย # 4 - สรุปเนื้อหาที่เข้าใจ * ส่งใบงานสรุป # 5
	2	- โลกทัศน์ทางจริยศาสตร์ (= วิทยาการบรรยายพิเศษ =>)	- ฟังบรรยายพิเศษจากวิทยากร - เขียนใบงานสรุปประเด็น	- สรุปประเด็นที่ได้ฟัง *** ส่งใบงาน วิทยาการ
7	1	- เกณฑ์ตัดสินจริยธรรม (ทฤษฎีหน้าที่นิยมของ คานท์)	- อภิปราย / แสดงความคิดเห็น - ทำงานกลุ่ม ศึกษาโลกทัศน์	- ได้ลงมือปฏิบัติจริง - ได้ทำงานเป็นทีม
	2	- โลกทัศน์ทางจริยศาสตร์ = ศึกษาทัศนระของบุคคล สำคัญ=	- สรุปโลกทัศน์ที่ไปศึกษามา - วิพากษ์โลกทัศน์ด้วยเหตุผล	- กล้าคิด กล้าแสดง *** ส่งรายงานกลุ่ม
8	สอบปลายภาค วันที่ 12 พฤษภาคม 2547			

- 4.3 โครงการสอนวิชาจริยศาสตร์ ปีการศึกษา 2546 ของภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัย เป็นผู้ที่ทำการสอนเองเป็นครั้งแรก โดยมีโครงการสอน ดังต่อไปนี้

โครงการสอน (Course Syllabus)

รหัส	: PH 201 (ปญ 201)
ชื่อวิชา	: จริยศาสตร์ (Ethics)
หน่วยกิต	: 2 หน่วยกิต
คณะ/ภาควิชา	: คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
ผู้สอน	: อ.ศุภสิทธิ์ เสร็จประเสริฐ
ลักษณะวิชา	: วิชาเอก
ระดับ	: ปริญญาตรี

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายของ จริยศาสตร์ จริยธรรม ศีลธรรม คุณธรรม ฯลฯ ความสัมพันธ์ระหว่าง ปรัชญา จริยศาสตร์และศาสนา อุดมคติของชีวิต ศึกษาทฤษฎีจริยศาสตร์ของนักปรัชญาแต่ละสมัย ตลอดจน หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินปัญหาทางจริยธรรมและศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางอภจริยศาสตร์ (Metaethics)

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความหมายของจริยศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา จริยศาสตร์และศาสนา อุดมคติของชีวิต ทฤษฎีจริยศาสตร์ของนักปรัชญาแต่ละสมัย และสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

สังเขปหัวข้อเนื้อหารายวิชา

1. ศึกษาความหมายและขอบเขตของวิชาจริยศาสตร์
2. ศึกษาแนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอุดมคติของชีวิต ได้แก่ สุขนิยม ปัญญานิยม ฯลฯ
3. ศึกษาทฤษฎีจริยศาสตร์ของนักปรัชญาแต่ละสมัย ได้แก่ ค่าน้ำ มิลล์ ฯลฯ
4. ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางอภจริยศาสตร์

วิธีสอน

1. บรรยาย
2. อภิปรายกลุ่ม
3. ศึกษาจากวีดิทัศน์

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสืออ่านประกอบ
2. เอกสารประกอบการสอน
3. วีดิทัศน์

วิธีประเมินผล

1. สอบกลางภาค 30 คะแนน
2. บทความ 30 คะแนน
3. กิจกรรมและจิตพิสัย 40 คะแนน

รวม 100 คะแนน

แผนการสอน

สัปดาห์ที่

หัวข้อ

1	แนะนำรายวิชา
2	ความหมายและขอบเขตของจริยศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา จริยศาสตร์และศาสนา
3	แนวคิดเกี่ยวกับอุดมคติชีวิต ได้แก่ สุขนิยมและปัญญานิยม
4	แนวคิดเกี่ยวกับอุดมคติชีวิต ได้แก่ มนุษย์นิยม
5	ทฤษฎีจริยศาสตร์ของค่าน้ำ
6	ทฤษฎีจริยศาสตร์ของค่าน้ำ
7	ทฤษฎีจริยศาสตร์ของค่าน้ำ
8	ทฤษฎีจริยศาสตร์ของมิลล์
9	ทฤษฎีจริยศาสตร์ของมิลล์
10	ทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลักแนวอื่นที่น่าสนใจ
11	ทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลักแนวอื่นที่น่าสนใจ
12	ทฤษฎีจริยศาสตร์แนวสตรีนิยม
13	ทฤษฎีจริยศาสตร์แนวสตรีนิยม

14	ปัญหาทางอภิจริยศาสตร์
15	ปัญหาทางอภิจริยศาสตร์
16	สรุป

จากตัวอย่างทั้ง 3 ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์ โดยทั่วไปจะมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. เน้นทฤษฎีจริยศาสตร์ทางตะวันตก
2. เน้นทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่ามีความเข้าใจแต่ละทฤษฎีมากน้อยเพียงใด
3. การฝึกคิดวิเคราะห์โดยมากจะใช้ตัวอย่างจากบทความทางตะวันตกมาเป็นต้นแบบ
4. มีตัวอย่างจากปัญหาจริยธรรม/จริยศาสตร์ที่เป็นปัจจุบันในสังคมไทยค่อนข้างน้อย
5. มีการวิเคราะห์กรณีศึกษาเพื่อฝึกวิเคราะห์แก้ปัญหาทางจริยศาสตร์ค่อนข้างน้อย

การเรียนการสอนดังกล่าวมีจุดเด่นและจุดด้อยดังนี้คือ

จุดเด่น	1. ทำให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตกอย่างลุ่มลึกและหลากหลาย
	2. ทำให้เห็นต้นแบบของการคิดและแก้ปัญหาจริยศาสตร์จากนักจริยศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของโลก
	3. มีการฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งฝึกการอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรม
	4. ทำให้รู้จักเกณฑ์ของการตัดสินปัญหาจริยศาสตร์ที่อยู่ในระดับคลาสสิก
	5. ทำให้รู้ว่าทฤษฎีทางจริยศาสตร์มีความหลากหลาย และมีกรอบคิดของแต่ละทฤษฎี

แตกต่างกันไป เมื่อพบตัวอย่างแบบนี้ นิสิต/นักศึกษาจึงเกิดการไม่ซัดคิดว่า “การกระทำที่ถูกต้อง” ต้องเป็นแบบนี้เท่านั้น และ “การกระทำที่ผิด” ต้องเป็นแบบนี้เท่านั้น

จุดด้อย	1. ขาดหลักจริยศาสตร์ทางตะวันออกและ/หรือจริยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา อาจทำให้ผู้เรียนเข้าใจไปว่า มีแต่ทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตกเท่านั้นที่เป็นทางออกของการแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์
	2. ตัวอย่างของปัญหาที่หยิบยกมามักเป็นปัญหาของทางต่างประเทศ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ทำการฝึกการแก้ปัญหาจริยศาสตร์ภายในประเทศของตนเองหรือเรื่องใกล้ตัวที่ประสบกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน
	3. การเรียนทฤษฎีมากเกินไปโดยขาดการประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน อาจทำให้ผู้เรียนขาดทักษะและการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการแก้ปัญหาจริยศาสตร์ และตีความว่าการแก้ปัญหาจริยศาสตร์ในแต่ละครั้งอาจจำเป็นต้องใช้แต่ทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตก ซึ่งเป็นไปได้ว่าทุกทฤษฎีอาจไม่ใช่คำตอบของปัญหาจริยศาสตร์บางรูปแบบที่มีอยู่ในสังคมไทย
	4. ในการประเมินผลโดยใช้วิธีทดสอบความเข้าใจในทฤษฎีจริยศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียวทำให้ผู้สอน/ผู้บรรยายไม่ทราบว่าคุณสมบัติในการพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาจริยศาสตร์หรือไม่

5. การเน้นการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ทฤษฎีวิทยาศาสตร์ตะวันตกเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์หลังจากการเรียนจบเทอมแล้วได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้เรียนหลายคนมักไม่แน่ใจว่าตัวเองยังเข้าใจทฤษฎีวิทยาศาสตร์ประเภทนั้นอยู่หรือไม่ เพราะเรียนไปนานแล้ว

ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการสอนวิชาวิทยาศาสตร์แบบเดิมเพื่อสร้างแผนการสอนที่ยังคงธำรงไว้ซึ่งจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในโครงการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และศึกษาหาแนวทางที่จะทำให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่องหลังจากเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไปแล้ว โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เพื่อสร้างแผนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตได้อย่างต่อเนื่องหลังจากเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไปแล้ว
2. ทำการทดลองจริงกับนิสิตกลุ่มทดลองและนิสิตกลุ่มควบคุม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้
 - 2.1 การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้วิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาวิเคราะห์เพื่อสร้างแผนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตได้อย่างต่อเนื่องหลังจากเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไปแล้ว

หลังจากการศึกษาระยะนี้เนื้อหาการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในประเทศไทยพบว่าเกือบทั้งหมดจะเป็นการสอนเพื่อเน้นศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีวิทยาศาสตร์ตะวันตก ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการสอนวิชาวิทยาศาสตร์แบบเดิมเพื่อสร้างแผนการสอนที่ยังคงธำรงไว้ซึ่งจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ (หมายเหตุ สำหรับกิจกรรมกลุ่มหรือการนำเสนออภิปราย ผู้วิจัยจะเลือกใช้เหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในประเทศไทยทั้งหมด ซึ่งตอนเขียนแผนการสอนก่อนที่จะสอนจริงจะยังไม่ได้ใส่หัวข้อของกิจกรรมหรือประเด็นในการนำเสนออภิปราย แต่การเขียนแผนการสอนในรายงานการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอใส่หัวข้อกิจกรรมกลุ่มและประเด็นอภิปรายต่างๆไปเลย เพื่อที่จะให้ผู้อ่านรายงานการวิจัยฉบับนี้ได้เห็นภาพ โดยรวมของแผนการสอนที่ใช้ในโครงการวิจัย)

ตาราง 6 แผนการสอนวิชาจริยศาสตร์ที่ใช้ในโครงการวิจัยฯ

สัปดาห์ที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนะนำรายวิชา 2. ให้นิสิตทำแบบทดสอบก่อนเรียน 2 ข้อ
สัปดาห์ที่ 2	<p>บทที่ 1 ลักษณะของการศึกษาทางจริยศาสตร์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นำอภิปรายเรื่องรับน้อง ซึ่งเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันมากในขณะนั้น (1) 2. นำอภิปรายเรื่องความหมายและความสำคัญของจริยศาสตร์ 3. กล่าวถึงความแตกต่างของจริยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4. แจกเอกสารที่จะใช้ประชุมกลุ่มคราวหน้าเพื่อให้นิสิตได้ศึกษามาก่อนล่วงหน้า
สัปดาห์ที่ 3-4	<p>บทที่ 2 ทฤษฎีจริยศาสตร์ตะวันตกที่เป็นกระแสหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นิสิตประชุมกลุ่มและอ่านเอกสาร “บันทึกของชายคนหนึ่ง” (สมภารพรหมทา, 2541) แล้วให้นิสิตในแต่ละกลุ่มประชุมกันเพื่อหาทางแก้ปัญหา (2) 2. นำคำตอบของแต่ละกลุ่มมาเป็นตัวอย่างในการอธิบายถึงจริยศาสตร์กระแสหลักทั้ง 2 ทฤษฎี 3. อภิปรายจริยศาสตร์แบบค่าน้ำ 4. อภิปรายจริยศาสตร์ประโยชน์นิยม
สัปดาห์ที่ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำเหตุการณ์จริงเกี่ยวกับจริยศาสตร์ในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่กำลังเกิดขึ้นในเว็บไซด์พันทิปมานำอภิปรายให้ผู้เรียนได้ร่วมอภิปรายเพิ่มเติมโดยที่ไม่บังคับว่าจำเป็นต้องใช้หลักการของจริยศาสตร์กระแสหลักที่ได้ศึกษาไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้วมาพิจารณาประกอบด้วย 2. วิเคราะห์ลงลึกว่าปัญหาจริยธรรมดังกล่าวมีสาเหตุและที่มาที่เป็นอย่างไร การหาทางออกเป็นอย่างไร และกระตุ้นให้นิสิตแสดงความคิดเห็นให้หลากหลายก่อนจะมาสสรุปปิดท้ายเพื่อทำให้ประเด็นที่นิสิตเสนอมามีความกระชับมากยิ่งขึ้น

สัปดาห์ที่ 6	บทที่ 3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กและทฤษฎีจริยศาสตร์สตรีนิยม <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก 2. อธิบายถึงทฤษฎีจริยศาสตร์สตรีนิยม 3. อภิปรายถึงข้อดีและข้อเสียของทั้ง 2 ทฤษฎี 4. ให้นิสิตประชุมกลุ่มเกี่ยวกับประเด็นทางจริยศาสตร์(3)
สัปดาห์ที่ 7	สอบกลางภาค (4)
สัปดาห์ที่ 8	บทที่ 4 จริยศาสตร์ศาสนา <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสำคัญของจริยศาสตร์ศาสนา 2. จริยศาสตร์ศาสนาที่เกี่ยวข้องกับอภิปรัชญา
สัปดาห์ที่ 9	บทที่ 5 จริยศาสตร์ของศาสนาอเทวนิยมและเทวนิยม <ol style="list-style-type: none"> 1. จริยศาสตร์ของพระพุทธศาสนา 2. จริยศาสตร์ของศาสนาคริสต์ อิสลามและพราหมณ์ ฮินดู
สัปดาห์ที่ 10	ถกปัญหาจริยธรรมกรณีของคุณแฮมัม คัทเลียา แมคอินทอชที่องค์กรแต่งตั้ง ถกกรณีการถกเถียงทางจริยธรรมภาพยนตร์เรื่องต้มยำกุ้ง
สัปดาห์ที่ 11	ฉายภาพยนตร์เรื่องไคโร ผิดอินเตอร์เน็ตให้นิสิตชม ถกปัญหาจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์
สัปดาห์ที่ 12	ถกปัญหาจริยธรรมเกี่ยวกับกรณีการยุบรายการเมืองไทยรายสัปดาห์
สัปดาห์ที่ 13	ถกปัญหาจริยธรรมกรณีอาถูแกรมนี่ซื้อหุ้นหนังสือพิมพ์ ทำแบบทดสอบหลังเรียน (ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน)
สัปดาห์ที่ 14	สอบปลายภาค

- (1) เป็นแนวคิดพื้นฐานของผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้ว่า ต้องหยิบยกประเด็นทางจริยธรรมที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้นมาอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อให้คิดเห็นว่าปัญหาจริยธรรมเป็นเรื่องใกล้ตัว หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำอภิปรายถึงวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธี แต่จะไม่ฟันธงลงไปว่าวิธีไหนคือทางออกที่ดีที่สุด เพื่อกระตุ้นให้คิดรู้จักคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยนำประเด็นอภิปรายเรื่องการรับน้อง ไปอภิปรายกับแบบทดสอบก่อนเรียนทั้งสองเรื่อง ก่อนที่จะนำอภิปรายต่อไป
- (2) บันทึกของชายคนหนึ่ง เป็นบทความของอาจารย์ท่านหนึ่งที่กำลังครุ่นคิดว่าจะแก้เกรดให้นักคิดหรือไม่ เมื่อพิจารณาเหตุผลของนิสิตในการขอให้อาจารย์ปรับเกรดให้สูงขึ้น

(3) ประเด็นทางจริยศาสตร์ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มคือ

ถ้าหัวหน้าของท่านบอกท่านว่า ลูกน้องของท่านคนหนึ่งจะต้องถูกออกจากงาน แต่หัวหน้าของท่านขอร้องให้ท่านปิดเป็นความลับไว้ก่อน เพราะหัวหน้าของท่านจะบอกกับทุกคนเองในวันประชุมพนักงาน เนื่องจากจะมีคนถูกเลิกจ้างหลายแผนก แต่ท่านรู้ว่าลูกน้องของท่านคนนั้นกำลังวางแผนที่จะซื้อรถใหม่และต่อเติมบ้าน ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าของลูกน้อง และเป็นพนักงานของบริษัท ท่านคิดว่าท่านควรทำอย่างไรกับกรณีนี้ เพราะเหตุใด

(4) เป็นการสอบโดยให้โจทย์ 2 ข้อคือ

1. สมมติว่านิสิตเป็นตำรวจและทราบมาว่าพ่อของนิสิตเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่และทำให้เด็กและเยาวชนของชาติก่อนประเทศต้องตกเป็นเหยื่อ ค่าใช้จ่ายที่นิสิตใช้ในการศึกษาจนได้เป็นตำรวจนั้น เป็นค่าใช้จ่ายที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดแทบทั้งสิ้น ทางกรมกำลังต้องการตัวพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่รายนี้ซึ่งนิสิตทราบดีว่าเป็นพ่อของตัวเอง ถ้าพ่อของนิสิตถูกจับได้เขาต้องได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต อยากทราบ่านิสิตจะดำเนินการอย่างไรต่อไปเมื่อทราบเรื่องนี้ โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด
2. ถ้านิสิตเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีชื่อแห่งหนึ่ง และมีนักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นซึ่งเรียนมา 8 ปีแล้ว และที่เขาเรียน ไม่จบเพราะติววิชาหนึ่งซึ่งเรียนก็ครั้งก็ตกทุกครั้งจนมาถึงปีที่ 8 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแล้ว ถ้าเขาเรียนไม่ผ่านเขาจะต้องถูกรีไทร์และไม่จบปริญญาตรี นิสิตเองเป็นคนที่ต้องสอนวิชานี้แก่เขาในปีนี้ ผลคะแนนรวมที่ได้ปรากฏว่านักศึกษาคณะอื่นประมาณ 99 คน ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 54-88 คะแนนและทุกคนถือว่าสอบผ่าน ส่วนนักศึกษายปี 8 นี้ สอบได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 19 คะแนน นิสิตจะให้เขาผ่านวิชานี้หรือไม่ เพราะเหตุใด โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

2. ทำการทดลองจริงกับนิสิตกลุ่มทดลองและนิสิตกลุ่มควบคุมโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ นิสิตวิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตวิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาจริยศาสตร์จำนวน 18 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนวิชาจริยศาสตร์จำนวน 20 คน

(หมายเหตุ สาเหตุที่ใช้กลุ่มตัวอย่างน้อยเพราะการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะพัฒนาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณต่อไปในอนาคต)

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบคือ

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน(สำหรับนิสิตกลุ่มทดลอง)
2. โจทย์ปัญหาจริยศาสตร์กรณีบาร์บารา (สำหรับเปรียบเทียบนิสิตกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังจากที่กลุ่มทดลองเรียนวิชาจริยศาสตร์ครบเทอมแล้ว)
3. โจทย์ปัญหาจริยธรรมที่ใช้ทดสอบทั้งสองกลุ่มหลังเวลาผ่านไป 5 เดือน
4. แบบสัมภาษณ์

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน(สำหรับนิสิตกลุ่มทดลอง)

แบบทดสอบก่อนเรียน ให้นิสิตอ่านเรื่องดังต่อไปนี้

เรื่องที่ 1(สมภาร พรหมทา,2541)

คนขับรถ : (เปิดกระจกรถ) มีอะไรเหรอจ๋า

ตำรวจ : คุณขับรถฝ่าไฟแดง ขอดูใบขับขี่ด้วยครับ

คนขับรถ : ผมขับรถตามมอเตอร์ไซค์ แล้วทำไมจ๋าไม่เรียกพวกมอเตอร์ไซค์ด้วยล่ะ

ตำรวจ : มอเตอร์ไซค์ยกเว้นครับ (หน้าเริ่มตึง)

คนขับรถ : ยกเว้นได้ไง ถ้าจะทำตามกฎหมายก็ต้องทำให้เสมอกันสิครับ (เถียงท่าทางเอาเรื่อง)

ตำรวจ : รถมันเยอะ พอระบายได้ผมต้องระบาย มอเตอร์ไซค์กระจุกกันอยู่หยั่งจี้.. ไม่รู้สิ พอมีจังหวะปล่อยผมก็ปล่อย

คนขับรถ : ที่ผมทำไมจำไม่ปล่อยบ้างล่ะ รถอีกทางก็ยังไม่มานี่ครับ
 ตำรวจ : เอ๊ะ ไม่ได้สิ ของคุณมันรถเก๋ง ต้องจับตามสัญญาณไฟ (เสียงซึกห้วน)
 คนขับรถ : มันต่างกันตรงไหน มีกฎหมายแยกกันด้วยหรือเก๋งกับมอเตอร์ไซค์นี่
 ตำรวจ : (ซึกไม่พอใจ รู้สึกกำลังเจอคนหัวหมอ) เอาล่ะ เอาล่ะ ไม่ต้องพูด ขอใบขับขี่ให้ผม
 คนขับรถ : (ยื่นใบขับขี่ให้ ทำทางโมโหจนหน้าแดง) จำไม่ปฏิบัติตามกฎนะ ถ้าจะจับต้องจับให้หมดสิ ผมจะ
 เขียนจดหมายไปลงหนังสือพิมพ์ ผมมีเพื่อนเป็นนักหนังสือพิมพ์เยอะ
 ตำรวจ : เชิญตามสบาย แต่อย่าลืม ไปจ่ายค่าปรับก็แล้วกัน (หันหน้าไปอีกทางหนึ่ง) ย้าวมอเตอร์ไซค์พวกนั้น
 ไปได้ไม่ต้องรอสัญญาณไฟ (ตะโกน)
 ให้นิตติวิเคราะห์ว่าเห็นด้วยกับเหตุผลของใคร

เรื่องที่ 2 (สมภาร พรหมทา, 2541)

นิตติ : อาจารย์ครับ รอดด้วยครับ (วิ่งกระหืดกระหอบมา ในมือมีกระดาษปึกหนึ่ง)
 อาจารย์ : เธอมาช้าจัง 10 นาทีนะจ๊ะ ครูกำลังจะกลับบ้านแล้ว เสียใจด้วย เวลาปรี๊ดรับรายงานคือ บ่ายสี่โมงตรง
 (อาจารย์สาวใหญ่หันไปตอบ แล้วทำท่าจะเดินจากไป)
 นิตติ : โธ่ อาจารย์ครับ ช้าแค่ 10 นาทีเอง ยังไงผมก็มีงานมาส่ง (ยังไม่หายหอบ)
 อาจารย์ : กรูบอกแล้วไง เวลาปรี๊ดรับรายงาน กฏต้องเป็นกฏสิ (ยื่นยันด้วยเสียงห้วนๆ)
 นิตติ : รถมันติดนะอาจารย์ (ยังพยายามต่อไป)
 อาจารย์ : แล้วไง
 นิตติ : คือ ... ผมไม่ได้ตั้งใจมาสาย รถมันติดมากวันนี้
 อาจารย์ : มีเหตุผลสารพัด รถติด แม่ป่วย เพื่อนไม่สบาย ญาติเสีย ฉันไม่รับฟังหรอก
 นิตติ : แต่อาจารย์ครับ ถ้าอาจารย์ไม่รับรายงานผม ผมก็ตกวิชานี้สิครับ (สีหน้าเริ่มเอาจริง หลังจากยิ้มแย้มอยู่
 พักหนึ่ง)
 อาจารย์ : แน่نون (สีหน้าเฉยชา)
 นิตติ : ผมปีสุดท้ายแล้วนะครับอาจารย์ ตกวิชาอาจารย์ผมก็ไม่จบสิ
 อาจารย์ : นี่แหละคือเหตุผลที่ทำให้ฉันมั่นใจยิ่งขึ้นว่าฉันไม่ควรรับรายงานของเธอ เธออยู่ปีสุดท้ายแล้ว แต่ไม่
 รู้จักรับผิดชอบเรื่องเวลา จบออกไปเธอจะไปทำมาหากินอะไร แค่เวลาส่งงานซึ่งฉันประกาศล่วงหน้ามาเป็น
 เดือนสองเดือนแล้ว เธอยังไม่สามารถรับผิดชอบได้ แล้วเธอจะไปรับผิดชอบเรื่องงานอื่นๆที่สำคัญกว่านี้ได้
 ยังไง หือ
 นิตติ : ก็ผมมาส่งแล้วนี่ไงครับ แค่นายไป 10 นาทีเองไม่เห็นอาจารย์ต้องถือเป็นเรื่องใหญ่เลย
 อาจารย์ : สมมติมีคนที่สองมาส่งสาย 15 นาที ฉันก็ต้องรับ เพราะ 10 นาที กับ 15 นาที ไม่เห็นต่างกันตรงไหน
 และถ้าคนที่ 4 5 10 100 มาส่งช้า ฉันก็ต้องยึดเวลาออกไปอีกเป็นหลายชั่วโมงสิ แล้วอย่างนี้กฎระเบียบจะมีไว้
 ทำไม

นิสิต : ที่อาจารย์สมภาร ผมส่งงานช้าวันนึงท่านยังรับเลย (พยายามเอือกสุดท้าย)

อาจารย์ : ก็ช่างอาจารย์สมภาร ฉันไม่เกี่ยว ฉันไปละ มีนัด 5 โมงเย็น เคี้ยวผัดมัน (เดินขึ้นรถแล้วขับออกไป ทั้งให้ นิสิตหนุ่มยื่นหน้าชี้คางยื่นคางอยู่ที่ลานจอดรถเพียงลำพัง)

ให้นิสิตวิเคราะห์ว่าเห็นด้วยกับเหตุผลของใคร

2. โจทย์ปัญหาทางวิทยาศาสตร์กรณีบาร์บารา (สำหรับเปรียบเทียบนิสิตกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังจากที่ถูกทดลองเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ครบเทอมแล้ว)

โดยมีโจทย์ว่า

บาร์บาราอายุ 34 ปี เป็นนักจิตวิทยาในศูนย์สุขภาพจิตในชุมชนแห่งหนึ่ง ชุมชนนี้มักมีปัญหาให้เธอแก้ไขอยู่เสมอ ดังเช่นในกรณีของแมรี แอนน์ เธอเป็นบุตรสาวหนึ่งในห้าของหญิงหม้ายผู้หนึ่ง ทั้งหมดอาศัยอยู่กับยายซึ่งไม่มีงานทำ ครอบครัวนี้ได้รับเงินสวัสดิการจากรัฐจำนวนหนึ่ง แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะช่วยให้พ้นจากความยากจน ครอบครัวมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันเจ้าของที่ดินที่อาศัยอยู่ก็พยายามจะให้ครอบครัวนี้ออกจากที่ดินไป

แมรีเป็นเด็กเรียนอ่อน แม่ของเธอจึงขอร้องให้บาร์บาราทดสอบสติปัญญาของเธอ เพื่อจะได้รายงานรัฐว่าเธอเป็นเด็กเรียนช้า เพื่อขอเพิ่มเงินสวัสดิการ หลังจากบาร์บาราทำการทดสอบปรากฏว่าคะแนนของแมรีสูงกว่าเด็กเรียนช้าอยู่ 1 คะแนน เธอจึงรู้สึกเห็นใจครอบครัวนี้ในเรื่องเศรษฐกิจ และก็สงสารแมรีที่จะต้องถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญาซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อพัฒนาการของเธอ ขณะเดียวกันบาร์บาราก็เข้าใจดีว่าการทดสอบระดับสติปัญญาอาจมีข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆ ได้ เมื่อเธอรายงานผลการทดสอบนี้ต่อแม่ของแมรี แม่ได้ขอร้องให้บาร์บาราเปลี่ยนคะแนนให้น้อยลง ถือเป็นความช่วยเหลือของครอบครัวของเธอ บาร์บาราเข้าใจสถานภาพของครอบครัวนี้ แต่ก็อธิบายให้แม่ของแมรีทราบว่าการเปลี่ยนคะแนนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะนอกจากจะผิดกฎหมายแล้วยังอาจก่อให้เกิดผลเสียแก่แมรีได้ แม่เกิดความไม่พอใจและกล่าวหาว่า การกระทำดังกล่าวง่ายดีสำหรับบาร์บารา เพราะเธอมีงานทำอยู่แล้ว

บาร์บารารู้สึกขัดแย้งในตนเองระหว่างความรับผิดชอบที่เธอมีต่อสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวของแมรี กับจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชน

ให้นิสิตวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ปัญหาในกรณีดังกล่าว

⁵ เฟาส์, เดวิด (ผศ.สุคใจ บุญอารีย์(แปล). (2541) การฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม : ทฤษฎีและการปฏิบัติ, กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, หน้า 17

3. โจทย์ปัญหาจรรยาบรรณที่ใช้ทดสอบทั้งสองกลุ่มหลังเวลาผ่านไป 5 เดือน

ถ้า นิสิตเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และพบว่าลูกสาวของ นิสิต ทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย 1 วิชา จากการสอบทั้งหมด 5 วิชา เมื่อเขาเรียนไปแล้วประมาณ 9 เดือน นิสิตเชื่อมั่นว่ามี นิสิตคนเดียวเท่านั้นที่รู้ว่าเขาทุจริต แต่ความเชื่อมั่นนั้นก็เชื่อว่ามั่นใจได้ 100% เต็ม นิสิตสามารถที่จะรับมือกับปัญหานี้ได้หลายวิธี เช่น ปล่อยเลยตามเลย เพราะตัว นิสิตเองก็เพิ่งมารู้ที่หลัง หรือทำตามหน้าที่คือแจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดี แต่ถ้าทำอย่างนั้นจะทำให้ลูกของ นิสิตถูกตัดสิทธิ์การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นเวลา 3 ปี และมีประวัติที่ไม่ดีติดตัวไป หรือ นิสิตอาจคุยกับลูกโดยตรงและบังคับให้เขาลาออก หรือ คุยกับเขาแล้วถ้าเขาสำนึกผิด นิสิตอาจปล่อยให้เขาเรียนต่อไป เพราะไม่น่าจะมีใครล่วงรู้ หรือ อาจจะมีอีกหลายวิธีที่จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ทางอาจารย์อยากทราบว่า นิสิตจะเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างไร และมีเหตุผลหรือหลักคิดในการเลือกวิธีการดังกล่าวอย่างไร

4. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่ม นิสิตกลุ่มทดลองหลังจากเรียนครบเทอมแล้วมาสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 12 คน เป็น นิสิตชาย 6 คน และ นิสิตหญิง 6 คน โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มี 6 ข้อดังนี้

- 4.1 คำถามที่ 1 การสอน โดยก่อนสอบกลางภาคเน้นทฤษฎี หลังสอบกลางภาคเน้นการประยุกต์ นิสิตมีความรู้สึกอย่างไร
- 4.2 คำถามที่ 2 การสอน โดยเน้นทฤษฎีจรรยาบรรณทั้งตะวันตกและตะวันออก นิสิตเห็นด้วยหรือไม่
- 4.3 คำถามที่ 3 นิสิตมีความเห็นอย่างไรที่อาจารย์เลือกสอบกลางภาค โดยเน้นการวัดผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์และไม่เน้นสอบวัดผลในส่วนของการเข้าใจในแต่ละทฤษฎี
- 4.4 คำถามที่ 4 นิสิตมีความเห็นอย่างไรในการวัดผลปลายภาค โดยให้เขียนบทความและให้นิสิตสามารถที่จะเลือกหัวข้อเองได้ตามที่อาจารย์กำหนดให้เลือก
- 4.5 คำถามที่ 5 เนื้อหาส่วนไหนที่ชอบมากที่สุด และส่วนไหนที่ชอบน้อยที่สุด
- 4.6 คำถามที่ 6 คิดว่าการเรียนช่วยกระตุ้นความคิดวิเคราะห์เชิงจรรยาบรรณของ นิสิตมากน้อยเพียงใด

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ให้นิสิตกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบก่อนเรียน
2. ให้นิสิตกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังเรียน
3. ให้นิสิตทั้ง 2 กลุ่มทำ โจทย์กรณีบรรยาย
4. หลังจากนั้น 5 เดือน ให้นิสิตทั้ง 2 กลุ่มทำ โจทย์ปัญหาจรรยาบรรณ

5. สุ่มนิติกลุ่มทดลองมาสัมภาษณ์

2.4 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนหน้านั้นเวลาตรวจแบบทดสอบต่างๆผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

A = 1. มีการให้เหตุผลในแง่ประสานประโยชน์ทั้งระบบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมและระบบจริยศาสตร์แห่งความอาทร โดยให้ความสำคัญของทั้งสองระบบ และสามารถหาทางแก้ปัญหาอย่างประนีประนอม พร้อมทั้งไม่ทำให้เกิดความเจ็บช้ำทางจิตใจและยังสามารถธำรงศักดิ์ศรีของมนุษย์อยู่ได้

2. ไม่มีการใช้เหตุผลผิด
3. มีการให้เหตุผลอย่างละเอียด

B+ = 1. มีการให้เหตุผลเน้นไปที่จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม หรือจริยศาสตร์แห่งความอาทรเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ไม่มีการใช้เหตุผลผิด

หรือ **B+ =** 1. มีการให้เหตุผลในแง่ประสานประโยชน์ทั้งระบบจริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม และระบบจริยศาสตร์แห่งความอาทร โดยให้ความสำคัญของทั้งสองระบบและสามารถหาทางแก้ปัญหาอย่างประนีประนอม

2. มีการใช้เหตุผลผิด

B = 1. มีการให้เหตุผลเน้นไปที่จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรม หรือจริยศาสตร์แห่งความอาทรเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. มีการใช้เหตุผลผิด

C+ = มีการให้เหตุผลที่พอใช้ได้ แต่มีการใช้เหตุผลผิดเป็นส่วนใหญ่

C = การใช้เหตุผลพอรับฟังได้ แต่ไม่ละเอียดพอและน้อยเกินไป

ซึ่งเกณฑ์นี้ได้มาจากให้นิติต “กลุ่มทดลองทำ” ทำโจทย์ 2 ข้อคือ

1. สมมติว่านิติตเป็นตำรวจและทราบมาว่าพ่อของนิติตเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่และทำให้เด็กและเยาวชนของชาติก่อนประเทศต้องตกเป็นเหยื่อ ค่าใช้จ่ายที่นิติตใช้ในการศึกษาจนได้เป็นตำรวจนั้นเป็นค่าใช้จ่ายที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดแทบทั้งสิ้น ทางกำลังต้องการตัวพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่รายนี้ซึ่ง

นิสิตทราบดีว่าเป็นพ่อของตัวเอง ถ้าพ่อของนิสิตถูกจับได้เขาต้องได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต อยากทราบว่านิสิตจะดำเนินการอย่างไรต่อไปเมื่อทราบเรื่องนี้ โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

2. ถ้านิสิตเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีชื่อแห่งหนึ่ง และมีนักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นซึ่งเรียนมา 8 ปีแล้ว และที่เขาเรียนไม่จบเพราะคิดวิชาหนึ่งซึ่งเรียนก็ครั้งก็ตกแทบทุกครั้งจนมาถึงปีที่ 8 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแล้ว ถ้าเขาเรียนไม่ผ่านเขาจะต้องถูกรีไทร์และไม่จบปริญญาตรี นิสิตเองเป็นคนที่ต้องสอนวิชานี้แก่เขาในปีนี้ ผลคะแนนรวมที่ได้ ปรากฏว่านักศึกษาคนอื่นประมาณ 99 คนได้คะแนนรวมทั้งตั้งแต่ 54-88 คะแนน และทุกคนถือว่าสอบผ่าน ส่วนนักศึกษาปีที่ 8 นี้สอบได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 19 คะแนน นิสิตจะให้เขาผ่านวิชานี้หรือไม่ เพราะเหตุใด โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด แล้วนำมาวิเคราะห์ห้จนได้เกณฑ์ดังกล่าว⁶

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน A ในโจทย์ข้อที่ 1

ก็คงจะเสียใจแน่นอนอนเมื่อรู้เรื่องนี้ ว่าเงินทองที่ตนเองได้เล่าเรียนมาจนจบตำรวนั้นเป็นเงินสกปรกที่พ่อค้ายาเสพติด และรวมไปถึงว่ายาเสพติดที่พ่อเรานั้น ทำให้เยาวชนของชาติตกเป็นทาสของมัน ซึ่งทำให้ใครอีกหลายคนต้องเสียใจโดยเฉพาะพ่อและแม่ของเด็กคนนั้น ในฐานะที่เราเป็นตำรวจเรามีหน้าที่ที่จะต้องจับคนร้าย แต่ในฐานะของลูกแล้ว ลูกทุกคนคงจะรักพ่อของตัวเอง ดังนั้นถ้าตัวเองเป็นตำรวจก็คงจะไม่จับพ่อด้วยมือของตัวเองหรือก ก็คงให้คนอื่นจับแทน และถ้าเจอพ่อก็จะบอกว่า รักพ่อเสมอไม่ว่าพ่อจะเป็นยังไง เพราะถึงแม้เงินที่พ่อให้จะเป็นเงินสกปรกที่มาจากการค้ายา แต่เงินก้อนนั้นทำให้เราจบมาเป็นตำรวจได้ และถึงพ่อจะค้ายา พ่อก็ยังมีความดีกับสังคมซะเยอะให้กับพ่อของเรา และก็คงหาทางทำให้พ่อไม่มีโทษถึงประหาร แต่หนทางนั้นต้องเป็นวิธีที่ถูกที่ควร ถ้าไม่สำเร็จก็คงต้องทำใจ

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน B+ ในโจทย์ข้อที่ 1

ถ้าข้าพเจ้าอยู่ในเหตุการณ์ข้างต้น ข้าพเจ้าย่อมคิดหนัก ต้องใช้เหตุผลพิจารณาระหว่างความถูกต้องกับความกตัญญู ต้องใช้ใจวัดใจ มันยากมากกับการตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่ง ข้าพเจ้าคิดว่ามันอยู่กำกักัน ระหว่างบทบาทและหน้าที่ ซึ่งเราเป็นตำรวจมีหน้าที่จับผู้ร้ายและคนคนนั้นก็คือพ่อของเรา มันเกิดการขัดกันทางจิตใจ ข้าพเจ้าจะต้องถือความถูกต้องเป็นหลัก ไม่ผิดจรรยาบรรณอาชีพตำรวจที่มีหน้าที่จับผู้ร้าย

⁶ ศุภสิทธิ์ เสร็จประเสริฐ (2548)รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้แบบทดสอบที่ใช้คำถามชนิดอัตนัยประยุกต์ (Modified Essay Question) เพื่อพัฒนาทักษะการใช้เหตุผลและการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชามนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม. (งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(เงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์)ประจำปี 2548)

ไม่ใช่ว่าไม่รักพ่อ แต่ที่เข้าไปเพราะไม่ต้องการให้ใครหลายๆคน ทั้งเยาวชนของชาติต้องมาเสียคน เพราะพ่อของคุณเพียงผู้เดียว และอีกอย่าง ใ้ว่าคนเสพยาจะเสียใจคนเดียวขณะที่ไหน ผู้ปกครองคนรอบข้างอันเป็นที่รักต้องมานั่งทุกข์ใจด้วย ให้เรามาเสียใจคนเดียวดีกว่ายอมลำบากใจเพื่ออนาคตที่ดีของชาติ ถึงจะได้ขึ้นชื่อว่าอกตัญญูต่ออนุพการีแต่จะไม่ยอมทรยศชาติไทยเป็นอันขาด

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน B ในโจทย์ข้อที่ 1

เป็นลูกก็ต้องรักพ่อถึงพ่อกจะเลวแค่ไหนก็ไม่อยากให้พ่อต้องถูกจับ จึงจะไม่บอกให้ตำรวจทราบเด็ดขาด แต่จะใช้วิธีการบอกให้พ่อเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ถึงแม้ว่าในวงการค้ายาเสพติดจะเลิกยากเพียงใดก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคช่วยพ่อให้เลิกค้ายาเสพติดให้ได้ แต่ท้ายที่สุดแล้ว ถ้าพ่อยังจะดึงดันทำต่อไปโดยไม่สนใจคำเตือนของลูก และชีวิตหลายชีวิตที่ตกเป็นทาสของยาเสพติด ก็จะเป็นคนส่งตัวพ่อไปให้ตำรวจด้วยตัวเอง

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน C+ ในโจทย์ข้อที่ 1

เหตุการณ์นี้ เราสามารถช่วยพ่อได้โดยพ่อไม่ต้องถูกประหารชีวิต โดยให้ที่หลบซ่อน และพอเรื่องเงียบก็ค่อยให้พ่อออกมา โดยระหว่างนี้เราก็พยายามให้พ่อเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรืออีกอย่างก็ปล่อยให้พ่อโดนฆ่าตัดตอนจะได้ไม่โดนจับกุม แต่ถ้าพ่อยังยุ่งกับยาเสพติดอีกก็ใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด โดยเป็นลูกอกตัญญูยอมจับพ่อตัวเองเข้าคุกและประหารชีวิตในที่สุดเนื่องจากให้เวลาในการเลิกยุ่งกับยาเสพติดแล้วยังกลับค้ายาเสพติดอยู่

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน C ในโจทย์ข้อที่ 1

ในความคิด ดำเนินตามขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ของกฎหมายที่กำหนดไว้ และลาออกจากการรับราชการ ก่อนลาออกจะเป็นคนนำกำลังเข้าจับเองเพื่อที่จะไม่ให้เยาวชนต้องตกเป็นทาสยาเสพติด หรือคิดอีกแบบหนึ่งก็คือ การจับกุมอย่างน้อยก็ต้องมีการปะทะ ดังนั้นเราอาจตายได้ในหน้าที่ แต่เราสามารถจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้ อย่างน้อยเราก็ยังได้ช่วยประเทศชาติได้ และจะไม่มีปัญหาภายหลัง

ในความเป็นจริงนั้น สถานการณ์ต่างๆอาจทำให้เราเป็นคนไม่ดีได้ โดยการร่วมมือกับพ่อค้ายาเสพติดและเป็นคนช่วยเหลือในการปกป้อง เพราะธุรกิจแบบนี้ เข้าง่ายออกยากและเราซึ่งเป็นลูกชายแท้ๆ ก็อาจมีคนคิดว่าลูกกับพ่อคงเหมือนกัน ดังนั้นในการทำงานและการใช้ชีวิตก็ผิดพลาดไปแล้วครั้งหนึ่ง และธุรกิจแบบนี้ได้เงินมากกว่าถึงแม้ว่าเราจะเสี่ยงมากก็ตาม

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน A ในโจทย์ข้อที่ 2

ตอบคือ ให้นิสิตคนนี้ผ่านวิชานี้แต่จะให้เขาทำงานชิ้นหนึ่งที่เป็นงานที่ทำแล้วนิสิตสามารถเข้าใจวิชานั้นอย่างแท้จริง และอธิบายสิ่งที่นิสิตคนนั้นไม่เข้าใจ ให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น สาเหตุที่ทำอย่างนี้ เพราะความ

สงสาร สงสารที่เขาต้องเรียน 8 ปี พ่อแม่เขาคงต้องใช้เงินมหาศาลที่จะส่งให้เขาเรียนจบ หากนี่เป็นเพียงวิชาเดียวที่จะทำให้เขาและพ่อแม่ของเขามีความสุขได้เราก็ควรทำแต่ทำอย่างมีเงื่อนไข

ถ้าหากเราปล่อยเด็กคนนี้ไปโดยไม่สนใจใยดีว่าเด็กคนนี้เข้าใจวิชานี้หรือไม่ เราก็ควรให้ผ่าน เด็กคนนี้อาจจะไปทำให้บริษัทใดบริษัทหนึ่งเสียหายอย่างมหาศาล จึงต้องทำอย่างมีเงื่อนไข

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน B+ ในโจทย์ข้อที่ 2

เมื่อเรามาเป็นครูแล้วเราคงอยู่ในสถานการณ์แบบนี้เราก็ควรให้นักศึกษาคนนี้สอบผ่านวิชานี้เพราะการที่เราเป็นครูนั่นย่อมเห็นอนาคตของนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ในการที่เราได้ทำสิ่งๆหนึ่งเพื่อให้เขาได้มาซึ่งอนาคตที่ดี เราอาจจะทำผิดอยู่บ้าง แต่การที่เราทำนั้นก็ทำเพื่ออนาคตของนักศึกษา นักศึกษาคนนี้อาจไม่ถนัดทางด้านนี้ แต่เขาก็ยังมีความสามารถด้านอื่นที่เขาถนัด เราควรที่จะให้เขาทำในสิ่งที่เขาถนัดและสามารถที่จะทำได้มากกว่า จะมาเสียอนาคตเพราะไม่จบปริญญาตรี ดังนั้นเราควรที่จะให้เขาผ่าน เพื่ออนาคตที่ดีของนักศึกษาคนหนึ่ง

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน B ในโจทย์ข้อที่ 2

ในการทำอะไรสักอย่างเราต้องมีเกณฑ์ร่วมกัน อย่างในกรณีที่เป็นอาจารย์ อาจารย์ก็จะเป็นผู้ที่ให้ความรู้ และเป็นผู้ที่ให้เกรด ซึ่งนักศึกษาต้องทราบว่าการให้เกรดก็ต้องมีเกณฑ์ตัดสิน ในฐานะที่เป็นอาจารย์ก็ต้องทำตามกฎเกณฑ์นั้น อาจจะให้ความช่วยเหลือได้เล็กน้อยแต่ในกรณีนี้ นักศึกษาปีที่ 8 ได้คะแนนห่างจากเกณฑ์เยอะ ถ้าอาจารย์ตัดสินว่าให้ผ่านวิชานี้ก็เท่ากับไม่ให้ความยุติธรรมกับนักศึกษาคนอื่น

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน C+ ในโจทย์ข้อที่ 2

ไม่ให้ผ่านเพราะเรียนซ้ำวิชาเดิมมาตั้งหลายปีแล้วแต่ก็ยังทำไม่ได้อีกแสดงว่า ไม่มีความพยายามเอาหลายๆ ดังนั้นจึงไม่ควรให้ผ่านเพราะถ้าผ่านไปแล้ว ไม่มีคุณภาพในการทำงาน อาจกระทบถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยได้

ตัวอย่างของผู้ที่ได้รับการประเมิน C ในโจทย์ข้อที่ 2

ไม่ให้สอบผ่าน เพราะถือว่าเป็นคนไม่มีความพยายามถ้าจบไปอาจก่อปัญหาให้กระทบชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยได้

ผู้วิจัยได้นำโจทย์ทั้ง 2 ข้อนี้ไปให้นิสิตปี 2,3 และ 4 จำนวน 37 คนทำ ปรากฏว่าได้คะแนนเป็น 3 ระดับคือ

A จำนวน 3 คน

B+ จำนวน 9 คน

B จำนวน 25 คน

การให้ระดับคะแนนแบบนี้ ผู้วิจัยได้บูรณาการระหว่าง ทฤษฎีทางจิตวิทยาตามแนวของ โคลเบิร์ก กับทฤษฎีจิตวิทยาแห่งความอาหาร โดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ

A = 1. มีการให้เหตุผลในแง่ประสานประโยชน์ทั้งระบบจิตวิทยาว่าด้วยความยุติธรรมและระบบจิตวิทยาแห่งความอาหาร โดยให้ความสำคัญของทั้งสองระบบ และสามารถหาทางแก้ปัญหาอย่าง ประณีประนอม พร้อมทั้งไม่ทำให้เกิดความเจ็บช้ำทางจิตใจและยังสามารถทำรังสรรค์ศรีของ มนุษย์อยู่ได้

2. ไม่มีการใช้เหตุผลผิด
3. มีการให้เหตุผลอย่างละเอียด

B+ = 1. มีการให้เหตุผลเน้นไปที่จิตวิทยาว่าด้วยความยุติธรรม หรือจิตวิทยาแห่งความอาหาร เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ไม่มีการใช้เหตุผลผิด

หรือB+ = 1. มีการให้เหตุผลในแง่ประสานประโยชน์ทั้งระบบจิตวิทยาว่าด้วยความยุติธรรม และระบบจิตวิทยาแห่งความอาหาร โดยให้ความสำคัญของทั้งสองระบบและสามารถหาทางแก้ปัญหาอย่าง ประณีประนอม

2. มีการใช้เหตุผลผิด

B = 1. มีการให้เหตุผลเน้นไปที่จิตวิทยาว่าด้วยความยุติธรรม หรือจิตวิทยาแห่งความอาหารเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. มีการใช้เหตุผลผิด

ตัวอย่างนิสิตกลุ่มที่ลองทำแบบทดสอบแล้วได้รับการประเมินในระดับ A

1. สมมติว่านิสิตเป็นตำรวจและทราบมาว่าพ่อของนิสิตเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่และทำให้เด็กและเยาวชนของชาติค่อนข้างประเทศต้องตกเป็นเหยื่อ ค่าใช้จ่ายที่นิสิตใช้ในการศึกษาจนได้เป็นตำรวจนั้นเป็น ค่าใช้จ่ายที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดแทบทั้งสิ้น ทางกรมกำลังต้องการตัวพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่รายนี้ซึ่ง นิสิตทราบดีว่าเป็นพ่อของตัวเอง ถ้าพ่อของนิสิตถูกจับได้เขาต้องได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต อยาก ทราบว่านิสิตจะดำเนินการอย่างไรต่อไปเมื่อทราบเรื่องนี้ โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

“บุญคุณพ่อแม่ยิ่งใหญ่” ผมตระหนักในคำพูดนี้ และผมจะต้องทดแทนหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด ดังนั้นผมจะไม่ยอมให้ใครมาประหารบุพการีของผมเว้นแต่สุดวิสัยจริงๆ ผมจะบอกให้พ่อเลิกทำธุรกิจมีค แบบนี้ โดยการหนีไปบวชที่ต่างจังหวัด ซึ่งจะทำให้พ่อผมรักษาชีวิตอยู่ได้ และยังเป็นทางเห็นธรรม ผมรู้ว่า บาบที่พ่อก่อขึ้นนั้นมันมาก.....มากซะจนผมคิดไม่ได้ แต่บุญคุณที่ผมได้รับจากพ่อมันมากเกินไปที่จะหาที่

เปรียบได้เช่นกัน ในใจพ่อผมอาจคิดว่า “ส่งให้ลูกเรียนตำรวจ...สักวัน มันอาจช่วยเราได้” หากทั้งผมและพ่อ คิดที่จะทำธุรกิจเหล่านี้ต่อ มันก็ใช่ แต่ผม “ไม่” ความโลกนั้นไม่มีที่สิ้นสุดในมนุษย์ ทั้งดีและชั่วหากผมรู้จัก คำว่า “พอ” บาปที่พ่อก่อนนั้น “พอแต่เพียงเท่านี้” และผมกับพ่อจะหาทาง “ชดให้กรรมที่เกิดขึ้น” เพราะเรารู้ อดีตว่าเป็นเช่นไร ดีมากน้อยเพียงไร ผมกับพ่อก็รู้ว่า ปัจจุบันนี้นั้นแยะมากแค่ไหน อนาคตคือสิ่งที่เราทุกคน ไม่รู้ รวมทั้งผมและพ่อเช่นกัน แต่สิ่งหนึ่งที่ผมรู้ก็คือ “ผมกับพ่อต้องทำปัจจุบันให้ดีที่สุด” “อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด” หากแต่ก่อนหน้าที่จะเกิดเราต้องบอกกับปัจจุบัน เราบอกกับตัวเองว่า ทำดีที่สุดแล้วหรือยัง “ผม” จะทำหน้าที่ของตำรวจของตัวเองให้ดีที่สุด ผมคงไม่ใจแข็งพอที่จะเป็นคนตัดสินว่า “เข้าคุก” หรือ “ปล่อย” ซึ่ง หลังจากที่ผมเลือกจะเป็นตำรวจต่อ ผมก็จะเลือกเป็นวิทยากร เพราะผมเป็นคนให้ความรู้และความเข้าใจ กับเยาวชนได้ดีมากกว่าอีกหลายๆคน เพราะผมเห็นจากประสบการณ์ของตัวเอง ผมเลือกที่จะแก้ปัญหาที่ ต้นเหตุ เพราะภูมิหลังของผมนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาหรือเป็นคนตัดสินปัญหาได้ครับ สำหรับพ่อ หากพ่อ เลิกทำ และเข้าวัดตามที่ผมแนะนำนั้น ธรรมะ จะช่วยบ่มเพาะและขัดเกลาจิตใจที่สับสนของพ่อให้ดีขึ้น และ เวลาจะทำให้ทุกอย่างดีขึ้น เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าความสุขที่แท้จริงของมนุษย์นั้นคืออะไร ผมอยากให้พ่อ ละทิ้งความโลภ ทั้งหลาย ทั้งกาย วาจา ใจ และวัตถุนิยมต่างๆ หันมามองถึงความสงบที่แท้จริง ที่มาจาก จิตใจไม่ใช่วัตถุ หากพ่อเข้าใจสิ่งนี้แล้วจะกลับไปมอบตัว ผมจะเป็นคนแรกที่จะพาพ่อ ไปมอบตัว เพราะสิ่งที่ ผมต้องเผชิญหน้าอยู่นั้น ไม่ใช่สิ่งที่เห็น สิ่งที่จับต้องได้ แต่ว่าเป็นความรู้สึกต่างหาก “ความกลัว” จะตามมา รบกวนจิตใจผมกับพ่อกันอยู่ตลอด หากพ่อนั้นหาความสงบทางใจได้เมื่อไร ผมกับพ่อก็จะรู้ว่า ความสุขไม่ได้อยู่ ไกลจากเราเลย ความสุขนั้นอยู่รอบตัวเราตลอดนั่นเองครับ

2. ถ้านิสิตเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีชื่อแห่งหนึ่ง และมีนักศึกษาปริญญาตรีของ มหาวิทยาลัยแห่งนั้นซึ่งเรียนมา 8 ปีแล้ว และที่เขาเรียนไม่จบเพราะดิวิชันหนึ่งซึ่งเรียนกี่ครั้งก็ตกแทบ ทุกครั้งจนมาถึงปีที่ 8 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแล้ว ถ้าเขาเรียนไม่ผ่านเขาจะต้องถูกรีไทร์และไม่จบปริญญาตรี นิสิตเองเป็นคนที่ต้องสอนวิชานี้แก่เขาในปีนี้ ผลคะแนนรวมที่ได้ ปรากฏว่านักศึกษาคนอื่นประมาณ 99 คน ได้คะแนนรวมทั้ง 54-88 คะแนน และทุกคนถือว่าสอบผ่าน ส่วนนักศึกษาปีที่ 8 นี้สอบได้คะแนนรวม ทั้งสิ้น 19 คะแนน นิสิตจะให้เขาก่อนวิชานี้หรือไม่เพราะเหตุใด โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

ผมจะให้ นิสิตคนนี้น่าผ่านรายวิชานี้ โดยที่สิ่งสำคัญที่สุดคือการเป็นครูคืออยากเห็นลูกศิษย์เป็น คนดี และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ผมคิดว่า มหาวิทยาลัยคือแหล่งสำหรับผลิตคน และสอนคน ดังนั้นปัญหาสำหรับโจทย์นี้คือ เราที่เป็นครูจะทำอย่างไร “ชีวิตไม่ง่ายเหมือนต้มมาม่า” ที่จะต้มน้ำร้อนและ ไล่เส้น แต่ชีวิตมีอะไรมากกว่านั้นเยอะ การให้ผ่านโดยการทำรายงาน แล้วช่วยโดยให้คะแนนพิเศษ หรือทำ กิจกรรมพิเศษต่างๆ ก็ล้วนแต่เป็นการแก้ปัญหาที่ดี เว้นแต่ในสังคมจริงๆที่มีการแข่งขัน มีการเอาใจเอาเปรียบ เป็นสังคมที่จอมปลอม การให้ผ่านไม่ใช่การยาก แต่การเผชิญกับปัญหาที่เป็นสิ่งที่น่าค้นหา “ปริญญา นั้นเป็นแค่ใบเบิกทาง” ผมเต็มใจให้นิสิตคนนี้น่าผ่าน ไม่ใช่เพราะการพยายามในการเรียน เท่านั้น ยังเป็นเพราะ

ผมเชื่อว่า ประสบการณ์ 8 ปีในมหาวิทยาลัย สามารถทำให้นิสิตคนนี้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีได้ ความตั้งใจนั้นชนะทุกอย่าง หากเราชอบและถนัดวิชานี้บวกกับความตั้งใจก็จะส่งผลให้ผลลัพธ์ออกมาดี หากนิสิตไม่ชอบและไม่ตั้งใจผลลัพธ์ก็ต้องออกมาไม่ดี แต่ถ้าไม่ชอบแต่ตั้งใจจะเอาให้ผ่าน ก็ต้องผ่านเพราะหากเราตั้งใจจริงๆ ก็จะมีคนเห็นความตั้งใจของเรา ท้ายที่สุดแล้วผมก็ต้องตัดสินใจเรียกนิสิตคนนั้นมาพบเพราะข้อสอบเป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบ แต่ใจความสำคัญคือ การเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของคนเมื่ออยู่ในสังคม คงไม่แปลกที่มีคนบอกว่าเด็กส่วนใหญ่ที่จบมกจะดี แต่ก็มีส่วนน้อยที่ไม่ดี ผมเข้าใจดีแต่ผมมองต่ออีกนิดหนึ่งในเรื่องของเด็กที่ไม่เก่งแต่สามารถปรับตัวเองเข้ากับสังคมได้ ผมเป็นอาจารย์ดังนั้นหน้าที่ของผมไม่จบอยู่แค่การให้เกรดหรือการให้ ผ่านไม่ผ่าน หลังจากที่ผมให้นิสิตคนนี้ผ่านไปแล้ว ผมจะช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ของผม และสอนให้นิสิตคนนั้นรู้จักที่จะเลือก และคัดสรรสิ่งที่เหมาะสมกับตัวเอง และหากยกตัวอย่างรายวิชาที่นิสิตคนนี้กว่าจะผ่านใช้เวลา 8 ปีเป็นกรณีศึกษานิสิตก็จะรู้เองว่าเลือกเพื่อที่จะให้ตัวเองประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น ต้องทำอย่างไร เพื่อไม่ให้เสียเวลา “ชีวิตคนเรามันสั้น” เราไม่มีเวลามากพอที่จะลองผิดลองถูกในทุกเรื่อง หากเราเลือกให้เหมาะสมกับตัวเองได้เร็วเท่าไร ก็จะรู้ว่ากำไรของชีวิตมีมากเท่านั้น

ตัวอย่างของนิสิตกลุ่มลองทำที่ได้ B+

1. สมมติว่านิสิตเป็นตำรวจและทราบมาว่าพ่อของนิสิตเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่และทำให้เด็กและเยาวชนของชาติก่อนประเทศต้องตกเป็นเหยื่อ ค่าใช้จ่ายที่นิสิตใช้ในการศึกษาจนได้เป็นตำรวจนั้นเป็นค่าใช้จ่ายที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดแทบทั้งสิ้น ทางกรมกำลังต้องการตัวพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่รายนี้ซึ่งนิสิตทราบดีว่าเป็นพ่อของตัวเอง ถ้าพ่อของนิสิตถูกจับได้เขาต้องได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต อยากทราบวานิสิตจะดำเนินการอย่างไรต่อไปเมื่อทราบเรื่องนี้ โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

ข้าพเจ้าจะโทรไปแจ้งตำรวจ แต่ทำทีเหมือนว่าคนเป็นพลเมืองดีที่ได้แอบรู้ข่าวเกี่ยวกับพ่อค้ายาเสพติดมา จะบอกเกี่ยวกับรายละเอียดและแผนการต่างๆรวมทั้งของกลางซึ่งเป็นของพ่อค้ายาเสพติดรายนี้และหากพ่อข้าพเจ้าถูกจับได้ ข้าพเจ้าก็จะช่วยเหลือเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทนายความหรือเรื่องการประกันตัว แต่สิ่งที่ช่วยเหลือนั้น ต้องไม่เป็นการใช้เงินหรืออำนาจในทางมิชอบ หรือผิดกฎหมาย สาเหตุที่ข้าพเจ้าทำเช่นนี้ ก็เนื่องจากว่าข้าพเจ้าตระหนักถึงหน้าที่ ที่ข้าพเจ้าควรทำ 2 อย่างด้วยกันคือ 1. หน้าที่ของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ซึ่งต้องดำรงไว้ให้ถูกต้องยุติธรรม ดังนั้นเมื่อข้าพเจ้าเห็นสิ่งที่เป็นการทำลายชาติบ้านเมืองข้าพเจ้าจึงต้องหาทางปราบปรามทำลาย ถึงอย่างไรก็ตามไม่ควรจับกุมพ่อด้วยตนเอง เพราะจะทำให้ดูเหมือนเราเข้ามาทำร้ายพ่อโดยตรง ซึ่งพ่อคงจะเสียใจมาก ข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะทำตัวคล้ายพลเมืองดีที่คอยบอกข่าวแก่ตำรวจจากนั้นก็คงใช้ให้ตำรวจใช้ความสามารถในจับกุมด้วยตนเอง ส่วนที่สองก็คือหน้าที่ของการเป็นลูกที่ดี ในหน้าที่นี้ข้าพเจ้าเลือกที่จะแสดงออกโดยการช่วยเหลือในเรื่องทนาย หรือเดินเรื่องเอกสารต่างๆในชั้นศาลที่จะทำให้พ่อได้มีโอกาสดลห่อนโทษบ้าง หรือ ไม่ก็อำนวยความสะดวกให้พ่อมากที่สุดเมื่ออยู่ในคุก แต่การทำหน้าที่ของการเป็นลูกที่ดีนั้นต้องอยู่ในกรอบของความถูกต้องและกฎหมาย เพื่อ

ผลดีที่สุดแล้วข้าพเจ้าจะได้ดำรงไว้ซึ่ง การเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ที่ดีและการเป็นลูกที่ดีเอาไว้พร้อมๆกัน
อย่างไรก็ตามก่อนที่ข้าพเจ้าจะ โทรบอกตำรวจเรื่องยาเสพติดนั้นข้าพเจ้าจะขอร้องและอ้อนวอนพ่อให้เลิกค้า
ยาเสพติดก่อน โดยเห็นแก่ลูกและเยาวชนของชาติคนอื่นๆ ข้าพเจ้าจะอ้อนวอนทุกวิถีทางเพื่อให้เลิก และ
หากพ่อไม่ยอมหรือคือสิ่งที่จะทำต่อไป ข้าพเจ้าก็คงจะทำดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. ถ้านิสิตเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีชื่อแห่งหนึ่ง และมีนักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย
แห่งนั้นซึ่งเรียนมา 8 ปีแล้ว และที่เขายังเรียนไม่จบเพราะติดวิชาหนึ่งซึ่งเรียนก็ครั้งก็ตกแทบทุกครั้งจน
มาถึงปีที่ 8 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแล้ว ถ้าเขาเรียนไม่ผ่านเขาจะต้องถูกรีโถรและ ไม่จบปริญญาตรี นิสิตเองเป็น
คนที่ต้องสอนวิชานี้แก่เขาในปีนี้ผลคะแนนรวมที่ได้ ปรากฏว่านักศึกษาคนอื่นประมาณ 99 คนได้คะแนน
รวมตั้งแต่ 54-88 คะแนน และทุกคนถือว่าสอบผ่าน ส่วนนักศึกษาปีที่ 8 นี้สอบได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 19
คะแนน นิสิตจะให้เขामานวิชาหรือไม่เพราะเหตุใด โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

ข้าพเจ้าจะให้เขามานวิชาโดยมีเงื่อนไขว่าต้องทำงานบางอย่างส่งข้าพเจ้า เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้
พิจารณาให้คะแนนงานชิ้นนั้น และจะได้นำคะแนนไปรวมกับคะแนนสอบ เพื่อเขาจะได้สอบผ่านและไม่
ต้องถูกรีโถร สาเหตุที่ข้าพเจ้าทำเช่นนี้ก็เนื่องจากว่า ข้าพเจ้าคิดว่าหากข้าพเจ้าให้วิชานี้ตกก็เท่ากับทำให้เค้า
ไม่จบปริญญาตรี ซึ่งจะเป็นการทำลายอนาคตของคนคนหนึ่งไปด้วย และผลที่ตามมาคืออาจสร้างความ
เสียหายทั้งต่อตัวเองและครอบครัว และข้าพเจ้าคิดว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าทำลงไปนั้นเป็นการดี และยุติธรรม
สำหรับทุกฝ่าย โดยที่นิสิตที่สอบผ่านทั้ง 99 คนนั้น ข้าพเจ้าก็เห็นว่ายังได้รับความยุติธรรมอยู่ เพราะพวกเขา
ไม่ได้เดือดร้อนกับการที่คนคนหนึ่งจะสอบผ่านหรือไม่ ซึ่งหากข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ช่วยผลประ โยชน์จะไม่เกิด
แก่ใครเลย และตัวข้าพเจ้าเองก็คงมีความทุกข์ใจอยู่เหมือนกันที่ทำให้คนคนหนึ่งหมดอนาคตโดยไม่ได้
ช่วยเหลือ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงตัดสินใจที่จะช่วย เพื่อให้ประ โยชน์เกิดแก่เด็กคนนี้คนที่กำลังเดือดร้อนมากที่สุด
และต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด และสาเหตุที่ข้าพเจ้าเลือกให้นิสิตทำงานส่ง แทนที่จะให้ผ่านไปเฉยๆก็
เพราะว่าข้าพเจ้าต้องการเห็นความพยายามของเด็กคนนี้ ว่าเขามีความพยายามหรือตั้งใจจริงหรือไม่ และ
ต้องการให้นิสิตคนนี้รู้สึกว่าเขาได้สอบผ่านนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เพราะข้าพเจ้าคิดว่า การให้โอกาสคนเป็น
สิ่งสำคัญ และคนเรามีความถนัดไม่เหมือนกันถึงแม้วิชานี้เขาจะทำได้ไม่ดี แต่ก็ใช้ว่าเป็นอนาคตของชาติที่
ดีไม่ได้ และข้าพเจ้าก็ได้ภาคภูมิใจว่า ช่วยทำให้นิสิตคนนี้ได้มีอนาคตที่ดี

ตัวอย่างของนิสิตกลุ่มลองทำที่ได้ผลการประเมิน B

1. สมมติว่านิสิตเป็นตำรวจและทราบมาว่าพ่อของนิสิตเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่และทำให้เด็กและ
เยาวชนของชาติก่อนประเทศต้องตกเป็นเหยื่อ ค่าใช้จ่ายที่นิสิตใช้ในการศึกษาจนได้เป็นตำรวจนั้นเป็น
ค่าใช้จ่ายที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดแทบทั้งสิ้น ทางกรมกำลังต้องการตัวพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่รายนี้
ซึ่งนิสิตทราบดีว่าเป็นพ่อของตัวเอง ถ้าพ่อของนิสิตถูกจับได้เขาต้องได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต อยาก
ทราบว่านิสิตจะดำเนินการอย่างไรต่อไปเมื่อทราบเรื่องนี้ โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

จากเนื้อเรื่องคือ สมมติว่าพ่อของผมนั้นเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ แล้วผมในฐานะที่เป็นลูก ผมเชื่อคือว่าพ่อเป็นผู้ให้กำเนิดและเป็นผู้มีพระคุณต่อผมเป็นอย่างมากเรื่อยมา แต่การกระทำของพ่อนั้นเป็นผลเสียต่อเยาวชนของชาติ ทำให้เด็ก ๆ นั้นตกเป็นทาสของยาเสพติดที่พ่อผมผลิตขึ้นดังนั้นสิ่งแรกที่ผมจะทำคือพูดคุยกับพ่อของผมก่อน เกี่ยวกับที่มาที่ไปที่พ่อของผมทำลงไปนั้นมันผิดต่อคนส่วนใหญ่และขอให้ยุติการกระทำนั้นเสีย โดยถ้าท่านเห็นด้วยกับผม ผมก็จะจับตัวพ่อของผมเองไปให้ทางการเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย และเมื่อเรื่องนั้นไปถึงศาลผมก็จะพยายามช่วยพ่อผมให้มากที่สุดโดยลดโทษเหลือเพียงจำคุกเพราะพ่อผมนั้นยอมรับผิดและมอบตัวกับทางการ โดยผมคิดว่าจะสู้คดีจนถึงที่สุด และถือเป็นเรื่องที่ดีมากที่พ่อสามารถกลับตัวกลับใจได้ถึงแม้พ่อผมจะติดคุกผมก็จะตามไปดูแลท่านไปจนตลอดชีวิต

อีกแง่มุมหนึ่งถ้าเกิดพ่อผมนั้นเห็นว่าการยุติการกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ไร้สาระ ผมก็จะต้องทำตามหน้าที่คือผมเป็นตำรวจและจะไม่สนใจพ่อของผมอีกต่อไป โดยจะส่งให้ทางการตัดสินดำเนินคดีตามกฎหมายเพียงอย่างเดียวและจะไม่สนใจในรูปคดีที่ออกมาเพราะพ่อผมนั้นทำให้เยาวชนของชาติที่กำลังจะขึ้นมาพัฒนาประเทศนั้นเสียนาคศ และถ้าเกิดปล่อยไว้อาจมีคนเสียชีวิตจากยาเสพติดเพิ่มขึ้นอีก ถึงแม้ว่าพ่อผมจะมีพระคุณมากเท่าใดแต่ถ้าท่านปฏิเสธกับผมเช่นนี้แล้วถือว่าขัดกับหน้าที่ซึ่งผมเป็นตำรวจต้องทำให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข ประชาชนทุกคนต้องได้รับความเป็นธรรมโดยถูกต้องตามกฎหมาย

2. ถ้านิสิตเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีชื่อแห่งหนึ่ง และมีนักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นซึ่งเรียนมา 8 ปีแล้ว และที่เขาเรียนไม่จบเพราะติดวิชาหนึ่งซึ่งเรียนก็ครั้งก็ตกแทบทุกครั้งจนมาถึงปีที่ 8 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแล้ว ถ้าเขาเรียนไม่ผ่านเขาจะต้องถูกรีไทร์และไม่จบปริญญาตรี นิสิตเองเป็นคนที่ต้องสอนวิชานี้แก่เขาในปีนี้ ผลคะแนนรวมที่ได้ ปรากฏว่านักศึกษาคณะอื่นประมาณ 99 คนได้คะแนนรวมตั้งแต่ 54-88 คะแนน และทุกคนถือว่าสอบผ่าน ส่วนนักศึกษาปีที่ 8 นี้สอบได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 19 คะแนน นิสิตจะให้เขาผ่านวิชานี้หรือไม่เพราะเหตุใด โปรดให้เหตุผลอย่างละเอียด

ตามหน้าที่ของอาจารย์คือเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ศิษย์และเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับศิษย์ของตนแล้ว ดังนั้นก่อนที่ผมจะตัดสินใจทำอะไรลงไปต้องดูก่อนว่าศิษย์ของผมคนนี้มีพฤติกรรมอย่างไร โดยดูว่า ศิษย์คนนี้ได้พยายามจนสุดความสามารถของเขาแล้วหรือยังถ้าเกิดเขามีความพยายามในการเรียนแต่หัวสมองของเขาไม่สามารถทำได้ผมก็จะนัดสอนเขาเพิ่มเติม โดยแนะนำในสิ่งที่เขาขาดหายไปและให้ทำข้อสอบใหม่ ซึ่งไม่ใช่ข้อสอบเดิมไปเรื่อยๆจนกว่าจะได้คะแนนตามคะแนนเฉลี่ยของคนส่วนใหญ่ เพื่อไม่เป็นการขัดแย้งกับศิษย์คนอื่นๆที่เขาผ่านไปได้ด้วยดีในช่วงคะแนนเฉลี่ยนี้ และเมื่อเขาทำได้ถึงเป้าหมายแล้วผมก็จะให้เขาผ่านวิชานี้ ซึ่งผมก็เชื่อว่าถ้าเขามีความพยายามจริงเขาต้องผ่านจุดนี้ไปได้อย่างแน่นอน และเมื่อจบไปก็สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงอนาคตที่มั่นคงในชีวิตด้วย แต่ถ้าเมื่อใดแล้วเขาไม่มีความพยายาม คือ โครเรียนบ่อยครั้ง ไม่ยอมส่งงาน และเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วผมก็จะ

ให้เขาเรียนต่ออีกปีเนื่องจากว่าในเมื่อเขาไม่มีความพยายาม ไม่ตั้งใจจนจนขาดการเรียนแล้ว เมื่อจบไปแล้วเขาจะทำงานได้อย่างไร ชินถ้าช่วยไปอาจเป็นผลเสียต่อตัวเขาเองอีกด้วย คือ อาจโดนไล่ออกจากงานบ่อยครั้งและในปีหน้าผมก็จะอาสาสอนเขาอีก เพื่อมาเตือนให้เขามีพัฒนาการและเมื่อมีความพยายามที่จะทำตามทีกล่าวมาข้างต้นแล้วผมจึงจะให้เขาผ่านในที่สุดครับ

ต่อมาผู้วิจัยมีความเห็นว่าเกณฑ์ที่ใช้ยังมีความบกพร่องอยู่พอสมควร และไม่สามารถที่จะวัดระดับความสามารถในการแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์ได้อย่างชัดเจนและเที่ยงตรง จากการศึกษาและค้นคว้าอย่างจริงจังทั้งการกลับไปทบทวนดูการวิจัยชิ้นก่อนหน้า (ศุภสิทธิ์ เสร็จประเสริฐ (2548) รายงานการวิจัย เรื่อง การใช้แบบทดสอบที่ใช้คำถามชนิดอัตรัดนัยประยุกต์ (Modified Essay Question) เพื่อพัฒนาทักษะการใช้เหตุผลและการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชามนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม. (งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(เงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์) ประจำปี 2548)) จึงได้ตั้งเกณฑ์ใหม่สำหรับใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยชิ้นนี้ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาทางจริยศาสตร์	7 คะแนน
2. ความสามารถในการให้เหตุผล	7 คะแนน
3. การให้เหตุผลในแต่ละแห่งที่ไม่มีความขัดแย้งกันเอง	2 คะแนน
4. ลำดับความคิดในการแสดงเหตุผลและการเรียบเรียง	2 คะแนน
5. ความชัดเจนในการใช้ภาษา	2 คะแนน
รวม 20 คะแนน	

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์นี้มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน โจทย์ปัญหากรณีบาร์บาราและ โจทย์ปัญหาทางจริยศาสตร์หลังจากผ่านการเรียนการสอนไปแล้ว 5 เดือน

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์ตามเกณฑ์ใหม่เป็น 4 ระดับดังนี้คือ

- A คือผู้ที่ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ 16-20 คะแนน
- B คือผู้ที่ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ 11-15 คะแนน
- C คือผู้ที่ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ 06-10 คะแนน
- D คือผู้ที่ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ 00-05 คะแนน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบก่อนเรียนให้นิสิตกลุ่มทดลองทั้ง 18 คนทำก่อนที่จะทำการสอนวิชาจริยศาสตร์ตามแผนการสอนที่วางเอาไว้ หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังตาราง 7

ตาราง 7 ระดับคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองจำนวน 18 คน

นิสิต คนที่	ข้อ 1						ข้อ 2						รวม 2 ข้อ
	ก 7	ข 7	ค 2	ง 2	จ 2	รวม 20	ก 7	ข 7	ค 2	ง 2	จ 2	รวม 20	คะแนน รวม 40
1	2	2	1	1	1	7	2	2	1	1	1	7	14
2	2	2	1	1	1	7	2	2	1	1	1	7	14
3	2.5	2.5	1.5	1	1.5	9	2.5	2.5	1.5	1	1.5	9	18
4	2	3	1.5	1	1.5	9	2	2.5	1.5	1	1.5	8.5	17.5
5	3	2.5	1.5	1.5	1	9.5	2	2	1	1	1	7	16.5
6	3	2.5	1.5	1.5	1.5	10	3	2.5	1.5	1.5	1.5	10	20
7	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	21
8	2	2	1	1	1	7	2	2	1	1	1	7	14
9	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	2	2	1	1	1	7	17.5
10	4.5	4.5	2	2	2	15	4.5	4.5	2	2	2	15	30
11	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	21
12	2.5	2.5	1.5	1.5	1.5	9.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	20
13	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	21
14	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	21
15	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3.5	3	1.5	1.5	1.5	11	21.5
16	2	2	1.5	1.5	1.5	8.5	3	2.5	1.5	1.5	1.5	10	18.5
17	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	2.5	2.5	1.5	1.5	1.5	9.5	20
18	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	21

หมายเหตุ

ก. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาจรรยาบรรณศาสตร์	7 คะแนน
ข. ความสามารถในการให้เหตุผล	7 คะแนน
ค. การให้เหตุผลในแต่ละแห่งที่ไม่มีความขัดแย้งกันเอง	2 คะแนน
ง. ลำดับความคิดในการแสดงเหตุผลและการเรียบเรียง	2 คะแนน
จ. ความชัดเจนในการใช้ภาษา	2 คะแนน

หลังจากทำการสอนครบ 1 ภาคการศึกษา ผู้วิจัยให้นิสิตกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน วิเคราะห์ได้ผลดังตาราง 8

ตาราง 8 ระดับคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองจำนวน 18 คน

นิสิต คนที่	ข้อ 1						ข้อ 2						รวม 2 ข้อ
	ก 7	ข 7	ค 2	ง 2	จ 2	รวม 20	ก 7	ข 7	ค 2	ง 2	จ 2	รวม 20	คะแนน รวม 40
1	3.5	3	1.5	1.5	1.5	11	3.5	3	1.5	1.5	1.5	11	22
2	3.5	3.5	1.5	1.5	2	12	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	22.5
3	3.5	3.5	1.5	1.5	2	12	3.5	4	1.5	1.5	2	12.5	24.5
4	3.5	3	1.5	1.5	1.5	11	3.5	4	1.5	1.5	2	12.5	23.5
5	4	4	1.5	2	2	13.5	4	4	1.5	2	2	13.5	27
6	4	4	1.5	2	1.5	13	4	4	1.5	2	1.5	13	26
7	3.5	3	1.5	1.5	1.5	11	4	3	1.5	1.5	1.5	11.5	22.5
8	4	3.5	1.5	1.5	1.5	12	3.5	3.5	1.5	1.5	1.5	11.5	23.5
9	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	4	3.5	1.5	1.5	2	12.5	23
10	4.5	4.5	2	2	2	15	4.5	4.5	2	2	2	15	30
11	4	4.5	1.5	2	2	14	3.5	4	1.5	2	1.5	12.5	26.5
12	4	3.5	1.5	2	1.5	12.5	3.5	4	1.5	2	1.5	12.5	25
13	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	21
14	4	3.5	1.5	2	2	13	4	3.5	1.5	2	2	13	26
15	4	3.5	2	2	2	13.5	4	3.5	2	2	2	13.5	27
16	3	3.5	1.5	2	1.5	11.5	4	3.5	2	2	1.5	13	24.5
17	3	3.5	1.5	1.5	1.5	11	4	3.5	2	2	2	13.5	24.5
18	3.5	3.5	1.5	2	1.5	12	4	4	2	2	2	14	26

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตกลุ่มทดลองจะเป็น
ดังตาราง 9

ตาราง 9 ระดับคะแนนเปรียบเทียบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตกลุ่มทดลอง
จำนวน 18 คน และระดับศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

นิสิตคนที่	ระดับคะแนนแบบทดสอบ		ระดับศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม
1	14	22	✓	
2	14	22.5	✓	
3	18	24.5	✓	
4	17.5	23.5	✓	
5	16.5	27	✓	
6	20	26	✓	
7	21	22.5	✓	
8	14	23.5	✓	
9	17.5	23	✓	
10	30	30		✓
11	21	26.5	✓	
12	20	25	✓	
13	21	21		✓
14	21	26	✓	
15	21.5	27	✓	
16	18.5	24.5	✓	
17	20	24.5	✓	
18	21	26	✓	

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า นิสิตกลุ่มทดลองมีศักยภาพของการคิดวิเคราะห์
และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 88.88

หลังจากนั้นได้ให้นิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำโจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์ “กรณีบาร์บารา” แล้วนำมาวิเคราะห์คะแนนของทั้ง 2 กลุ่มดังตาราง 10

ตาราง 10 ระดับคะแนน โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์ “กรณีบาร์บารา” ของนิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นิสิต คนที่	ระดับคะแนนของกลุ่มทดลอง						ระดับคะแนนของกลุ่มควบคุม					
	ก 7	ข 7	ค 2	ง 2	จ 2	รวม 20	ก 7	ข 7	ค 2	ง 2	จ 2	รวม 20
1	4.5	4.5	2	2	2	15	5	4.5	2	2	2	15.5
2	4.5	5	2	2	2	15.5	2.5	3	2	1	1.5	10.
3	4.5	5	2	2	2	15.5	2	1.5	1.5	1	1.5	7.5
4	5	4.5	2	2	2	15.5	4	4	2	2	1.5	13.5
5	4.5	4.5	2	2	2	15	3	3	2	2	2	12
6	5	5	2	2	2	16	3	2.5	2	1.5	1.5	10.5
7	4.5	4.5	2	2	2	15	3	2.5	1.5	1.5	1.5	10
8	4.5	4.5	2	2	2	15	4.5	3	2	2	2	13.5
9	4.5	4	2	2	2	14.5	4	3	2	1.5	2	12.5
10	5	5	2	2	2	16	3.5	3	2	1.5	2	12
11	5	4.5	2	2	2	15.5	3.5	3.5	2	1.5	2	12.5
12	4	4	2	2	2	14	3	2.5	1.5	1.5	2	10.5
13	4	4	2	1.5	1.5	13	1.5	1.5	1	0.5	1	5.5
14	4.5	4.5	2	2	2	15	4	4	2	2	2	14
15	4	4.5	2	1.5	2	14	3.5	3.5	2	1.5	2	12.5
16	5	4.5	2	2	2	15.5	3	3	2	1	2	11
17	4	4	2	1.5	2	13.5	3	3	2	1.5	2	12.5
18	4	4	2	1.5	1.5	13	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5
19	-	-	-	-	-	-	1.5	1.5	1	1	1	6
20	-	-	-	-	-	-	4.5	4	2	2	2	14.5

จากตาราง 10 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตกลุ่มทดลองเท่ากับ 14.80 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 11.33 คะแนน เราสามารถนำคะแนนที่ได้มาแปลงเป็นระดับ ศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจรรยาบรรณของนิสิตทั้ง 2 กลุ่มได้ดังตาราง 11

ตาราง 11 ระดับศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจรรยาบรรณของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม

นิสิตคนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	คะแนนที่ได้	ระดับ ศักยภาพ	คะแนนที่ได้	ระดับ ศักยภาพ
1	15	B	15.5	A
2	15.5	A	10	C
3	15.5	A	7.5	C
4	15.5	A	13.5	B
5	15	B	12	B
6	16	A	10.5	B
7	15	B	10	C
8	15	B	13.5	B
9	14.5	B	12.5	B
10	16	A	12	B
11	15.5	A	12.5	B
12	14	B	10.5	B
13	13	B	5.5	C
14	15	B	14	B
15	14	B	12.5	B
16	15.5	A	11	B
17	13.5	B	12.5	B
18	13	B	10.5	B
19	-	-	6	C
20	-	-	14.5	B

จากตาราง 11 สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มทดลองมีศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

ระดับ A จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89

ระดับ B จำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 61.11

กลุ่มควบคุมมีศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

ระดับ A จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ระดับ B จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 70

ระดับ C จำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 25

หลังจากนั้น 5 เดือนได้ให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำโจทย์ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ “กรณีทุจริต สอบเข้ามหาวิทยาลัย” แล้วนำมาวิเคราะห์คะแนนของทั้ง 2 กลุ่มดังตาราง 12

ตาราง 12 ระดับคะแนนโจทย์ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ “กรณีทุจริตสอบเข้ามหาวิทยาลัย”
ของนิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นิสิต คนที่	ระดับคะแนนของกลุ่มทดลอง						ระดับคะแนนของกลุ่มควบคุม					
	ก	ข	ค	ง	จ	รวม	ก	ข	ค	ง	จ	รวม
	7	7	2	2	2	20	7	7	2	2	2	20
1	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5	5	4.5	2	2	2	15.5
2	5	4.5	2	2	2	15.5	4	4.5	2	1.5	2	14
3	3	3	2	1.5	2	12.5	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5
4	5	4.5	2	2	2	15.5	4	3.5	2	2	1.5	13
5	4	3.5	2	1.5	2	13	4.5	4	2	2	2	14.5
6	4	4	2	2	1.5	13.5	3.5	4	1.5	1.5	1.5	12
7	3.5	4	2	2	1.5	13	3	3	1.5	1.5	1.5	10.5
8	3	3	2	1.5	2	11.5	4.5	4	2	2	2	14.5
9	4	3.5	2	1.5	1.5	12.5	4	3.5	2	2	2	13.5
10	5	5	2	2	2	16	4.5	4	2	2	2	14.5
11	3.5	3.5	1.5	1.5	1.5	11.5	4	4	2	1.5	2	13.5
12	3.5	3.5	2	1.5	1.5	12	4	3.5	2	1.5	2	13
13	3.5	3.5	2	1.5	1.5	12	3.5	3	1.5	1.5	1.5	11
14	5	4.5	2	2	2	15.5	4.5	4	2	2	2	14.5
15	4	4	2	1.5	2	13.5	4	3.5	2	1.5	2	13
16	5	4.5	2	2	2	15.5	3	3.5	2	1.5	2	12
17	4	3.5	2	1.5	2	13	3	3	2	1.5	1.5	11
18	3.5	3.5	2	1.5	1.5	12	2	2.5	1	1	1	7.5
19	-	-	-	-	-	-	3	2.5	1.5	1	1	9
20	-	-	-	-	-	-	4	4	2	2	2	14

จากตาราง 12 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตกลุ่มทดลองเท่ากับ 13.2 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 12.5 คะแนน เราสามารถนำคะแนนที่ได้มาแปลงเป็นระดับ ศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม ได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 ระดับศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม หลังจากผ่านมา 5 เดือน

นิสิตคนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	คะแนนที่ได้	ระดับ ศักยภาพ	คะแนนที่ได้	ระดับ ศักยภาพ
1	10.5	B	15	A
2	15.5	A	14	B
3	12.5	B	10.5	B
4	15.5	A	13	B
5	13	B	14.5	B
6	13.5	B	12	B
7	13	B	10.5	B
8	11.5	B	14.5	B
9	12.5	B	13.5	B
10	15.5	A	14.5	B
11	11.5	B	13.5	B
12	12	B	13	B
13	12	B	11	C
14	15.5	A	14.5	B
15	13.5	B	13	B
16	15.5	A	12	B
17	13	B	11	B
18	12	B	7.5	C
19	-	-	9	C
20	-	-	14	B

จากตาราง 13 สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มทดลองมีศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจรรยาบรรณ
ระดับ A จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78
ระดับ B จำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 72.22
กลุ่มควบคุมมีศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจรรยาบรรณ
ระดับ A จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5
ระดับ B จำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 85
ระดับ C จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 10

เมื่อได้ข้อมูลครบแล้ว เราสามารถเปรียบเทียบศักยภาพของการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจรรยาบรรณ
ในช่วงที่ทำโจทย์กรณีบรรณาธิการกับช่วงหลังจากผ่านไปแล้ว 5 เดือนของนิสิตทั้ง 2 กลุ่มได้ดังตาราง 14

ตาราง 14 ตารางเปรียบเทียบศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาวิทยาศาสตร์ ในช่วงที่ทำโจทย์
กรณีบาร์บาร่ากับช่วงหลังจากผ่านไป 5 เดือนของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม

นิสิตคนที่	ระดับศักยภาพของ นิสิตกลุ่มทดลอง		ระดับศักยภาพของ นิสิตกลุ่มควบคุม	
	ช่วงที่ทำกรณี บาร์บาร่า	หลังจากผ่านไป 5 เดือน	ช่วงที่ทำกรณี บาร์บาร่า	หลังจากผ่านไป 5 เดือน
1	B	B	A	A
2	A	A	C	B
3	A	B	C	B
4	A	A	B	B
5	B	B	B	B
6	A	B	B	B
7	B	B	C	B
8	B	B	B	B
9	B	B	B	B
10	A	A	B	B
11	A	B	B	B
12	B	B	B	B
13	B	B	C	C
14	B	A	B	B
15	B	B	B	B
16	A	A	B	B
17	B	B	B	B
18	B	B	B	C
19	-	-	C	C
20	-	-	B	B

จากตาราง 14 หลังจากผ่านไป 5 เดือนนิสิตกลุ่มทดลองมีศักยภาพการคิดวิเคราะห์และ
แก้ปัญหาวิทยาศาสตร์เท่าเดิม 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 เพิ่มขึ้น 1 คนคิดเป็นร้อยละ 5.55 และลดลง 3 คน
คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มนิสิตกลุ่มทดลองหลังจากเรียนครบเทอมแล้วมาสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 12 คน เป็นนิสิตชาย 6 คนและนิสิตหญิง 6 คน โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มี 6 ข้อ ได้ผลดัง ตาราง 15 ,16, 17 ,18, 19 และ 20 (จำนวนที่สุ่มออกมาคิดเป็นร้อยละ 66.67 ของนิสิตกลุ่มทดลองทั้งหมด

ตาราง 15 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “การสอนโดยก่อนสอบกลางภาคเน้นทฤษฎี หลังสอบกลางภาคเน้นการประยุกต์ นิสิตมีความรู้สึกอย่างไร”

นิสิตคนที่/ เพศ	คำถามที่ 1 การสอนโดยก่อนสอบกลางภาคเน้นทฤษฎี หลังสอบกลางภาค เน้นการประยุกต์ นิสิตมีความรู้สึกอย่างไร
1/ชาย	เกิดผลดีต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ทันที
2/ชาย	ถ้าไม่มีทฤษฎีอาจไม่เห็นแนวทางในการวิเคราะห์ การทำเช่นนี้มีส่วนพัฒนาการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น
3/ชาย	ทำให้รู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณมากขึ้น และทำให้ผู้เรียนสามารถนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี
4/ชาย	ดี เพราะเป็นการทำให้เข้าใจทฤษฎีก่อน แล้วค่อยนำมาประยุกต์ที่หลัง
5/ชาย	ดี เพราะจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6/ชาย	รู้สึกว่ตอนเรียนทฤษฎีน่าเบื่อ ช่วงที่เรียนประยุกต์จะสนุกกว่า
7/หญิง	ดี เพราะเมื่อเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เลย
8/หญิง	ดี เพราะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดีกว่ารู้แต่ทฤษฎีแล้ว ไม่ได้นำไปใช้
9/หญิง	เห็นด้วย เพราะรู้ทฤษฎีก่อนแล้วพอนำไปใช้จะได้ใช้ถูก
10/หญิง	ดี เพราะทำให้เข้าใจมากขึ้น
11/หญิง	ดี เพราะเมื่อรู้ทฤษฎีแล้ว จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
12/หญิง	เห็นด้วย เพราะได้รู้ทฤษฎีก่อนแล้วค่อยวิเคราะห์ จะทำให้คิดเป็น

ตาราง 16 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “การสอนโดยเน้นทฤษฎีจรรยาบรรณทั้งตะวันตกและตะวันออก นิสิตเห็นด้วยหรือไม่”

นิสิตคนที่/ เพศ	คำถามที่ 2 การสอนโดยเน้นทฤษฎีจรรยาบรรณทั้งตะวันตกและตะวันออก นิสิตเห็นด้วยหรือไม่
1/ชาย	เห็นด้วย เพราะทำให้ผู้เรียนได้รู้ทั้ง 2 แนวทาง ทำให้สามารถเลือกที่จะนำมาใช้ได้
2/ชาย	เห็นด้วย เพราะจรรยาบรรณทางตะวันตกและตะวันออกมีความแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้เรียนได้เห็นหลายแง่มุม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนคิดได้ดียิ่งขึ้น
3/ชาย	เห็นด้วย ทำให้ได้ข้อเปรียบเทียบทั้งสองด้าน
4/ชาย	เห็นด้วย จะได้เห็นแนวคิดทั้งสองด้าน
5/ชาย	ดี จะได้รู้ทั้งสองแนว
6/ชาย	เห็นด้วย เพราะจะได้รู้ความแตกต่างของทั้งสองแนว
7/หญิง	ดี เพราะมันต่างกัน
8/หญิง	เห็นด้วย จะได้รู้ทั้งสองแนวว่าเป็นอย่างไร และมีความต่างกันอย่างไร
9/หญิง	เห็นด้วย จะได้นำมาเปรียบเทียบและเลือกวิธีที่ดีที่สุด
10/หญิง	เห็นด้วย จะได้รู้ทั้งสองแนว
11/หญิง	เห็นด้วย เพราะจะได้รู้ทั้งสองแนว
12/หญิง	เห็นด้วย เพราะจะได้รู้ทั้งสองแนว

ตาราง 17 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “นิสิตมีความเห็นอย่างไรที่อาจารย์เลือกสอบกลางภาค โดยเน้นการวัดผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์และไม่เน้นสอบวัดผลในส่วนของการเข้าใจในแต่ละทฤษฎี”

นิสิตคนที่/ เพศ	คำถามที่ 3 นิสิตมีความเห็นอย่างไรที่อาจารย์เลือกสอบกลางภาคโดยเน้นการวัดผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์และไม่เน้นสอบวัดผลในส่วนของการเข้าใจในแต่ละทฤษฎี
1/ชาย	ดี แต่สงสัยเรื่องเกณฑ์การให้คะแนน
2/ชาย	คิดว่าการสอบแบบนี้ทำให้คนเราได้คิดมากกว่า
3/ชาย	ดี เพราะทำให้ให้นิสิตได้คิด คิดเป็น ไม่ใช่แค่อ่านแต่หนังสือ
4/ชาย	เป็นการสอบที่เท่าเทียมกัน เป็นการวัดความคิดของแต่ละคนในการประยุกต์ใช้
5/ชาย	เห็นด้วย เพราะใช้ความคิดตนเอง
6/ชาย	คิดว่าดีเพราะทฤษฎีมันก็ไม่ได้ถูกเสมอไป
7/หญิง	ดี แต่เกณฑ์ที่ใช้ อาจารย์อาจมีความลำเอียงได้
8/หญิง	ดี เพราะจะสามารถแสดงความคิดเห็นของตนออกมาได้อย่างเต็มที่
9/หญิง	เห็นด้วย เพราะสามารถนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ตามความคิดของตน
10/หญิง	ดี ทำให้รู้จักวิเคราะห์มากขึ้น
11/หญิง	เห็นด้วย แต่น่าจะเพิ่มส่วนทฤษฎีเข้ามา
12/หญิง	เห็นด้วย เพราะนำมาประยุกต์กับชีวิตประจำวันได้

ตาราง 18 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “นิสิตมีความเห็นอย่างไรในการวัดผลปลายภาคโดยให้เขียนบทความและให้นิสิตสามารถที่จะเลือกหัวข้อเองได้ตามที่อาจารย์กำหนดให้เลือก”

นิสิตคนที่/ เพศ	คำถามที่ 4 นิสิตมีความเห็นอย่างไรในการวัดผลปลายภาคโดยให้เขียนบทความ และให้นิสิตสามารถที่จะเลือกหัวข้อเองได้ตามที่อาจารย์กำหนดให้เลือก
1/ชาย	น่าจะดี เพราะเราสามารถเลือกทำข้อที่ถนัดได้
2/ชาย	มีให้เลือกมากยิ่งขึ้น ได้เลือกสิ่งที่เราถนัด มีโอกาสได้เลือกทำในสิ่งที่ดีที่สุด ทำให้สามารถที่จะทำข้อสอบได้ดีขึ้น
3/ชาย	ดี สามารถเลือกได้ตามถนัด
4/ชาย	ดี เพราะให้ทางเลือกแก่นิสิตมากขึ้น
5/ชาย	ดี เพราะได้เรื่องที่ชอบจะทำและสนใจ
6/ชาย	ดี ถนัดแนวไหน จะได้เลือกทำแนวนั้น
7/หญิง	ดี เพราะเลือกได้ตามที่เราชอบและอยากจะทำ
8/หญิง	ดี เพราะเปิดโอกาสให้เลือกเรื่องที่ตนถนัดและชอบ ทำให้หาข้อมูลได้กว้างกว่า
9/หญิง	เห็นด้วย เพราะจะได้เลือกข้อที่ถนัด ทำให้เขียนได้ดี
10/หญิง	เห็นด้วย ทำให้สามารถเขียนบทความที่ตนสนใจและถนัด ทำให้งานออกมาดี
11/หญิง	เลือกสิ่งที่ตัวเองมีความสามารถ จะทำได้ดี (ชอบ)
12/หญิง	เห็นด้วย เพราะจะได้เลือกเรื่องที่ถนัด

ตาราง 19 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “เนื้อหาส่วนไหนที่ชอบมากที่สุด และส่วนไหนที่ชอบน้อยที่สุด”

นิสิตคนที่/ เพศ	คำถามที่ 5 เนื้อหาส่วนไหนที่ชอบมากที่สุด และส่วนไหนที่ชอบน้อยที่สุด
1/ชาย	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริงมาวิเคราะห์ ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
2/ชาย	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
3/ชาย	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
4/ชาย	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
5/ชาย	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
6/ชาย	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
7/หญิง	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
8/หญิง	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
9/หญิง	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
10/หญิง	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
11/หญิง	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี
12/หญิง	ชอบมากที่สุดตอนที่วิเคราะห์เหตุการณ์จริง ชอบน้อยที่สุดตอนที่สอนทฤษฎี

ตาราง 20 การให้สัมภาษณ์ของนิสิตต่อคำถามที่ว่า “คิดว่าการเรียนช่วยกระตุ้นความคิดวิเคราะห์เชิง
 จริยศาสตร์ของนิสิตมากน้อยเพียงใด”

นิสิตคนที่/ เพศ	คำถามที่ 6 คิดว่าการเรียนช่วยกระตุ้นความคิดวิเคราะห์เชิง จริยศาสตร์ของนิสิตมากน้อยเพียงใด
1/ชาย	ช่วยกระตุ้นความคิด ทำให้คิดทางจริยศาสตร์ได้ดีขึ้น
2/ชาย	ก่อนเรียนจะมองเพียงมุมเดียว พอมาเรียนทำให้ได้แนวคิดที่หลากหลายมาก ยิ่งขึ้น ช่วยให้วิเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบันได้ดี
3/ชาย	กระตุ้นได้เยอะ จากตอนแรกที่ไม่เคยคิด พอเรียนทำให้คิดได้ว่าทำไมทางออก ต้องเป็นแบบนี้
4/ชาย	กระตุ้นได้มากขึ้น
5/ชาย	ทำให้มีเหตุผลมากขึ้น
6/ชาย	ช่วยกระตุ้นได้บ้าง
7/หญิง	ช่วยได้พอสมควร ทำให้เรามีเหตุผลในการคิดมากขึ้น
8/หญิง	ช่วยกระตุ้นได้มาก ทำให้รู้จักคิดวิเคราะห์ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไร
9/หญิง	ทำให้คิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น
10/หญิง	ช่วยกระตุ้นได้มาก ทำให้รู้จักใช้เหตุผล
11/หญิง	ช่วยกระตุ้นได้มาก ทำให้แก้ปัญหาได้ถูกทาง
12/หญิง	ช่วยกระตุ้นได้มาก ทำให้คิดก่อนที่จะพูด ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์” ครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาจริยศาสตร์

2. ศึกษาหาแนวทางที่จะทำให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่องหลังจากเรียนวิชาจริยศาสตร์ไปแล้ว

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โจทย์ปัญหาจริยศาสตร์ “กรณีบาร์บารา” และโจทย์ปัญหาจริยศาสตร์ “กรณีทุจริตการสอบเข้ามหาวิทยาลัย” ผลการวิจัยสรุปดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. นิสิตกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาจริยศาสตร์ตามแผนการสอนที่ได้วางเอาไว้มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์เพิ่มขึ้นกว่าตอนก่อนเรียนร้อยละ 88.88 และพอนำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนพบว่า

1.1 ถ้าคิดโดยใช้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม (14.8 และ 11.33 คะแนน)

1.2 ถ้าคิดโดยนับจำนวนของผู้ที่มีศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ระดับ A พบว่ากลุ่มทดลองมีจำนวนมากกว่ากลุ่มควบคุม (7 และ 1 คน)

1.3 ถ้าคิดโดยนับจำนวนของผู้ที่มีศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ระดับ C พบว่ากลุ่มทดลองไม่มีเลย แต่กลุ่มควบคุมมีจำนวน 5 คน

2. สำหรับการวัดระดับศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาจริยศาสตร์หลังจากผ่านไป 5 เดือนโดยผู้วิจัยพุ่งเป้าไปที่กลุ่มทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีศักยภาพการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจริยศาสตร์เท่าเดิม 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 เพิ่มขึ้น 1 คนคิดเป็นร้อยละ 5.55 และลดลง 3 คนคิดเป็นร้อยละ 16.67

สำหรับการเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าใกล้เคียงกันคือ 13.22 และ 12.53 ตามลำดับ แต่ถ้าเปรียบเทียบนิสิตที่มีศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาจริยศาสตร์ระดับ A พบว่ากลุ่มทดลองมี 5 คนและกลุ่มควบคุมมี 1 คน และถ้าเปรียบเทียบนิสิตที่มี

ศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ระดับ C พบว่ากลุ่มทดลองไม่มีเลย ส่วนกลุ่มควบคุมมี 2 คน

จากการสุ่มนิติตกลุ่มทดลองหลังจากเรียนครบเทอมแล้วมาสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 12 คน เป็นนิติตชาย 6 คนและนิติตหญิง 6 คน โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มี 6 ข้อ จะเห็นได้ว่า การวางแผนการสอนในเชิงเน้นวิเคราะห์สถานการณ์มีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นให้นิติตมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ได้มากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นที่อาจนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การที่นิติตกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาจริยศาสตร์ตามแผนการสอนที่ได้วางเอาไว้มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นกว่าตอนก่อนเรียนร้อยละ 88.88 ทางผู้วิจัยเห็นว่าการวางแผนการสอนมีส่วนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน
2. นิติตกลุ่มที่ได้เรียนวิชาจริยศาสตร์ (กลุ่มทดลอง)จะมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียน (กลุ่มควบคุม) เมื่อใช้เกณฑ์เทียบดังนี้คือ
 - 2.1 นิติตที่ได้ระดับ A
 - 2.2 นิติตที่ได้ระดับ C
 - 2.3 คะแนนเฉลี่ยของนิติตทั้งสองกลุ่ม

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นิติตกลุ่มควบคุมมีผู้ที่ได้ระดับ A ด้วยเนื่องมาจากการฝึกคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาทางจริยศาสตร์นั้น สำหรับนิติตบางคนไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนก็ได้ เพราะเขาจะได้รับการขัดเกลาในชีวิตประจำวัน ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน ฯลฯ อยู่แล้ว
3. หลังจากผ่านไป 5 เดือน ถ้าเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่าคะแนนเฉลี่ย มีค่าใกล้เคียงกันคือ 13.22 และ 12.53 ตามลำดับ แต่ถ้าเปรียบเทียบนิติตที่มีศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ระดับ A พบว่ากลุ่มทดลองมี 5 คนและกลุ่มควบคุมมี 1 คน และถ้าเปรียบเทียบนิติตที่มีศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ระดับ C พบว่ากลุ่มทดลองไม่มีเลย ส่วนกลุ่มควบคุมมี 2 คน

สาเหตุที่คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันอาจเป็นผลมาจากนิสิตกลุ่มควบคุมได้มีการทำ โจทย์ปัญหาจรรยาบรรณเป็นครั้งที่ 2 ทำให้กระบวนการคิดของนิสิตดีขึ้น ส่วนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำลง อาจเป็นเพราะว่า อาจมีตัวแปรอื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เมื่อการทำโจทย์แบบนี้ งานเยอะ ไม่มีเวลา ไม่ ถนัดโจทย์ประเภทนี้ ไม่ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ทำนองนี้มาเป็นเวลานานๆ ฯลฯ

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบนิสิตที่มีศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหายรรย ศาสตร์ระดับ A และ C ก็ยังทำให้เห็นความแตกต่างอย่างเด่นชัด แสดงว่า การเรียนวิชาจรรยาบรรณตาม แผนการสอนนั้น มีผลต่อศักยภาพการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหายรรยศาสตร์ของนิสิต

4. จากการศึกษาที่สามารถที่จะสรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาจรรยาบรรณเพื่อ พัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหายรรยศาสตร์ได้ดังนี้

- 4.1 ในการเรียนการสอนวิชาจรรยาบรรณไม่ควรที่จะมีจำนวนนิสิตมากเกินไป เพราะจะ ทำให้ค่อนข้างยากในการควบคุมคุณภาพ จำนวนนิสิตต่อ 1 ห้องน่าจะประมาณ 30 คน ที่ กล่าวเช่นนี้เพราะเมื่อถึงตอนแบ่งกลุ่มควรแบ่งเป็น 6 กลุ่มๆละ 5 คน จะทำให้อาจารย์ สามารถที่จะดูแลได้ทั่วถึง และเมื่อ 1 กลุ่มมี 5 คนจะทำให้จำนวนนิสิตที่ร่วมอภิปรายมี จำนวนไม่มากไปและไม่น้อยไป จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการประชุมกลุ่ม
- 4.2 โครงสร้างโดยรวมของการสอนนั้นก่อนสอบกลางภาคควรเน้นทฤษฎีเป็นหลัก ส่วน หลังสอบกลางภาคควรเน้นการประยุกต์เป็นหลัก เพราะจะทำให้นิสิตมีหลักการทาง ทฤษฎีและมีเวลามากพอที่จะฝึกฝนการประยุกต์ในชีวิตประจำวัน
- 4.3 สำหรับการสอนทฤษฎีจรรยาบรรณควรเน้นทั้งจรรยาบรรณตะวันตกและตะวันออก เพราะจะทำให้นิสิตมองเห็นถึงความหลากหลายของแนวคิดเชิงจรรยาบรรณ และหลักการ ที่อยู่เบื้องหลัง มีผลทำให้นิสิตได้รับความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะเอื้อประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง ในการนำไปประยุกต์ต่อไป
- 4.4 ส่วนที่เป็นการประยุกต์นั้น เหตุการณ์ที่ควรนำมาถกเถียงหรือนำมาอภิปราย ควรเป็น เหตุการณ์ในปัจจุบันที่นิสิตกำลังสนใจหรือเป็นเหตุการณ์ที่กำลังอยู่ในกระแส ที่ควรเป็น อย่างนี้เพราะจะเรียกความสนใจจากนิสิตได้มาก และเนื่องจากเป็นเรื่องจริงที่กำลัง เกิดขึ้นอยู่ในสังคมปัจจุบัน จึงมีผลทำให้นิสิตตั้งใจในการคิดแก้ปัญหา โดยไม่คิดว่าเป็น เพียงสถานการณ์ตัวอย่าง

4.5 ในการนำเข้าสู่บทเรียนทุกครั้ง ควรนำตัวอย่างที่เป็นสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นจริง มาใช้ ยกเว้นเพียงแต่ถ้าเหตุการณ์จริงไม่เอื้อที่จะนำไปโยงโยทฤษฎีที่เรากำลังจะกล่าวถึง ก็สามารถที่จะนำกรณีศึกษาหรือกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วมาอภิปรายเพื่อเข้าสู่บทเรียน ได้

4.6 สำหรับการสอบกลางภาคนั้นควรยกสถานการณ์มา แล้วเปิดโอกาสให้นิสิตสามารถ ที่จะคิดวิเคราะห์หรือเลือกใช้ทฤษฎีใดก็ได้ ให้เหมาะสม เห็นว่ามีความเหมาะสม ไม่ ควรที่จะทดสอบแต่เพียงยกสถานการณ์มาแล้วถามว่า ถ้าเป็นทฤษฎี ก. เขาจะแก้ปัญหา อย่างไร เพราะถ้านิสิตไม่เห็นด้วยกับทฤษฎี ก. ตั้งแต่แรกก็อาจทำให้การตอบข้อสอบนั้น ไม่ลงลึกไปในรายละเอียด แต่ถ้าเราเปิดโอกาสให้นิสิตสามารถที่จะตอบตามทฤษฎีที่เขา เห็นว่าเหมาะสมในการแก้ปัญหา นิสิตจะสามารถตอบปัญหาในเชิงลึกได้

4.7 ส่วนการวัดผลปลายภาคนั้นควรให้โจทย์ที่เป็นสถานการณ์ปัจจุบันที่กำลังมีข้อ ขัดแย้งทางจริยศาสตร์อาจให้ประมาณ 5-10 ข้อ แล้วให้นิสิตเลือกทำ 1 ข้อตามที่ตัวเอง สนใจ โดยให้ตอบมาในรูปของบทความ น่าจะมีส่วนช่วยให้นิสิตสามารถสร้างงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการสอบรูปแบบอื่น

4.8 ในช่วงแรกประมาณ 70%แรก ควรให้สถานการณ์ต่างๆไปสำหรับนิสิตฝึก แก้ปัญหาจริยศาสตร์ หลังจากนั้นอีก 30% ที่เหลือค่อยให้โจทย์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอกที่ นิสิตกำลังเรียนอยู่

4.9 ในช่วงอภิปรายกลุ่ม อาจารย์ต้องเน้นว่าประธานกลุ่มควรกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มแสดง ความเห็นกันให้หลากหลาย และให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่า เทียมกัน

4.10 ในช่วงที่อาจารย์จะสรุปประเด็นหลังการอภิปรายกลุ่มทุกครั้ง ควรสรุปประเด็นแบบ เปิดกว้าง และเปิดรับทุกแนวทางของคำตอบที่เป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพัฒนางานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ เป็นงานวิจัยที่ผสมกันระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ จะได้เป็นการยืนยันผลที่ได้อีกครั้งหนึ่ง
2. ควรทำวิธีการเดียวกันกับนิสิตสาขาอื่นด้วยว่าจะมีผลเทียบเคียงกันได้หรือไม่ และอาจทำกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย เพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นในทุกระดับการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2524) การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางศีลธรรม และองค์ประกอบต่อพัฒนาการทางจริยธรรม. โรงพิมพ์การศาสนา
- เกสรฯ สุขสว่าง, ดร. (2544) ความเป็นผู้มีจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต.วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 : กันยายน – ธันวาคม 2544.
- โกศล มีคุณ (2524) การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาท ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- โกศล มีคุณ, รศ.ดร. (2538) การสร้างต้นแบบเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็ก และผู้ใหญ่ การใช้และการประเมิน. การประชุมทางวิชาการเรื่องกำหนดปัญหาการวิจัยและการ พัฒนาระบบพฤติกรรมไทย : ด้านพฤติกรรมจริยธรรมและด้านอื่น ๆ ครั้งที่ 2 วิธีการวิจัยและเขียน รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติร่วมกับคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัย และพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย. บริษัทเดอะเบสท์ กราฟิคดีไซน์ จำกัด.
- คณะทำงานจัดทำแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม โครงการพัฒนา บัณฑิตอุดมคติไทย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (2543) การจัดกิจกรรมนิสิต/ นักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับบัณฑิตอุดมคติไทย.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง, ผศ.ดร. (2541) รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นการศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม.
- ชัยชัย คุ่มทวีพร, ผศ. (2546) จริยศาสตร์สตรีนิยม : จริยศาสตร์ว่าด้วยความยุติธรรมสู่จริยศาสตร์ว่าด้วยความ ใสใจ. วารสารสังคมศาสตร์. ปีที่ 34 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม – ธันวาคม 2546.
- ชัยชัย คุ่มทวีพร (2549) ประมวลการสอนวิชาจริยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
<http://edserv.oop.cmu.ac.th/Projects/IdealGraduate/Book/ethics.doc>.
- ดวงตา เกรือทิวา.(2544) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล. (2529) การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย.
- เนื่องน้อย บุญเนตร(2537)จริยศาสตร์ตะวันตก.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฟาส์, เดวิด (ผศ.สุดใจ บุญอารีย์(แปล). (2541) การฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.
- ศุภสิทธิ์ เสรีจงประเสริฐ (2548)รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้แบบทดสอบที่ใช้คำถามชนิดอัตร้อย ประยุกต์(Modified Essay Question)เพื่อพัฒนาทักษะการใช้เหตุผลและการวิเคราะห์

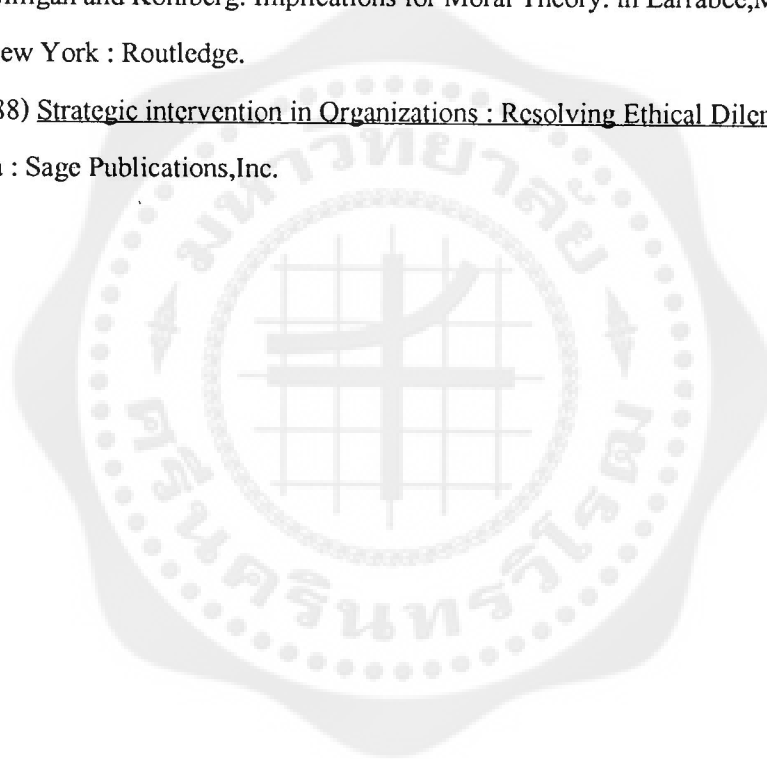
ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชามนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม. (งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ(เงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์)ประจำปี 2548).

สกล เทียงแท้.(2525) ผลการใช้การอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้น ป. 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สมภาร พรหมทา.(2541) ชีวิตกับความขัดแย้ง ปัญหาจริยธรรมในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Blum,L.A.(1993)Gilligan and Kohlberg: Implications for Moral Theory. in Larrabee,M.J. (eds) An Ethic Of care. New York : Routledge.

Mathews,M.C.(1988) Strategic intervention in Organizations : Resolving Ethical Dilemma. California : Sage Publications,Inc.

ภาคผนวก

แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน(สำหรับนิสิตกลุ่มทดลอง)

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ให้นิสิตอ่านเรื่องดังต่อไปนี้

เรื่องที่ 1(สมภาร พรหมทา,2541)

คนขับรถ : (เปิดกระจกรถ) มีอะไรหรือจ๋า

ตำรวจ : คุณขับรถฝ่าไฟแดง ขอใบขับขี่ด้วยครับ

คนขับรถ : ผมขับรถตามมอเตอร์ไซค์ แล้วทำไมจ๋าไม่เรียกพวกมอเตอร์ไซค์ด้วยล่ะ

ตำรวจ : มอเตอร์ไซค์ยกเว้นครับ (หน้าเริ่มตึง)

คนขับรถ : ยกเว้นได้ไง ถ้าจะทำตามกฎหมายก็ต้องทำให้เสมอกันสิครับ (เถียงทำทางเอาเรื่อง)

ตำรวจ : รถมันเยอะ พอระบายได้ผมต้องระบาย มอเตอร์ไซค์กระจุกกันอยู่หยั่ง.. ไม่รู้สิ พอมีจังหวะปล่อยผมก็ปล่อย

คนขับรถ : ที่ผมทำไมจ๋าไม่ปล่อยบ้างล่ะ รถอีกทางก็ยังไม่มานี่ครับ

ตำรวจ : เอ๊ะ ไม่ได้สิ ของคุณมันรถเก๋ง ต้องขับตามสัญญาณไฟ (เสียงซักหัวน)

คนขับรถ : มันต่างกันตรงไหน มีกฎหมายแยกกันด้วยหรือเก๋งกับมอเตอร์ไซค์นี่

ตำรวจ : (ซักไม่พอใจ รู้สึกกำลังเจอคนหัวหมอ) เอาล่ะ เอาล่ะ ไม่ต้องพูด ขอใบขับขี่ให้ผม

คนขับรถ : (ยื่นใบขับขี่ให้ ทำทางโมโหจนหน้าแดง) จ๋าไม่ปฏิบัติตามกฎนะ ถ้าจะจับต้องจับให้หมดสิ ผมจะเขียนจดหมายไปลงหนังสือพิมพ์ ผมมีเพื่อนเป็นนักหนังสือพิมพ์เยอะ

ตำรวจ : เจริญตามสบาย แต่อย่าลืมไปจ่ายค่าปรับก็แล้วกัน (หันหน้าไปอีกทางหนึ่ง) อ้าวมอเตอร์ไซค์พวกนั้นไปได้ไม่ต้องรอสัญญาณไฟ (ตะ โจน)

ให้นิสิตวิเคราะห์ว่าเห็นด้วยกับเหตุผลของใคร

เรื่องที่ 2(สมภาร พรหมทา,2541)

นิสิต : อาจารย์ครับ รอดด้วยครับ (วิ่งกระหืดกระหอบมา ในมือมีกระดาษปึกหนึ่ง)

อาจารย์ : เธอมาช้าตั้ง 10 นาทีนะจ๊ะ ครูกำลังจะกลับบ้านแล้ว เสียใจด้วย เวลาปิดรับรายงานคือ บ่ายสี่โมงตรง (อาจารย์สาวใหญ่หันไปตอบ แล้วทำท่าจะเดินจากไป)

นิสิต : โห อาจารย์ครับ ช้าแค่ 10 นาทีเอง ยังไงผมก็มีงานมาส่ง (ยังไม่หายหอบ)

อาจารย์ : ครูปอกแล้วไง เวลาปิดรับบ่ายสี่โมงตรง กฎต้องเป็นกฎสิ (ยื่นยื่นด้วยเสียงหัวนๆ)

นิสิต : รถมันติดนะอาจารย์ (ยังพยายามต่อไป)

อาจารย์ : แล้วไง

นิสิต : คือ ... ผมไม่ได้ตั้งใจมาสาย รถมันติดมากวันนี้

อาจารย์ : มีเหตุผลสารพัด รถติด แม่ป่วย เพื่อนไม่สบาย ญาติเสียชีวิต ไม่รับฟังหรอก

นิสิต : แต่อาจารย์ครับ ถ้าอาจารย์ไม่รับรายงานผม ผมก็ตกวิชานี้สิครับ (สีหน้าเริ่มเอาจริง หลังจากยิ้มแยมอยู่พักหนึ่ง)

อาจารย์ : แน่นอน (สีหน้าเฉยชา)

นิสิต : ผมปีสุดท้ายแล้วนะครับอาจารย์ ตกวิชาอาจารย์ผมก็ไม่จบสิ

อาจารย์ : นี่แหละคือเหตุผลที่ทำให้ฉันมั่นใจยิ่งขึ้นว่าฉันไม่ควรรับรายงานของเธอ เธออยู่ปีสุดท้ายแล้ว แต่ไม่รู้จักรับผิดชอบเรื่องเวลา จบออกไปเธอจะไปทำมาหากินอะไร แค่เวลาส่งงานซึ่งฉันประกาศล่วงหน้ามาเป็นเดือนสองเดือนแล้ว เธอยังไม่สามารถรับผิดชอบได้ แล้วเธอจะไปรับผิดชอบเรื่องงานอื่นๆที่สำคัญกว่านี้ได้ยังไง หือ

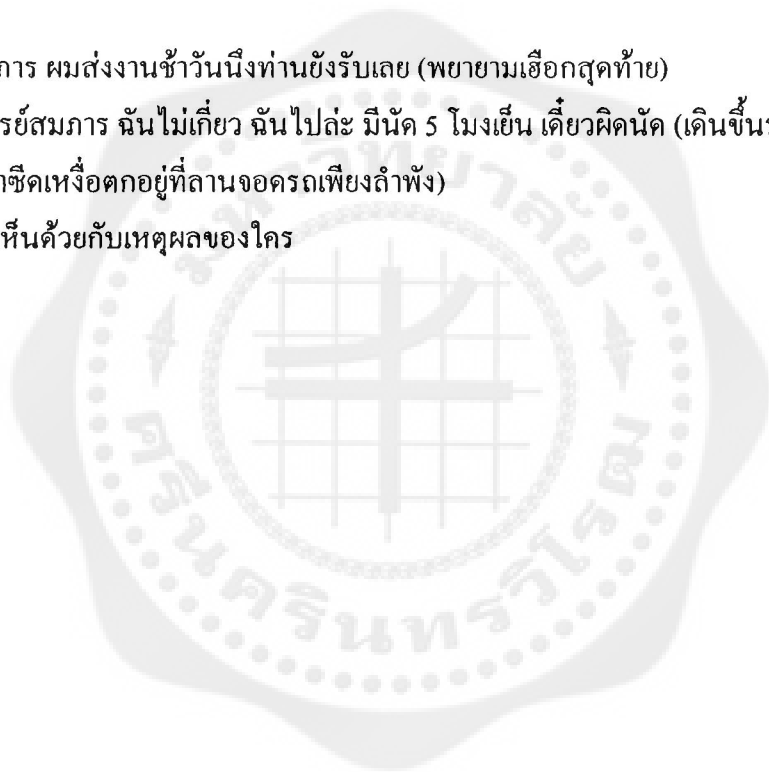
นิสิต : ก็ผมมาส่งแล้วนี่ไงครับ แค่สายไป 10 นาทีเองไม่เห็นอาจารย์ต้องถือเป็นเรื่องใหญ่เลย

อาจารย์ : สมมติมีคนที่สองมาส่งสาย 15 นาที ฉันก็ต้องรับ เพราะ 10 นาที กับ 15 นาที ไม่เห็นต่างกันตรงไหน และถ้าคนที่ 4 5 10 100 มาส่งช้า ฉันก็ต้องยืดเวลาออกไปอีกเป็นหลายชั่วโมงสิ แล้วอย่างนี้กฎระเบียบจะมีไว้ทำไม

นิสิต : ที่อาจารย์สมภาร ผมส่งงานช้าวันนึงท่านยังรับเลย (พยายามเสือกสุดท้าย)

อาจารย์ : ก็ช่างอาจารย์สมภาร ฉันไม่เกี่ยว ฉันไปละ มีนัด 5 โมงเย็น เดี่ยวผิคนัด (เดินขึ้นรถแล้วขับออกไป ทิ้งให้นิสิตหนุ่มยืนหน้าซีดเหงื่อตกอยู่ที่ลานจอดรถเพียงลำพัง)

ให้นิสิตวิเคราะห์ว่าเห็นด้วยกับเหตุผลของใคร

แบบทดสอบก่อนเรียนของนิสิตกลุ่มทดลอง
คำตอบของนิสิต

นิสิตคนที่ 1.

เรื่องที่ 1

จากเรื่องที่ 1 นี้ ผู้ที่ผิคน่าจะเป็นทางด้านฝ่ายตำรวจ เพราะจากการสื่อสารขณะนั้นตำรวจได้ใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้เกิดการโต้เถียงโดยใช้อารมณ์กันขึ้น และในตอนท้ายตำรวจยังประชดผู้ที่จับอีกซึ่งเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง จากตัวอย่างในเรื่องที่ 1 นี้ เกิดจากผู้จับเข้าใจผิดคิดว่ากฎหมายจะมีการผ่อนผันที่เท่ากันหมด แต่ถ้ามีการอธิบายที่ดี และไม่ใช้อารมณ์ ผู้จับก็就会有ความเข้าใจมากขึ้น และการโต้เถียงกันก็จะไม่เกิดขึ้นอีกด้วย

เรื่องที่ 2

เรื่องนี้ต้องการที่จะบอกกับผู้อ่านว่า สังคมต้องมีกฎเกณฑ์ บ้านเมืองต้องมีกฎหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการผ่อนผันในเรื่องบางเรื่อง ตัวอย่างเช่นในเรื่องนี้ นักศึกษามาส่งรายงานสาย มีความผิดจริง แต่ความผิดนี้ไม่ร้ายแรง สมควรที่จะได้รับโทษที่เบาว่าการไม่รับรายงานแล้วไม่จบการศึกษา อาจารย์ควรใช้บทลงโทษแบบอื่น เช่น การหักคะแนน จากการที่ส่งรายงานช้า ไม่ควรที่จะไม่รับรายงานเลย เพราะจะทำให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อนักศึกษา ด้วยเหตุที่ทำให้ผิดเพียงนิดเดียวเท่านั้นเอง

นิสิตคนที่ 2.

เรื่องที่ 1

การพูดของคำรอน่าจะมีวิธีการพูดที่ประนีประนอมนุ่มนวลมากกว่านี้ ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่ควรที่จะปรับเปลี่ยนกฎตามอำเภอใจ ควรมีระเบียบแบบแผนมากกว่านี้ ใช้กฎร่วมกันก็ควรได้รับความยุติธรรมเท่าๆ กัน คนขับรถควรที่จะทำให้ถูกกฎระเบียบที่ตั้งขึ้น ควรขับรถตามสัญญาณไฟ

เรื่องที่ 2

การกระทำของอาจารย์อาจจะถูกต้องที่ต้องทำตามกฎที่ตั้งมาอย่างเคร่งครัด แต่เมื่อคุณผลกระทบแล้ว ลูกศิษย์ของอาจารย์ต้องเรียนวิชานี้ใหม่อีกครั้ง ต้องทำการลงทะเบียนเรียนวิชานี้ใหม่ ซ้ำชั้นอีกปี ทำให้เสียเวลาเรียนวิชานี้ไปอีก 1 ปี ซึ่งดูจากการกระทำแล้วอาจารย์น่าจะประนีประนอมมากกว่านี้ เพราะน่าจะคิดถึงด้วยว่าลูกศิษย์ตนเองต้องเสียเวลาลงเรียนวิชาใหม่ ดังนั้นอาจารย์ควรจะไม่เคร่งมากกับกฎที่ตัวเองตั้งมา

นิสิตคนที่ 3.

เรื่องที่ 1

ถ้าจะพูดตามหลักของกฎหมายแล้วก็น่าจะผิดทั้งคู่ เพราะตามที่กฎหมายกำหนดไว้การขับรถฝ่าไฟแดงถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ตำรวจจึงไม่ควรปล่อยรถมอเตอร์ไซค์ไปและคนขับรถก็ไม่ควรเอาเรื่องที่ตำรวจปล่อยรถมอเตอร์ไซค์ฝ่าไฟแดงมาเป็นข้ออ้างในการที่ตนจะขับรถฝ่าไฟแดงเนื่องจากตัวเองก็รู้อยู่แก่ใจว่าการขับรถฝ่าไฟแดงถือเป็นเรื่องที่ไม่ควรกระทำแม้จะมีข้ออ้างใดๆ ก็ตาม แต่ถ้าจะพูดตามหลักการของความเป็นจริงแล้วตำรวจก็น่าจะมีเหตุผลเพียงพอที่ทำให้เช่นนั้น เพราะกฎบางครั้งก็สามารถยืดหยุ่นได้ตามที่ผู้พิทักษ์กฎจะเห็นสมควรและเหมาะสมกับสถานการณ์ในตอนนั้นว่าทำอะไรถึงจะเกิดผลดีกับทุกฝ่ายมากที่สุด

เรื่องที่ 2

จากเรื่องที่สองเหตุผลที่อาจารย์ไม่ยอมรับงานจากนักศึกษาอาจเนื่องมาจากอาจารย์ต้องการให้เกิดความยุติธรรมกับทุกฝ่ายและกฎก็ต้องเป็นกฎ ถ้าอาจารย์ยอมให้นักศึกษาคคนหนึ่งก็เท่ากับว่าเป็นการไม่ยุติธรรมกับนักศึกษาที่ส่งงานตรงตามที่กำหนดและก็อาจทำให้นักศึกษาคคนอื่นเอาเป็นข้ออ้างได้เนื่องจากว่าอาจารย์ได้มีการเตือนล่วงหน้าก่อนแล้ว และอาจทำให้นักศึกษาคคิดเป็นนิสยจนไปถึงวัยทำงาน แต่นี่ถึงความเป็นจริงกฎก็น่าที่จะยืดหยุ่นได้ถ้ามีเหตุผลหลายๆ อย่างที่เหมาะสม อย่างเช่นที่นักศึกษาคนั้นอ้างมาคือความจริงแล้วนักศึกษาคนี้อาจจะตั้งใจนำมาส่งให้ทันตามเวลาก็ได้ แต่เนื่องมาจากรถติดจริงๆ จึงทำให้มาไม่ทันตามกำหนด ถ้าอาจารย์ปล่อยให้นักศึกษาคนี้ตกทั้งๆ ที่นักศึกษาคนี้อยู่ปี 4 แล้วก็น่าจะให้นักศึกษาคนี้เสียทั้งเวลาและโอกาส

นิสิตคนที่ 4.

เรื่องที่ 1

ในเรื่องการขับรถฝ่าไฟแดงเป็นเรื่องที่ผู้ใช้รถใช้ถนนทุกคนทราบกันคืออยู่แล้วว่าไม่ควรปฏิบัติ เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของทั้งตนเองและผู้อื่น ดิฉันเห็นว่า ไม่ว่าใครที่ทำผิดกฎดังกล่าว ก็ควรจะถูกลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเท่าเทียมกันไม่มีการยกเว้น เพราะถือเป็นเรื่องที่ทุกคนทราบกันคืออยู่แล้วและมีการเตือนกันอยู่บ่อยๆ เมื่อตำรวจจราจรไม่ให้ความเคร่งครัด จึงทำให้กฎนี้เกิดความย่อหย่อนไม่เป็นธรรมเป็นเหตุให้ผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นๆ นำมาอ้างได้ว่า ผู้อื่นก็ทำ เช่นนี้เหมือนกัน เหมือนกับคนที่ขับรถเก่งอ้างถึงผู้อื่นเพื่อให้ตนเองพ้นผิดดังกล่าว ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็ ตำรวจจราจรหรือคนขับรถก็ควรจะปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ มีผลต่อส่วนรวมจะได้ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นและยังทำให้เกิดวินัยต่อตนเองอีกด้วย

เรื่องที่ 2

เห็นด้วยกับอาจารย์ในด้านของเหตุผลที่อาจารย์ไม่รับรายงานจากนิสิตเนื่องจากได้สั่งงานมาเป็นระยะเวลาานแล้ว ซึ่งนิสิตควรจะมี ความรับผิดชอบในการส่งงานตามเวลานัดหมาย และเหตุผลที่ว่าในกรทำงานในชีวิตจริงนั้น เวลาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าไม่รู้จักรับผิดชอบเรื่องเวลา การทำงานใดๆ ก็จะไม่ ประสบผลสำเร็จ บุคคลนั้นจะไม่มี ความน่าเชื่อถือ งานเกิดความเสียหายได้ แต่เนื่องจากนิตตออยู่ปีสุดท้ายแล้ว อาจารย์ก็ควรจะรับรายงานและมีบทลงโทษให้นิสิตได้รู้สึกถึงความรับผิดชอบในเรื่องของเวลามากกว่านี้ ในด้านการตรงต่อเวลาถึงแม้ว่าแค่ 1 นาที ที่สายไปก็อาจมีผลกระทบต่อใครหลายๆ คน ทั้งตนเองและผู้อื่น เพราะบางเรื่องอาจจะเป็นเรื่องใหญ่ที่มีความสำคัญมาก เมื่อสายไปแล้วอาจจะกลับมาแก้ไขไม่ได้อีก

นิสิตคนที่ 5.

เรื่องที่ 1

การที่ตำรวจจราจรตัดสินใจให้มอเตอร์ไซด์ฝ่าไฟแดงไปได้ แต่กลับตั้งเรียกจอดรถเก่งเพื่อเขียนใบสั่งต่างๆ ที่มันก็คือการฝ่าฝืนกฎจราจรเช่นเดียวกัน คนขับรถเก่งจึงมีข้อสงสัยถึงการไม่ให้ความเป็นธรรมกับเขา กรณีนี้ดิฉันคิดว่าตำรวจเขาก็ต้องมีเหตุผลของเขาอยู่เหมือนกัน ลองคิดดูว่าถ้าหากไม่มีการระบายนมอเตอร์ไซด์ออกไปเลยมันก็จะจุกตัวกันอยู่ตรงนั้น ทำให้รถยิ่งติดแออัดมากขึ้น แล้วอีกอย่างที่นี่เมืองไทยนะจะ รดติดออกจะตาย ถ้าหากปล่อยให้มอเตอร์ไซด์ระบายออกไปก่อนบ้างก็ควรทำ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ควรดูรถอีกทางฝั่งหนึ่งที่สวนมาด้วย ดิฉันคิดว่าที่ตำรวจจราจรทำก็เหมาะสมดีแล้วละ ส่วนคนขับรถผู้โชคร้ายคนนั้น เขาได้ใช้เหตุผลที่ว่าในเมื่อปล่อยให้มอเตอร์ไซด์ให้ไปได้ แต่ทำไมรถเก่งกลับไม่ยอมยืดหยุ่นให้ พุคถึงมันก็เป็นเรื่องจริงที่ตำรวจจราจรให้ความเป็นธรรมไม่เท่ากัน แต่หากคิดกลับกัน ถ้าหากตำรวจจราจรปล่อยให้รถทุกคันฝ่าไฟแดงไปได้ อย่างนั้นแล้วจะมีกฎไว้ทำไม ตำรวจก็พยายามรักษากฎไว้ให้คงอยู่ ในขณะเดียวกันก็ต้องแก้ไขสถานการณ์คับขันให้รอดพ้นไปได้ แม้ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนกฎก็ตาม แต่ก็ไม่ได้เสียค่ายอะไรในกรณีนี้ แล้วอีกอย่างตำรวจจราจรก็คือผู้ที่มีอำนาจควบคุมการจราจรได้อย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้นก็เป็นความช่วยของคนขับรถเก่ง ดีซะอีก เพื่อบางทีคนอาจจะหันมาขับรถมอเตอร์ไซด์กันมากขึ้น ถนนจะได้โล่งๆ รถจะได้ไม่ติดเหมือนทุกวันนี้

เรื่องที่ 2

นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย กำลังจะจบการศึกษา แต่ด้วยซ้ำไปเพียง 10 นาที มันก็น่าเห็นใจ แล้วให้เหตุผลด้วยว่าตัวเองไม่ตั้งใจมาสาย ซึ่งนั่นอาจจะจริง แต่รถติดนี่อาจจะจริง (ที่ฟังไม่ขึ้น) เพราะ 10 นาที ที่สูญเสียบ้างจะไปเหมารวมกับเวลาที่รถติดอย่างเดียวน่าจะไม่ได้ มันอาจจะจริง 10 นาที ที่นักศึกษาคนนั้นใช้เวลาในการใส่เจลแต่งผม ใส่น้ำหอม ยังไงก็แล้วแต่ คุณรู้ไหมว่า บางทีหากคุณไม่ใส่เจลแต่งผม ไม่ใส่น้ำหอม คุณอาจจะมาทันเวลาก็เป็นได้ ส่วนข้ออ้างที่ว่าที่อาจารย์อีกท่านยังรับงานเลย ถึงแม้จะส่งซ้ำไปตั้ง 1 วัน ข้ออ้างแบบนี้ดูเหมือนจะฟังขึ้น แต่คิดอีกทีก็ไปขัดกับเหตุผลที่ให้ไว้ก่อนหน้านั้นว่าไม่ควรตั้งใจมาสาย เพราะไม่ว่ายังไงก็ตามหากไม่ตั้งใจมาสายจริงๆ มันก็เป็นไปไม่ได้ที่รถจะติดนานถึง 1 วัน แสดงให้เห็นว่า คำพูดของนักศึกษาคนนั้นไม่น่าเชื่อถือเลย

นิสิตคนที่ 6.

เรื่องที่ 1

เรื่องนี้คนขับรถเป็นฝ่ายผิดเพราะถึงแม้ตำรวจจะละเมิดกฎ แต่ก็ละเมิดด้วยมีเหตุผลที่สมควรและเหมาะสมกับสถานการณ์ เพราะคงเป็นไปได้ที่ตำรวจเพียงคนเดียวจะสามารถบังคับใช้กฎได้ทั่วถึงทั้งรถยนต์และมอเตอร์ไซด์และก็ยังจะเป็นการดีกว่าที่จะไม่มีการบังคับใช้กฎเลย ทั้งนี้ตำรวจอาจเห็นว่าการปล่อยให้มอเตอร์ไซด์ไป เป็นการช่วยระบายนรกและไม่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรมากนัก ส่วนคนขับรถผิดเพราะฝ่าฝืนกฎอย่างไม่มีสาเหตุอันควรอย่างยิ่ง ไม่คำนึงถึงอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับตนและส่วนรวม ทำให้เห็นว่าคนขับรถยึดเอาผลประโยชน์ของตนเป็นหลักจึงทำการฝ่าฝืนกฎ

เรื่องที่ 2

เรื่องนี้ทั้งครูและนักศึกษาต่างก็ผิดด้วยกันทั้งคู่ ครูซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎควรจะบังคับใช้กฎโดยอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม โดยอาจลงโทษนักศึกษาที่ไม่ปฏิบัติตามกฎด้วยวิธีอื่น นักศึกษาเองก็ผิดเพราะว่าควรมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ และเมื่อทำผิดแล้วก็ควรจะยอมรับว่าตนทำผิด แต่กลับอ้างเหตุผลมากมายเพื่อให้ความผิดของตัวเองดูลดน้อยลง ซึ่งอาจทำให้อาจารย์รู้สึกไม่พอใจ และกระทำการบังคับใช้กฎอย่างตรงไปตรงมา

นิสิตคนที่ 7.

เรื่องที่ 1

จากกรณีที่ตำรวจจับคนขับรถเก๋งที่ขับรถฝ่าไฟแดงนั้น และทั้งสองฝ่ายต่างยกเหตุผลของตนเองขึ้นมา จากกรณีศึกษา ถือว่ามีความผิดทั้งสองฝ่ายด้วยกัน แต่ควรให้ทางฝั่งตำรวจมีน้ำหนักของเหตุผลมากกว่าฝ่ายที่ขับรถ เพราะทางฝ่ายตำรวจนั้นได้จับผู้ที่ขับรถผิดกฎจราจรตามหน้าที่แล้ว ถึงแม้จะจับไม่หมดก็ตามที ทั้งนี้ก็น่าเห็นใจตำรวจ เพราะกำลังเพียงคนเดียวไม่สามารถที่จะจับได้หมดทุกคน และตำรวจอาจสังเกตเห็นว่า การขับรถเก๋งนั้นอาจจะกระทำได้ง่ายกว่าและปล่อยไปอาจจะเกิดเหตุอันตรายได้มากกว่ารถจักรยานยนต์ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อตำรวจเองภายหลังจากกรณีเช่นนี้ ควรพยายามแก้ไขโดยให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่อย่างเคร่งครัด และเอาผิดผู้ที่ละเมิดกฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ควรมีการตั้งด่านคัดจับรถที่ทำผิดทุกคัน เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและให้ผู้กระทำผิดอ้างถึงได้อีกต่อไป

เรื่องที่ 2

ในกรณีที่นักศึกษามาส่งงานช้ากว่าที่กำหนด ทำให้นักศึกษาเรียนไม่จบ ถือเป็นความผิดของนักศึกษาเองที่ไม่สามารถมาส่งให้ทันตามกำหนดได้ เหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นถ้านักศึกษารู้จักใช้เวลาไว้สักหน่อย และอาจารย์นั้นควรจะมีการลดหย่อนกฎเกณฑ์บ้าง ในกรณีเช่นนี้ แม้จะสายไปเพียงไม่กี่นาที แต่ก็ถือว่านักศึกษามีงานมาส่ง และการสายเพียงไม่กี่นาทีนั้นก็ไม่ได้ทำให้ฝ่ายอาจารย์เกิดความเดือดร้อนแต่อย่างใด จึงเห็นได้ว่า หากกรณีหรือบางสถานการณ์การยึดติดกฎมากเกินไปอาจทำให้เกิดความเดือดร้อน จึงควรพิจารณาลดหย่อนกฎเกณฑ์บ้างเพื่อให้เรื่องจบทั้งสองฝ่าย เช่น กรณีนี้ควรรับรายงานจากนักศึกษาแต่อาจมีการลงโทษตามสมควร เช่น ตัดคะแนน เป็นต้น

นิสิตคนที่ 8.

เรื่องที่ 1

ในเรื่องที่หนึ่งนั้นแสดงให้เห็นชัดว่า กฎกับการทำตามกฎนั้นสามารถผ่อนผันได้ตามเห็นสมควร จึงเห็นด้วยกับตำรวจในกรณีที่ผ่อนผันเพื่อให้การจราจรคล่องตัวได้ เพราะตำรวจมีดุลพินิจในการใช้กฎหมายตามที่ เห็นสมควร ส่วนคนขับรถนั้นผิดจริงเนื่องจากงใจฝ่าไฟแดง ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎ แต่ผิดกับพวกมอเตอร์ไซด์ที่ตำรวจผ่อนผันตามเห็นสมควรและเรียกให้ไปไม่ได้ฝ่าเอง

เรื่องที่ 2

ในเรื่องที่สองนั้นแสดงให้เห็นว่ากฎกับการทำตามกฎนั้นสามารถผ่อนผันได้แต่ไม่ทำจึงไม่เห็นด้วยกับอาจารย์เพราะเหมือนกับตัดอนาคตของนักเรียน 1 คน ซึ่งนักเรียนผิดจริงแต่ถ้ามีการผ่อนผันบ้างลงโทษโดยการตัดคะแนนก็จะทำให้นักเรียนสำนึกได้เช่นกันไม่จำเป็นต้องลงโทษด้วยการไม่รับรายงานเพื่อให้สำนึก คิดว่าอาจารย์น่าจะมียุทธธรรมมากกว่านี้ ในฐานะเป็นผู้บังคับใช้กฎ

นิสิตคนที่ 9.

เรื่องที่ 1

คำรวจ : “เชือดไก่ให้ลิงดู” เป็นคำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องรักษาความเรียบร้อย คำรวจทำหน้าที่ตัดสิน ได้อย่างถูกต้อง เพราะคนขับรถฝ่าไฟแดง แต่ตำรวจไม่สามารถทำหลายๆ งานพร้อมกันได้จึงเกิดการยืดหยุ่นขึ้นในสถานการณ์นี้ มอเตอร์ไซค์สามารถแทรกตามช่องเล็กไปได้ แต่รถยนต์นั้นทำได้ยาก ตำรวจจึงเลือกปล่อยมอเตอร์ไซค์เพื่อที่จะระบายจำนวนรถที่ง่ายก่อนครับ

คนขับรถ : ทำหน้าที่ของการรักษาสิทธิความเท่าเทียมกันของสังคมโดยพยายามหาเหตุผลมาแก้ตัว และทำให้ตำรวจหลงประเด็นที่ขับรถฝ่าไฟแดง หากเอาความเห็นแก้ตัวเป็นที่ตั้ง โดยลืมคิดถึงสังคมรอบข้างโดยลืมคิดว่าใครคือผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎจราจร และใครคือผู้รักษากฎจราจร สังคมก็จะวุ่นวายในที่สุด

เรื่องที่ 2

ครู : ทำหน้าที่ รักษากฎเกณฑ์ทางสังคม โดยการสั่งสอนนักเรียนให้ปฏิบัติตาม หากผู้รักษากฎเกณฑ์ที่หย่อนยาน ก็จะผลิตบุคคลที่ขาดความรับผิดชอบ โดยประเด็นสำคัญ คือ การรู้จักว่าความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่สำคัญมากแค่ไหน หากการใจอ่อนทำให้เกิดผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติ ผู้ที่ทำหน้าที่สั่งสอนและให้ความรู้ สมควรที่จะเลือกบทลงโทษที่ทำให้เขาสำนึกและเข้าใจได้

นักเรียน : “มาช้าดีกว่าไม่มา” คำพูดนี้คงใช้ไม่ได้กับสถานการณ์หนักๆ งานที่ต้องการความรับผิดชอบต่อสูงของนักเรียนคนนี้ปีสุดท้ายแล้วทำให้ครูมองว่ากำลังจะก้าว เป็นผู้ใหญ่ กฎที่ใช้กับผู้ใหญ่อยอมไม่เหมือนกับเด็ก ความมุ่งหมายของครูทุกคนคืออยากให้นักเรียนเป็นคนดี การให้โอกาสหลังจากที่ปิดประตูไปแล้วนั้น เหมือนกับชีวิตที่เกิดใหม่ บทเรียนนี้คงทำให้นักเรียน เรียนรู้และจดจำไปปรับปรุงตัวเองได้ดีที่สุดครับ

นิสิตคนที่ 10.

เรื่อง 1

จากเรื่องดังกล่าว ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการกระทำและการตัดสินใจของตำรวจ เนื่องจากสิ่งที่ตำรวจได้กระทำลงไป เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มิใช่ประโยชน์ส่วนตัวแต่อย่างใด หากกฎหมายที่มีอยู่สามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์และสังคมที่เป็นอยู่ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม และไม่ผิดต่ออุดมการณ์ของการบัญญัติกฎหมายขึ้นมา ดิฉันเห็นว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องในกรณีนี้ ที่ตำรวจจะระบายรถมอเตอร์ไซด์ออกไปก่อน เนื่องจากเล็งเห็นว่า รถเยอะ หากปล่อยให้รถกระจุกกันอยู่ ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นอีกในภายหลัง เช่น รถอาจติดมากขึ้น อาจมีอุบัติเหตุที่เกิดจากการขีดข่วนของรถยนต์กับมอเตอร์ไซด์ เนื่องจากรถที่แออัดกันบนท้องถนนมีมากเกินไป ส่วนการกระทำของผู้ที่ขับรถเก่ง ที่พยายามแย่งเรื่องความยุติธรรม และความเสมอภาคของผู้ที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกในบางกรณี แต่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการกระทำของบุคคลประเภทนี้ เนื่องจากสิ่งที่เขาพยายามทำเป็นเพียงการหาข้ออ้างให้ตนเองหลุดพ้นจากความผิดที่ตนกระทำ ดังนั้นการที่ตำรวจให้ใบสั่งแก่บุคคลแบบนี้เพื่อให้ได้รับโทษบ้างย่อมเป็นสิ่งที่ถูกต้องเพราะถ้าคนขับรถเก่งเข้าใจกฎจราจรจริง เขาคงไม่ขับรถฝ่าสัญญาณไฟ และถ้าบุคคลแบบนี้ถูกปล่อยไปโดยไม่โดนทำโทษ เขาก็อาจจะก่อความผิดแบบนี้ซ้ำอีกต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งจะเป็นปัญหาในอนาคตแน่นอน

เรื่องที่ 2

จากเรื่องดังกล่าวข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการกระทำของทั้งลูกศิษย์และอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับท่านอาจารย์ในเรื่อง เนื่องจากท่านขาดความเมตตาที่พึงมีต่อศิษย์ ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นคุณธรรมที่อาจารย์ทุกท่านควรมี ถึงแม้เหตุผลเรื่องความรับผิดชอบต่อเวลา ที่ท่านชี้แจงเพื่ออบรมสั่งสอน จะเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่ในกรณีนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านก็น่าจะให้โอกาสแก่ศิษย์ผู้นั้น เพราะข้าพเจ้าเชื่อว่า คงไม่มีนิสิตปีสุดท้ายคนไหน อยากจะเรียนซ้ำชั้นอีก หากท่านอาจารย์ยอมยืดหยุ่นกฎให้ใช้ได้เหมาะสม โดยไม่ทำให้ผู้ใดเดือดร้อนจนเกินไป ก็เป็นสิ่งที่ควรทำ และอีกเหตุผลหนึ่งที่ข้าพเจ้าคิดว่าท่านอาจารย์ควรรับรายงานของนิสิต เพราะถ้าปล่อยให้ นิสิตผู้นั้นเรียนซ้ำชั้นด้วยเหตุผลหรือความผิดพลาดเพียงครั้งเดียวที่ไม่สมเหตุผลมากนัก สิ่งที่ท่านทำแทนที่จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดีขึ้น แต่ท่านอาจทำให้ทุกอย่างแย่ลง เนื่องจากท่านจะเป็นผู้ทำลายอนาคตของนิสิตคนนั้น ซึ่งอาจจะเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศลงอย่างสิ้นเชิง หากนิสิตผู้นั้นเป็นผู้ที่มีความสามารถดี ในส่วนของนิสิต จากสิ่งที่เกิดในเรื่อง แสดงให้เห็นว่านิสิตผู้นั้นชะล่าใจหรือมั่นใจมากเกินไป เกี่ยวกับเวลาในการส่งงาน ไม่ว่าเขาจะตั้งใจมาส่งช้าหรือไม่ได้ตั้งใจก็ตาม ซึ่งส่งผลให้เขาถูกปฏิเสธการรับรายงานในครั้งนี้ หากนิสิตท่านนี้ คิดถึงความสำคัญของเวลาและตรงต่อเวลาให้มากกว่านี้อีกเล็กน้อย ผลที่ตามมาก็น่าจะดีกว่านี้และจะเป็นการฝึกความรับผิดชอบของตนเองไปได้ในตัวอีกด้วย เพราะเวลาทุกนาทีมีค่า และเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ควรละเลย

นิสิตคนที่ 11.

เรื่องที่ 1

จากเรื่องหนึ่งข้าพเจ้ามีความเห็นว่าตำรวจและคนขับรถแท็กซี่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งคู่ ตำรวจควรจะเป็นผู้รักษากฎจราจรโดยที่ไม่มีข้อยกเว้นไม่ว่าจะเป็นรถมอเตอร์ไซด์หรือรถแท็กซี่ ตำรวจควรมีเหตุผลในการชี้แจงความผิด ไม่ควรชี้แจงตามใจตัวเอง หรือใช้อารมณ์เด่น ควรอ้างอิงถึงบทกฎหมายว่าหากฝ่าฝืน ก็ควรจะได้รับโทษมากกว่าคนขับรถแท็กซี่ เมื่อรู้อยู่แล้วว่าการขับรถฝ่าไฟแดงผิดกฎจราจรก็ควรที่จะยอมรับโทษไม่อ้างว่าทำไมรถมอเตอร์ไซด์ไปได้ตนก็ต้องไปได้ เท่ากับเป็นการทำความผิดทั้งๆ ที่รู้ว่าผิด ข้าพเจ้าคิดว่าหากตำรวจและคนขับรถแท็กซี่ทำตามใจตนแล้วกฎหมายจะมีไว้ทำไม

เรื่องที่ 2

จากเรื่องที่สอง ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับอาจารย์ที่ไม่รับรายงานของนิสิต อาจารย์ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายที่ตั้งไว้แล้ว เพราะข้าพเจ้าเห็นด้วยกับเหตุผลที่อาจารย์ชี้แจงกับนิสิตว่าทำไมไม่รับรายงานของนิสิตอีกทั้งอาจารย์ได้กำหนดวันส่งรายงานไว้อย่างชัดเจน นิสิตควรปฏิบัติตามกฎหมาย มาส่งรายงานให้ทันกำหนดเวลา เพราะมันแสดงถึงความรับผิดชอบในตนนิสิตเอง หากมีเหตุผลไม่สามารถส่งรายงานได้ตามกำหนดเวลาจริงๆ ควรชี้แจงเหตุผลกับอาจารย์โดยมีหลักฐานยืนยันว่าสาเหตุที่ส่งไม่ได้จริงๆ เพราะอะไร ไม่ควรอ้างเหตุผลนี้ขึ้นมาโดยไม่มีหลักฐาน เพราะมันเป็นเหตุผลที่เชื่อถือไม่ได้

นิสิตคนที่ 12.

เรื่องที่ 1

ความคิดเห็น

คิดว่าคนขับรถเก่งไม่ผิด เนื่องจากคนขับรถเก่งขับตามรถมอเตอร์ไซด์ที่ตำรวจปล่อยให้ไปขณะไฟแดงอยู่ อีกทั้งคนขับรถเก่งก็ไม่ทราบด้วยว่ามีการตั้งกฎยกเว้นสำหรับรถมอเตอร์ไซด์ ถ้าเป็นหนู หนูก็คงขับตามเหมือนคนขับรถเก่งเหมือนกัน ซึ่งหนูคิดว่ามันเป็นช่องโหว่ของกฎหมายที่ให้สิทธิกับตำรวจมากเกินไป ให้ตำรวจสามารถออกกฎส่วนตัวได้ตามใจชอบ และเปิดโอกาสให้ตำรวจโกงกินจากการรับสินบน (แต่ในกรณีเรื่องนี้ตำรวจยังคิดที่ตำรวจยังให้ใบสั่ง ไปเสียค่าปรับ ไม่หาเงินเข้ากระเป๋าตัวเองไม่อย่างนั้นคงรวยเพราะคงมีผู้ทำผิดกฎที่ตำรวจตั้งขึ้นเองคนเดียว รู้เองคนเดียวอีกเยอะ) ความจริงกฎหมายมีอยู่ตายตัวของมันอยู่แล้ว ไม่ควรมีข้อยกเว้นสำหรับใครผู้หนึ่งโดยเฉพาะ แต่กฎหมายเป็นเพียงแค่ตัวอักษรจึงบังคับใช้ตัวเองไม่ได้จึงต้องมีผู้ใช้และควบคุมกฎหมาย แต่เรื่องนี้ตำรวจผู้ควบคุมกฎหมาย กลับเปลี่ยนแปลงกฎหมายตามใจชอบ ตำรวจในเรื่องจึงเป็นผู้กระทำผิดกฎ ไม่ใช่คนขับรถเก่ง

เรื่องที่ 2

ความคิดเห็น

คิดว่าทั้งอาจารย์และนิสิตผิดทั้งคู่

นิสิตผิดเนื่องจากต่างๆ ที่รู้ว่ารายงานอันนี้ มีผลต่อการจบปริญญาปีสุดท้ายของตน แต่กลับไม่ตรงต่อเวลาและไม่มีความรับผิดชอบต่างๆ ที่เป็นงานที่สำคัญ และอาจารย์ได้บอกเวลาส่งงานล่วงหน้าไว้ก่อนเป็นเดือนแล้ว หรือถ้าหากเกิดมีเหตุด่วนจริงๆ ก็ควรโทรศัพท์มาก่อนเวลาหรือให้เพื่อนช่วยมาบอกอาจารย์ว่าขอมาส่งช้ากว่าเวลาสักกี่นาที ให้อาจารย์ช่วยอนุโลมให้หน่อยเนื่องจากเป็นเหตุสุดวิสัยจริงๆ อาจารย์ก็คงไม่ใจร้ายเพราะมีการขออนุญาตไว้ก่อนแล้วและอาจารย์ก็ยังไม่ผิดกฎที่ตนเองตั้งไว้อีกด้วย

อาจารย์ผิด เนื่องจาก อาจารย์เคร่งครัดต่อกฎระเบียบมากเกินไป อีกทั้งกฎก็ยังเป็นกฎที่อาจารย์ตั้งขึ้นเองก็น่าจะอนุโลมผ่อนผันกันได้ และอาจารย์น่าจะเมตตาและสงสารศิษย์ ซึ่งจะจบในปีนี้อยู่แล้วแต่กลับต้องเรียนต่ออีกปีเพราะคิดวิชาที่อยู่วิชาเดียว หนูคิดว่าอาจารย์คนนี้น่าจะใช้วิธีการหักคะแนน โดยการลดคะแนนเต็มลง ให้คะแนนเต็มต่ำกว่าคนที่มาส่งก่อนและพิจารณารายงานอีกที่ว่าอยู่ในเกณฑ์ไหนแทน หนูคิดว่าวิธีนี้นิสิตน่าจะรับได้และถือว่าเป็นบทลงโทษอีกแบบที่ไม่ร้ายแรงขนาดไม่ให้อ่าน

นิสิตคนที่ 13.

เรื่องแรก

จากที่ได้อ่านคำสนทนาระหว่างคนขับรถกับตำรวจแล้วสามารถมองได้ 2 แง่ คือ

ข้อแรกคือถ้าเรามองไปทางด้านคนขับจะเห็นได้ว่าตำรวจนั้นได้ใช้เหตุผลที่ฟังแล้วขัดหูตามปกติแล้วตำรวจทั่วไป เขาไม่พูดกันคือ ปลอ่ยให้มอเตอร์ไซค์ผ่านไปได้เป็นข้อยกเว้น แน่นอนว่าถ้าเป็นคนทั่วไปได้ยื่นตำรวจพูดแบบนี้ก็ต้องถูกเป็นของธรรมดา และคำพูดของตำรวจยังขาดน้ำหนักอยู่หลายจุดรวมทั้งขาดมารยาทกับคนขับรถอีกทั้งที่ตัวเองเป็นตำรวจแต่ต้องมาใช้อารมณ์กับคนทั่วไปอย่างนี้ผิดครับ ถ้าจะให้ตีผมคิดว่าตำรวจควรจะให้คำพูดหรือข้ออ้างให้ดูดีมีน้ำหนักและมีเหตุผลมากกว่านี้รวมถึงใช้ถ้อยคำที่สุภาพด้วย คิดว่าถ้าเป็นแบบนี้แล้วคนขับก็อาจจะยอมรับข้อผิดของตนได้

ข้อสองคือถ้าเรามองไปทางตำรวจจะเห็นว่าคนขับรถนั้นทำผิดกฎจราจรโดยฝ่าไฟแดงพร้อมกับกลุ่มมอเตอร์ไซค์แต่คิดว่าถ้าจะเรียกจับทั้งหมดนั้นไม่ได้แน่นอนจึงเรียกรถเก่งดีกว่าโดยหาข้ออ้างตามบทสนทนาที่ว่า “มอเตอร์ไซค์ยกเว้นครับ” แต่คนขับรถนั้นเป็นคนที่จะหาข้ออ้างได้ดีมาก (คนหัวหมอ) จนทำให้ตำรวจเริ่มหงุดหงิดจากการจับกุมของตน ซึ่งถ้าคนขับรถนั้นยอมให้จับกุมและรู้ว่าตัวเองผิดจริงก็อาจทำให้บทสนทนาสั้นลงกว่านี้

และด้วยทั้งสองแง่ที่ต่างคนต่างคิดทำให้เกิดความไม่พอใจระหว่างตำรวจกับคนขับขึ้น ซึ่งปัจจุบันพบได้มากในสังคมไทย

เรื่องที่สอง

เรื่องนี้พูดได้ว่าผมนั้นก็เคยประสบมาเช่นกัน ในบทสนทนาตอนนี้ว่าด้วยเรื่องกฎการตรงต่อเวลาซึ่งนักเรียนคนนี้สายไป 10 นาที แน่นอนว่าอาจารย์คนนี้ก็เคร่งกว่ากฎระเบียบจึงเป็นต้นเหตุที่ต้องถกเถียงกัน ถ้าให้ตัดสินแล้วบอกได้ว่าผิดทั้งสองฝ่ายครับ นักเรียนผิดเต็มๆ ตรงที่สาย ไม่ตรงต่อเวลา ส่วนอาจารย์นั้นผิดตรงที่ขาดจริยธรรมกับศิษย์ แต่อย่างไรนั้นกฎต้องเป็นกฎ อาจารย์คนนั้นปฏิบัติตามกฎเคร่งเกินไป ซึ่งนักเรียนคนนี้ถึงผิดจริงแต่ก็อาจตักเตือนก่อนส่งและให้ส่งก็ได้ เพราะเขาไม่ได้ตั้งใจจะมาส่งไม่ทันและเป็นอุบัติเหตุ และถ้าผมเป็นอาจารย์ก็คงไม่ยากให้นักเรียนต้องมาดกวิชาตัวเองเพราะส่งสาย 10 นาที หรือครับ เพราะผมเคยถูกอาจารย์ปฏิบัติมาเช่นกัน ส่งสายไป 1 วัน และอาจารย์ก็ส่งไม่โทษเช่นนี้ แต่ผมก็มีนิสัยเป็นคนดีอื้อนั่น เลยนำไปวางไว้บนโต๊ะของอาจารย์แล้วพบว่าวันรุ่งขึ้นอาจารย์เขาก็ยอมตรวจของผมและบอกว่า “ครูต้องการที่จะทดสอบว่ามีความพยายามในการส่งหรือไม่” จากที่ผมได้รับคำสั่งสอนนี้มาก็ทำให้ผมเป็นคนตรงต่อเวลาเรื่อยมา

นิติตคนี่ 14.

เรื่องที่ 1

ผมคิดว่าตำรวจน่าจะพูดให้เหตุผลมากกว่านี้ เพราะตำรวจเป็นผู้ใช้กฎหมาย เช่น ที่ต้องปล่อยมอเตอร์ไซด์ไปเพราะว่ามอเตอร์ไซด์สามารถซิกแซกได้ แต่รถเก๋งคันใหญ่ไม่สามารถซิกแซกได้ จึงต้องปล่อยมอเตอร์ไซด์ไปจะได้ลดจำนวนรถให้น้อยลง

ผมคิดว่าถ้าผมเป็นตำรวจจะให้เหตุผลที่ชัดเจนกว่านี้ ดังเหตุผลที่ให้ข้างต้น แต่ถ้าผมเป็นคนขับรถคันนั้น ผมคิดว่าน่าจะยอมรับผิด แต่ถ้าเอาข้อกฎหมายมาตัดสินตำรวจอาจจะเป็นฝ่ายผิดเองก็ได้ เพราะว่าการกฎหมายบางกฎหมายอาจจะยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ณ เวลานั้น

เรื่องที่ 2

ถ้าผมเป็นอาจารย์ ผมคิดว่าต้องดูพฤติกรรมของนิติตคนี่นั้น ถ้าเขาเคยทำแบบนี้มาหลายครั้งแล้ว ก็ไม่น่าจะรับรายงานของเขา แต่ถ้าเพิ่งทำเป็นครั้งแรกก็น่าจะรับรายงานของเขา เพราะยังงใจเขาก็ทำงานมาส่ง และยังเป็นปีสุดท้ายของเขาแล้วด้วย

ผมคิดว่ากฎหมายสามารถยืดหยุ่นตามบุคคลนั้นและสถานการณ์ ณ เวลานั้น

นิสิตคนที่ 15.

เรื่องที่ 1

ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจและคนขับรถ เพราะไม่ว่าจะทำสิ่งใดก็ควรที่จะเคารพในกฎระเบียบที่ได้ตั้งเอาไว้ เพื่อที่จะได้เกิดความสงบเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อคนขับรถฝ่าไฟแดงออกมา ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งอันตรายต่างๆ บนถนนได้ เช่น รถชน ซึ่งจะทำให้เกิดการจราจรติดขัดได้ จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องตักเตือนให้คนขับได้รู้จักถึงกฎจราจรที่ควรที่จะเคารพและปฏิบัติตาม และเมื่อถูกตักเตือนในสิ่งที่ตนได้กระทำผิดก็ควรที่จะยอมรับเพื่อเป็นข้อเตือนใจจะได้มีความระมัดระวังในการขับรถครั้งต่อไปมากขึ้น แต่ตำรวจก็ควรที่จะปฏิบัติตามหน้าที่อย่างจริงจัง ไม่ควรที่จะผ่อนปรนให้ใคร เพราะกฎระเบียบนั้นมีไว้ให้ยึดถือเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ ในเมื่อคนขับรถจักรยานยนต์ทำผิดเช่นเดียวกับคนขับรถยนต์ก็ควรที่จะเรียกมาตักเตือนเช่นกันเพราะถ้าหากไม่มีการตักเตือน ก็อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุบนถนนได้เช่นกัน รวมทั้งตำรวจก็ควรที่จะพูดอย่างมีเหตุผล โดยอธิบายถึงการจราจรให้ผู้ที่ขับรถนั้นได้เข้าใจ และไม่ควรที่จะแสดงความไม่พอใจออกมา

เรื่องที่ 2

ในเรื่องนี้เป็นการกระทำระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งการกระทำของทั้งสองฝ่ายนั้นต่างก็ไม่สมเหตุสมผลเนื่องจากว่าในบางครั้งกฎระเบียบที่ตั้งขึ้นมานั้นก็สามารถที่จะยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม แต่นักศึกษาก็ควรมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองจะต้องทำ เมื่อถึงกำหนดที่จะส่งงาน ก็ควรที่จะนำงานนั้นไปส่งให้ทันตามกำหนด เพื่ออาจารย์จะได้มีเวลาในการตรวจงานหรือถ้าทำแล้วคิดว่าไม่ทันตามกำหนด ก็ควรที่จะไปบอกอาจารย์เสียก่อนและแจ้งเหตุผลให้ท่านทราบด้วย และอาจารย์ก็ควรที่จะมีความเมตตาต่อนักศึกษา ถึงแม้ว่านักศึกษานำงานมาส่งล่าช้ากว่ากำหนดไม่มากนัก ก็ควรที่จะอนุญาตให้นักศึกษาได้ส่งงาน แต่ในส่วนของการพิจารณาให้คะแนน ก็อาจจะตัดคะแนนที่ส่งช้ากว่ากำหนดก็ได้ เพราะถ้าไม่ให้นักศึกษาส่งงานเลย ก็อาจจะทำให้นักศึกษาต้องลงเรียนในวิชานี้ใหม่อีกครั้ง ซึ่งจะทำให้นักศึกษาค้นนั้นเสียเวลาแทนที่จะเอาเวลานั้นไปทำประโยชน์อย่างอื่นได้ และที่สำคัญคือนักศึกษาไม่ควรที่จะนำอาจารย์มาเปรียบเทียบกับกัน เพราะวิธีการทำงานของอาจารย์แต่ละท่านย่อมจะแตกต่างกัน ดังนั้นนักศึกษาควรที่จะชี้แจงเหตุผลให้อาจารย์ฟังถึงสาเหตุที่ทำให้มาส่งงานล่าช้ากว่ากำหนด

นิสิตคนที่ 16.

เรื่องที่ 1

ความจริงที่คนขับรถพุดก็ถูก ตำรวจไม่ควรจะเลือกจับเฉพาะคน ในเมื่อถูกระบุไว้อย่างไรก็ควรปฏิบัติตามนั้น ไม่ว่าจะเป็รรถคันเล็กหรือรถคันใหญ่ เมื่อมีการปฏิบัติผิดกฎจราจรตำรวจดำเนินการตามบทลงโทษที่ได้ระบุไว้ และควรปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด ไม่ควรหาช่องมาทำมาหากินให้กับตัวเองในการปรับเงินประชาชน เพื่อให้ประชาชนมองการทำงานของตำรวจในทางที่ดีบ้าง

เรื่องที่ 2

บางครั้งการตัดสินใจอะไรบางอย่างของชีวิตของคนเราครั้งใดครั้งหนึ่ง อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนนั่นเอง หรือคนรอบข้าง ไม่มากก็น้อย อย่างตัวอย่าง ที่อาจารย์ไม่ยอมให้นิสิตส่งงานเนื่องจากส่งงานช้า 10 นาที ทำให้เด็กไม่จบ ซึ่งในกรณีนี้อาจารย์ไม่ควรเคร่งครัดในกฎมากเกินไป เพราะมันหมายถึงอนาคตของเด็กคนนี้ ควรให้โอกาสเด็กบ้าง เนื่องจากเป็นปีสุดท้ายแล้ว

นิสิตคนที่ 17.

เรื่องที่ 1

จากเรื่องที่ได้อ่านมานั้น การกระทำของจำและคนขับรถนั้นยังไม่ควรทั้ง 2 คน การที่จำปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไป แต่ไม่ให้รถยนต์ไปนั้น เป็นการกระทำที่ไม่ถูก เพราะกฎออกมาเพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้กับสังคมโดยกฎบังคับใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ก็เข้าใจว่ากฎต้องมีการยืดหยุ่นกันได้บ้าง แต่กฎก็ต้องบังคับใช้เท่าเทียมกันทุกคน จำคงคิดว่าตนเองเป็นผู้ควบคุมกฎ จะคิดทำอะไรก็ได้ นั่นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกและไม่ยุติธรรม อาจจะทำให้ผู้อื่นไม่เคารพและเชื่อในกฎ และอาจจะนำมาซึ่งปัญหาอื่นๆ

ส่วนคนขับรถนั้น คำพูดของเขาก็มีเหตุผล แต่ถ้ามองลงไปในเจตนาแล้ว ในสถานการณ์นั้น คนขับรถพูดเพื่อเอาตัวรอดนั่นเอง สิ่งที่คนขับรถพูดว่าจำทำผิดนั้นก็จริงแต่คนขับรถก็ทำผิดเช่นกัน

จากสถานการณ์นี้อาจจะสรุปได้ว่า ถ้าเราทุกคนรู้จักปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด สังคมจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มันจะได้ไม่เกิดปัญหาตามมาทีหลังและอาจเป็นปัญหาต่อเนื่องไปเรื่อยๆ

เรื่องที่ 2

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น คิดฉันคิดว่านักเรียนผิดที่ไม่รับผิดชอบต่อเวลา ส่วนอาจารย์นั้นทำถูกแล้ว เพราะสิ่งสำคัญในการทำงานก็คือ ความรับผิดชอบ และท่านอาจารย์ไม่ได้บอกกำหนดเวลาส่งล่วงหน้าแล้ว เป็นเดือนๆ สิ่งที่อาจารย์บอกกับนักเรียนที่ว่า ถ้าเรื่องแค่นี้เธอยังรับผิดชอบไม่ได้ ถ้าออกไปทำงานเธอจะรับผิดชอบได้หรือเปล่า และยิ่งนักเรียนอยู่ปี 4 แล้วยิ่งต้องมีความรับผิดชอบมากด้วยซ้ำไป

ส่วนนักเรียนทำไม่ถูก ตัวเองทำผิดแล้วยังกลับไปต่อว่าอาจารย์อีกและนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่นๆ ได้อีก

จากเหตุการณ์นี้จะสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาจะเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จ

นิสิตคนที่ 18.

เรื่องที่ 1

ความคิดเห็น : จากบทความดังกล่าว ดิฉันไม่เห็นด้วยทั้งสองฝ่าย คือตำรวจและคนขับรถ เริ่มจากตำรวจที่พูดจาก่อนข้างใช้อารมณ์ รวมถึงไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดและยังใช้ถ้อยคำที่ไม่ดีต่อคนขับ ทำให้คนขับรถเข้าใจผิดว่า ตำรวจจับแต่รถเก่ง ไม่จับมอเตอร์ไซด์ซึ่งการที่ตำรวจไม่สามารถจับกุมผู้ทำผิดกฎจราจรได้นั้น ทำให้เกิดเป็นแบบอย่างทำให้ผู้ขับรถก็ไม่ได้เอาใจเขามาใส่ใจเรา พูดอ้างเพื่อจะให้ตนเองพ้นผิด แทนที่จะยอมรับความผิด และคนขับควรจะเข้าใจว่ามอเตอร์ไซด์เป็นรถเล็ก และมักจะจออครดต่อกันตรงไฟเขียวและไฟแดง ทำให้ยากต่อการจับกุม

แก้ปัญหา : ตำรวจควรใช้วาจาที่สุภาพและบอกเหตุผล และควรจะหามาตรการหรือหาวิธีที่สามารถป้องกันการขับรถฝ่าไฟแดง ส่วนคนขับควรทำตามกฎระเบียบจราจร ยอมรับผิดและเข้าใจปัญหา

เรื่องที่ 2

ความคิดเห็น : ดิฉันไม่เห็นด้วยกับทั้ง 2 ฝ่าย แต่ก็ยังพอรับได้บ้างกับความคิดของอาจารย์ ทั้งตรงต่อกฎระเบียบ และต้องการให้นักศึกษาตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบแต่ถ้าการตัดสินใจ ยึดมั่นตามกฎเกณฑ์มากเกินไป และไม่รับฟังเหตุผล ก็ไม่อาจเป็นผลดีได้ ส่วนนักศึกษาที่อ้างกับอาจารย์ว่ารถติดนั้น หากรู้ว่าอาจารย์คนนี้เป็นคนค่อนข้างเข้มงวดกับการตรงต่อเวลา ก็ควรจะออกจากบ้านให้เร็วกว่าเดิม หรือไม่ก็ขอเบอร์อาจารย์ และโทรติดต่อบอกอาจารย์ และไม่ควรยกตัวอย่างอาจารย์ท่านอื่นเพื่อเป็นข้อแก้ตัว

แก้ปัญหา : อาจารย์ควรจะรับฟังปัญหาของนักเรียนไม่ควรยึดติดกับกฎเกณฑ์มากเกินไป และนักศึกษาควรมาก่อนเวลากำหนด และอาจจะขอเบอร์ติดต่อกับอาจารย์เมื่อมีเหตุจำเป็นต้องมาช้า

แบบทดสอบหลังเรียน
คำตอบของนิสิตกลุ่มทดลอง

นิสิตคนที่ 1.

เรื่องที่ 1

ในปัจจุบันปัญหาการจราจรมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ดังนั้นการปฏิบัติตามกฎจราจรนั้นจึงเป็นการช่วยลดปัญหาการจราจรได้ดีและสามารถช่วยลดอุบัติเหตุตามท้องถนนอีกด้วย แต่กฎเกณฑ์บางครั้งต้องมีการผ่อนผันตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังเช่นเรื่องดังกล่าว ตำรวจจราจรได้ปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนเพื่อเป็นการระบายรถที่ติดอยู่ ช่วยกระจายความหนาแน่นของรถ ซึ่งเป็นการช่วยลดปัญหาการจราจรที่ดีและเหมาะสมแก่สถานการณ์แล้ว และเมื่อมีรถเก๋งขับฝ่าไฟแดงยึดใบขับขี่เพื่อให้ไปเสียค่าปรับเป็นการกระทำที่ถูกต้องต่อหน้าที่ เพราะรถเก๋งปฏิบัติผิดกฎจราจร แต่ตำรวจควรอธิบายเกี่ยวกับการผ่อนผันเกี่ยวกับรถบางประเภทในบางสถานการณ์ให้ชัดเจน และในตอนท้ายของเรื่องตำรวจไม่ควรที่จะประชดผู้ขับขี่รถเก๋ง โดยการตะโกนว่าพวกมอเตอร์ไซด์ไปได้โดยไม่ต้องรอสัญญาณไฟเพราะผิดต่อจริยธรรม สำหรับผู้ขับขี่รถเก๋งแล้วเมื่อปฏิบัติผิดกฎจราจรไม่ควรที่จะนำผู้อื่นมาอ้างเพื่อให้ตนเองพ้นจากความผิดที่ได้กระทำ สมควรที่จะถามเหตุผลก่อนและในการเจรจากันถ้ามีการใช้คำพูดที่ดี มีเหตุผล ไม่น่าอารมณ์มาเกี่ยวข้อง ก็จะเข้าใจต่อสถานการณ์ว่าทำไมตำรวจถึงได้ปล่อยพวกมอเตอร์ไซด์ไปก่อน และปัญหาที่ถกเถียงกันก็จะไม่เกิดขึ้น

เรื่องที่ 2

มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งให้ความรู้กับนิสิต จุดประสงค์เพื่อให้นิสิตที่สำเร็จการศึกษาได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น การส่งรายงานช้ากว่ากำหนดของนักเรียนในเรื่องที่สองนี้เป็นสิ่งที่ไม่สมควรที่จะทำให้ให้นักเรียนผู้นี้ไม่สำเร็จการศึกษา เพราะเข้าไปสืบนาที่ อาจด้วยเหตุที่รถติดจริงๆ ซึ่งเลี่ยงไม่ได้ แต่นิสิตผู้นี้ก็แสดงถึงความรับผิดชอบต่อวิชานี้ สำหรับอาจารย์ลงโทษกับการที่นิสิตมาส่งรายงานช้านั้นไม่ถูก เพราะวิชาที่อาจารย์สอนนี้ประสบความสำเร็จแล้วเนื่องจากการทำรายงานนี้เพื่อให้นิสิตได้ศึกษาด้วยตัวเอง และนิสิตผู้นี้ได้ทำรายงานเสร็จแล้วทางด้านอาจารย์น่าจะมีวิธีลงโทษกับการมาสายด้วยวิธีอื่น เช่น การหักคะแนนบางส่วนของรายงาน เป็นต้น ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นด้วยกับอาจารย์ด้วยเหตุที่ว่าเป็นการลงโทษนิสิตเกินกว่าเหตุ

นิสิตคนที่ 2.

เรื่องที่ 1

ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นสนับสนุนการกระทำของตำรวจ เพราะตำรวจเป็นผู้พิจารณาชี้คดียุ่่นกฏและข้าพเจ้าคิดว่า ตำรวจได้พิจารณาดีแล้วว่าจะทำการชี้คดียุ่่นกฏระเบียบเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพราะถึงแม้ว่ารถจะติดมากขนาดไหนก็ไม่ได้เกิดปัญหาแก่ตำรวจอยู่แล้ว แต่การกระทำของตำรวจที่ปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนนั้นก็เพราะต้องการที่จะระบายรถที่พอจะระบายได้ ให้รถไม่ติดจนเกินไป เพื่อความสะดวกของส่วนรวมไม่ใช่ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวแต่อย่างใด และการกระทำของคนขับรถเก่งเป็นการกระทำที่ไม่น่าทำอย่างยิ่ง เพราะถ้าสัญญาณไฟยังคงแดงอยู่ ก็น่าจะปฏิบัติตามกฎจราจร ควรหยุดถึงแม้ว่าจะเห็นรถมอเตอร์ไซด์วิ่งฝ่าไฟแดงไปก็ตาม ยังไงก็ไม่ควรทำความผิดตามผู้อื่น และควรที่จะยอมรับการกระทำผิดของตนเอง ไม่น่าจะหาข้ออ้างซึ่งทำให้ดูเหมือนว่าเห็นแก่ตัวเข้าไปอีก และตำรวจควรจะพูดคุยธิบายให้คนขับรถเข้าใจถึงเหตุผลที่ตนต้องปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนและเหตุผลที่ไม่ต้องจับคนขับรถ ควรใช้คำพูดที่คือธิบายให้คนขับรถทราบถึงเหตุผล และคนขับรถก็ควรรับฟังเหตุผลของตำรวจด้วยเพราะตำรวจเป็นผู้พิทักษ์กฏ ตำรวจย่อมมีเหตุผลแน่นอนในการชี้คดียุ่่นกฏระเบียบครั้งนี้

เรื่องที่ 2

ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการกระทำของอาจารย์คนนี้เพราะอาจารย์ควรจะพิจารณาว่านิสิตคนนี้ถ้าตกวิชานี้จะทำให้เรียนไม่จบ ทำให้เสียเวลา เสียเงินทองในการมาลงเรียนวิชานี้ใหม่อีกครั้งซึ่งอาจารย์น่าจะมี ความเมตตาต่อศิษย์ น่าจะรับรู้อย่างน้อยนิสิตคนนี้ก็ตั้งใจทำงานส่งและมาส่งงาน ถึงแม้ว่าจะสายไป 10 นาที ก็ควรที่จะลงโทษนิสิตผู้นี้ด้วยวิธีอื่น เช่นอบรมสั่งสอน แจงเหตุผลว่าควรจะได้รับผิดชอบเรื่องเวลา มากกว่านี้ เป็นต้น ไม่ควรที่จะปรับนิสิตผู้นี้ให้ตกในวิชานี้เลย อาจารย์น่าจะพิจารณาไตร่ตรองให้มากกว่านี้ ส่วนนิสิตผู้นี้เมื่อรู้ว่าตัวเองมีงานต้องทำส่งก็ควรเตรียมตัวทำงาน รวบรวมงานมาส่งเสียแต่เนิ่นๆ ยิ่งรู้เวลา กำหนดส่งแล้วก็ควรจะรีบทำงานและส่งรายงานก่อนกำหนดก็ได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องส่งตรงเวลาพอดี และควร จะกระตือรือร้นรีบมาส่งงานมากกว่านี้ ควรนำเอาเวลาในการส่งงานบ้าง เมื่อมีปัญหาหรือติด แม้ป่วย ญาติ เสียฯ หรือเจอปัญหาใดๆ ก็จะได้ไม่เกิดปัญหามาส่งงานไม่ทัน

นิสิตคนที่ 3.

เรื่องที่ 1

จากเรื่องหนึ่งข้าพเจ้าคิดว่าสิ่งที่ตำรวจคนนั้นปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนนั้นไม่ได้เป็นเรื่องที่ผิดอะไร เพราะถ้าไม่ทำเช่นนั้นอาจทำให้รถติดมากกว่าที่เป็นอยู่ตอนนี้ แต่สิ่งที่ตำรวจผู้นั้นไม่ควรที่จะกระทำก็คือ การพูดจาที่ดูจะไม่ค่อยดีสักเท่าไร ซึ่งความจริงแล้วตำรวจอาจจะพูดอย่างอื่นก็ได้ที่จะทำให้คนขับรถเข้าใจแทนที่จะพูดว่า”มอเตอร์ไซด์ยกเว้นครับ” เช่น “ที่ผมปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนอาจจะทำให้รถติดมากขึ้นกว่านี้” หรืออาจจะพูดว่า “ ผมเห็นว่าปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนอาจจะทำให้รถติดน้อยลง ผมจึงปล่อยไปก่อน” ก็อาจจะดูดีกว่า ส่วนตัวผู้ขับรถเองก็ไม่ควรที่จะขับรถฝ่าไฟแดงถึงจะเห็นว่าตำรวจปล่อยรถมอเตอร์ไซด์เหล่านั้นไปก็ตาม เพราะตัวของคนขับเองก็รู้อยู่แก่ใจว่าการขับรถฝ่าไฟแดงเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ คนขับรถควรเข้าใจถึงเหตุผลที่ตำรวจปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อน และไม่ควรพูดกับตำรวจอย่างนั้น เพราะยิ่งคนขับรถพูดอะไรไปมากเท่าไร ก็เท่ากับเป็นการตอกย้ำตัวเองว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ และเป็นผู้ไม่รักษากฎจราจร คนขับรถควรจะสนใจตำรวจว่าตำรวจมีหน้าที่ที่ต้องทำมากพอและหนักพออยู่แล้ว เราไม่ควรจะไปเพิ่มงานหรือเพิ่มภาระให้กับตำรวจอีก เราควรจะปฏิบัติตามกฎจราจรโดยไม่ต้องไปสนว่าใครจะทำหรือไม่ทำถ้าทุกคนช่วยกันทำสังคมก็จะมีระเบียบมากขึ้นเอง

กฎมีไว้เพื่อสร้างระเบียบให้กับสังคม มีไว้เพื่อให้สังคมของเราอยู่ได้อย่างสงบสุข แต่บางครั้งกฎอาจจะยืดหยุ่นได้ ถ้าเห็นว่าเป็นการเหมาะสม หรือสมควรที่จะทำคือทำแล้วเกิดผลดีมากกว่าผลเสีย

เรื่องที่ 2

จากการที่ได้อ่านเรื่องที่สองข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์คนนี้ไม่ควรจะทำเช่นนั้นคืออาจารย์ควรที่จะรับรายงานของนิสิตคนนั้น ความจริงแล้วอาจารย์น่าจะลองฟังเหตุผลของเด็กนักเรียนเสียก่อนว่าทำไมนักเรียนคนนี้ถึงมาส่งงานสาย ถ้าอาจารย์รับมาส่งแล้ว แต่บังเอิญรถมันติดจริงๆ ก็ได้ อาจารย์น่าจะรับฟังและลองเอากลับไปพิจารณาดู และอีกเหตุผลที่อาจารย์จะรับรายงานของนิสิตคนนี้ ก็เพราะนิสิตคนนี้เรียนเป็นปีสุดท้ายแล้ว ถ้าอาจารย์ให้เค้าตกวิชานี้เค้าก็จะเรียนไม่จบ

เนื่องจากอาจารย์ไม่เชื่อว่ามีความจำเป็นที่แค่สอนหนังสือเด็กนักเรียนเท่านั้น อาจารย์ยังเป็นผู้ที่กำหนดอนาคตของนักเรียนด้วย การที่อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กนักเรียนในเรื่องของการตรงต่อเวลานั้นก็เป็นเรื่องที่ดี แต่การเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างเดียวนั้นคงจะไม่ได้ อาจารย์ควรจะนึกถึงผลที่ตามมาจากการกระทำ

ของอาจารย์ อาจารย์ควรจะมีใจและเห็นใจเด็กนักเรียนหรือมีความเมตตากรุณาต่อเด็กนักเรียนของตนเองด้วย เพราะเวลาหรือสิ่งที่กำหนดเป็นกฎเกณฑ์ต่างๆ นั้นเรากำหนดขึ้นมาเพื่อให้สังคมของเรามีระเบียบ เป็นสิ่งที่เราควรรักษาและควรปฏิบัติก็จริงอยู่ แต่มันไม่ได้เป็นตัวตัดสินทุกสิ่งทุกอย่าง และที่สำคัญเวลาหรือกฎที่อาจารย์กำหนดขึ้นมานั้นไม่สามารถกำหนดความรู้หรือความเข้าใจของเด็กนักเรียนได้

อาจารย์ควรจะต้องดูถึงตัวรายงานของเด็กนักเรียนว่ามีคุณภาพมากน้อยแค่ไหน หรือควรจะต้องดูที่ตัวของนักเรียนคนนั้นว่ามีความรู้มากน้อยแค่ไหน มาเป็นตัวตัดสินมากกว่าที่จะยึดกฎเกณฑ์เป็นสำคัญ เพราะอนาคตของเด็กนักเรียนนั้นเป็นสิ่งที่อาจารย์ควรจะคำนึงถึงมากที่สุด และที่สำคัญมากกว่าอะไรทั้งนั้น การรักษากฎเกณฑ์เป็นเรื่องที่ดี แต่ควรจะต้องดูถึงความเหมาะสมเป็นสำคัญ เพราะกฎสามารถยืดหยุ่นได้ถ้ามีเหตุผลเพียงพอ

นิสิตคนที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาจริยธรรม

เรื่องที่ 1

ไม่เห็นด้วยกับตำรวจจราจรและคนขับรถ เพราะไม่ว่าจะเป็นผู้ควบคุมกฎหรือผู้ใช้รถใช้ถนนทั้ง 2 ฝ่าย ควรให้ความเคารพและปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด โดยจะเห็นว่ากรณีที่ตำรวจจราจรปล่อยให้รถมอเตอร์ไซด์ขับไปโดยไม่ต้องรอสัญญาณไฟเพื่อต้องการระบายรถ ยังเป็นการปฏิบัติที่หยาบคายเกินไป เพราะบางครั้งเมื่อปล่อยให้ไปแล้วอาจไม่โชคดีมีรถอีกทางสวนมาจะทันหัน เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนอยู่บ่อยครั้ง ความหวังดีของตำรวจจราจรที่ต้องการจะระบายรถเพื่อไม่อยากจะให้รถติด อาจนำไปสู่อุบัติเหตุได้ การควบคุมให้เป็นไปตามกฎซึ่งเป็นมาตรการที่สร้างไว้เพื่อให้เป็นระเบียบและเกิดความปลอดภัยกับผู้ใช้งานจึงเป็นวิธีที่ดีกว่าผู้ควบคุมกฎทุกคนควรจะยึดถือปฏิบัติ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นรถมอเตอร์ไซด์หรือรถเก๋งก็ตามต่างก็เป็นผู้ใช้รถใช้ถนนและนำมาซึ่งอุบัติเหตุได้เหมือนกัน จึงควรปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน โดยปล่อยให้ไปตามสัญญาณพร้อมๆกัน เพื่อให้ผู้ใช้รถปฏิบัติเช่นเดียวกัน และเมื่อผู้ใดกระทำผิดกฎก็จะไม่สามารถนำเหตุผลเหมือนกับกรณีที่รถเก๋งขับฝ่าไฟแดงมาอ้างได้ว่าผู้อื่นก็ทำผิดกฎเช่นเดียวกัน ส่วนกรณีคนขับรถเก๋ง การที่เขาสามารถใช้รถบนท้องถนนได้ แสดงว่าต้องผ่านการสอบใบขับขี่มาแล้ว จึงต้องทราบว่ารถฝ่าไฟแดงเป็นเรื่องผิดกฎและไม่ควรปฏิบัติเมื่อเห็นว่าคนขับรถมอเตอร์ไซด์ขับผ่านไปได้ เค้าเองก็ขับตามไป แม้ว่าจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตามในการขับรถต้องมีสติอยู่เสมอ เมื่อมอเตอร์ไซด์ไม่ขับตามสัญญาณไฟ คนขับรถเก๋งต้องหยุดรอให้ไฟเขียวก่อนแล้วจึงขับไป เค้าเองก็จะไม่ต้องถูกจับกรณีขับรถฝ่าไฟแดง อีกทั้งยังปลอดภัยจากอุบัติเหตุต่อทั้งตนเองและผู้อื่นด้วย

เรื่องที่ 2

ไม่เห็นด้วยกับอาจารย์ เพราะการไม่รับรายงานของนิสิตคนนี้ในปีสุดท้าย เขาเองจะต้องตกวิชานี้และไม่จบการศึกษา การตัดสินใจของอาจารย์เช่นนี้ ผลที่ตามมาอาจร้ายแรงเกินกว่าที่คิด เพราะการที่นิสิตนำงานมาส่งก็แสดงให้เห็นว่าเขาเองต้องการจะผ่านวิชานี้ และจบการศึกษา แต่เมื่อไม่ได้รับรายงานจากอาจารย์และไม่จบการศึกษาในที่สุด นิสิตคนนี้อาจจะรับได้ว่าเค้าเองไม่รู้จักรับผิดชอบเรื่องเวลาทำให้เค้าต้องตกวิชานี้ ในทางกลับกันถ้านิสิตคนนี้เกิดผิดหวังและรับไม่ได้ อาจทำให้เค้าคิดมาก เกิดอาการทางจิต และอาจเป็นผลให้เค้าฆ่าตัวตายในที่สุด ซึ่งกรณีนี้ก็มีให้เห็นแล้วในสังคม การผิดหวังจากการเรียนนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ มากมาย ดังนั้นการตัดสินใจของอาจารย์บางครั้งควรมีความยืดหยุ่นบ้าง ด้วยจรรยาบรรณของครูก็หวังดีกับนักเรียนทุกคน การไม่รับรายงานของนิสิตปีสุดท้ายจะไม่ใช่ว่าทางออกที่ดีนัก อาจารย์อาจจะรับรายงานแล้วให้นิสิตคนนี้ทำอะไรเพิ่มเติม เช่น การทำรายงานเพิ่มเติม ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเนื้อหาในวิชานี้ แต่อาจเป็นรายงานให้เค้าค้นคว้าคุณค่าเรื่องจริยธรรม ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา เพื่อสอนให้นิสิตเองได้ตระหนักถึงความผิดในการส่งงานล่าช้าและอยากให้เขามีความรับผิดชอบต่อมากขึ้น ซึ่งไม่ว่าเขาจะเข้าใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ ก็ถือว่าการกระทำครั้งนี้ของอาจารย์ได้ช่วยนิสิตคนหนึ่ง เพื่อให้เขาได้ก้าวไปเรียนรู้ จากสังคมอีกแห่งหนึ่ง

นิสิตคนที่ 5.

เรื่องที่ 1

ข้าพเจ้าคิดว่าในเหตุการณ์นี้การกระทำของตำรวจที่ปล่อยให้มอเตอร์ไซด์ผ่านไปได้นั้นเหมาะสมแล้ว แต่ถ้าพูดถึงความถูกต้องว่าสิ่งที่ตำรวจจราจรทำนั้นถูกต้องหรือไม่ ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ถูกต้อง เพราะตำรวจไม่ทำตามกฎจราจรนอกจากนั้นยังไม่มีคามยุติธรรมอีก ที่ไม่ได้ทำตามกฎจราจรก็คือยอมให้มอเตอร์ไซด์ฝ่าไฟแดงไปได้โดยไม่เรียกตักเตือนเลยสักนิด ส่วนที่ไม่มีคามยุติธรรมก็คือ ทำไมมอเตอร์ไซด์ปล่อยให้ขับฝ่าไฟแดงไปได้ แต่รถเก๋งกลับเรียกมาเขียนใบสั่งซึ่งตรงนี้ข้าพเจ้าคิดว่าตำรวจจราจรคนนั้นไม่มีความยุติธรรม ถ้าจะให้ยุติธรรมจริงๆ ก็ต้องยอมให้รถเก๋งฝ่าไฟแดงได้ด้วยสิ หรือถ้าจะให้มีความถูกต้องและความยุติธรรม ก็ต้องไม่ปล่อยให้มิดคันไหนเลยฝ่าไฟแดงไปได้ และถ้าจะลงโทษก็ควรลงโทษให้เท่าเทียมกันทุกฝ่าย

แต่ถ้าหากพูดถึงหลักประโยชน์นิยม โดยไม่นำเรื่องของกฎระเบียบข้อบังคับหรือการมีส่วนร่วมได้ ส่วนเสียของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาเกี่ยวข้องด้วยแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าการกระทำของตำรวจจราจรคนนั้นถือว่าเหมาะสมแล้ว การที่เราจะรักษากฎระเบียบข้อบังคับก็ไม่ได้เป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด แต่ในบางสถานการณ์เราก็ควรคิดให้รอบคอบเสียก่อนว่าหากทำไปแล้วจะเกิดประโยชน์มากน้อยแค่ไหน อย่างเช่นในกรณีนี้หากตำรวจจราจรคนนั้นรักษากฎระเบียบอย่างเคร่งครัดโดยการที่ไม่ยอมให้รถมอเตอร์ไซด์ฝ่าไฟแดงไปได้เลย ข้าพเจ้าคิดว่าอาจจะทำให้เกิดการจราจรติดขัดขึ้นอีก ซึ่งในความเป็นจริง เมืองไทยของเราได้ขึ้นชื่อว่ารถติดเป็นอันดับต้นๆ ของโลกอยู่แล้ว และข้าพเจ้าคิดว่าการที่ตำรวจปล่อยให้มอเตอร์ไซด์ฝ่าไฟแดงไปได้ แต่กลับเรียกเขียนใบสั่งกับรถเก๋งที่ขับฝ่าไฟแดงไปเช่นเดียวกันนั้น อาจเป็นเพราะว่าโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุได้นั้นมากกว่า เพราะมอเตอร์ไซด์เป็นรถเล็ก สามารถเคลื่อนตัวได้เร็ว และเลือกช่องทางในการหลบหลีกปัญหาการจราจรติดขัดได้ แต่รถเก๋งถือเป็นรถใหญ่ หากปล่อยให้ฝ่าไฟแดงไปได้ โอกาสเกิดอุบัติเหตุย่อมมีมากกว่ามอเตอร์ไซด์แน่นอนอยู่แล้ว หากเรามัวแต่ปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัดมากเกินไป บางทีอาจเกิดผลร้ายมากกว่าผลดีก็เป็นได้ โดยให้ลองคิดถึงสถานการณ์นี้เป็นต้น

เรื่องที่ 2

ข้าพเจ้าคิดว่าสถานการณ์นี้คงจะสรุปเลยไม่ได้ว่าคนไหนถูกคนไหนผิด ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็นออกเป็นสองกรณี ซึ่งต่อไปนี้จะเป็นการรู้สึกของข้าพเจ้าที่มีต่อบุคคล 2 คนดังกล่าว

กรณีที่ 1 (นิสิต) ข้าพเจ้าคิดว่าอาการอย่างเหตุผลบางข้อของเขาเป็นเหตุผลที่ไม่สมควรนำมาอ้าง โดยเฉพาะเหตุผลที่เขาอ้างว่า ที่อาจารย์สมภารยังรับงานของเขาเลยขนาดเขาส่งงานเกินกำหนดมาตั้งวันหนึ่ง เพราะถ้าหากข้าพเจ้าเป็นอาจารย์คนที่เขากำลังคุยด้วยอยู่นั้น ข้าพเจ้าจะรู้สึกทันทีว่านายนิสิตคนนี้เป็นคนที่ไม่มีควมน่าเชื่อถือ เพราะเขาก็บอกอยู่เสมอที่ว่าเขาไม่ตั้งใจมาสายและเขาก็มาสายแค่ 10 นาที แต่ที่เขาอ้างเหตุผลในกรณีส่งงานให้อาจารย์สมภารมันฟังดูเหมือนกับว่านายนิสิตคนนี้เคยส่งงานเกินกำหนดส่งมาแล้วหลายครั้ง ไม่อย่างนั้นคงไม่มีเหตุผลให้หยิบยกมาอ้างได้ขนาดนี้

กรณีที่ 2 (อาจารย์) ข้าพเจ้าคิดว่าเขาก็คงแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่เหมาะสมเท่าที่ควร จริงอยู่ที่ว่าการอ้างเหตุผลของอาจารย์คนนั้นที่จะไม่รับงานของนิสิตคนดังกล่าวเป็นเหตุผลที่ค่อนข้างฟังขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นเหตุผลที่หยิบยกมาว่าเมื่อเลยกำหนดส่งก็ไม่รับรายงาน ไม่ว่าจะกรณีใดๆ เห็นได้ว่าเป็นการรักษากฎ อย่างถูกต้อง แต่ข้าพเจ้ากลับคิดว่าทำไมต้องจริงจังกับกฎมากขนาดนั้นในเมื่อนิสิตคนดังกล่าวมาสายแค่ 10 นาที ไม่ใช่ 1 ชั่วโมง หรือ 1 วัน สักหน่อย

และดูท่าทางเขาก็รีบมาสุดๆ แล้วสังเกตได้จากอาการหอบของเขา ที่สำคัญเขาก็อยู่ปีสุดท้าย กำลังจะจบแล้ว ด้วย ดังเหตุผลของอาจารย์จะอ้างว่าในเมื่ออยู่ปีสุดท้ายแล้วยังไม่รู้จักระบายเวลา แล้วจะไปรับผิดชอบ เรื่องอื่นๆ ที่สำคัญกว่านี้ได้อย่างไร ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องการบริหารเวลายังไม่เข้าใครออกใคร ไม่ใช่ว่าอยู่ปี สุดท้ายแล้วจะมาสายไม่เป็น เพราะใครจะไปรู้ว่ารถจะติดเมื่อไหร่ นาฬิกาจะตายวันไหน ข้าพเจ้าคิดว่ามันเป็นเรื่องสุวิสัยมากกว่า ไม่ใช่ว่าเราอยู่ปีแรกเราก็มีสิทธิ์มาสายได้บ่อยครั้งหน่อย ปี 2 ก็ลดลงมาบ้าง ส่วนปี 4 ห้ามมาสายเลย ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว หากเราอายุ 50 ปี คงจะต้องมาก่อนเวลาสัก 1 ชั่วโมงเลยรีใจ ข้าพเจ้า คิดว่าเรื่องการบริหารเวลาเป็นเรื่องของบุคคลซึ่งแต่ละคนต้องหาแนวทางในการบริหารเวลาของตัวเอง ซึ่ง จะทำอย่างไรก็แล้วแต่ แต่ก็ไม่ควรมาสายเป็นประจำ แต่ก็เป็นไปได้ว่าจะไม่มาสายเลย

จากความคิดเห็นทั้ง 2 กรณีดังกล่าว ข้าพเจ้าคิดว่าหากแต่ละฝ่ายรู้จักปรับการกระทำหรือทัศนคติ บางอย่างให้เข้ากันได้เหตุการณ์ก็จะจบลงอย่างไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องเสียใจและพลาดโอกาสในสิ่งที่ไม่ ควรพลาด

นิสิตคนที่ 6.

วิเคราะห์ประสบการณ์ที่ 1

ข้าพเจ้าคิดว่าคนที่ผิดคือคนขับรถยนต์ เพราะว่าถ้าหากเขาเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด ถึงจะมีหรือไม่มีมอเตอร์ไซค์ขับฝ่าไฟแดง เขาก็ต้องหยุดรถและรอให้ถึงสัญญาณไฟเขียวก่อนแล้วค่อยไป การกระทำของเขานั้นบ่งบอกได้ชัดเจนถึงการขาดจริยธรรมในการใช้รถใช้ถนน และขาดความสำนึกที่ต้งามว่าอะไรถูกอะไรผิด ส่วนตำรวจจราจรนั้นไม่ผิดเพราะว่า ได้พยายามบังคับใช้กฎและควบคุมการจราจรให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยมากที่สุดแล้ว เพราะในสถานการณ์ที่รถเยอะเช่นนี้การที่จะบังคับใช้กฎให้ทั่วถึง ทั้งรถมอเตอร์ไซค์และรถยนต์ย่อมเป็นไปได้ แต่หากจะไม่บังคับใช้กฎเลยก็ย่อมไม่เป็นการดีแน่นอน เพราะอาจไปกีดขวางการจราจร ตำรวจจราจรซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎจึงเลือกที่จะใช้กับรถยนต์แทน เพราะผลเสียของการละเมิดกฎนั้น รถยนต์ย่อมเกิดผลเสียมากกว่าแน่นอน เพราะอาจไปกีดขวางทางจราจรหรือไปชนกับรถมอเตอร์ไซค์ที่มาจากอีกทางหนึ่งก็ได้ ดังนั้นข้าพเจ้าคิดว่าตำรวจจราจรได้ทำหน้าที่อย่างดีและเต็มความสามารถแล้ว และเลือกบังคับใช้กฎกับฝ่ายที่จะทำให้เกิดผลเสียมากที่สุด ตำรวจซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎนั้นมีสิทธิ์ที่จะเลือกบังคับใช้กฎได้ หากทำไปเพื่อความถูกต้องและเพื่อประโยชน์ของคนหมู่มากในสังคม รวมทั้งป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

วิเคราะห์สถานการณ์ที่ 2

ในสถานการณ์นี้คนที่ผิดคืออาจารย์ เนื่องจากข้าพเจ้าคิดว่าคุณสมบัติที่ควรมีของอาจารย์นอกจากจะมีหน้าที่สั่งสอนให้ความรู้ ควรจะมีจิตใจที่มีเมตตา และมีความปรารถนาดีต่อศิษย์ และมุ่งหวังให้ศิษย์มีอนาคตที่ดีซึ่งในกรณีนี้ เมื่ออาจารย์ไม่ยอมรับรายงานก็จะส่งผลให้เด็กคนนี้เรียนไม่จบและอาจก่อให้เกิดความเสียหายอีกหลายอย่างตามมาก็ได้ และการที่เด็กคนนี้มาส่งรายงานไม่ทันก็อาจจะด้วยความจำเป็นจริงๆ ซึ่งการมาสาย 10 นาที ก็ไม่น่าจะใช่เรื่องใหญ่อะไร เพราะหลักสำคัญนั้นอยู่ที่ตัวรายงาน ส่วนการส่งงานสายนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าไม่น่าจะนำมาเป็นเกณฑ์ตัดสินที่จะทำให้ คนหนึ่งต้องเสียอนาคตที่ดี ซึ่งในอนาคตเด็กคนนี้อาจจะเปลี่ยนนิสัยตัวเองเป็นคนที่ได้รับผิดชอบเรื่องเวลาก็ได้ ดังนั้นอาจารย์จึงไม่ควรตัดสินอนาคตเด็กด้วยการส่งรายงานเพียงอย่างเดียว และในความคิดของข้าพเจ้านั้นการบังคับใช้กฎต้องคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่ตามมาด้วย ดังนั้นในกรณีอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ใช้กฎนั้น ใช้กฎโดยขาดความมีเมตตาและความปรารถนาดีต่อศิษย์ ซึ่งทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีด้วย การบังคับใช้กฎของอาจารย์ในครั้งนี้จึงไม่เหมาะสม และยังเป็นการทำลายอนาคตของเด็กคนนี้อีกด้วย

นิสิตคนที่ 10.

เรื่องที่ 1

จากเรื่องตำรวจจราจรกับคนขับรถเก๋ง ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจจราจรเพียงส่วนหนึ่งเพราะข้าพเจ้าคิดว่าในความเป็นจริงตำรวจจราจรทุกคนควรจะเป็นผู้ที่รู้จักกฎหมายจราจรและสภาพการจราจรในพื้นที่ที่พวกเราทำงานอยู่ดีที่สุดในเรื่องนี้เมื่อตำรวจนายหนึ่งได้ระบายนมอเตอร์ไซค์ที่กระชกกันอยู่ออกไปก่อนได้รับสัญญาณไฟที่ถูกต้อง โดยในความคิดของนายตำรวจคนนี้ เขาอาจเห็นว่าการใช้กฎหมายให้ถูกต้องตามสถานการณ์อย่างสมเหตุสมผลมากที่สุด น่าจะเป็นสิ่งที่ดี ถ้าหากมันทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าวิธีอื่น เพราะเขาเป็นผู้ถือกฎหมายนี้อยู่ ดังนั้น เขาน่าที่จะรู้จักกฎหมายนี้ดีพอที่จะตัดสินใจว่าเขาจะนำกฎหมายนี้มาใช้อย่างไรให้เหมาะสมตามขอบเขตอำนาจการตัดสินใจของเขา เพราะฉะนั้น การที่เขาตัดสินใจระบายนมอเตอร์ไซค์ออกไปก่อน เพื่อให้การจราจรคล่องตัวมากขึ้น และเพื่อลดอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นจากการจราจรที่หนาแน่นน่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในเรื่องนี้ แต่การแก้ปัญหาของนายตำรวจคนนี้กับคนขับรถเก๋งด้วยวิธีในเหตุการณ์นั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะจากเหตุการณ์ที่คนขับรถเก๋งผู้นี้พยายามโต้เถียงให้พ้นความผิด แต่ตำรวจกลับอธิบายเพียงว่าที่เขาระบายนมอเตอร์ไซค์ ตอนที่รถหยุดได้นั้น เป็นข้อยกเว้น ถ้าเป็นรถเก๋งต้องขับตามสัญญาณไฟ สิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าข้าพเจ้าเป็นคนขับรถเก๋งคันนั้นข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจนายนี้ เพราะสิ่งที่เขาพูดขึ้นมานั้น ไม่ได้อธิบายเหตุ - ผลที่มาที่ไปในสิ่งที่เขาทำอย่างยุติธรรมและถ้าหากคนขับรถเก๋งไม่รู้จักกฎหมายนี้ดีพอ เขาก็จะเข้าใจผิดว่า ตำรวจนายนี้ใช้กฎหมายตามอำเภอใจ ขาดวินัย ไร้ประสิทธิภาพ และรังแกประชาชน ดังนั้นทางที่ดีที่สุดนายตำรวจคนนี้ควรจะอธิบายเหตุผล ให้คนขับรถเก๋งคนนี้เข้าใจในการทำงานของตำรวจจราจร เพราะถ้าเขาเข้าใจแล้ว เขาก็จะยอมรับความผิดเพราะเหตุการณ์พาไป ดังในกรณีที่เขาขับรถตามมอเตอร์ไซค์ที่ตำรวจนายนี้ปล่อยไป เพราะเขาอาจคิดว่า ขนาดตำรวจยังไม่ปฏิบัติตามกฎเลย ถ้าเขาไม่ปฏิบัติตามบ้างคงไม่เป็นไร ดังนั้น หากเป็นเช่นกรณีนี้ ตำรวจนายนี้ก็ยิ่งควรที่จะอธิบายเหตุผล และปรับความเข้าใจของคนขับรถเก๋งคนนี้ให้ตรงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องตรงกันก่อนที่จะให้เขาขับรถไปโดยจะดีกว่า ปล่อยให้เขาถูกทำโทษไปเฉยๆ ดังเหตุการณ์ในเรื่องนี้ เพื่อที่เขาจะได้เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่และเขาจะได้ไม่ฝ่าฝืนกฎอีก

เรื่องที่ 2

จากเรื่องอาจารย์สาวใหญ่กับนิสิตหนุ่ม ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการกระทำของทั้ง 2 ฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์สาวใหญ่ เพราะเป็นอาจารย์ เป็นครูของผู้อื่น นอกจากหน้าที่การอบรมสั่งสอนลูกศิษย์ให้มีความรู้เพื่อที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในอนาคตแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่า ครูยังมีหน้าที่มีความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลอนาคตของลูกศิษย์ของตนด้วย ถึงแม้ความรับผิดชอบข้อหลังนี้ บางคนอาจมองว่ามันเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ระหว่างครูกับลูกศิษย์ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่า ครูเปรียบเสมือนแสงนำทาง ที่จะชี้ทางสว่างให้แก่นาคตของลูกศิษย์ ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่ครูควรมีคือ ความเมตตาและควรชี้แนะทางสว่างหรือสิ่งที่ถูกต้อง

ให้แก่ลูกศิษย์แต่จากเหตุการณ์ที่อาจารย์สาวใหญ่ได้กระทำกับนิสิตหนุ่มผู้นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่ามันเป็นการปิด ความรับผิดชอบของตัวอาจารย์แก่ลูกศิษย์ ถึงแม้สิ่งที่อาจารย์สาวใหญ่ดักเตือนในเรื่องความรับผิดชอบต่อ เวลาจะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลอยู่พอสมควร แต่การนำข้อดักเตือนดังกล่าวมาใช้เป็นข้ออ้างในการไม่รับงานของ นิสิต ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องในสถานการณ์แบบนี้ เพราะจากเนื้อเรื่องอาจารย์สาวใหญ่ปฏิเสธไม่รับงานของนิสิต คนนี้ อาจไม่ใช่เพราะเขามาช้าหลังเวลากำหนดส่ง แต่อาจจะเป็นเพราะว่าอาจารย์สาวใหญ่มั่นใจที่ตนจะต้อง ไปในวันนั้นพอดี และเพื่อไม่ให้ตนเองผิคนัด เธอจึงปฏิเสธที่จะอยู่รับงานของนิสิตที่มาส่งงานช้า ซึ่งสิ่งนี้ เป็นสิ่งที่คนที่เป็นอาจารย์ไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากมันจะแสดงให้เห็นว่าเธอผู้นี้ ขาดเมตตา ธรรมที่ควรมีต่อลูกศิษย์แล้วเธอยังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของการเป็นครู ครูควรที่จะเห็นประโยชน์ ส่วนรวมโดยเฉพาะประโยชน์ในเรื่องอนาคตของลูกศิษย์ มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ยิ่งถ้าหากลูกศิษย์คนนี ่อยู่ในชั้นปีสุดท้ายแล้วอาจารย์ก็ควรที่จะให้ความสำคัญและใส่ใจพวกเขาให้มากขึ้นอีก เพราะพวกเขาจะจบ ไปเป็นบุคลากรที่ช่วยพัฒนาประเทศ ไม่ว่านัดของอาจารย์สาวใหญ่จะมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด เธอก็ ไม่ควรปล่อยให้เขาต้องเสียเวลาอีก 4 ปี เพียงเพราะเขามาช้า 10 นาที โดยที่อาจารย์ยังไม่ได้พิจารณาผลงาน ของเขาด้วยซ้ำไป ดังนั้น อาจารย์สาวใหญ่ควรจะให้โอกาสแก่นิสิตผู้นี้ และควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ให้มากกว่านี้ และควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมให้มากกว่านี้ เพราะถ้าลองกลับไปสถานการณ์ให้เธอผู้นี้ไป เป็นนิสิตคนนั้น เธอก็คงไม่อยากจะให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับตัวเธอเองเช่นกัน

ในส่วนของนิสิตหนุ่ม ถ้าเขามีความกระตือรือร้นและใส่ใจกับเวลาและมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ เหตุการณ์เหล่านี้คงไม่เกิดขึ้น ไม่ว่างานของเขาจะใช้เวลาในการทำงานมากน้อยเพียงใด เขาก็ควรเผื่อเวลาใน การส่งงานให้ตรงตามที่กำหนดไว้ เพราะการฝึกให้ตนเองมีความตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากในชีวิตจริง เวลาเป็นสิ่งสำคัญ ในปัจจุบันคนเราวิ่งตามเวลา ดังนั้นเราควรใช้เวลาที่มีอยู่ให้มีค่าอย่าละเลยเวลา อย่าชะล่า ใจปล่อยให้เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ เพราะเวลาไม่เดินทวนเข็มนาฬิกา การตรงต่อเวลาจึงเป็นสิ่ง สำคัญ

นิสิตคนที่ 7.

เรื่องที่ 1 (อาจารย์)

จากสถานการณ์ที่เด็กส่งงานช้าไป 10 นาที และอยู่ในกรณีที่นิสิตเรียนอยู่ปีสุดท้าย ถ้าหากไม่จบวิชานี้ หรือตกวิชานี้ ก็อาจจะทำให้นิสิตคนนั้นถูกรีไทร์ออกไป ทำให้ตัวนิสิตนั้นเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ และไม่สามารถจบออกไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัวได้ กระผมจึงคิดว่าอาจารย์นั้นควรที่จะรับงานจากนิสิตคนนี้ แม้ว่าจะสายไปเพียง 10 นาทีก็ตาม การจะรับงานของนิสิตหรือไม่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตของเด็ก ถึงแม้การรับงานที่สายไป 10 นาทีจะผิดต่อจรรยาบรรณครูนิคหน่อยก็ตาม แต่ก็เกิดประโยชน์กับตัวนิสิตและครอบครัวของเขามากกว่าสิ่งที่อาจารย์ผิดต่อจรรยาบรรณไป โดยอาจารย์อาจจะสอบถามถึงปัญหาที่ตัวนิสิตมาช้า และรับฟังปัญหาของนิสิตก่อน โดยอาจารย์อาจจะตักเตือนนิสิตผู้นั้น หรือหักคะแนนของรายงานดีกว่าที่จะไม่ให้เขาจบออกไป

เรื่องที่ 2 (ตำรวจ)

จากสถานการณ์นี้นั้นผมถือว่าทั้งสองฝ่ายผิดเหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่เหตุผลทั้งสองฝ่ายที่อ้างมา ผมถือว่าฝ่ายของตำรวจนั้นมีเหตุผลหนักแน่นกว่า เพราะเขาได้ทำตามหน้าที่ของเขาแล้วอย่างถูกต้อง คือจับผู้ที่ขับรถฝ่าไฟแดง ผมเห็นใจฝ่ายตำรวจเพราะ เขาคนเดียวไม่สามารถที่จะจับผู้ที่ขับรถฝ่าไฟแดงได้ทั้งหมดทุกคันหรอก เขาอาจจะมึเหตุผลของเขา เช่น ถ้าปล่อยให้ผู้ขับขี่รถยนต์ฝ่าไฟแดงไปนั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาและอันตราย หรืออุบัติเหตุได้มากกว่ารถจักรยานยนต์ก็เป็นได้ แต่ฝ่ายตำรวจควรที่จะพูดกับผู้ขับขี่รถยนต์ที่มีน้ำหนักและเหตุผลมากกว่านี้ หรือไม่ก็ควรแก้ไขให้มีการตั้งด่านสกัดและดักจับรถดังกล่าว เพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้เด็ดขาด และผมไม่เห็นด้วยกับฝ่ายผู้ขับขี่รถที่ถูกจับ เพราะ เขาทำความผิดจริง และเขายังไม่ยอมรับผิดด้วย แลผมยังตีโพยตีพายหาว่าตำรวจลำเอียงอีก คนเหล่านี้ควรจะถูกลงโทษตามกฎหมาย เพื่อให้เจ็ดหลาบและไม่ปฏิบัติเช่นนี้อีกต่อไป

นิสิตคนที่ 9.

“บ้านมีกฎบ้าน เมืองมีกฎเมือง” หากเราเคารพกฎของแต่ละที่อย่างเคร่งครัดย่อมจะทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อยพร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่ที่มีจิตใจดี บริสุทธิ์ โปร่งใส ย่อมทำให้สังคมสงบสุข หนึ่งในสถานการณ์จำลองที่เจ้าหน้าที่รักษากฎหมายบ้านเมืองได้ทำหน้าที่ควบคุมการจราจร โดยการปล่อยให้ยานพาหนะที่สามารถผ่านไปได้อย่างปลอดภัยคือมอเตอร์ไซค์ เพื่อระบายการจราจรที่ติดขัด เนื่องจากขนาดเล็กกว่ารถยนต์ แต่ไม่ได้ปล่อยให้รถยนต์ผ่าน ดังนั้นจึงเกิดการทำผิดกฎจราจรขึ้นเพราะอำนาจอยู่ในมือของตำรวจนายนั้น หากคนเราทุกคนต้องการสิทธิที่เท่ากันโดยไม่สนใจสภาพแวดล้อมดังที่คนขับรถอย่างสิทธิ และไม่เคารพการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่นายนั้น ย่อมทำให้เกิดความวุ่นวายในสังคม

“สถานศึกษาคือ สถานที่ที่จะมาศึกษาหาความรู้และสั่งสอนคน” บทลงโทษในการให้ตก ไม่ผ่าน หรือเกรดต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องมือทางการตรวจสอบและสอนให้นักเรียนรู้จักที่จะไขว่คว้าหาความรู้ และกระตือรือร้น ในสถานการณ์ข้างต้น นักเรียนมาส่งงานช้ากว่ากำหนด ซึ่งต้องมีบทลงโทษหลายทาง หากการปฏิเสธโดยที่ผลเสียของการตัดสินใจนั้นเกิดขึ้นกับเด็กโดยตรงโดยอาจทำให้เกิดปัญหาทางสังคม ตามหลัง ย่อมทำให้ประเทศสูญเสียเงินตรา และทรัพยากรอย่างไม่มีประโยชน์ หากทางเลือกในการตัดสินใจยังมีอยู่ เช่น การลดคะแนนของรายงานชิ้นนั้น แค่นี้ผ่าน ย่อมทำให้อารมณ์ของเด็กคนนั้นมีโอกาส แต่หากเราตัดโอกาสของเด็กแล้วโดยที่เราที่ตระหนกอยู่ว่าอนาคตเป็นสิ่งไม่แน่นอน แล้วทำไมอาจารย์จะมาตัดสินใจอนาคตของเด็กล่ะครับ

นิสิตคนที่ 11.

เรื่องที่หนึ่ง

จากเรื่องดังกล่าวข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจที่ปล่อยให้รถมอเตอร์ไซด์ไปโดยไม่ต้องรอสัญญาณไฟและจับรถเก๋งที่ฝ่าสัญญาณไฟ เพราะการที่ตำรวจปล่อยให้รถมอเตอร์ไซด์ผ่านไปไม่ได้โดยไม่ต้องรอสัญญาณไฟนั้น ในสภาพการจราจรที่มีรถจอดรอสัญญาณไฟอย่างแออัดอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุอันตรายยนต์กับรถมอเตอร์ไซด์อาจเกี่ยวข้องกับชนจนเกิดปัญหาตามมา และยังทำให้การจราจรติดขัดมากขึ้นด้วย แต่ถ้าหากตำรวจได้มีการระบายรถออกไปบ้างบางส่วนก็จะสามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุระหว่างรถมอเตอร์ไซด์และรถยนต์ได้ รวมทั้งยังช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัดด้วย ส่วนเรื่องที่ตำรวจจับรถเก๋งที่ขับรถฝ่าไฟแดงนั้น ก็ถือว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องแล้ว และการที่คนขับรถเก๋งพยายามเถียงกับตำรวจในเรื่องของความยุติธรรมระหว่างรถมอเตอร์ไซด์และรถเก๋งนั้นก็ยังถือว่าไม่มีเหตุผลเพียงพอ เพียงแต่เป็นการโต้แย้งเพื่อให้ตนพ้นจากความผิดที่ขับรถฝ่าไฟแดงมานั้น จากเหตุการณ์ดังกล่าวในฐานะที่ตำรวจเป็นผู้ที่ต้องดูแลควบคุมกฎ การปฏิบัติตามกฎก็สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และพิจารณาณของผู้ควบคุมกฎ และการตัดสินใจจะต้องส่งผลที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย ซึ่งจากเหตุการณ์การที่ตำรวจปล่อยให้รถมอเตอร์ไซด์ไปนั้นถือเป็นการกระทำที่ส่งผลดีแก่ส่วนรวม คือทำให้การจราจรมีความคล่องตัวมากขึ้น และป้องกันมิให้เกิดปัญหาอุบัติเหตุต่างๆ ตามมา และถ้าหากว่าการปล่อยให้รถมอเตอร์ไซด์ไปโดยไม่ได้รับสัญญาณไฟนั้น ไม่เป็นการส่งผลเสียหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นก็ถือว่าตำรวจปฏิบัติได้เหมาะสมแล้ว

เรื่องที่สอง

ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการกระทำของอาจารย์ที่ไม่รับงานของนิสิตคนนี้ อันเนื่องมาจากนิสิตคนนี้มาส่งงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด เพราะอาจารย์ได้ประกาศเวลาส่งรายงานไว้ล่วงหน้าแล้วนั้นแปลว่านิสิตคนนี้ก็ควรทราบอยู่แล้วว่าจะต้องส่งงานให้ตรงเวลา แต่จากเรื่องดังกล่าวนิสิตมาส่งงานช้ากว่ากำหนดอาจเป็นเพราะนิสิตคนนี้ประมาทเกินไปในเรื่องของเวลาคือคิดว่าตัวเองจะมาส่งทันและคิดว่าถ้ามาส่งช้าอาจารย์ก็คงไม่ว่าอะไร แต่สุดท้ายแล้วนิสิตคนนี้ก็ไม่สามารถมาส่งงานได้ทันและยังหมดโอกาสที่จะเรียนจบในปีสุดท้ายด้วย และการที่นิสิตพยายามแสดงเหตุผลกับอาจารย์ว่าทำไมถึงมาส่งงานไม่ทันแต่ไม่ว่าจะอธิบายอย่างไรอาจารย์ก็ไม่รับงานที่นิสิตนำมาส่งเป็นเพราะอาจารย์มีความยุติธรรมในการรับงานของนิสิต เท่าเทียมกันเพราะหากมีใครมาส่งช้าอาจารย์ก็ไม่รับเช่นกัน การกระทำของอาจารย์ถือเป็นการสอนให้นิสิตรู้จักรับผิดชอบเรื่องเวลา ดังนั้นนิสิตก็ควรที่จะส่งรายงานให้ตรงเวลา เพื่อให้ไม่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวหรือหากมีเหตุที่ทำให้ไม่สามารถมาส่งงานได้ทันเวลาจริงๆ ก็ควรอธิบายอย่างมีเหตุผลพร้อมหลักฐานว่าเป็นเช่นนั้นจริงๆ เพราะการที่อาจารย์ยึดถือปฏิบัติตามกฎในการมาส่งรายงานอย่างเคร่งครัดนั้นก็เพราะว่าเน้นกฎที่บังคับใช้กับคนหมู่มากจึงต้องมีการกำหนดไว้อย่างแน่นอนเพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามกฎ

นิสิตคนที่ 12.

เรื่องที่ 1

ดิฉันคิดว่าคนขับรถเก่งผิด เพราะการที่ตำรวจปล่อยพวกรถมอเตอร์ไซด์ไปก่อนก็เพื่อระบายรถที่หนาแน่นไม่ให้ไปกระจุกตัวกันอยู่ แต่รถเก่งกลับหัวหมอขับรถตามรถมอเตอร์ไซด์ไปต่างๆ ที่ไฟแดงอยู่ ในการที่ตำรวจแยกปล่อยรถมอเตอร์ไซด์กับรถเก่งนั้นดิฉันถือว่าเป็นการใช้กฎหมายตามสมควรกับเหตุการณ์ เนื่องจากมีรถมอเตอร์ไซด์กระจุกตัวกันอย่างหนาแน่นมากเกินไป สมควรที่จะระบายให้น้อยลงเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายติดขัดมากขึ้น อีกทั้งตำรวจยังใช้กฎหมายเพื่อส่วนรวมในการระบายการจราจรที่หนาแน่นเพื่อให้รถเคลื่อนตัว แต่คนขับรถเก่งกลับอ้างความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวให้รอดจากการทำความผิด ดังนั้นดิฉันจึงคิดว่าตำรวจทำถูกต้องที่ปรับคนขับรถเก่งโดยไม่ยกเว้น เพราะจะไม่เป็นการละเว้นการใช้กฎหมาย และลงโทษคนหัวหมอที่อ้างกฎหมายเพื่อเอาตัวรอด

เรื่องที่ 2

ดิฉันคิดว่าเรื่องนี้ อาจารย์ผิด เพราะอาจารย์ควรที่จะฟังเหตุผลของลูกศิษย์เสียก่อน ไม่ใช่จะยึดแต่กฎที่ตนเองตั้งขึ้นมาอย่างเดียว จากเรื่องครูจากเจตนาลูกศิษย์แล้วไม่ได้ตั้งใจมาสาย แต่เพราะวันนี้เป็นวันที่รถติดมากจริงๆ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้น่าจะเป็นเหตุการณ์สุดวิสัยจริงๆ ลูกศิษย์คงไม่ได้ตั้งใจจะมาสาย เนื่องจากตัวลูกศิษย์ก็รู้ว่าถ้าไม่ได้ส่งรายงานตนจะต้องไม่จบในปีสุดท้ายอย่างแน่นอน ซึ่งถ้าเลือกได้เป็นใครใครก็อยากจบกันทั้งนั้น อาจารย์สมควรที่จะเมตตาลูกศิษย์ของตน ไม่ควรยึดถือกฎมากเกินไป เพราะถ้าการยกเว้นกฎแล้วไม่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ใคร แต่กลับเกิดผลดีก็สมควรที่จะยกเว้น แต่ถ้าอาจารย์กลัวจะเกิดความไม่ยุติธรรมต่อลูกศิษย์คนอื่น ก็อาจหักคะแนนของลูกศิษย์คนนี้บางส่วนเนื่องจากมาส่งล่าช้ากว่าผู้อื่น แต่ไม่สมควรที่จะไม่รับรายงานเลย เพราะจะทำให้ลูกศิษย์ต้องไปเรียนใหม่ในเทอมหน้า ด้วยความผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ ที่ทุกๆ คนสามารถผิดพลาดได้เหมือนกัน

นิสิตคนที่ 13.

เรื่องที่หนึ่ง

จากบทสนทนาจะเห็นถึงความไม่เข้าใจกันระหว่างคนขับรถแท็กซี่กับตำรวจซึ่งทั้งคู่ต่างก็ได้นำเหตุผลของตนมาถกเถียงกันจนเกิดสถานการณ์ตึงเครียดขึ้น โดยเมื่อพิจารณาแล้วเราจะยึดตามกฎของจราจร ซึ่งมีให้รถหรือมอเตอร์ไซค์ขับผ่านไฟแดงแล้วละก็จำคนนี้ถือว่าบกพร่องในหน้าที่ทันที ดังนั้นจากรูปการแล้วทางคนขับรถจะได้เปรียบในเชิงวิเคราะห์แบบนี้มากกว่า แต่ถึงกระนั้นการที่คนขับรถฝ่าไฟแดงน่าจะมีจิตสำนึกว่าตนนั้นผิดกฎจราจรบ้าง ไม่ควรจะอ้างมอเตอร์ไซค์เข้าไปเกี่ยวข้องและไม่ควรปฏิเสธข้อกล่าวหาของตน ในเมื่อตนทำผิดก็ควรยอมรับผิดตามกฎหมาย ในทางกลับกันถ้าเรามองตามหลักของจริยธรรมแล้วจำคนนี้ถือว่าปฏิบัติตามหลักของจริยธรรมได้อย่างดีแล้ว การที่จำเขาได้พยายามระบายรถเพราะประเมินจากสถานการณ์ ณ จุดนั้นแล้วเห็นว่าควรปล่อยให้มอเตอร์ไซค์ไปก่อนเนื่องจากมอเตอร์ไซค์ไปกระจุกกันอยู่ซึ่งอาจทำให้รถติดเพิ่มขึ้นได้อีก แต่ถึงกระนั้นก็ควรหาเหตุผลที่ฟังแล้วทำให้คนขับรถเข้าใจได้ง่ายกว่านี้ เพราะดูจากคำพูดของจำแล้วเหตุผลดูจะขาดน้ำหนักไปและยิ่งเจอคนขับรถที่หัวหมออีกจึงทำให้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดขึ้น แต่ข้อดีของจำคือรู้สึกเวลาที่พูดเขาจะใจเย็นกว่าคนขับรถจึงทำให้บทสนทนาไม่ยาวไปกว่านี้อีก

เรื่องที่สอง

จากการแสดงออกของอาจารย์ที่มีต่อศิษย์คนนี้เห็นได้ว่าอาจารย์ปฏิบัติต่อกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ได้อย่างเคร่งครัดถือว่าเป็นสิ่งที่ควร มีฉะนั้นแล้วกฎข้อบังคับต่างๆ หรือวันกำหนดส่งจะมีไว้เพื่ออะไร ถ้าอาจารย์ให้ศิษย์คนนั้นส่งได้แล้วถ้าเกิดศิษย์คนอื่นมาเห็นก็จะรู้สึกไม่ติดต่อกันอีกด้วย นอกจากนี้แล้วแสดงว่าศิษย์คนนี้ขาดความรับผิดชอบในการเรียนอีกด้วย เพราะถ้าเกิดเขาตั้งใจเรียนเขาต้องมีคะแนนสะสมมาได้อย่างแน่นอน ถ้าเขาไม่ได้ส่งรายงานยังงั้นเขาก็ต้องมีคะแนนส่วนนั้นหมุนไว้ไม่ให้ตกอยู่ดี อาจารย์จึงเห็นสมควรว่าให้เขาตกไป และถ้าเกิดอาจารย์ให้เขาผ่านละก็เมื่อเขาจบไปทำงานแล้วเขาจะไปได้รอดหรือ ? ถ้าแค่เรื่องเรียนยังไม่สำเร็จแล้วเรื่องเกี่ยวกับอนาคตที่มีสิ่งที่ยากกว่าที่เป็นตอนนี้ก็รอเขาอยู่แล้ว ดังนั้นหลักการที่จะให้ศิษย์คนนี้ผ่านในวิชานี้ก็คงเป็นไปได้จนกว่าเขาจะมีคุณสมบัติเพียงพอตามที่อาจารย์เห็นสมควร

นิสิตคนที่ 14.

เรื่องที่ 1

ผมคิดว่าตำรวจทำถูกแล้ว เพราะในชั่วโมงเร่งด่วนต้องมีการปล่อยรถออกไปบ้าง เพื่อที่จะทำให้การจราจรไม่ติดขัด ซึ่งรถมอเตอร์ไซด์เป็นรถประเภทเดียวที่ปล่อยไปแล้วทำให้การจราจรไม่ติดขัด เพราะสามารถชอกแซกตามทางเล็กๆ ได้

ส่วนสาเหตุที่คนขับ ใช้กฎหมายเป็นข้อโต้แย้งนั้น ถ้าคิดตามข้อกำหนดแล้ว คนขับรถยนต์จะเป็นฝ่ายถูก แต่มันเป็นช่วงเวลาเร่งด่วน จึงทำให้ตำรวจต้องปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ไปเพื่อให้การจราจรไม่ติดขัด

เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นด้วยกับตำรวจที่จะปล่อยรถมอเตอร์ไซด์ออกไป เพื่อระบายรถออกไป ทำให้การจราจรติดน้อยลง

เรื่องที่ 2

ผมคิดว่าอาจารย์น่าจะรับงานของศิษย์คนนั้น เพราะนิสิตคนนั้นเรียนปีสุดท้ายแล้วซึ่งถ้าอาจารย์ไม่รับงานของนิสิตคนนั้น นิสิตคนนั้นก็อาจจะไม่จบ แล้วอาจจะทำให้นิสิตคนนั้นเสียหลายๆ อย่าง เช่น เสียเวลา เสียโอกาสในการทำอย่างอื่น

ส่วนเหตุผลที่นิสิตกล่าวว่ารอดติด อาจจะเป็นจริงก็ได้ซึ่งก็ทำให้มาสายเพียง 10 นาทีเท่านั้น มิใช่ส่งงานสายเป็นชั่วโมง เป็นวัน จึงน่าจะรับรายงานงานของนิสิตคนนั้น

เพราะฉะนั้นผมจึงไม่เห็นด้วยกับอาจารย์ที่จะไม่รับงานของนิสิตคนนั้น เพียงเพราะว่าไม่ส่งตามกำหนดเวลาเพียง 10 นาที เท่านั้น

นิสิตคนที่ 15.

1. จากสถานการณ์นี้ คิฉินไม่เห็นด้วยกับการกระทำของคนขับรถและตำรวจ เพราะการกระทำสิ่งต่างๆ ควรจะอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดเอาไว้ เพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

สำหรับการกระทำของคนขับรถเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างมาก เพราะการที่ขับรถฝ่าไฟแดงออกมานั้น ย่อมจะส่งผลกระทบต่อที่เสียหายและเป็นอันตราย ซึ่งการกระทำนี้อาจจะทำให้รถชนกันได้ เกิดการจลาจลติดขัด และอันตรายอื่นๆ ที่ไม่อาจประมาณได้ จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่เข้ามาตักเตือนผู้ที่ขับรถให้รู้จักถึงกฎจราจรที่คนขับรถควรจะเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจร และเมื่อถูกตักเตือนในการที่ตนได้กระทำผิดกฎ ก็ควรที่จะยอมรับคำเตือนนั้นๆ และไม่ควรที่จะไปโต้เถียงกับตำรวจ และใส่อารมณ์ว่าตนเองไม่ผิด แต่ควรจะถือว่าคำเตือนนั้นเป็นข้อเตือนใจในการขับรถเพื่อให้เกิดความระมัดระวังในการขับรถครั้งต่อไปมากขึ้น

สำหรับการกระทำของตำรวจ ตำรวจก็ควรที่จะปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด แต่ก็อาจจะผ่อนปรนได้ในบางกรณีที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับฝ่ายใด เช่นการที่ตำรวจปล่อยให้รถจักรยานยนต์ผ่านไปก็ได้ ก็เพื่อเป็นการระบายรถที่มีขนาดเล็กไปก่อน เพื่อไม่ให้รถติดขัดมากเกินไป แต่ตำรวจก็ควรที่จะพูดอย่างมีเหตุผล โดยการอธิบายถึงเหตุผลให้ผู้ขับรถเข้าใจ รวมทั้งไม่ควรจะแสดงความไม่พอใจออกมา และกระทำการประชดคนขับรถโดยการตะโกนปล่อยรถจักรยานยนต์ดังในสถานการณ์

2. จากสถานการณ์นี้เป็นกรกระทำระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา การกระทำของทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นการกระทำที่ไม่สมเหตุสมผล เพราะบางครั้งกฎระเบียบที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นระเบียบ กฎนั้นก็สามารที่จะยืดหยุ่นผ่อนปรนได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของผู้มีสิทธิ์ในการใช้กฎ

สำหรับสถานการณ์นี้ นักศึกษาควรจะมีควมรับผิดชอบในหน้าที่และสิ่งทีตนเองควรจะต้องปฏิบัติ เมื่อถึงกำหนดการส่งงาน ก็ควรที่จะไปส่งงานให้ทันตามเวลาที่อาจารย์ได้กำหนดเอาไว้ หรือถ้าทำแล้วคิดว่าคงไม่สามารถไปส่งงานได้ทันตามกำหนดเวลาที่อาจารย์ได้ตั้งไว้ ก็ควรที่จะไปแจ้งให้อาจารย์ทราบเสียก่อนพร้อมทั้งแจ้งเหตุผลให้ท่านทราบด้วย รวมทั้งอาจารย์ก็ควรที่จะมีความเมตตาต่อนักศึกษาถึงแม้ว่านักศึกษาจะมาส่งงานช้ากว่ากำหนดเวลาที่ได้ระบุเอาไว้ ก็ควรที่จะอนุญาตให้นักศึกษาส่งงาน แต่อาจารย์ก็อาจจะพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนใหม่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อนักศึกษาที่ส่งงานตามกำหนดเวลา ซึ่งอาจารย์อาจจะตัดคะแนนนักศึกษาที่มาส่งงานช้ากว่ากำหนด เพราะการที่อาจารย์ไม่รับงานของนักศึกษา และจะส่งผลให้นักศึกษาผู้นั้นต้องลงทะเบียนเรียนวิชานี้อีกครั้ง ก็เท่ากับว่าเป็นการทำให้ นักศึกษาผู้นั้นเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ แทนที่จะเอาเวลาที่ต้องเรียนใหม่นั้นไปทำสิ่งอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่า นอกจากนี้นักศึกษาไม่ควรที่จะทำการเปรียบเทียบอาจารย์ เพราะวิธีการทำงานของอาจารย์แต่ละท่านแตกต่างกัน ดังนั้นนักศึกษาควรที่จะชี้แจงเหตุผลของการมาส่งงานช้าให้อาจารย์ฟังมากกว่า

นิสิตคนที่ 16.

เรื่องที่ 1

จากสถานการณ์ดังกล่าวคนขับรถก็ควรจะปฏิบัติตามกฎจราจร ตามที่สังคมได้กำหนดไว้ แม้จะมีคนไม่ทำตามกฎคือพวกรถมอเตอร์ไซด์ก็ตาม ก็ควรจะปฏิบัติตามกฎนั้น ไม่ควรจะลอกเลียนแบบโดยหาข้ออ้างว่าทำไมคนอื่นไม่ทำตามกฎบ้าง สังคมจะมีความสุขได้ถ้าประชาชนยอมรับกฎที่สังคมได้ระบุไว้ และถ้าเราไม่เริ่มจากตัวเอง สังคมจะสุขได้อย่างไร เพราะฉะนั้นการจะทำอะไรก็แล้วแต่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ควรจะเริ่มจากตนเองก่อนเสมอ ถ้าตัวเองทำไม่ดีก็ไม่สมควรที่จะไปว่าคนอื่นว่าทำไม่ได้ จากกรณีนี้ถ้าเป็นคนขับรถไม่ควรต่อล้อต่อเถียงกับตำรวจ ควรยอมรับและจ่ายค่าปรับตามที่กฎหมายมีไว้ ใครจะทำตามกฎหรือไม่ก็แล้วแต่บุคคลที่จะปฏิบัติ แต่ขอให้ตัวเราปฏิบัติตามก็พอแล้ว

เรื่องที่ 2

เมื่อเป็นอาจารย์แล้วเจอสถานการณ์ดังกล่าว ผมจะยอมรับรายงานจากนิสิตเพราะว่านิสิตคนนั้นมีความพยายามที่จะมาส่งรายงานแล้ว เพียงสายไปแค่ 10 นาที ไม่น่าที่จะเป็นประเด็นที่จะมาพิจารณาไม่รับรายงาน ถ้าสายเป็นวันสองวันก็ว่าไปอย่าง และเหตุผลอีกอย่างที่จะรับรายงานนั้นคือ เพราะวานิสิคนั้นได้เรียนมาปีสุดท้ายแล้ว ถ้าไม่ผ่านแล้วก็จะไม่จบในปีนั้น เป็นการทำให้นิสิตคนนั้นเสียเวลาในการทำงานไปอีก แม้เวลาเพียงแค่นี้ก็ยังสามารถทำอะไรในปีนั้นได้หลายอย่าง อาจารย์ไม่ควรเคร่งครัดมาก เพราะถึงยังไงนิสิตก็มาส่งงานตามวันที่กำหนด แต่อาจจะคลาดเคลื่อนเวลาไปหน่อย แต่ถ้าสรุปแล้วก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่หนักหนาสาหัส อาจารย์ควรอะลุ่มอล่วยให้กับนิสิตคนดังกล่าว เรื่องเวลาอาจจะหักคะแนนของรายงานในส่วนในเรื่องตรงต่อเวลามากกว่าที่จะไม่รับรายงานนั้น

นิสิตคนที่ 17.

เรื่องที่ 1

การจราจรถือว่าเป็นกฎที่ควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยบนท้องถนน โดยที่ตำรวจจราจรจะทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์กฎ โดยผู้ที่พิทักษ์กฎสามารถยึดหยุ่นกฎได้ตามสถานการณ์ จากเรื่องตำรวจจราจรนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าทำตัวไม่เหมาะสม การยึดหยุ่นของกฎจราจรนั้น ควรที่จะยึดหยุ่นให้ยุติธรรมและเท่าเทียมกันทุกคน จากในเรื่องจะเห็นว่าตำรวจจราจรปล่อยเฉพาะรถมอเตอร์ไซด์เท่านั้นแต่พอรถยนต์กลับไม่ให้ไปอย่างนี้ถือว่าไม่ยุติธรรมเท่าเทียมกัน เราทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน กฎหมายไม่มีการแบ่งแยกประเภทของรถ เมื่อบริการทุกคันวิ่งอยู่บนถนนเดียวกัน กฎที่ใช้ก็ต้องเท่าเทียมกันทุกคน อีกทั้งตำรวจจราจรนั้น พูดยังไม่ตีกับคนขับรถยนต์และยังใช้อำนาจหน้าที่ตามอำเภอใจ โดยถือว่าตนเองเป็นผู้พิทักษ์กฎ สามารถสั่งอะไรก็ได้ คือ ตอนที่ตำรวจได้ให้ใบสั่งกับคนขับรถยนต์แล้วตะโกนบอกให้รถมอเตอร์ไซด์ไปได้โดยไม่ต้องรอสัญญาณไฟ ถ้าตำรวจทำเช่นนี้ เราจะเอาอะไรมาเป็นหลักประกันในการเชื่อถือกฎจราจรได้ ในเมื่อผู้พิทักษ์กฎใช้อำนาจหน้าที่ตามอำเภอใจเช่นนี้ แล้วเราจะใช้อะไรมาวัดความยึดหยุ่นของกฎจราจร ส่วนคนขับรถยนต์ ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสิ่งที่เขาพูด คือ นักกฎหมายคิดแยกกันด้วยเหอระหว่างรถเก่งกับรถมอเตอร์ไซด์ แต่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมของคนขับรถยนต์ ในเมื่อคนขับรถบอกว่ามันผิดกฎจราจรแต่ตัวเองก็ยังทำอยู่ คือให้ตำรวจเคร่งครัดในหน้าที่ แต่ตัวเองไม่เคร่งครัดในการรักษากฎของตนเอง อีกทั้งที่พูดยังไม่ตีกับตำรวจก็พูดเพื่อเอาตัวรอดนั่นเอง

เรื่องที่ 2

จากเรื่อง ข้าพเจ้าคิดว่าท่านอาจารย์ควรจะต้องคิดถึงนิสิตบ้างว่า นิสิตปีสุดท้ายแล้วถ้าไม่ผ่านวิชานี้ก็คงไม่จบแน่ ข้าพเจ้าคิดว่าท่านอาจารย์ควรจะได้รับรายงานของนิสิตคนนี้ไว้ก่อน แล้วค่อยมาพิจารณาถึงเหตุผลและความประพฤตินิสิตคนนี้ ส่วนเรื่องเกณฑ์ในการพิจารณานั้น ก่อนอื่นคว่านิสิตคนนี้มีพฤติกรรมการศึกษาเป็นอย่างไร ถ้านิสิตคนนี้มีพฤติกรรมการศึกษาที่ไม่ดี คือ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ตรงต่อเวลา โครเรียนบ่อยๆ ซึ่งแสดงถึงความไม่ใส่ใจในวิชาเรียน แล้วเหตุผลที่นิสิตอ้างว่า รถติดคงเป็นข้ออ้างในการแก้ตัวก็เป็นได้ อาจารย์อาจจะหักคะแนนรายงาน แต่ถ้านิสิตคนนี้มีพฤติกรรมการศึกษาที่ดี คือ ขยันขันแข็ง ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการเรียน ถ้าเป็นเช่นนี้ข้าพเจ้าคิดว่าผลที่มาส่งสายอาจจะมีเหตุที่ให้มาสายจริงๆ ก็ได้ อาจารย์อาจจะหักคะแนนรายงานนิดหน่อยคือ ความไม่ตรงต่อเวลา เพราะถ้านิสิตที่มีความประพฤติดี เราก็ควรช่วยเหลือ ส่วนเด็กคนนี้ประพฤติตัวไม่เหมาะสมเพราะไปต่อว่าอาจารย์ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สมควรทำ แล้วอาจารย์แต่ละท่านก็มีเกณฑ์ในการสอนหรือส่งงานไม่เหมือนกัน ส่วนเหตุที่ข้าพเจ้าใช้เกณฑ์ความประพฤติตัดสินนั้น เพราะว่า ความประพฤติจะบ่งบอกถึงนิสัยในตัวบุคคล และตัวบุคคลนั้นมีความใส่ใจในวิชานั้นหรือไม่

นิสิตคนที่ 18.

เรื่องที่ 1

ดิฉันไม่เห็นด้วยกับการกระทำของทั้งสองฝ่าย คือ ทั้งตำรวจและคนจับ เพราะทั้งคู่ต่างฝ่ายต่างกระทำไม่เหมาะสม อย่างเช่นคนจับรถนั้นเขาก็กระทำผิดกฎจราจร แต่เขาก็ได้อ้างเหตุผลเพื่อที่จะให้ตนเองได้พ้นผิด ทั้งๆที่จริงแล้วเขาควรจะทำผิดของเขา อย่างที่เขาพูดว่า “ผมจับรถตามมอเตอร์ไซด์ แล้วทำไมจะไม่เรียกพวกมอเตอร์ไซด์ด้วยล่ะ” ส่วนตำรวจนั้นก็ไม่ต้องที่จะใช้อารมณ์ในการจราจรแบบประชดประชันอย่างที่เขาพูดว่า “อ้าว มอเตอร์ไซด์พวกนั้นไปได้ ไม่ต้องรอสัญญาณไฟ” ซึ่งจากเหตุการณ์ต่างฝ่ายต่างความคิด อย่างตำรวจมีความคิดว่ากฎสามารถยืดหยุ่นได้ตามความสมเหตุสมผล แต่คนจับคิดว่ากฎก็ต้องเป็นกฎ แต่การกระทำของคนจับนั้น เขาไม่ได้คิดเพียงว่ากฎก็ต้องเป็นกฎ แต่เขามุ่งหวังให้เขาพ้นผิด เลยเอาความยืดหยุ่นของตำรวจมาอ้างให้พ้นโทษ

จากเหตุการณ์นี้ ถ้าทั้งสองฝ่ายประนีประนอมกันโดยดีและเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ใช้อารมณ์ หากคนจับสำนึกในกฎจราจร และเข้าใจถึงเหตุผล ส่วนตำรวจก็ใช้คำพูดที่สุภาพและอธิบายถึงเหตุผลดังกล่าว ทุกอย่างก็ควรจะจบลงด้วยดี

เรื่องที่ 2

ดิฉันไม่เห็นด้วยกับการกระทำของอาจารย์ เพราะจากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ดิฉันคิดว่ามันสามารถยืดหยุ่นได้ และจากเหตุการณ์ที่นิสิตคนนั้นมาสายแค่สิบนาทีมันไม่เหมาะสมเท่าไรนักที่เขาจะได้รับบทลงโทษที่รุนแรง อย่างการตักวิชาแล้วก็เรียนไม่จบ การมาสายเพียงสิบนาที บางทีนิสิตคนนั้นอาจมีเหตุผลจริงๆ ที่ทำให้เขามาสายนั้นเป็นเหตุสุดวิสัย ซึ่งดิฉันคิดว่า ชีวิตเรานั้นมีเหตุอันสุดวิสัยตั้งหลายครั้งแล้วก็ไม่สามารถรับรู้ได้ หากแต่อาจารย์นั้นไม่ได้มีหน้าที่แค่สอนและรับงานหรือเพียงแค่นี้ให้เกรดกับนิสิตเท่านั้น แต่ดิฉันคิดว่าอาจารย์ก็ควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่ออนาคตเด็กคนนั้นเหมือนกัน

จากเหตุการณ์นี้ดิฉันจึงคิดว่าอาจารย์ทำเกินกว่าเหตุ คือการทำโทษนิสิตชายคนนั้นอย่างรุนแรงโดยการทำลายอนาคต ซึ่งดิฉันคิดว่าการทำโทษที่สมเหตุสมผลกับเหตุการณ์นี้อาจารย์ก็ควรแค่จะว่ากล่าวตักเตือนนิสิตคนนั้น ซึ่งดิฉันคิดว่าการกระทำผิดแค่เพียงเล็กน้อยเราก็ควรให้โอกาสและยืดหยุ่นกฎได้บ้าง ซึ่งทุกอย่างก็จะจบลงด้วยดีแล้วก็ไม่ทำให้เรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่

โจทย์ปัญหาจริยศาสตร์กรณีบาร์บารา (สำหรับเปรียบเทียบนิสติกกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
หลังจากที่กลุ่มทดลองเรียนวิชาจริยศาสตร์ครบเทอมแล้ว)

โดยมีโจทย์ว่า

บาร์บาราอายุ 34 ปี เป็นนักจิตวิทยาในศูนย์สุขภาพจิตในชุมชนแห่งหนึ่ง ชุมชนนี้มักมีปัญหาให้เธอแก้ไขอยู่เสมอ ดังเช่นในกรณีของแมรี แอนน์ เธอเป็นบุตรสาวหนึ่งในห้าของหญิงหม้ายผู้หนึ่ง ทั้งหมดอาศัยอยู่กับยายซึ่งไม่มีงานทำ ครอบครัวนี้ได้รับเงินสวัสดิการจากรัฐจำนวนหนึ่ง แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะช่วยให้พ้นจากความยากจน ครอบครัวมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันเจ้าของที่ดินที่อาศัยอยู่ก็พยายามจะให้ครอบครัวนี้ออกจากที่ดินไป

แมรีเป็นเด็กเรียนอ่อน แม่ของเธอจึงขอร้องให้บาร์บาราทดสอบสติปัญญาของเธอ เพื่อจะได้รายงานรัฐว่าเธอเป็นเด็กเรียนช้า เพื่อขอเพิ่มเงินสวัสดิการ หลังจากบาร์บาราทำการทดสอบปรากฏว่าคะแนนของแมรีสูงกว่าเด็กเรียนช้าอยู่ 1 คะแนน เธอจึงรู้สึกเห็นใจครอบครัวนี้ในเรื่องเศรษฐกิจ และก็สงสารแมรีที่จะต้องถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญาซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อพัฒนาการของเธอ ขณะเดียวกันบาร์บาราก็เข้าใจดีว่าการทดสอบระดับสติปัญญาอาจมีข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆได้ เมื่อเธอรายงานผลการทดสอบนี้ต่อแม่ของแมรี แม่ได้ขอร้องให้บาร์บาราเปลี่ยนคะแนนให้น้อยลง ถือเป็นความช่วยเหลือครอบครัวของเธอ บาร์บาราเข้าใจสถานภาพของครอบครัวนี้ แต่ก็อธิบายให้แม่ของแมรีทราบว่าการเปลี่ยนคะแนนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะนอกจากจะผิดกฎหมายแล้วยังอาจก่อให้เกิดผลเสียแก่แมรีได้ แม่เกิดความไม่พอใจและกล่าวหาว่า การกระทำดังกล่าวง่ายดีสำหรับบาร์บารา เพราะเธอมีงานทำอยู่แล้ว

บาร์บารา รู้สึกขัดแย้งในตนเองระหว่างความรับผิดชอบที่เธอมีต่อสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวของแมรี กับจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชน

ให้นักจิตวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ปัญหาในกรณีดังกล่าว

คำตอบของนิติตกุ่มทดลองที่มีต่อเรื่อง “กรณีของบาร์บารา”

1.

กรณีของบาร์บารา

ในกรณีของบาร์บาราที่ได้ทำการทดสอบแมรี แอนน์ แล้วผลสรุปปรากฏออกมาว่าคะแนนที่แมรี แอนน์ ทำการทดสอบได้มากกว่าเด็กที่เรียนซ้ำอยู่ 1 คะแนน ผลลัพธ์ของการทดสอบแสดงให้เห็นว่าแมรี แอนน์ไม่ได้เป็นเด็กเรียนซ้ำ การที่บาร์บาราจะแก้ไขคะแนนของแมรี แอนน์ ให้ต่ำลงเพื่อให้ครอบครัวของแมรี แอนน์ได้เงินสวัสดิการจากสังคมเพิ่มนั้น จะก่อให้เกิดผลเสียหลายด้านรวมทั้งผลเสียที่เกิดขึ้นกับตัวของแมรี แอนน์เองด้วย เช่น แมรี แอนน์อาจจะได้รับการศึกษาไม่เต็มที่ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและการเข้าสังคมของเธอ อีกทั้งการกระทำนี้ผิดต่อจรรยาบรรณ และยังเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายบ้านเมืองอีกด้วย การกระทำลักษณะนี้เมื่อเกิดขึ้นครั้งแรกแล้ว ถ้าเจอปัญหาแบบเดิมซ้ำอีก การกระทำนี้ก็เกิดขึ้นซ้ำไปซ้ำมา ความไม่ยุติธรรมก็จะเกิดขึ้นในการทดสอบเมื่อประสบกับเหตุการณ์ลักษณะนี้ แล้วไม่แก้ไขคะแนนให้ ความเสียเปรียบในสังคมก็จะเกิดขึ้น ในการทดสอบแต่ละครั้งถ้ามีการแก้ไขคะแนนซึ่งเป็นตัวผลลัพธ์ที่นำมาเปรียบเทียบแล้ว การทดสอบมาตรฐานในฐานะนักจิตวิทยาจะมีไว้เพื่อสิ่งใด บาร์บาราจึงควรเลี่ยงการช่วยเหลือโดยการแก้ไขคะแนนไปช่วยโดยวิธีอื่น แล้วอธิบายเหตุผลให้แม่ของแมรี แอนน์ฟังว่า การกระทำนี้ผิดกฎหมายและผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับการกระทำครั้งนี้ได้แก่อะไรบ้าง และผลกระทบนั้นเกิดขึ้นกับผู้ใดด้วย บาร์บาราควรช่วยเหลือครอบครัวของแมรี แอนน์โดยการช่วยติดต่อกับผู้ที่มีความรับผิดชอบทางด้านการจัดหางาน การกระทำนี้เพื่อช่วยให้แม่ของแมรีมีงานทำ และบุตรของเธอที่สามารถจะทำงานได้ เมื่อแต่ละคนมีงานทำก็จะเริ่มมีรายได้เพื่อที่จะนำมาลดหนี้สินได้ ซึ่งเป็นการกระทำที่ดีกว่าการแก้ไขคะแนนเพื่อขอเพิ่มเงินสวัสดิการจากรัฐบาล จากเดิมที่ครอบครัวนี้ว่างงาน มีหนี้สินมากมาย จะกลายเป็นมีงานทำ มีรายได้ที่มั่นคง เป็นการแก้ไขฐานะของครอบครัวด้วย

ปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้นมา ย่อมมีทางออกสำหรับตัวของมันเองขึ้นอยู่กับว่าแต่ละบุคคลจะมีความสามารถในการแก้ปัญหที่เกิดขึ้นอย่างไร ทำอย่างไรจะแก้ปัญหาโดยให้เกิดผลดี ซึ่งไม่ใช่การหนีปัญหา หรือการหาทางออกของปัญหา โดยการละเมิดกฎเกณฑ์ของบ้านเมือง ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือส่งผลกระทบต่อผู้อื่น

2.

กรณีของบาร์บารา

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะไม่เปลี่ยนคะแนนของแมรี แอนน์ เพราะ การเปลี่ยนคะแนนของแมรี แอนน์เสี่ยงต่อการถูกจับได้และผิดกฎหมาย ซึ่งนอกจากนั้นแล้วเธอควรที่จะยึดจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยาซึ่งเธอควรจะได้ถึงผลที่แมรี แอนน์จะได้รับจากการถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญา บาร์บาราน่าจะรู้ว่าการถูกตราหน้าอย่างนี้มีผลเสียกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างไร มันอาจเป็นปมด้อยต่างๆ ที่เด็กนั้นไม่ได้เป็นอย่างนั้นก็ได้อีก ถ้าเปลี่ยนคะแนนเพื่อทำให้แมรี แอนน์เป็นเด็กเรียนช้า แลกกับเงินสวัสดิการของรัฐนั้น ข้าพเจ้าคิดว่ามันไม่คุ้มกัน เราควรที่จะเห็นแก่สภาพจิตใจเด็กมากกว่าเพราะถ้าแมรี แอนน์มีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่จากการถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญา ทั้งๆ ที่เธอก็ไม่ได้เป็นอาจเป็นผลเสียต่อพัฒนาการของเธอ และเธอ คิดว่าเธอไม่ต้องเรียนก็ได้หรืออาจน้อยเนื้อต่ำใจ คิดหนีออกจากบ้านหรือทำร้ายตัวเองซึ่งทางครอบครัวก็ต้องหาทางพยายามรักษาเธออีก เกิดปัญหาขึ้นมาอีกให้วุ่นวาย ซึ่งไม่คุ้มค่างบเงินสวัสดิการที่จะได้รับมาเลย ซึ่งบาร์บาราเป็นนักจิตวิทยาควรวิเคราะห์ผลเสียที่จะเกิดแก่แมรี แอนน์ได้ว่าเหตุการณ์เป็นอย่างนี้จะมีผลเสียต่อจิตใจและพัฒนาการของแมรี แอนน์ ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะเปลี่ยนคะแนนให้ และข้าพเจ้าคิดว่าเราควรที่จะแนะนำแม่ของแมรี แอนน์ให้คิดหาช่องทางทางการเงินใหม่เสียดีกว่ามาหาผลประโยชน์จากลูกตัวเอง เงินสวัสดิการของรัฐถึงได้มาก็คงไม่ได้เพิ่มขึ้นมามากพอที่จะแก้ไขปัญหาคอร์ปครวนี้ในเรื่องเศรษฐกิจ เพราะครอบครัวของแมรี แอนน์เป็นครอบครัวที่มีสมาชิกมากและมีหนี้สินมากมาย เมื่อได้เงินสวัสดิการของรัฐมาก็หมดไปกับหนี้สินและการใช้จ่ายของสมาชิกในบ้านไม่สามารถจะเก็บออมหรือใช้จ่ายได้เพียงพอได้ ดังนั้นข้าพเจ้าคิดว่าควรให้แม่ของแมรี แอนน์หางานทำเป็นงานที่ทำอยู่ที่บ้านก็ได้ เพื่อจะได้มีเวลาดูแลคนในครอบครัวด้วย รวมถึงลูกๆ ของเธอควรช่วยเหลืองานบ้านด้วย อย่าทำตัวให้เป็นภาระแก่แม่มากเกินไป ควรที่จะหารายได้พิเศษจากเวลาว่างเพื่อเป็นการช่วยแม่เรื่องค่าใช้จ่าย ซึ่งเราควรแนะนำว่าเด็กแต่ละคนจะทำงานอะไรได้บ้าง และควรที่จะหางานทำ หาราคตราทำงานให้หนักเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว มากกว่าจะมานั่งคิดว่าจะทำอย่างไรจะได้เงินสวัสดิการของรัฐเพิ่มมากขึ้น และข้าพเจ้าจะให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยาแก่ครอบครัวนี้ด้วย เพื่อบำบัดลดความตึงเครียดที่เกิดจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเลือกรักษาจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชนดีกว่า อย่างน้อยเราก็ไม่ได้โกหกหรือหลอกลวงใคร

3.

กรณีของบาร์บารา

จากการที่ข้าพเจ้าได้อ่านเรื่องของบาร์บารา ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บาราข้าพเจ้าจะเลือกไม่ลดคะแนนให้กับแมรี แอนน์ เนื่องจากการกระทำดังกล่าวจะส่งผลเสียมากกว่าที่จะส่งผลดี เพราะผลจากการกระทำครั้งนี้อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลหลายๆ คนทั้งตัวของ แมรี แม่ของแมรี และบาร์บาราเอง ข้าพเจ้าจะขอพูดถึงผลกระทบที่มีต่อแมรีก่อน คือ ถ้าบาร์บาราตัดสินใจที่จะลดคะแนนของแมรีลงกลายเป็นเด็กเรียนซ้ำ แมรีก็ต้องถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญาซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อพัฒนาการของเธอและถ้าเรามองเลยไปถึงในอนาคตข้างหน้าแล้วละก็ การกระทำเช่นนี้ย่อมจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดีแน่นอน หากแมรีต้องไปสมัครงานในสถานที่ที่เค้ามักมีการสอบประวัติแล้ว โอกาสที่เธอจะได้เข้าทำงานในสถานที่ดีๆ มีความเป็นไปได้น้อยมาก เพราะเธอเคยถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญา ถึงความจริงเธออาจจะมีความสามารถมากกว่านั้นเพียงแค่ ณ เวลานั้น เขาได้ถูกแม่ของเขาซึ่งต้องการได้รับสวัสดิการจากรัฐขอร้องให้บาร์บาราทำการแก้ไยคะแนนของเธอจนทำให้เธอหมดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตรงตามความสามารถของเธอเอง และคนต่อไปที่จะมีผลกระทบตามมาก็คือแม่ของแมรี เพราะจะทำให้เธอขาดความกระตือรือร้นที่จะทำงานหาเงิน หรือรู้จักที่จะบริหารเงินของเธอให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เธออาจจะหวังเพียงแต่ว่าถ้ามีเงินใช้ไม่พอเธอก็จะได้รับช่วยเหลือจากรัฐ รัฐจะต้องช่วยเหลือเธอไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม และคนสุดท้ายที่จะมีผลกระทบจากการกระทำนี้ก็คือตัวของบาร์บาราเอง ในฐานะที่เธอเป็นนักจิตวิทยาเธอควรรักษารายบรรณในวิชาชีพของเธอ เพราะหน้าที่ก็คือหน้าที่ เราไม่ควรเอาเรื่องส่วนตัวหรือความคิดเห็นส่วนตัวมาปนกับงานที่ทำ ซึ่งหากบาร์บาราตัดสินใจที่จะทำการแก้คะแนนให้กับแมรี นอกจากจะมีผลต่อจรรยาบรรณของนักจิตวิทยาซึ่งเป็นสิ่งที่คนที่ประกอบอาชีพนี้ต้องรักษาเพื่อความถูกต้องแล้ว ยังผิดกฎหมายอีกด้วย บาร์บาราควรจะอธิบายให้แม่ของแมรีฟังว่าทำไมคนถึงไม่ทำการแก้คะแนนให้กับแมรี และถ้าคนทำการแก้คะแนนให้กับแมรีแล้วจะส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานของแมรีในอนาคต หรือต่อพัฒนาการของแมรี เป็นต้น และการกระทำเช่นนั้นก็เป็นกรกระทำที่ไม่ถูกต้องด้วย นอกจากที่จะอธิบายให้แม่ของแมรีเข้าใจถึงเหตุผลแล้ว บาร์บาราก็อาจจะนั่งคุยกับแม่ของแมรีเพื่อช่วยกันหาหนทางอื่นที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคความยากจนของครอบครัวเธอ เช่น อาจจะหางานให้แม่ของแมรีทำ หรืออาจจะให้คำแนะนำในการวางแผนการใช้จ่ายเงินกับแม่ของแมรี

ความสงสารหรือความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไม่ได้เป็นสิ่งที่เสียหายอะไร หากแต่การกระทำนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องยุติธรรม และไม่ส่งผลเสียหายหรือมีผลกระทบตามมาให้เราต้องแก้ปัญหาอีก เราควรมองหาทางเลือกที่ดีที่สุดให้กับทุกๆ ฝ่าย เพราะเมื่อเราได้ตัดสินใจทำอะไรลงไปแล้วนั้น เราจะไม่สามารถย้อนเวลากลับไปแก้ไขข้อคิดได้อีก ก่อนที่จะทำอะไรต้องคิดให้รอบคอบเสียก่อน จริงอยู่ความผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้กับทุกสิ่งทุกอย่าง แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องกลับไปแก้ไขเรื่องบางเรื่อง เราควรคิดหาทางออกที่ดีที่สุดให้กับปัจจุบันและอนาคตมากกว่า

4. จากกรณีดังกล่าวจะพบว่าปัญหาของบาร์บารานั้น คือ ความรู้สึกลำบากใจต่อการตัดสินใจของตนเอง ระหว่างความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัวของอเมริกากับจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยา โดยมีเงื่อนไขที่คะแนนของอเมริ่ว่าเธอตัดสินใจที่จะเปลี่ยนคะแนนของอเมริกันน้อยลงเพื่อให้มีคะแนนต่ำกว่าเด็กเรียนซ้ำหรือเลือกที่จะไม่เปลี่ยนคะแนนให้กับอเมริกันซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะทำให้เธอพบปัญหาของทางเลือกอยู่ 2 ทาง คือ ทางแรก ถ้าเธอเลือกที่จะปรับคะแนนของอเมริกันให้น้อยลง เธอจะสามารถช่วยเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัวนี้ได้แต่การกระทำดังกล่าวนั้นผิดกฎหมาย และอาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่อเมริกันคืออเมริกันจะต้องถูกตราหน้าได้ว่าเธอมีปัญหาด้านสติปัญญาซึ่งมีผลต่อพัฒนาการของเธอในอนาคต ส่วนทางที่สองถ้าเธอเลือกที่จะไม่เปลี่ยนคะแนนให้แก่อเมริกัน ในฐานะที่เธอเป็นนักจิตวิทยาเธอจะปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเที่ยงธรรม ซึ่งส่วนนี้เป็นจรรยาบรรณในอาชีพของเธอแต่ครอบครัวนี้จะประสบปัญหาเมื่อพวกเขาไม่ได้รับการเพิ่มเงินสวัสดิการจากรัฐ ปัญหาที่ตามมาคือ เงินไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายของครอบครัวหนี้สินที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งพวกเขาก็จะไม่มีที่อาศัยเมื่อเจ้าของที่ดินต้องการให้ครอบครัวนี้ออกจากที่ดินไป จากปัญหาดังกล่าวเมื่อได้ลองชั่งน้ำหนักดูแล้วข้าพเจ้าคิดว่าบาร์บาราควรเลือกที่จะปรับคะแนนของอเมริกันน้อยลง เพื่อให้ครอบครัวของอเมริกันสามารถขอเพิ่มเงินสวัสดิการจากรัฐได้ โดยเหตุผลแรก คือ จากผลการทดสอบคะแนนของอเมริกันสูงกว่าเด็กเรียนซ้ำเพียง 1 คะแนน ซึ่งทำให้ไม่ลำบากใจนักถ้าจะต้องเปลี่ยนคะแนน เพราะนอกจากการทดสอบระดับสติปัญญาบางครั้งอาจมีข้อผิดพลาดได้เล็กๆ น้อยๆ แล้วการได้คะแนนมากกว่าเด็กเรียนซ้ำอยู่ 1 คะแนน ก็ยังถือว่าอเมริกันมีระดับสติปัญญาไม่ต่างกับเด็กเรียนซ้ำนักแต่หากการเปลี่ยนคะแนนช่วยเธอและครอบครัวอีกหลายชีวิตในตอนนี้ได้น่าจะเป็นการดีกว่า เหตุผลที่สองในขณะที่ครอบครัวนี้ยังไม่มีการทำงาน การเปลี่ยนคะแนนจึงเป็นวิธีเดียวที่จะช่วยครอบครัวนี้ได้ในตอนนี้อย่างไรก็ตาม หากไม่ทำเช่นนี้ เมื่อครอบครัวนี้ประสบวิกฤติ พวกเขาไม่มีเงินเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ หนี้สินเพิ่มขึ้น ไม่มีที่อยู่อาศัยจนกลายเป็นภาระของสังคมและอาจส่งผลให้พวกเขาก่ออาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย เพื่อให้พอต่อการเลี้ยงปากเลี้ยงท้องไปวันๆ ไม่มีเงินไปจ่ายหนี้สินที่ยืมมา เกิดภาวะกดดันทั้งร่างกายและจิตใจ เกิดความเครียดจนอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายในที่สุด ดังเช่นข่าวที่เห็นกันทุกวันในบ้านเรา เนื่องจากปัจจุบันคนมีความเครียดกันมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเรื่องเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้น 1 คะแนนของอเมริกันอาจมีผลมากมายดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงคิดว่าการเปลี่ยนคะแนนของอเมริกันเพื่อให้เธอและครอบครัวได้รับเงินเพิ่มจากรัฐจึงจะเป็นวิธีที่ดีกว่าที่จะช่วยเหลือครอบครัวของเธอ ได้ต่ออนาคตของพวกเขาให้มีกำลังใจสู้ต่อไป และเหตุผลสุดท้าย แม้ว่าการเปลี่ยนคะแนนเป็นความคิด ผิดต่อจรรยาบรรณในอาชีพนักจิตวิทยา แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าความผิดบางครั้งก็เป็นสิ่งที่ควรกระทำ ถ้าการกระทำนั้นจะแลกกับสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่า นั่นคือ การได้ช่วยเหลือครอบครัวหนึ่ง ซึ่งมีถึง 7 ชีวิต ที่กำลังเผชิญปัญหาอันหนักหน่วงและรอการแก้ไขโดยที่เราในฐานะนักจิตวิทยาสามารถยื่นมือเข้าไปช่วยได้ และถึงจะเป็นสิ่งผิด แต่หากการกระทำนั้นเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นก็สมควรแล้วที่จะกระทำเพราะจรรยาบรรณของแพทย์นั้นไม่เพียงแต่การปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเคร่งครัดถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น การคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดของคนไข้ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญไม่แพ้กัน

5.

กรณีของบาร์บารา

ถ้าหากข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะลดคะแนนผลการทดสอบทางสติปัญญาของ แมรี แอนน์ ลงให้อยู่ในเกณฑ์ของผู้ที่มีสภาวะสติปัญญาอ่อน เนื่องจากแม่ของเธอมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ผลการทดสอบนี้ในการนำไปยื่นให้รัฐพิจารณาเพิ่มเงินสวัสดิการให้กับครอบครัวของคน และผลการทดสอบที่ว่านั้นก็ต้องอยู่ในเกณฑ์ของผู้ที่มีสภาวะทางสติปัญญาอ่อนถึงจะได้รับสิทธิเพิ่มเงินสวัสดิการ เมื่อพิจารณาแล้วครอบครัวของแมรี แอนน์ มีความจำเป็นจริงๆที่ จะต้องใช้เงินในการดำรงชีพของคนในครอบครัว เพราะสมาชิกในครอบครัวของแมรี แอนน์ มีลูกสาวถึง 5 คน และไม่มีลูกชายที่จะเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงให้กับครอบครัวเลย อีกทั้งตัวแมรีเองก็มีสติปัญญาไม่ค่อยจะดีด้วย ยิ่งทำให้การทำมาหากินยุ่งยากลำบากขึ้นไปอีก แล้วยายของแมรีก็ไม่มียานพาหนะ และนานไปก็ต้องชราภาพขึ้นทุกวัน พ่อของแมรีก็ไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน ไม่ยอมมาดูแลครอบครัวทำให้ครอบครัวนี้ไม่มีผู้ชายเลย จึงมีแต่แม่ที่พอจะเป็นช้างเท้าหน้าให้กับครอบครัวได้บ้าง แต่นั่นก็คงไม่เพียงพอที่จะพุงชีวิตของคนในครอบครัวให้อยู่รอดโดยปลอดภัย และเมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบทางสติปัญญาของแมรี แอนน์ ที่คะแนนปรากฏออกมาว่าผ่านเกณฑ์ของผู้ที่มีสภาวะสติปัญญาอ่อนอยู่เพียง 1 คะแนนเท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าตรงส่วนนี้น่าจะยึดหยุ่นกันได้บ้าง เพราะความคลาดเคลื่อนในการทดสอบมันต้องมีบ้าง และถ้าคลาดเคลื่อนไปเพียง ± 1 คะแนน ก็คงจะไม่เสียหายหรือไม่มีผลกระทบอะไรที่ร้ายแรงเกินไปด้วยซ้ำ ยิ่งฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแมรีก็บ่งบอกได้อยู่แล้วว่าสมควรหรือไม่ที่จะทำเช่นนั้น ข้าพเจ้าไม่คิดว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นเรื่องที่เสียหายหรือมีความผิดร้ายแรงแต่อย่างใด เราจะไปสนใจทำไมจะแค่ว่าเรื่องผลคะแนนที่ออกมา สิ่งที่เราควรสนใจคือความจำเป็นและความเหมาะสมที่ครอบครัวของแมรีสมควรจะได้รับต่างหาก และถ้าหากมีเรื่องเกิดเป็นคดีความถึงขั้นขึ้นโรงขึ้นศาล ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าหากข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษา ข้าพเจ้าจะพิจารณาถึงภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแมรีควบคู่ไปกับผลการทดสอบทางสติปัญญาของเธอ แล้วไตร่ตรองดูว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดในการที่ทางครอบครัวของแมรีจะได้รับการเพิ่มเงินสวัสดิการจากรัฐ ส่วนผลการทดสอบทางสติปัญญาที่เกินเกณฑ์มาตรฐานของแมรีก็ไม่ใช่ว่าเกินมา 10 คะแนนเสียหน่อย หากแต่เกินเกณฑ์มาเพียง 1 คะแนน ข้าพเจ้าเชื่อว่าหากกระบวนการยุติธรรมมีความยุติธรรมอยู่บ้าง ก็ควรรู้ว่าควรทำอย่างไรกับกรณีของครอบครัวแมรี แอนน์ ในสถานการณ์แบบนี้

6.

วิเคราะห์เรื่องกรณีของบาร์บารา

ถ้าหากข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการเลือกที่จะไม่แก้ไขคะแนนของแมรี เพราะการแก้ไขคะแนนของแมรีนั้นเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และไม่สามารถขจัดปัญหาต่างๆ ได้อย่างถาวร และจะยังส่งผลกระทบต่อแมรี ซึ่งจะทำให้เธอถูกจัดอยู่ในกลุ่มของเด็กเรียนช้า ทำให้เธอมีผลเสียต่อพัฒนาการของเธอในอนาคตได้ แต่ในขณะที่เดียวกันข้าพเจ้าจะช่วยแก้ที่ต้นเหตุของปัญหา เช่น ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย , ปัญหาความยากจน, ปัญหาการตกงาน และปัญหาด้านการศึกษาของแมรี โดยจะดำเนินการแก้ไขโดย ในเรื่องของปัญหาด้านที่อยู่อาศัยนั้นข้าพเจ้าจะไปเจรจากับเจ้าของที่ดิน ขอยืมระยะเวลาการอยู่อาศัยของครอบครัวแมรีออกไปก่อนจนกว่าแม่หรือยายจะหางานทำได้ พร้อมทั้งช่วยรับประกันกับเจ้าของที่ดินว่าจะช่วยหางานให้ครอบครัวของแมรีในเร็ววัน หรืออาจจะขอเช่าที่เป็นรายเดือน โดยในระหว่างที่ครอบครัวของแมรีกำลังหางานอยู่ก็จะออกเงินค่าเช่าให้ก่อนจนกว่าครอบครัวของแมรีจะมีงานทำและค่อยเอาเงินมาคืน หรือหากเจ้าของที่ดินต้องการที่ดินอย่างมาก ก็จะจัดหาที่พักชั่วคราวให้กับครอบครัวนี้ก่อน จากนั้นก็จะรับหางานให้กับแม่และยายของแมรีให้เร็วที่สุด โดยอาจจะช่วยประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนทราบ เพื่อที่จะได้ขยายช่องทางช่วยเหลืออีกช่องทางหนึ่งคือพาไปที่สำนักงานจัดหางานและลงชื่อสมัครงานทิ้งเอาไว้ ในระหว่างที่รอรองานนี้ก็อาจจะมีการจ้างเพื่อให้อาจารย์ช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ ของศูนย์สุขภาพจิต ทำให้ครอบครัวนี้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม และเมื่อเราสามารถแก้ไขปัญหาดั้งๆ ของครอบครัวนี้คือปัญหาเรื่องที่ดินและปัญหาเรื่องงานได้แล้ว ก็จะสามารถแก้ปัญหาต่อเนื่องอันอื่นได้เช่นปัญหาด้านหนี้สิน ซึ่งเมื่อมีงานทำแล้วก็สามารถจ่ายหนี้สินได้ โดยอาจจะขอจ่ายเป็นงวดๆ ตามกำลัง โดยมีข้าพเจ้าเป็นผู้ค้ำประกันการจ่ายเงินให้ ส่วนปัญหาด้านอื่น เช่น การเรียนของแมรี ซึ่งก็เป็นปัญหาที่ไม่อาจมองข้ามได้ เพราะหากปล่อยให้ผลกระทบต่อกลับมาสู่ตัวแมรีและครอบครัวแน่นอน การแก้ปัญหาก็อาจทำได้โดยบอกครูที่โรงเรียนให้ดูแลกวาดขันแมรีเป็นพิเศษ และขอร้องให้ผู้ปกครองของแมรีช่วยเอาใจใส่ด้วยเช่นกัน สาเหตุที่เลือกแก้ปัญหาแบบนี้ เนื่องจากว่าการแก้ไขคะแนนให้น้อยลงเพื่อจะได้ขอเพิ่มเงินสวัสดิการนั้น เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและไม่สามารถแก้ปัญหาได้ครอบคลุมทั้งหมด แม่และยายก็ยังคงไม่มีงานทำ และหนี้สินก็จะยังคงมีและอาจจะเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งการขอเพิ่มเงินสวัสดิการจากการแก้ไขคะแนนของแมรีก็ดูจะเป็นการเอาเปรียบ และตัดดวงเอาผลประโยชน์จากแมรีมากเกินไปโดยที่ตัวผู้ใหญ่เองก็ดูคล้ายจะไม่แสดงความรับผิดชอบใดๆ ในการที่จะพาครอบครัวให้พ้นวิกฤต ความพยายามอย่างยากลำบากและเงินที่เพิ่มขึ้นเพียงนิดหน่อยเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่ไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะพาครอบครัวอยู่รอดภายใต้สถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้ได้

7.

จากการทดสอบสติปัญญาของแมรี และได้ผลสรุปว่า เธอมีคะแนนสูงกว่าเด็กเรียนซ้ำอยู่ 1 คะแนน และคุณแม่ของเธอขอร้องให้ บาร์บาราแก้คะแนนเพื่อจะได้เงินสวัสดิการจากรัฐ ในกรณีเช่นนี้ถ้าผมเป็น บาร์บารา ผมจะไม่แก้ไขคะแนนให้แมรี เพราะเมื่อดูจากหลายๆ ด้านแล้ว การแก้คะแนนนั้นจะส่งผลกระทบต่อแมรีและครอบครัวของเขามากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ

แม้ว่าการแก้คะแนนของแมรีเพียง 1 คะแนน จะสามารถช่วยให้ครอบครัวของเขาได้รับเงินสวัสดิการจากรัฐมากขึ้นก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่เพียงพอที่จะช่วยเหลือครอบครัวของแมรีได้ ซึ่งการที่แม่ของแมรีขอร้องให้ลดคะแนนเพื่อให้ได้เงินสวัสดิการเพิ่มขึ้น ถือเป็นเพียงการแก้ปัญหาระยะสั้น เอาตัวรอดไปวันๆ ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและตัวของแมรีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ เพราะการแก้คะแนนนั้นถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและอาจก่อให้เกิดผลกระทบภายหลังต่อครอบครัวของแมรีและตัวของบาร์บาราเองได้ และอาจทำให้บาร์บาราเองเกิดความรู้สึกสับสนและขัดแย้งตนเองในเรื่องของความรับผิดชอบต่อน้องที่ด้วย และที่สำคัญการที่เปลี่ยนคะแนนของแมรีเพื่อให้แมรีถูกกำหนดว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางด้านสติปัญญาจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของเธอและการพัฒนาความสามารถของเธอจะมีอุปสรรคมากกว่าคนปกติ เช่น การถูกคนในสังคมหรือถูกเพื่อนๆ ล้อหรือว่ากล่าวว่าเป็นเด็กเรียนอ่อน มีปัญหาอาจทำให้ตัวแมรีเองรู้สึกเก็บกด รู้สึกว่าตัวเองด้อยกว่าคนปกติอาจเป็นสาเหตุให้เขามีปัญหาด้านจิตใจและก่อปัญหาต่างๆ ตามมาได้ หรือเมื่อถึงคราวที่ต้องไปใช้ชีวิตในสังคมทำงาน ความที่แมรีเคยเป็นเด็กเรียนอ่อนหรือด้อยพัฒนาว่าคนปกติ ก็อาจเป็นปมด้อยให้แมรีถูกกีดกันจากคนในสังคมก็เป็นได้ ซึ่งจากที่กล่าวมาทั้งหมดก็จะเห็นได้ว่าการแก้คะแนนนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี และทำให้ชีวิตของเด็กคนหนึ่งต้องมารับผิดชอบผลของการกระทำเพียงเพื่อแค่ให้ได้รับเงินมากกว่าปกติเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น

จากปัญหาดังกล่าวเราจึงควรหาทางแก้ปัญหาในด้านอื่นๆ แทน เช่น บาร์บาราควรจะอธิบายถึงผลกระทบของการแก้คะแนน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหากันทั้งครอบครัวของแมรีและตัวเขาเองแต่ถ้าผมเป็น บาร์บารา ทางหนึ่งที่จะช่วยครอบครัวให้ได้ผลดีคือ การช่วยพวกเขาหางานทำ เช่น งานพวกหัตถกรรม หรือรับจ้างทำงานต่างๆ เพื่อให้ครอบครัวของเขาสามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงชีพและใช้จ่ายหนี้สินให้หมดลงได้ โดยที่ไม่ต้องให้แมรีมาเป็นผู้เสียสละเพื่อแลกกับเงินเล็กน้อยที่ไม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆ อะไรได้เลยและยังจะทำลายชีวิตของแมรีและครอบครัวของเขาให้แย่งเรื่อยๆ

8.

ถ้าเป็นบาร์บาราจะใช้หลักของประโยชน์นิยมซึ่งจะทำการทดสอบแม่รีใหม่เพื่อตรวจสอบว่าเธออยู่ในระดับของเด็กเรียนซ้ำหรือไม่เพราะการวัดครั้งแรกอาจจะคลาดเคลื่อนเพราะคะแนนที่แม่รีทำห่างกับเด็กเรียนซ้ำอยู่แค่ 1 คะแนน ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากความบกพร่องของตัวผู้ทดสอบหรือตัวข้อสอบ ฉะนั้นจึงทำการทดสอบใหม่เพื่อวัดว่าแม่รีเป็นเด็กเรียนอ่อนหรือไม่ เพราะถ้าไม่จริงก็จะเป็นการเสียประโยชน์ทั้งตัวแม่รีเองและส่วนรวมเนื่องจากถ้าไม่จริงแทนที่แม่รีจะได้เรียนกับเด็กปรกติกลับต้องเรียนกับเด็กเรียนซ้ำ ทำให้สมองจะไม่พัฒนาและในที่สุดก็จะกลายเป็นเด็กเรียนอ่อนจริงๆ อีกเหตุผลหนึ่งของเหตุการณ์นี้ถ้าไม่จริงจะเกิดผลกระทบกับคนส่วนใหญ่แน่นอน กล่าวคือเมื่อบาร์บารารายงานไปว่าแม่รีเป็นเด็กเรียนซ้ำแล้วทำให้เงินค่าสวัสดิการของแม่รีเพิ่มขึ้นผู้ที่ต้องการจริงๆ หรือสมควรได้จริงๆ อาจพลาดโอกาสหรือได้น้อยกว่าที่ควรเพราะเงินที่ต้องจ่ายเพิ่มให้แม่รีต่างๆ ที่เค้าไม่สมควรได้รับ จะทำให้ส่วนรวมเสียประโยชน์ และถ้าเกิดแม่รีเรียนอ่อนจริงก็จะได้ไม่ผิดต่อคนส่วนใหญ่ ก็จะสามารถขอเงินสวัสดิการเพิ่มให้เธอโดยปราศจากความคิดที่ผิดต่อตัวเองและคนส่วนใหญ่ โดยจะไม่นำเรื่องความลำบากของครอบครัวแม่รีมาเป็นเหตุผลหรือเป็นข้อผูกมัดในการตัดสินใจ จริงอยู่ที่ครอบครัวของแม่รีอาจจะประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาทางด้วยความยากจน แต่ก็ไม่ใช่มีแค่ครอบครัวของแม่รีเท่านั้นที่ลำบากหรือประสบกับปัญหานี้ ฉะนั้นจึงจะไม่รายงานการทดสอบครั้งแรกกับรัฐและจะทำการทดสอบใหม่โดยจะดูว่ามีผลเป็นอย่างไร หากทดสอบแล้วพบว่าเรียนอ่อนจริงก็จะรายงานรัฐเพื่อทำเรื่องขอเพิ่มเงินสวัสดิการให้กับครอบครัวของแม่รี แต่ถ้าทดสอบแล้วพบว่าแม่รีไม่ได้เป็นเด็กเรียนอ่อนก็จะยืนยันที่จะไม่เปลี่ยนคะแนนการทดสอบให้น้อยลง เพราะจะเกิดผลกระทบต่อสังคมและคนส่วนใหญ่ตามที่กล่าวข้างต้น และจะทำให้แม่รีต้องเรียนชั้นเรียนพิเศษ ซึ่งไม่เป็นการยุติธรรมแก่ตัวแม่รีเอง เมื่อทำการทดสอบใหม่แล้วจะทำการตรวจสอบและรายงานให้รัฐทราบในกรณีทั้ง 2 กรณีข้างต้นว่าเป็นอย่างไร จากนั้นจะไปทำความเข้าใจกับครอบครัวของแม่รีว่าการเปลี่ยนแปลงคะแนนนั้นเป็นการผิดกฎหมายและอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อแม่รีได้ อีกทั้งเป็นการลดโอกาสในการได้ค่าดูแลหรือเงินสวัสดิการของคนที่ต้องการจริงๆ ในสังคม แต่ถ้าแม่ของแม่รีไม่ยอมก็จะไม่สนใจเพราะเราต้องถือหลักประโยชน์นิยมมากกว่าตัวบุคคล โดยยืนยันที่จะไม่เปลี่ยนคะแนนของแม่รี เพราะถือว่าแม่ของแม่รีขาดความซื่อสัตย์ ควรหาเงินจากการทำงานหรือการค้ามากกว่าที่จะต้องการหรือรอเงินของรัฐอย่างเดียว

ฉะนั้นการกระทำที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นการกระทำในกรณีที่ถ้าผมเป็นบาร์บาราก็จะไม่เปลี่ยนคะแนนและไม่สนใจสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวแม่รี แต่จะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมตามที่กล่าวข้างต้นโดยอาศัยหลักประโยชน์นิยมในการตัดสินใจ เพราะถือว่าส่วนรวมสำคัญกว่าตัวบุคคลหรือส่วนย่อย

9.

กรณีของบาร่า

กรณีของบาร่านี้เป็นกรณีศึกษาที่ค่อนข้างยากที่จะตัดสินใจว่าทางเลือกไหนดีที่สุด หากเลือกที่จะให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบที่มีต่อสภาพเศรษฐกิจที่กำลังกระทบต่อครอบครัวของแมรี แอนด์นั้นก็จะต้องจรรยาบรรณในอาชีพของนักจิตวิทยาของเธอ

การอยู่รอดของครอบครัวนั้นเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในสภาพความเป็นจริง ความยากจน นับเป็นการถูกปิดกั้นโอกาสอันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การได้รับเงินนั้นก็สามารถต่อยอดของชีวิตหนึ่งเพื่อให้อีกหลายชีวิตอยู่รอดได้ หากเราเลือกที่จะแก้ปัญหาาก่อนนั้นโดยการเลือกที่รายงานรัฐว่าเด็กหญิงแมรีนั้นเป็นเด็กที่เรียนช้าเพื่อที่จะได้รับเงินสวัสดิการจากรัฐ ย่อมเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับอนาคตของทั้งครอบครัวที่กำลังจะหมดทางแก้

เพราะช่วงที่ลำบากที่สุดของการเลือกที่จะมีครอบครัว คือ ช่วงที่เด็กทั้งหลายกำลังเจริญเติบโต ช่วงวัยเรียน หากเราผู้ปกครองที่อยู่ในสถานการณ์แบบนี้จำเป็นต้องเลือกที่ทำทุกวิถีทางเพื่อให้ผ่านช่วงเวลาเหล่านี้ให้ดีที่สุด การที่ลูกได้รับการศึกษาอย่างที่ควรจะเป็นตามสภาพของครอบครัวย่อมเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่ได้ หากแต่เราจะเลือกแต่ละโอกาสเข้ามาเพื่อจุนเจือครอบครัวให้ดีขึ้นย่อมเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ณ เวลานั้น

นักจิตวิทยาได้มองเห็นถึงปัญหาเหล่านี้แน่นอนหากแต่ เรานั้นถ่มความคิดที่เป็นจรรยาบรรณในอาชีพเพราะว่ากฎเกณฑ์ทุกอย่างย่อมมีข้อยกเว้น ผมเชื่อว่าการละเลยหรือการบกร่องโดยสุจริตนั้นเกิดขึ้นได้กับมนุษย์ปุถุชนทุกคนในกรณีของแมรีนั้น การยอมลดความเป็นนักจิตวิทยาลงมาเพื่อที่จะเข้าใจความผูกพันและความเป็นครอบครัวให้มากขึ้น ย่อมจะทำให้เกิดความรักความศรัทธาขึ้นมาได้

10.

ในกรณีของบาร์บารา ถ้าข้าพเจ้าตกอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับเธอ ข้าพเจ้าจะตัดสินใจที่จะไม่เปลี่ยนคะแนนของแมรี แอนน์ ตามที่แม่ของแมรีขอร้อง เนื่องจากข้าพเจ้าเห็นว่าการปรับคะแนนดังกล่าวไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ครอบครัวของแมรีเผชิญอยู่ได้อย่างถูกต้อง แม้คะแนนของแมรีจะสูงกว่าระดับเด็กเรียนซ้อยู่ 1 คะแนนก็ตาม เพราะการแก้ปัญหาในเรื่องบางอย่าง เราจะคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันอย่างเดียวไม่ได้ เราต้องคำนึงถึงผลที่จะตามมาในอนาคต ซึ่งเกิดจากการตัดสินใจในปัจจุบันด้วย

ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดของเหตุการณ์นี้ ข้าพเจ้าคิดว่าบาร์บาราควรอธิบายถึงผลเสียของการทดสอบที่เกิดขึ้นให้ครอบครัวของแมรีได้เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการปรับลดคะแนนเพื่อขอเพิ่มเงินสวัสดิการ ในเรื่องนี้เราควรชี้แจงให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับตัวของแมรี ให้ครอบครัวของเธอเข้าใจอย่างชัดเจน เพราะการกระทำดังกล่าวนอกจากจะทำให้แมรีถูกตราหน้าว่าเป็นเด็กมีปัญหาด้านสติปัญญาแล้ว เมื่อเธอโตขึ้นในอนาคต เธออาจจะหมดสิทธิ์ที่จะได้รับสิ่งดีๆ ในชีวิต เช่น การได้ทำงานที่ดีมีเงินเดือนสูงๆ เป็นต้น เพียงเพราะทุกคนเข้าใจว่าเธอมีปัญหาด้านสติปัญญาต่างๆ ที่ความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น

ถึงแม้บาร์บาราจะเข้าใจว่าการทดสอบอาจมีเรื่องผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ เกิดขึ้นได้บ้าง แต่ผู้ที่ทำการทดสอบและผู้ที่ถูกทดสอบจะต้องมีความเชื่อมั่นต่อวิธีและผลการทดสอบนั้น เพราะข้าพเจ้าเชื่อว่าการที่กฎเกณฑ์หนึ่งๆ จะถูกกำหนดขึ้นมาใช้เป็นสากลได้นั้น กฎเกณฑ์นั้นต้องถูกพิจารณาและไตร่ตรองโดยได้รับการรับรองอย่างถี่ถ้วนแล้ว ในกรณีนี้ก็เช่นกัน ดังนั้น เราควรให้ความเชื่อมั่นต่อผลที่ได้ ฉะนั้นแม้ว่าคะแนนของแมรีจะสูงกว่าระดับเด็กเรียนซ้อยู่ 1 คะแนน แต่มันก็ชี้ให้เห็นว่า แมรีไม่ได้เป็นเด็กเรียนช้า เธอไม่ได้มีปัญหาด้านสติปัญญา ซึ่งก็แสดงว่าเราสามารถพัฒนาระดับสติปัญญาของแมรีให้ดีขึ้นได้ หากเราใส่ใจในเรื่องนี้ซึ่งสิ่งนี้จะจุดเริ่มต้นสำหรับอนาคตที่ดีของแมรี และอีกสิ่งหนึ่งที่บาร์บาราควรทำก็คือ เราควรให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวของแมรีในเรื่องสถานะทางการเงินบางส่วน, การหางานรับจ้างเล็กๆ น้อยๆ ให้คนในครอบครัวของแมรีมาช่วยกันทำ, การส่งเสริมให้คนในบ้านได้ทำงานและเรียนหนังสือ เป็นต้น แม้วิธีการนี้จะไม่อาจสามารถแก้ปัญหาหนี้สินในระยะเวลานั้นๆ ได้ แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าวิธีนี้เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ตรงจุด และเป็นการแก้ปัญหาที่สร้างความมั่นคง และจะส่งผลดีในระยะยาวได้มากที่สุด

11.

กรณีของบาร์บารา

จากกรณีของบาร์บารา ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บาราข้าพเจ้าจะไม่ยอมช่วยเหลือครอบครัวของแมรี ด้วยวิธีการเปลี่ยนคะแนนทดสอบสติปัญญาของแมรี แอนน์ เพราะข้าพเจ้าเห็นว่า การแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ใช่วิธีการที่ดีที่จะสามารถแก้ปัญหาสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวของแมรีได้ อีกทั้งการกระทำดังกล่าวยังส่งผลเสียต่อพัฒนาการของแมรีด้วย และที่สำคัญที่สุดในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชน จำเป็นอย่างยิ่งที่บาร์บาราควรจะยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน เพื่อรักษาความยุติธรรม และความเชื่อถือแก่บุคคลในชุมชน เพราะถ้าหากการขอเพิ่มเงินสวัสดิการนั้นสามารถทำได้ด้วยการใช้คะแนนการทดสอบระดับสติปัญญา ที่ไม่ตรงตามความเป็นจริงได้ เราจะเชื่อถือได้อย่างไรว่าจะไม่มีครอบครัวอื่นนอกเหนือจากครอบครัวของแมรีใช้วิธีการดังกล่าวเช่นกันนี้มาเป็นเหตุผลในการขอเพิ่มเงินสวัสดิการ และสุดท้ายก็จะเกิดปัญหาอันไม่ชอบธรรมเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการกระทำดังกล่าว ถ้าหากมองในแง่ของกฎหมายแล้วยังถือว่ามีความผิดอีกด้วย นอกจากนี้จะเป็นปัญหาในระดับชุมชนแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาในระดับประเทศตามมานั้นก็คือ รัฐต้องรับผิดชอบครอบครัวที่ประสบกับปัญหาสภาพเศรษฐกิจมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บาร์บาราควรที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง และควรแก้ปัญหาด้วยความยุติธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว ส่วนในเรื่องสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวแมรี ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะมีวิธีการแก้ปัญหที่ดีกว่านี้ นั่นก็คือ ในฐานะที่บาร์บาราเป็นตัวแทนของชุมชนที่รับรู้และเข้าใจปัญหาต่างๆของชุมชนเป็นอย่างดี ก็สามารถนำสิ่งนี้ช่วยครอบครัวของแมรีได้ด้วยการพยายามติดต่อประสานงานกับรัฐเพื่อขอความช่วยเหลือให้แก่ครอบครัวของแมรี โดยพยายามชี้แจงเหตุผลว่าครอบครัวของแมรีต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตรรวมทั้งไม่สามารถหารายได้จากการทำงานได้ เพราะปัญหาความยากจน แกต้องรับภาระปัญหาหนี้สินเป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันครอบครัวนี้ก็กำลังประสบกับปัญหาไม่มีที่อยู่อาศัยอีกด้วย ซึ่งถ้าหากบาร์บาราได้เข้ามามีบทบาทในการขอความช่วยเหลือครั้งนี้ ครอบครัวของแมรีก็คงจะมีโอกาสมากขึ้น ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐไม่ว่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการ การศึกษาของบุตร อีกทั้งรัฐบาลอาจจะจัดหางานให้ทำให้ครอบครัวของแมรีมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจากเดิม อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มกำลังใจให้ครอบครัวนี้สามารถเผชิญกับปัญหาดังกล่าวต่อไปได้ด้วยดี และในเรื่องที่แม่ของแมรีพยายามขอให้เพิ่มคะแนน บาร์บาราควรจะชี้แจงถึงเหตุผลดังกล่าวอย่างชัดเจน รวมทั้งบอกว่าจะประสานงานกับรัฐเพื่อช่วยเหลือให้ครอบครัวของแมรีมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงวิธีการแก้ปัญหาด้วยการแก้คะแนนเป็นการที่บาร์บาราพยายามเข้ามามีบทบาทในชุมชนมากขึ้น ในการช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาดังกล่าว ข้าพเจ้าคิดว่าน่าจะเป็นวิธีที่ดีกว่า นอกจากจะไม่ส่งผลเสียแก่แมรีแล้วยังเน้นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายและจรรยาบรรณในอาชีพของบาร์บาราอีกด้วย

12.

กรณีของบาร์บารา

บาร์บาราควรแจ้งผลการทดสอบสติปัญญาของแมรี แอน แก์รัฐตามความเป็นจริง และเธอควรชี้แจงให้แม่ของแมรี แอน ทราบถึงผลเสียต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตัวของบาร์บารา และครอบครัวของแมรี แอน ถ้าบาร์บาราได้ร่วมมือกับแม่ของแมรี แอน โกงคะแนนสอบ เพราะการเปลี่ยนแปลงคะแนนเพียงคะแนนเดียวก็ตามถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมาย และยังไม่ซื้อสัตย์ต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพของเธออีกด้วย ซึ่งถ้ารัฐบาลจับได้ทั้งเธอและครอบครัวแมรี แอน จะได้รับความผิด และยังไม่ได้เงินสวัสดิการอีกด้วย และเธอควรอธิบายให้แม่ของแมรี แอน เข้าใจถึงผลเสียต่อความรู้สึกของแมรี แอน ว่าถ้าเธอได้รับผลการทดสอบว่าเป็นเด็กเรียนช้า จะทำให้เธอได้รับการถูกตราหน้าจากบุคคลอื่นว่าเป็นเด็กมีปัญหาทางด้านสติปัญญา และเป็นการสร้างปมด้อยให้แก่เธอว่าตนเองไม่มีความสามารถเหมือนเด็กปกติ อีกทั้งยังเป็นการไม่ยุติธรรมกับแมรี แอน ที่ไม่ได้รับผลการทดสอบตรงตามความเป็นจริงอีกด้วย และบาร์บาราควรชี้แจงให้ครอบครัวของแมรี แอน ถึงความประสงค์ที่จะช่วยเหลือครอบครัวของเธออย่างเต็มที่ โดยการหาอาชีพให้สมาชิกทุกคนมีงานทำ และหางานพิเศษสำหรับหารายได้เพิ่มเติมให้ครอบครัวของแมรี แอน ให้มีรายได้เพียงพอสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินสวัสดิการของรัฐโดยใช้ลูกของตนเองเป็นเครื่องมือ ส่วนแมรี แอนน์ บาร์บาราควรแนะนำและช่วยเหลือให้เธอได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและสามารถพัฒนาสติปัญญาให้ได้ทัดเทียมเด็กปกติทั่วไป

13.

จากกรณีของบาร์บารานั้น ถ้าผมเป็นบาร์บาราก็ต้องคิดก่อนว่าครอบครัวของแมรี แอนน์ นั้นตอนนี้ มีหนี้สินมากมายและได้รับเงินสวัสดิการจากรัฐจำนวนหนึ่งอยู่แล้วและถ้าเกิดว่าผมตัดสินใจให้ แมรี แอนน์ นั้นมีคะแนนต่ำเป็นระดับเด็กเรียนซ้ำแล้ว ครอบครัวนี้จะได้เงินสวัสดิการเพิ่ม ผลที่ตามมาอาจทำให้แมรี แอนน์ นั้นขาดอนาคตในการศึกษาเล่าเรียนหรือการทำงานในอาชีพต่างๆ และจะกลายเป็นข้อด้อยติดตัว แมรี แอนน์ ไปจนตลอดชีวิตและเงินสวัสดิการที่ได้เพิ่มนั้นอาจช่วยครอบครัวของเธอได้แค่ส่วนหนึ่งแต่ไม่ได้ทั้งหมด ซึ่งจุดนี้อาจทำให้ครอบครัวนี้ลำบากกว่าเดิมก็เป็นได้ ถ้าหากรัฐตรวจสอบพบข้อผิดพลาดนี้เพราะ เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย สรุปแล้วกรณีนี้เป็นผลเสียต่อครอบครัวแมรี แอนน์ อย่างแน่นอน ดังนั้นแล้วผมจึง ตัดสินใจที่จะให้แมรี มีคะแนนสูงกว่าระดับเด็กเรียนซ้ำอยู่ 1 คะแนน จะทำให้ครอบครัวของเธอได้รับเงิน สวัสดิการเท่าเดิม แต่แมรีนั้นจะไม่มีปมด้อยเป็นของตัวเอง ทำให้แมรีนั้นสามารถมีอนาคตที่สดใสได้ โดย เมื่อเธอโตขึ้นอาจได้งานที่ดีทำและหาเงินมาจุนเจือครอบครัวของเธอได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินของรัฐบาลเลย ก็ได้

14.

กรณีของบาร์บารา

ถ้าผมเป็นบาร์บารา ผมคิดว่าน่าจะให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวนั้น เพราะครอบครัวของเมรินั้นมีปัญหาจริงๆ ไม่ใช่แค่มีปัญหา และเหมือนกับว่าเราได้ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้แก่คนในชุมชนอีกด้วย ส่วนเหตุผลอื่นๆ เช่น

จากการที่บาร์บาราบอกไว้ว่า การทดสอบที่เกิดขึ้นนั้น อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้แม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม คือ การทดสอบของเมรินที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทดสอบซึ่งผลที่เมรินสอบได้นั้นก็เกินเกณฑ์อยู่เพียงแค่ 1 คะแนน เท่านั้น โดย 1 คะแนนนั้น อาจเกิดจากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นก็เป็นไปได้อย่างมาก ซึ่งเพียงแค่ 1 คะแนนที่เป็นข้อผิดพลาดนั้นอาจจะไม่มีค่าสำหรับบุคคลอื่น แต่เพียงแค่ 1 คะแนนของครอบครัวเมรินนั้นก็กลับมีค่ายิ่งกว่าอะไรทั้งหมดเพราะเพียงแค่ 1 คะแนนนั้น ก็สามารถเปลี่ยนสภาพชีวิต ของครอบครัวนี้จากหน้ามือเป็นหลังมือเลยทีเดียว คือ จากครอบครัวที่ยากจน กลายเป็นครอบครัวที่พออยู่พอกิน หรือจากครอบครัวที่ยากจนกลายเป็น ครอบครัวที่ยากจนยิ่งขึ้น จนไม่เหลืออะไรที่จะกินเลย ซึ่งการที่เราจะช่วยเหลือครอบครัวของเมรินในฐานะนักจิตวิทยาที่ไม่ได้ถือว่าเป็นความผิดอะไร มันก็เป็นเพียงแค่ความผิดพลาดที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการทำข้อสอบก็เท่านั้น ไม่ว่าจะ เป็นข้อสอบอะไรก็ตามยิ่งบุคคลที่ทำข้อสอบเป็นเด็กด้วยแล้ว มันก็สามารถเกิดความผิดพลาดได้ง่ายมากยิ่งขึ้นอีกเป็นหลายเท่าตัว

จรรยาบรรณในอาชีพของบาร์บาราในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชนก็ยิ่งถือว่าทำตามหน้าที่จรรยาบรรณของนักจิตวิทยาชุมชน ซึ่งต้องคอยช่วยเหลือครอบครัวทุกครอบครัวในชุมชนอย่างเต็มที่ตามความสามารถและตามหน้าที่เพราะถือว่าเป็นครอบครัวในชุมชนของเรา เพื่อที่จะไม่ให้ครอบครัวนั้น ประสบปัญหาชีวิตมากยิ่งขึ้น และยังมีส่วนในการลดปัญหาการเงินทางเศรษฐกิจของครอบครัวนี้ลงไปได้อีกทางหนึ่งด้วย

15.

วิเคราะห์กรณีของบาร์บารา

การทำงานของทุกสาขาอาชีพนั้นล้วนมีกฎข้อบังคับ ข้อควรปฏิบัติและจรรยาบรรณในแต่ละสาขาอาชีพเพื่อให้บุคคลที่ทำงานอยู่ในสาขาอาชีพเหล่านั้นได้ยึดถือปฏิบัติตาม รวมทั้งบุคคลที่ประกอบอาชีพในแต่ละสาขาก็ควรจะยึดถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้วิชาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับในสังคม

สำหรับกรณีของบาร์บารานั้นบาร์บาราควรจะต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการเป็นนักจิตวิทยาอย่างเคร่งครัด ซึ่งนักจิตวิทยาจะมีหน้าที่ในการแก้ปัญหาให้กับผู้ที่มาปรึกษา โดยการทำงานของนักจิตวิทยานั้นไม่ควรจะใช้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองในการตัดสินใจ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์หรือปัญหาของครอบครัวเมอร์แอนท์ จะมีปัญหาทางด้านฐานะครอบครัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากว่าครอบครัวนี้มีฐานะที่ยากจนและไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ ซึ่งบาร์บาราสามารถที่จะหาทางช่วยครอบครัวนี้ในการทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้น ไม่จำเป็นที่บาร์บาราจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงคะแนนของเมอร์ตามทีแม่ของเมอร์ร้อง เนื่องจากเปลี่ยนแปลงคะแนนให้อยู่ในเกณฑ์ของการเป็นเด็กเรียนช้านั้น จะทำให้ได้รับเงินสวัสดิการช่วยเหลือจากรัฐบาล แต่การเปลี่ยนแปลงคะแนนนั้นจะส่งผลเสียต่อตัวของเมอร์เป็นอย่างมากทำให้กลายเป็นเด็กที่ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่มี ความเชื่อมั่นในการที่จะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งต่อมาอาจจะทำให้กลายเป็นภาระของสังคมได้อีกด้วย ดังนั้นแล้วการที่ บาร์บาราส่งผลคะแนนตามความเป็นจริงจะมีประโยชน์มากกว่าทำให้เมอร์ได้มีโอกาสที่จะเรียนรู้แบบเด็กทั่วๆ ไป ซึ่งจะทำให้เมอร์มีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่ดี และได้รับการเอาใจใส่จากครูอาจารย์ รวมทั้งการที่ได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วๆ ไปนั้น ก็ไม่ทำให้เมอร์เกิดปมด้อยในตนเองอีกด้วย เมื่อเมอร์มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีขึ้นแล้วนั้น เมอร์ก็อาจจะนำเอาความรู้นั้นมาใช้ในการประกอบอาชีพและหารายได้เพื่อมาจุนเจือฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งถือได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาว และนำเอาความภาคภูมิใจมาสู่ครอบครัวได้มากกว่าการที่จะรอความช่วยเหลือจากรัฐบาล

16.

กรณีของบาร์บารา

จากกรณีของบาร์บารานี้ ถึงแม้ครอบครัวของแมรีจะขัดสน ยากจน ทางด้านการเงินก็จริงแต่ก็ไม่สมควรที่จะหาทางออกของปัญหาโดยการโกงคะแนนให้แมรี เพราะว่าถ้ารัฐจับได้ว่าบาร์บาราเปลี่ยนคะแนนก็จะทำให้เธอมีความผิดเป็นอย่างมาก เธออาจจะโดนดำเนินคดีและถูกลงโทษในเรื่องที่เธอได้ทำขึ้นซึ่งไม่เป็นผลดีกับเธอเลย อีกอย่างอาชีพทุกอย่างย่อมมีจรรยาบรรณเป็นของตัวเอง นักจิตวิทยาที่ต้องมีจรรยาบรรณครูอาจารย์ แพทย์ ก็ต้องมีกันทั้งนั้น ควรจะต้องรักษารายบรรณของอาชีพที่ตนเป็นอยู่ และต้องมีความภาคภูมิใจกับอาชีพที่เราเป็น ถึงแม้จะแก้คะแนนให้แมรี และอาจจะไม่มีใครรู้ว่าเราแก้ แต่เราก็รู้ตัวเองเสมอว่า เราได้ทำผิดและขาดจรรยาบรรณของอาชีพที่เราเป็นอยู่ ซึ่งมันจะคิดตรึงอยู่ในใจของเราไปตลอดชีวิต และทำให้เรารู้สึกผิดอยู่เสมอตลอดเวลา ทำให้เกิดความไม่ภาคภูมิใจในตัวเอง ดังนั้น จึงไม่สมควรจะแก้คะแนน แต่เราสมควรที่จะแก้ปัญหาให้กับครอบครัวนั้นมากกว่า เพราะถ้าเราเพิกเฉยกับปัญหาของครอบครัวนั้นทั้งๆ ที่เรารู้ปัญหาของครอบครัวนั้นก็คงไม่ถูก เพราะถ้าสถานการณ์ครอบครัวนั้นเลวร้ายลงกว่านี้ และทำให้มีผลเสียต่างๆ ตามมากับครอบครัวของแมรีก็เป็นได้ เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจทางครอบครัวนี้ค่อนข้างยากจน ยายยังต้องรับภาระเลี้ยงดูเด็กทั้ง 5 คน ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก อีกทั้งครอบครัวนี้ยังมีหนี้สินมากมาย แถมยังถูกเจ้าของไล่ให้ออกจากที่ดินนั้นไป อาจจะทำให้สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวแมรีลดถอยลงไปอีก ซึ่งจะเป็นผลเสียกับเด็กทั้ง 5 คน เป็นอย่างมากเพราะจะทำให้เด็กทั้งหมดนั้นกลายเป็นเด็กเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่ เงินไม่เพียงพอที่จะเล่าเรียน อาจทำให้เด็กเหล่านั้นอาจประพฤติดัวมิชอบ เช่น การขโมยของ เนื่องจากขาดการอบรมที่ดี ไม่มีความรู้และที่สำคัญคือ ไม่มีเงินเพียงพอที่จะดำรงชีวิตในสังคมทำให้ต้องดิ้นรนให้ตัวเองได้อยู่รอดในสังคมให้ได้ เด็กพวกนี้จึงประพฤติดัวดังกล่าว เป็นต้น เด็กเหล่านี้ก็จะเป็ภาระของสังคมที่จะต้องรับผิดชอบต่อไป ดังนั้นเราควรแก้ปัญหาครอบครัวนั้น โดยให้ความช่วยเหลือ อาจจะเป็นการตั้งกองทุนเพื่อหาเงินให้กับครอบครัวนี้ หรือรับบริจาคเงินช่วยเหลือคนยากจน และควรให้ครอบครัวดังกล่าวได้ปรึกษาปัญหากับนักสังคมสงเคราะห์ว่าควรจะทำอย่างไรต่อไป ซึ่งการแก้ปัญหาให้ครอบครัวในทางนี้น่าจะเป็นทางออกที่ดีกว่า การที่จะไปแก้คะแนนให้กับแมรี เพราะจะทำให้ผลดีแก่เราที่จะได้ไม่ต้องมาเสียใจกับสิ่งที่เราได้ทำผิดจรรยาบรรณ และให้ผลดีแก่ครอบครัวของแมรีในสภาพทางการเงินอาจจะไม่ได้เยอะมากมายแต่ก็สามารถพอบรรเทาความทุกข์ให้กับครอบครัวนั้นได้ไม่มากนักน้อย อีกทั้งยังมีที่ปรึกษาเป็นนักสังคมสงเคราะห์เพื่อปรึกษาปัญหาอีกด้วย จะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาอย่างนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสองฝ่ายได้เป็นอย่างดีทีเดียว

จรรยาบรรณวิชาชีพแต่ละอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ บุคคลในอาชีพนั้นๆควรยึดมั่นปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด อย่าละเมิดจรรยาบรรณถ้าไม่จำเป็น ควรคิดหาทางแก้ปัญหาต่างๆให้ดีเสียก่อน เพราะเกือบทุกปัญหาย่อมมีวิธีแก้ปัญหาในทางที่คืออย่างแน่นอน อยู่ที่ว่าเราสามารถแก้ปัญหานั้นได้มากน้อยขนาดไหนเท่านั้นเอง เช่น คังกรณีตัวอย่างของบาร์บารา เป็นต้น

17.

บาร์บารา

จากเรื่องของบาร์baranั้น การที่แม่ของแมรีต้องการให้บาร์บารารายงานกับรัฐบาลว่าแมรีเป็นเด็กเรียนช้า เพื่อที่ครอบครัวของแมรีจะได้เงินสวัสดิการเพิ่มจากรัฐบาล ข้าพเจ้าคิดว่าแม่ของแมรียังไม่ถูกเหมือนกับที่บาร์บาราบอกก็คือ สิ่งที่ทำนั้นมันผิดกฎหมายและทำให้แมรีถูกตราหน้าว่าเป็นเด็กมีปัญหาทางสติปัญญา ซึ่งเป็นทางแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่า โดยนึกถึงปัญหาปัจจุบันไม่นึกถึงอนาคตหรือผลที่ตามมา ซึ่งถ้าบอกว่าแมรีเป็นเด็กเรียนช้าแล้ว อาจทำให้แมรีไม่ได้พัฒนา หรือได้รับการศึกษาที่ดี เหมือนกับคนอื่น ๆ ทั่วไป ทำให้แมรีเป็นเด็กมีปัญหาทางสติปัญญา อาจทำให้แมรีมีปัญหาทางสุขภาพจิต อาจไม่มีกำลังใจในการพัฒนาตัวเองก็เป็นได้ ถ้าคิดในทางกลับกันถ้าแมรีได้รับการพัฒนาและการศึกษาที่ดี เมื่อโตขึ้นแมรีสามารถทำงานและช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้ ซึ่งจะเป็นผลดีมากกว่า เพราะถ้าไม่ได้รับการศึกษาเมื่อโตขึ้นก็จะยิ่งกลายเป็นภาระให้กับครอบครัว ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าจะหาเงินมาช่วยครอบครัวของแมรีนั้นควรจะช่วยกันทำงานและนำเงินมาช่วยแบ่งเบาภาระภายในครอบครัว ถ้ามีวอร์แต่เงินของรัฐบาลอย่างเดียวคงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตหรอก ควรจะขยันทำงานและช่วยกันประหยัดคออมน่าจะดีกว่า

ส่วนบาร์baranั้น เธอมีความรู้สึกขัดแย้งในตัวเองระหว่างความรับผิดชอบของครอบครัวแมรีกับจรรยาบรรณในอาชีพของเธอ ซึ่งเธอได้เลือกที่จะพูดกับแม่ของแมรีว่าสิ่งที่จะทำนั้นมันง่ายก็จริงแต่มันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและยังส่งผลกระทบหลายอย่างด้วย โดยเฉพาะตัวของแมรี ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการตัดสินใจของบาร์บารา เพราะว่าถ้าช่วยแม่ของแมรีอาจมีผลต่อแมรีเป็นอย่างมาก และอาจจะเป็นการส่งเสริมแม่ของแมรีให้ไม่ต้องกระตือรือร้นในการทำงานหาเงิน และข้าพเจ้าคิดว่าถ้าบาร์บารารู้จักเห็นใจครอบครัวแมรี ควรจะหาทางช่วยวิธีอื่นที่คิดว่า เช่น ช่วยหางานให้แม่ของแมรี หรือหาทุนการศึกษาให้กับเด็ก หรืออาจจะให้เงินส่วนตัวเพื่อช่วยครอบครัวของแมรีก็เป็นได้

18.

จากเหตุการณ์ดังกล่าวดิฉันมองว่าถ้าหากบาร์บาราตัดสินใจผิดที่ไม่ช่วยเหลือแม่ของแมรี่เพียง เพราะแมรี่คะแนนสูงกว่าระดับเด็กเรียนซ้ำเพียง 1 คะแนน แต่ถ้าหาก 1 คะแนนนั้นเป็นคะแนนที่อาจจะมี ข้อผิดพลาดตามที่บาร์บารากล่าว ดิฉันคิดว่าการกระทำของบาร์บาราก็คงไม่มีผลกระทบต่อความต้องการ ความช่วยเหลือของแม่แมรี่ แต่มีผลกระทบต่อแมรี่เอง เพราะการทดสอบที่ผิดพลาด คลาดเคลื่อน ก็คงทำให้แมรี่มีพัฒนาการที่ไม่เป็นไปตามพัฒนาการของแมรี่เช่นกัน อีกทั้งแทนที่ครอบครัวของแมรี่จะได้รับเงิน สวัสดิการซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาแมรี่นั้น อาจจะทำให้แมรี่และครอบครัวหมดโอกาสดังกล่าว ซึ่ง ความรู้สึกของบาร์บาราที่ขัดแย้งในตนเองระหว่างความรับผิดชอบที่บาร์บาราต้องมีต่อสภาพเศรษฐกิจของ ครอบครัวของแมรี่ กับจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยา ดิฉันคิดว่าการมีจรรยาบรรณใน อาชีพก็เป็นสิ่งสำคัญ แต่การให้โอกาสให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้จะเพียงเล็กน้อยต่อประโยชน์ส่วนรวม นั้นก็เป็นสิ่งสำคัญและน่ากระทำมากกว่า เพราะชีวิตของคนกับจรรยาบรรณ บางทีก็อาจจะต้องลดหย่อนไป บ้าง เพื่อจะได้ช่วยให้บางสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมอย่างครอบครัวของบาร์บาราให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสามารถที่จะตั้งตัวได้

คำตอบเรื่องกรณีบาร์บารา ของนิสิตกลุ่มควบคุม (A2)

บาร์บารา A2-1

ถ้าดิฉันต้องประสบปัญหาเช่นเดียวกับบาร์บารา ดิฉันก็คงจะกลัวใจและรู้สึกไม่ดีเช่นกันเพราะ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจนั้นเป็นปัญหาที่อยู่ระหว่างความรับผิดชอบต่อหน้าที่ความซื่อสัตย์ต่อตัวเองและคนอื่น ๆ กับอีกด้านหนึ่งเป็นหน้าที่ในแง่จริยธรรม การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งถ้าซังนำหนักดูแล้วก็คงสำคัญพอ ๆ กัน แต่ถ้าจะต้องให้ดิฉันเลือกจริง ๆ ดิฉันก็จะตัดสินใจไม่ช่วยเหลือครอบครัวของ แมรี แอนน์ โดยการลดคะแนนของเธอให้ต่ำลงจนอยู่ในเกณฑ์เด็กที่เรียนช้าตามที่แม่ของเธอขอร้อง เพราะการกระทำคั่งนั้นนอกจากจะผิดกฎหมายบ้านเมืองอย่างแน่นอนแล้วยังเป็นการกระทำที่ดิฉันก็รู้สึกอยู่ลึก ๆ ว่า ไม่ถูกต้อง เป็นการลำเอียงไม่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการนั่นก็คือ เงินสวัสดิการที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ถ้าลองมองดูถึงผลกระทบที่ตามมาแล้วไม่คุ้มกันเท่าไร ยกตัวอย่างเช่น ถ้ามีการฟ้องผันรายแรกแล้ว ก็ย่อมมีรายต่อ ๆ ไปตามมาแน่นอนและจะยิ่งพลอยทำให้เป็นเรื่องใหญ่โต เกิดความบาดหมางใจกัน ได้ถ้าคนต่อไปไม่ได้สิ่งที่ต้องการ ประการที่สองระดับสติปัญญาของแมรี แอนน์ นั้นแม้จะสูงกว่าเกณฑ์มาเพียง 1 คะแนน ซึ่งอาจจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นและส่งผลให้คะแนนของแมรี แอนน์ สูงขึ้นหรือต่ำลงกว่านี้ก็ได้ แต่ผลที่ตามมานั้นส่งผลกระทบต่อตัวของแมรี แอนน์ มากที่สุด เธออาจโดนเพื่อนและคนรอบข้างรังเกียจและเหยียดหยามว่าเป็นเด็กมีปัญหาทางสติปัญญา ซึ่งจะเกิดปมด้อยต่อเธอโดยตรง เป็นสิ่งที่แย่มากต่อการดำรงชีวิตในสังคมของเธอต่อไป และจากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นไม่ใช่ว่าดิฉันจะใจร้ายขนาดไม่แยแสครอบครัวนี้เลยเพียงชี้ให้เห็นผลกระทบเสียก่อน เมื่อดิฉันไม่ช่วยเหลือด้วยวิธีที่ผิดนี้ดิฉันก็จะหาวิธีช่วยที่ถูกต้องและสุจริต ให้กับครอบครัวนี้มากเท่าที่ความสามารถของดิฉันจะเอื้ออำนวย อาทิเช่น อย่างแรกดิฉันก็จะแนะนำครอบครัวเธอว่าควรจะหารายได้เข้าครอบครัว อย่างแม่ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวก็อาจจะแนะนำที่สมัครงานดีดี คนที่พอรู้จักฝากฝังได้บ้าง หรือแนะนำศูนย์ฝึกงานพัฒนาอาชีพพวกนั้นให้ ส่วนลูก ๆ คนอื่นก็อาจช่วยหารายได้พิเศษเข้าบ้านตามวัยและสถานะที่เหมาะสมเพื่อแบ่งเบาภาระแม่ ส่วนยายที่อยู่ดูแลหลานนั้น เนื่องจากมีอายุมากแล้วอาจไม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน แต่ถ้าอยากจะช่วยจุนเจือก็สามารถหางานเบา ๆ ที่ทำอยู่กับบ้านได้ เช่น สีนค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มีพ่อค้ารับไปขายอีกทีหนึ่งซึ่งตรงนี้เราจะช่วยดูแลเป็นธุระให้อีกทีก็ยังได้ นอกจากการหางานให้ทำแล้วสิ่งที่ดิฉันช่วยเหลือได้อีกก็จะทำเช่น ถ้ามีโอกาหรือเรื่องดีดีก็รีบแจ้งให้ทราบอย่างถ้ามีทุนเรียนฟรีก็สามารถเสนอชื่อของ แมรี แอนน์ หรือพี่น้องคนอื่นได้ ให้มีโอกาได้รับมากขึ้น

จากการตัดสินใจดิฉันคิดว่าน่าจะมีผลดีที่สอดคล้องทั้ง 2 ฝ่าย ไม่โอนเอนไปฝ่ายใด อย่างน้อยในฐานะที่เราประกอบอาชีพนี้เราก็ควรยึดและรักษาจรรยาบรรณในอาชีพไว้ แต่ก็ไม่ใช่ตรงเกินไปจนกลายเป็นคนใจไม้ไผ่ระกำ หากทางออกที่ดีที่สุดแม้จะต้องเหนื่อยหน่อยแต่ก็ส่งผลดีต่อ ทุก ๆ ฝ่าย และที่สำคัญตัวเราเองก็สบายใจด้วย

บาร์บารา A2-2

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะให้ แมรี ทดสอบสติปัญญาของเธอ หลาย ๆ รูปแบบและหาค่าเฉลี่ยและนำมาเปรียบเทียบกับค่าซึ่งสามารถบ่งบอกได้ว่าระดับสติปัญญาของเธออยู่ในขั้นใด ถ้าผลออกมาว่ามากกว่าหรือเท่ากับค่าซึ่งได้ทดสอบในครั้งแรกแล้ว ผลออกมาก็เป็นตามนั้น ข้าพเจ้าจะไม่แก้ไขคะแนนใด ๆ เพราะข้าพเจ้าคิดว่าคนเราต้องยอมรับความจริง ในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ มีอยู่ ไม่เช่นนั้นสังคมก็จะอ่อนแอลง มีคนทุจริตเป็นจำนวนมาก เห็นแก่ตัว สังคมหรือชุมชนก็จะหาความสงบมิได้ และข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่า ถึงแม้ แมรี จะเป็นเด็กเรียนอ่อน แต่ถ้ามีความพยายาม มานะอดทน ก็จะสามารถประสบผลสำเร็จไม่ว่าจะการเรียน การงาน หรือคู่ครองได้ ผิดกับบางคน ถึงแม้ว่าตนเองจะมีระดับสติปัญญามากแค่ไหนแต่ขี้เกียจ ประมาท นึกว่าตนเองเก่งแล้วก็จะประสบความล้มเหลวได้

บาร์บารา A2-3

จากกรณีนี้ หากข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าเลือกที่จะรายงานผลการทดสอบตามความเป็นจริง เพราะมีเหตุผลตามที่บาร์บารายกมา หากเปลี่ยนคะแนนแล้วจะมีผลเสียต่อแม่รี ซึ่งจะถูกมองว่าเป็นเด็กเรียนซ้ำ ทั้งที่ความจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น นอกจากนี้ บาร์บาราก็สามารถหาทางช่วยเหลือครอบครัวนี้ได้อีกวิธี โดยไม่จำเป็นต้องทำสิ่งที่ผิดจรรยาบรรณและผิดกฎหมาย เช่น รับอุปการะแม่รี โดยส่งให้เธอได้เรียนดี ๆ แวะเวียนไปช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งเป็นผลดีในระยะยาวต่อแม่รีและครอบครัวมากกว่า เพราะทำให้แม่รีมีพัฒนาการทางด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ อย่างแท้จริง ในอนาคตเธอจะจะสามารถช่วยเหลือครอบครัวได้ โดยไม่ต้องเป็นคนเรียนอ่อนตลอดไป และทำให้แม่ของเธอภูมิใจในตัวเธออีกด้วย

บาร์บารา A2-4

หากข้าพเจ้าเป็นบาร์บาราแล้วพบเจอเหตุการณ์เช่นนี้ ข้าพเจ้าก็จะทดสอบ แมรี แอนนค์อีกครั้ง เนื่องจากผลคะแนนที่ออกมานั้นมีผลต่างแค่คะแนนเดียวอาจเกิดการผิดพลาดได้ การทดสอบอาจใช้แบบทดสอบหรือข้อทดสอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ของเดิม เพราะหากเด็กแมรี แอนน์ เป็นเด็กปกติจริงไม่ว่าจะทำการทดสอบใด ๆ ก็สามารถยืนยันได้ว่าเธอไม่ใช่เด็กเรียนอ่อน

และหากผลออกมาเช่นเดิมก็จะยืนยันผลเช่นนั้น ถึงแม้จะมีความเห็นใจ แต่ในฐานะนักจิตวิทยา ก็ต้องมีจรรยาบรรณของอาชีพ เพื่อเป็นความภาคภูมิใจและไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดอันจะเกิดขึ้นแก่เด็ก เนื่องจากเด็กควรจะ ได้พัฒนาได้เรียนดังเช่นเด็กปกติทั่วไป เพราะหากแจ้งผลว่าเด็กเป็นเด็กเรียนช้าจะไม่สามารถทำให้เด็กสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ เพราะจะมีปมด้อย หรือได้รับการดูแลอย่างเด็กเรียนช้า ซึ่งมันไม่สมควรเลย สำหรับ แมรี แอนน์ สรุปแล้วก็คือ เหตุผลสำคัญที่จะยืนยันผลตรวจคือ เพราะจรรยาบรรณของวิชาชีพ และเพราะเด็ก คือพัฒนาการของเด็กที่ต้องมีต่อไป และเด็กจะต้องสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ในสังคมปกติ ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมตามวัยและพัฒนาการของตน

ส่วนในแง่ของความเห็นใจนั้น ข้าพเจ้า (บาร์บารา) ก็จะหาทางหางานให้ยายของแมรี แอนน์ ที่เป็นงานที่สามารถทำได้ หรือหางานให้แม่ของ แมรี แอนน์ ทำให้มีรายได้สูงกว่าเดิม สรุป คือ หาทางช่วยเหลือโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กที่ไม่ปกติทั้ง ๆ ที่เด็กเค้าปกติดี เนื่องจากนี้ไม่ใช่ทางออกสุดท้าย ย่อมมีแนวทางที่จะช่วยเหลือครอบครัวนี้ได้อีกที่ไม่ใช่วิธีนี้

และจะอธิบายให้แม่ของ แมรี แอนน์ ให้เข้าใจว่า การกระทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หากเธอรักลูกต้องการให้ลูกมีอนาคตที่ดี เธอจะต้องไม่คิดและทำเช่นนี้ควรจะแนะนำช่วยเหลือให้ข้อมูล หรือความช่วยเหลืออื่นใดกับเธอ โดยที่เธอสามารถทำได้ และให้เธอเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการของเด็กที่ควรจะเป็นไปตามที่เด็กเป็น เด็กควรจะได้รับการพัฒนาความสามารถในทุก ๆ ด้านตามศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ โดยผู้เป็นแม่มีหน้าที่สำคัญ การที่ไม่ช่วยมิใช่ว่าไม่เห็นใจ แต่การช่วยเช่นนี้จะเป็นการทำร้ายเด็ก ผลเสียอันใหญ่หลวงจะเกิดขึ้นกับเด็กมิใช่ที่แม่ที่จะไม่มีเงิน เพราะเงินไม่ก็บาทแลกกับชีวิต อนาคตของเด็กคนหนึ่ง ย่อมไม่คุ้มค่าพอนั่นอน คืออธิบายให้แม่เด็กเข้าใจและบอกเธอว่าจะหาทางช่วยเหลือที่ดีที่สุด แต่ไม่ใช่การเปลี่ยนคะแนนของแมรี แอนน์ นั่นอน

บาร์บารา A2-5

ในกรณีที่ดิฉันเป็นบาร์บารา ดิฉันจะเปลี่ยนแบบทดสอบ โดยทำการปรับปรุงแบบทดสอบให้ดีขึ้น พยายามหาข้อบกพร่องของแบบทดสอบให้ได้มากที่สุด และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และนำแบบทดสอบนี้ไปทดสอบเด็ก ๆ ทั้งหมดใหม่อีกครั้ง และนำไปทดสอบกับครอบครัวของแมรี แอนน์ ด้วย และผลสรุปออกมาอย่างไรก็จะให้เป็นไปตามนั้นเลย หากผลออกมาว่าเป็นเด็กที่มีสติปัญญาล่าช้าก็จะนำไปรายงานรัฐเพื่อเพิ่มเงินสวัสดิการให้แก่ครอบครัวนี้ หากผลออกมาว่าเป็นเด็กที่มีสติปัญญาปกติไม่ว่าจะแนบจะขาดอยู่เท่าไรก็ตามก็จะรายงานรัฐไปตามนี้เลย

เหตุที่ไม่ช่วยครอบครัวของแมรี แอนน์ นั้นจริงอยู่ที่ว่าครอบครัวนี้มีฐานะยากจนก็จริงแต่หากช่วยครอบครัวนี้ก็จะเสียต่าง ๆ เกิดขึ้นมาได้ เช่น ผลเสียที่เกิดกับตัว แมรี แอนน์ เองก็คือ สังคมแวดล้อม อาจจะมอง แมรี แอนน์ เป็นบุคคลที่พัฒนาการล่าช้า แมรี แอนน์ อาจได้รับในสิ่งที่ควรได้รับไม่เพียงพอ เช่น การศึกษาที่ดี การดูแลที่ดี การได้งานที่ดี ๆ ทำในอนาคตภายภาคหน้าต่อไป และหากให้ไปก็จะผิดในหน้าที่ของบาร์บาราเองด้วยเพราะเงินของรัฐอาจจะไม่เพียงพอที่จะช่วยผู้ที่ลำบากมากกว่าครอบครัวของ แมรี แอนน์ และหากช่วยครอบครัวของ แมรี แอนน์ ไปหากเกิดกรณีนี้กับครอบครัวอื่น ๆ อีก บาร์บาราก็ต้องยอมให้อีก ซึ่งก็อาจกลายเป็นปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมาเช่นทางรัฐก็ต้องมาตรวจสอบการทำงานของบาร์บารา อีก ซึ่งอาจทำให้บาร์บารา ต้องออกจากงานที่ทำอยู่ก็เป็นได้ และก็ยังเป็นผลเสียต่อบ้านเมืองด้วยเพราะจะต้องเสียเงินสวัสดิการออกไปโดยไม่ได้ช่วยตามวัตถุประสงค์จริง ๆ

สิ่งที่ครอบครัวนี้ต้องการจริง ๆ คือการเลี้ยงดู แมรี แอนน์ ให้ดีที่สุด ให้มีสติปัญญาเท่าเทียมกับเด็ก ๆ ทั่วไป และเพื่อให้ในภายภาคหน้า แมรี แอนน์ จะได้มีงานดี ๆ ทำเพื่อจะได้นำเงินมาช่วยเหลือครอบครัว ให้ครอบครัวได้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งคิดว่าการที่จะยึดเยียด แมรี แอนน์ ให้กลายเป็นเด็ก สติปัญญาล่าช้า

และสิ่งที่บาร์บารา ควรจะทำก็คือ ช่วยเหลือเด็กที่มีสติปัญญาล่าช้า นั้นให้กลายเป็นเด็กที่มีสติปัญญาเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ เพราะว่าเด็กเป็นอนาคตของชาติหากเด็ก ๆ ในประเทศส่วนใหญ่มีสติปัญญาที่ล่าช้า กว่าปกติก็จะทำให้บ้านเมืองเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนาไป

และในความคิดของดิฉันคิดว่ารัฐบาลทำผิดในเรื่องของการให้สวัสดิการกับครอบครัวที่มีเด็ก สติปัญญาล่าช้าเขาควรให้เงินแก่ครอบครัวที่เด็กเรียนดีมากกว่าเพราะจะทำให้แต่ละครอบครัวสนใจในการศึกษาของเด็กมากกว่า และพยายามกวดขันเด็ก ๆ ในครอบครัวเพื่อจะได้มาซึ่งเงิน มากกว่าที่จะพยายามทำให้เด็กสติปัญญาล่าช้าแล้วจึงให้เงิน

บาร์บารา A2-6

หากข้าพเจ้าเป็น บาร์บารา ข้าพเจ้าจะไม่เปลี่ยนคะแนนของ แมรี แอนน์ แต่เมื่อมองดูคะแนนของเธอที่เกินเกณฑ์มาเพียง 1 คะแนน ข้าพเจ้าคิดว่ายังมีโอกาสที่จะช่วยครอบครัวของเธอได้ ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่เปลี่ยนคะแนนของ แมรี แอนน์ ให้ก็จริง ข้าพเจ้ายังคิดว่ามีทางอื่นที่สามารถช่วยเธอได้ โดยที่ตัวของข้าพเจ้าก็ไม่คิดจรรยาบรรณของอาชีพ

ข้าพเจ้าจะนำเรื่องดังกล่าว ไปเสนอให้กับ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวกับการตัดสินใจว่าจะได้เพิ่มเงินสวัสดิการหรือไม่ ซึ่งจะอธิบายเหตุผลที่ว่า แมรี แอนน์ มีคะแนนที่เกินเกณฑ์ก็จริง แต่เกินมาเพียง 1 คะแนน ซึ่งอาจจะนับได้ว่าเธอก็อยู่ในภาวะเรียนซ้ำเช่นกัน ดังเช่นการเรียนในปัจจุบัน หากนักเรียนสอบตกแต่ได้ 49 จากเกณฑ์ 50 อาจารย์อาจจะพิจารณาปรับให้ผ่าน

เหตุที่ข้าพเจ้าทำเช่นนี้ เพราะ ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการดีต่อทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งครอบครัวของ แมรี แอนน์ และตัวของข้าพเจ้าเอง แต่ถ้าหากบุคคล หรือหน่วยงานนั้นพิจารณาไม่เพิ่มเงินสวัสดิการให้ ข้าพเจ้าก็ยังสบายใจ และถือว่าได้ช่วยครอบครัวของ แมรี แอนน์ อย่างเต็มที่ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นและตัวเองเดือดร้อนได้ และทางเลือกไม่ได้มีเพียง 2 ทางเท่านั้น ย่อมมีทางที่จะทำให้ดีทั้ง 2 ฝ่ายนั่นเอง

บาร์บารา A2-7

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา จะแก้ไขปัญหานี้โดยตัดสินใจว่าไม่เปลี่ยนแปลงผลการทดสอบของ แมรี เพราะคิดว่าถ้าเปลี่ยนแปลงผลการทดสอบของ แมรี ตามคำขอร้องของแม่ของ แมรี อาจจะส่งผลเสียต่อ แมรี มากกว่าผลดี ทำให้การพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของ แมรี นั้นได้ไม่เต็มที่ เพราะ แมรีต้องไป เรียนกับเด็กเรียนช้า ซึ่งหลักสูตรที่แมรีเรียนเป็นหลักสูตรของเด็กเรียนช้าที่เน้นด้านพัฒนาการแบบค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ซึ่งต้องใช้เวลามากกว่าหลักสูตรการเรียนทั่ว ๆ ไป และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยอีกทั้ง ถ้าเปลี่ยนแปลงผลการทดสอบของแมรีก็เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ถ้ามีการสอบสวนเอาผิดอาจทำให้บาร์บารามี ความผิดตามกฎหมาย ส่วนเรื่องการช่วยเหลือสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแมรี นั้น สามารถทำได้ โดยการส่งเสริมอาชีพให้แก่แม่ของแมรี โดยการหางานให้แม่ของแมรีทำเพื่อเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาด้าน เศรษฐกิจของแมรีอีกทางหนึ่ง ส่วนเรื่องนี้สิทธิทางเจรจาประนีประนอมกับทางเจ้าหนี้ โดยขอผ่อนผัน ไปก่อน ซึ่งวิธีแก้ไขที่เสนอไปนั้นทำให้บาร์บาราไม่ต้องลำบากใจ ไม่ผิดจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชน และไม่ผิดกฎหมายอีกด้วย

บาร์บารา A2-8

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะรายงานผลการทดสอบสติปัญญาของแม่ที่ต่อรัฐตามความเป็นจริง เนื่องจากการบิดเบือนผลการทดสอบจะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ทั้งต่อบาร์บาราเอง และ แม่ที่ด้วยบาร์บารา จะกลายเป็นคนที่ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และอาชีพของตัวเอง การเปลี่ยนคะแนนสอบให้แม่เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าบาร์บาราจะต้องการช่วยเหลือครอบครัวของแม่ ให้ได้เงินสวัสดิการ เพื่อให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ข้าพเจ้าคิดว่าเงินที่ได้นั้นไม่น่าจะพอให้ทั้งครอบครัวพ้นจากความยากจนได้ เพราะแม่มีลูกที่ต้องเลี้ยงดูถึง 5 คน ขยายก็ไม่มีงานทำ และยังสร้างหนี้สินไว้อีกมาก ถึงแม้ว่าจะได้เงินสวัสดิการจากรัฐเพิ่มอีกก็คงไม่เพียงพอ

ข้าพเจ้าคิดว่าบาร์บาราควรจะช่วยเหลือครอบครัวของแม่ โดยวิธีอื่นที่รัฐมีจะดีกว่าการแจ้งผลคะแนนให้ต่ำลง เพราะจะทำให้แม่ อาจกลายเป็นเด็กมีปัญหาด้านสติปัญญาไปจริง ๆ การถูกพูดถึงบ่อย ๆ และถูกเรียกแทนตัวว่าเป็นเด็กเรียนช้า หรือพัฒนาการช้า จะทำให้แม่คิดว่าตัวเองเป็นอย่างนั้น แล้วซึมซับเข้าไป พัฒนาการด้านอื่น ๆ ก็อาจช้าไปด้วย อนาคตของเธอการทำงานก็ต้องเสียไป เพราะถ้าคะแนนสอบของแม่อยู่ในกลุ่มที่มีปัญหาด้านสติปัญญาเธอก็จะมีประวัติอยู่กับรัฐ ทำให้โอกาสที่จะมีงานที่ดี และ โอกาสต่าง ๆ ทางสังคมลดลง

อีกเหตุผลหนึ่งที่บาร์บาราไม่ควรเปลี่ยนคะแนนของแม่ เพื่อให้ได้เงินสวัสดิการเพิ่มก็เพราะข้าพเจ้าคิดว่า ไม่ได้มีครอบครัวนี้เท่านั้นที่มีปัญหาเรื่องความยากจนและหนี้สิน เด็กอีกมากมายที่มีฐานะยากจน และอาจอยู่ในกรณีเดียวกับแม่ คือกำลังจะเป็นเด็กเรียนช้า ถ้าหากบาร์บาราช่วยครอบครัวนี้ ก็จะต้องช่วยครอบครัวอื่น ๆ ที่อยู่ในกรณีเดียวกันด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านสิทธิของพลเมืองในรัฐ ถ้าบาร์บาราใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสินได้ว่าควรจะช่วยเหลือใคร ไม่ใช่เกณฑ์การสอบเป็นตัวตัดสิน ก็ไม่ควรมีการสอบขึ้น และถ้าครอบครัวอื่นรู้ว่าบาร์บาราบิดเบือนผลการสอบให้แก่แม่ ก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อบาร์บาราเอง และถ้ามีคนอื่นขอให้บาร์บาราช่วยอีก บาร์บาราก็คงจำเป็นต้องช่วย เพื่อไม่ให้ถูกครอบครัวอื่น ๆ คำหั้นเหมือนอย่างแม่แม่ที่คำหั้น แต่ความจริงแล้วบาร์บาราทำอย่างนั้นไม่ได้ เพราะเงินสวัสดิการที่จะนำไปช่วยเหลือนั้น เป็นงบประมาณของรัฐ ไม่ใช่เงินส่วนตัวของบาร์บารา ดังนั้นการจะตัดสินว่าใครควรได้ก็ต้องใช้กฎกติกาของรัฐตัดสิน ไม่ใช่ใช้ความรู้สึกว่าควรช่วยหรือไม่มาตัดสิน

บาร์บารา A2-9

บาร์บาราไม่ควรช่วยเหลือครอบครัวของแม่รี โดยทำตามที่แม่ของแม่รีต้องการ โดยการเปลี่ยนแปลงผลการทดสอบของแม่รี ทำให้แม่รีเป็นเด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญา เพราะนั่นจะส่งผลร้ายแรงต่อแม่รี เนื่องจากเธอจะถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นคนมีปัญหาด้านสติปัญญา คือจะถูกมองว่าไม่เหมือนคนปกติทั่วไปแน่นอนว่าอาจมีบางคนรังเกียจหรือล้อเลียนเธอ ทำให้แม่รีไม่กล้าเข้าสังคม และอาจส่งผลเสียต่อพัฒนาการของเธอได้ และร้ายไปกว่านั้นคือ อาจส่งผลให้เธอมีปัญหาด้านสุขภาพจิตในอนาคต ความต้องการของแม่ของแม่รี ถือว่าเป็นสิ่งที่เห็นแก่ตัว เนื่องจากไม่ได้มองว่าสิ่งที่ลูกของตนจะได้รับในอนาคตเป็นอย่างไร ขอเพียงแค่ทำอย่างไรก็ได้ให้ได้เงินพอใช้ไปวัน ๆ

บาร์บารา อาจช่วยเหลือครอบครัวของแม่รีได้โดยช่วยหาอาชีพเสริมให้ครอบครัวของแม่รี เช่น งานประดิษฐ์ของที่ระลึกเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เด็ก ๆ ในครอบครัว และขายสามารถทำได้ นอกจากนี้อาจช่วยหาครอบครัวอุปการะสำหรับเด็ก ๆ ในครอบครัวเนื่องจากครอบครัวของแม่รีไม่มีศักยภาพในการเลี้ยงดูลูก เพราะมีฐานะยากจน ไม่มีเงินเลี้ยงดูหรือให้การศึกษาที่เพียงพอสำหรับลูก ๆ ได้ บาร์บาราควรคัดเลือกครอบครัวอุปการะที่ดีและไว้วางใจได้ นอกจากนี้ต้องอธิบายให้ครอบครัวของแม่รี และเด็ก ๆ เข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามันจะทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาดีขึ้น ถึงแม้ว่าพวกเขาจะต้องไปอยู่กับครอบครัวอุปการะแต่ก็ยังสามารถติดต่อกับครอบครัวของพวกเขาได้อยู่

บาร์บารา A2-10

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะเลือกไม่ลดคะแนนของแม่รี เพราะการที่ข้าพเจ้าลดคะแนนแม่รี เพื่อให้ครอบครัวของแม่รีได้รับเงินสวัสดิการเพิ่มนั้น เป็นการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณต่ออาชีพนักจิตวิทยา ในศูนย์สุขภาพจิต และเป็น การกระทำที่ผิดกฎหมายด้วย อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่ออนาคตของแม่รีอย่างมาก การลดคะแนนแม่รีลงแม้จะเป็นเพียงแค่ 1 คะแนน แต่มันก็ส่งผลให้แม่รีกลายเป็นเด็กเรียนช้า ในอนาคตถ้าแม่รีหางานทำ คงจะหาได้ยาก เมื่อไม่มีงาน ครอบครัวแม่รีก็ไม่มีรายได้ที่จะมาจุนเจือครอบครัว ถ้าพึ่งเพียงเงินสวัสดิการคงจะไม่เพียงพอแน่ ๆ ฉะนั้นวิธีการลดคะแนนของแม่รีลงนั้นเป็นวิธีที่ไม่ดีเลย มันไม่ใช่วิธีที่แก้ปัญหาในระยะยาว และเสี่ยงต่อการติดคุกด้วย

ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าข้าพเจ้าเป็น บาร์บารา ข้าพเจ้าจะแก้ไขปัญหาคด้วยวิธีการหางานเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัวของแม่รี วิธีนี้นอกจากจะสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวของแม่รีแล้ว ยังเป็นการสร้างเสริมให้ครอบครัวแม่รี รู้จักการทำงาน สามัคคี และส่งเสริมให้แม่รีตั้งใจเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิต วิธีนี้ไม่เกิดผลเสียอะไรเลย มีแต่ได้กับได้ ดังนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าวิธีนี้น่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดแล้ว

บาร์บารา A2-11

คนหนึ่งคนอยู่ในสังคมหนึ่งย่อมมีหลายสถานภาพ เช่น เป็นพ่อแม่ เป็นลูก เป็นครูอาจารย์ เป็นนิตินิตอย่างในกรณีของบาร์บาราในเหตุการณ์นี้ เธออยู่ในสถานภาพที่มีความขัดแย้งกัน ซึ่งยากที่จะเลือกได้ว่าควรจะทำสิ่งใดที่จะไม่ผิดต่อจรรยาบรรณในอาชีพตน และไม่ผิดต่อศีลธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ คิดฉันคิดว่าถ้าฉันเป็นบาร์บารา ฉันจะเลือกทำทั้งสองอย่างให้ดีที่สุด โดยทำคนละครั้งทางซึ่งไม่ผิดต่อจรรยาบรรณและศีลธรรม กล่าวคือ ในฐานะที่เป็นนักจิตวิทยา ฉันไม่สามารถจะส่งคะแนนผิด ๆ ไปให้ทางรัฐได้ ดังนั้นฉันก็จะส่งคะแนนที่ถูกต้องไป แม้ว่าอาจจะทำให้ครอบครัวของแมรี แอนน์ เคือคร้อนอยู่บ้าง แต่ฉันจะหาทางช่วยครอบครัวนี้ทางด้านอื่น อาทิ ลองคุยประนีประนอมกับทางรัฐถึงเรื่องการเพิ่มเงินสวัสดิการให้กับครอบครัวนี้ โดยบอกถึงสาเหตุของความยากจนและความจำเป็นอื่น ๆ นอกจากนี้ เรายังสามารถลองหามูลนิธิต่าง ๆ ที่พอจะช่วยเหลือได้ เช่น มูลนิธิเกี่ยวกับเด็กที่เรียนช้า เพื่อนำแมรี แอนน์เข้ามูลนิธิ หรือนำไปรักษาตัว เพื่อให้เป็นเด็กปกติเหมือนเด็กคนอื่น

นอกจากนี้ ฉันยังคิดว่า ทางด้านแม่ของแมรี แอนน์ ก็ต้องพยายามดิ้นรนช่วยเหลือตนเองด้วย ถ้าหากได้แต่นั่งรอเงินจากผู้อื่น ก็คงยากที่จะร่ำรวยขึ้นมาได้ หล่อนควรออกหางานทำ ทำทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ ใช้เงินอย่างประหยัดมีการบริหารเงินในครอบครัวอย่างถูกวิธี เมื่อได้มาก็ควรแบ่งส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินเก็บ เผื่อไว้ใช้ในวันข้างหน้าหากมีความจำเป็น นี่ก็เป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ น้อย ๆ ส่วนหนึ่งที่เราพอจะทำได้ ที่ฉันคิดว่าจะไม่ผิดทั้งต่อหน้าที่การงานอาชีพของตน และจิตสำนึกภายในของตัวเองอีกด้วย

บาร์บารา A2-12

เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนหลายฝ่าย รวมทั้งความรู้สึกภายในใจของเราด้วย เมื่อคิดว่าการทดสอบสติปัญญาของแมรีอาจจะมีข้อผิดพลาดบางอย่าง ก็ควรจะทำทดสอบอีกครั้ง หรือสองครั้ง ถ้าผลออกมาว่า แมรี มีระดับสติปัญญาที่ช้าจริงก็จะมีปัญหาอะไร

แต่ถ้าผลออกมาว่ายังไม่ถึงระดับนั้น เราก็ควรที่จะกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง ถึงคะแนนจะมากกว่า 1 คะแนน เราก็ไม่ควรเปลี่ยนแปลง เพราะมาตรฐานมันเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว ถ้าเราทำการเปลี่ยนแปลงตามที่แม่ของแมรีขอ ก็จะถือเป็นการทำผิดจรรยาบรรณในอาชีพ และยังรวมถึงการทำผิดกฎหมายอีกด้วย เมื่อถูกจับได้ผลที่ได้รับก็จะมีผลเสียมากกว่าที่คิด ดังนั้น เราก็ควรจะอธิบายโน้มน้าวจิตใจแม่ของแมรีให้ยอมรับความจริง พูดถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับเมื่อถูกรัฐบาลจับได้ อย่างเช่น แมรีถูกจับเข้าคุก รัฐบาลอาจจะตัดเงินค่าสวัสดิการในส่วนของแมรี ถ้าร้ายกว่านั้น ก็คือ ตัดเงินค่าสวัสดิการทั้งหมดของครอบครัวนี้ บอกถึงโทษระยะยาวมากกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับเพียงชั่วคราว และเงินที่ได้อาจจะได้เพิ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่พอต่อค่าใช้จ่ายของครอบครัวอยู่ดี รวมทั้งให้คิดถึงสภาพจิตใจของแมรีที่จะถูกต่อว่ากล่าวหา ถูกล้อเลียนเรื่องสติปัญญา ก็จะทำให้แมรีมีสภาพจิตใจที่แย่ลงกว่าเดิม ทำให้ไม่สามารถพัฒนาสติปัญญาทันเพื่อน ๆ ได้

ดังนั้น เมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ก็ขอให้ตั้งสติคิดให้รอบคอบถี่ถ้วนมองผลกระทบในแบบต่าง ๆ ให้เกิดได้น้อยที่สุด และเกิดประโยชน์สูงสุดในเรื่องนี้จึงควรที่จะรายงานผลตามความเป็นจริง

บาร์บารา A2-13

บาร์บารา นักจิตวิทยาสมควรถือจะช่วยแมรี แอนน์ เพราะเพียงแค่ 1 คะแนน ก็ถือว่าใกล้เคียงกับระดับเกณฑ์สติปัญญาต่ำกว่าปกติ เพียงเพื่อที่จะช่วยให้ครอบครัวของ แมรี แอนน์ ให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ถึงจรรยาบรรณจะสำคัญเพียงใด แต่เราต้องมีจิตใจที่เมตตา ช่วยเหลือเพื่อนร่วมโลกด้วยเช่นกันจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้บาร์บาราควรช่วยแมรี แอนน์

บาร์บารา A2-14

ในกรณีนี้หากตัวดิฉันเองเป็นบาร์บารา ดิฉันจะแก้ไขปัญหานี้โดยอิงในส่วนของความเป็นจริง และหากดูจากเนื้อเรื่องแล้ว ถึงแม้ว่าการทดสอบสติปัญญาของ แมรี แอนน์ จะมีคะแนนของแมรี สูงกว่าเด็กเรียนซ้ำอยู่ 1 คะแนน แต่ในเนื้อเรื่องได้บอกว่าการทดสอบอาจมีข้อผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งก็หมายความว่า การทดสอบนี้ยังไม่มีความถูกต้อง 100% แต่หากว่าผลการทดสอบออกมาเป็นเช่นนั้นจริง ๆ ซึ่งถือว่าใกล้เคียงระดับของเด็กเรียนซ้ำอยู่ไม่ใช่น้อย เราทุกคนก็ต้องยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ในฐานะของนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชน ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องมีจรรยาบรรณในอาชีพสูง แน่แน่นอนว่าต้องดำเนินการต่าง ๆ ไปตามหลักแห่งความเป็นจริง นั่นคือรายงานรัฐถึงผลการทดสอบที่แท้จริง แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวของแมรีซึ่งมีฐานะยากจนมาก ดิฉันก็มีสิทธิ์ในการเสนอการช่วยเหลือเพิ่มเติมให้แก่ครอบครัวของแมรี เพิ่มขึ้นจากเดิม เท่าที่จะทำได้ เพราะถึงแม้ว่าผลการทดสอบที่ออกมาจะบ่งบอกว่าเธอ ไม่ได้เป็นเด็กที่เรียนอ่อน แต่มันก็ใช่ว่าจะดีมากเพราะเกินมาแค่ 1 คะแนน และด้วยหน้าที่ของนักจิตวิทยา ซึ่งเป็นหน้าที่สำหรับการรักษาโรคที่ป่วยทางจิตใจ และต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งการเยียวยาจิตใจของผู้ป่วย จึงไม่ควรเป็นอย่างยิ่งที่จะ โกหกเพื่อให้ได้มาเพื่อเงินบางส่วนในการได้มาซึ่งความสบายทางกาย แต่ต้องแลกกับการที่เด็กสาวคนหนึ่งจะถูกตราหน้าว่ามีปัญหาด้านสติปัญญาซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อพัฒนาการของเธอ หรือจะพูดในอีกแนวหนึ่งว่านอกจากจะไม่ทำให้อะไรดีขึ้นสักเท่าไร การกระทำนี้อาจแลกมาซึ่งอนาคตอันล้มเหลวของเด็กสาวคนหนึ่งก็เป็นได้ และนั่นก็เป็นพฤติกรรมที่ผิดต่อจรรยาบรรณของนักจิตวิทยาเป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีแก่ทั้งฝ่ายแม่ของ แมรี และตัวแมรีเอง ดิฉันจะคุยกับตัวของแม่ของแมรี แอนน์ก่อน โดยจะเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหายากจนโดยใช้วิธีอื่น จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือเสนอต่อรัฐในการเพิ่มเงินสวัสดิการให้กับครอบครัวของแมรี หรือแม้แต่การแนะนำให้ครอบครัวที่ประกอบไปด้วยสมาชิกภายในครอบครัวเป็นจำนวนมากหารายได้เสริมจากการทำงานต่าง ๆ เท่าที่พอจะทำได้ เพื่อที่จะได้ผ่อนผันหนี้สินที่มีอยู่ลงไปได้บ้าง ในส่วนของตัวแมรีเองก็ควรมีการฝึกทักษะให้บ่อยขึ้นเพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นในอนาคต จากที่กล่าวมาโดยรวมแสดงให้เห็นว่าเส้นทางแก้ไขปัญหานั้นไม่มีทางตันเสมอไป เพียงแค่เราหยุดและใช้สติปัญญาพิจารณาว่าสักวันปัญหาทุกอย่างก็จะสามารถคลี่คลายไปได้เอง

บาร์บารา A2-15

ถ้าดิฉันเป็นบาร์บารา ดิฉันจะแก้ปัญหาคือทำตามหน้าที่เพราะในฐานะนักจิตวิทยาต้องมีจรรยาบรรณในอาชีพของตน เพราะถ้าหากเราเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้เบี่ยงเบนไปจากความจริง อาจจะทำให้คิดว่าเป็นเพียงแค่คนเดียวก็อาจทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมในอนาคตก็ได้ ดังนั้นควรที่จะหาวิธีทางออกอื่นเพื่อมาช่วยครอบครัวนี้ อาจจะเป็นการเข้าไปพูดคุยกับรัฐเพื่อให้ช่วยสงเคราะห์ครอบครัวนี้ให้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เพราะมันก็ดีต่อทั้งครอบครัวนี้และสังคมไทยในปัจจุบัน เป็นการแก้ไขปัญหาคความยากจนของคนในสังคมด้วย หรืออาจหามูลนิธิต่าง ๆ เพื่อเข้ามาช่วยเหลือ แม้แต่การโฆษณาเพื่อให้คนที่มีความเมตตาและมีกำลังทรัพย์พอที่จะมาช่วยเหลือได้เข้ามาช่วยปัญหานี้ และถ้าหากเราเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้บาร์บารา หากมีคนที่มีรู้เข้าก็อยากจะทำแบบนี้บ้าง ทำให้เกิดปัญหาที่ยุ่งยากตามมา และในทางด้านตัวแม่รี ถ้าเด็กโคซันไปก็อาจโดนเพื่อน ๆ หรือคนรอบข้างดูถูกหรือล้อเลียนทุกอย่างที่ในความเป็นจริงสมองและสติปัญญาของแม่รีไม่ได้มีปัญหาอะไร จะทำให้แม่รีอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นสิ่งที่บาร์บาราควรทำที่สุดก็คือทำตามหน้าที่ถึงแม้ว่าจะขัดใจหรือทำให้ใครไม่พอใจก็ตาม แต่เพื่อความถูกต้องและหลีกเลี่ยงการเกิดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และจะหาวิธีการอื่นเพื่อที่จะช่วยเหลือคนที่มีความยากจนและได้รับความเดือดร้อน โดยอาจหามูลนิธิดูแลเด็กด้วยโอกาสหรือให้ทุนการศึกษาต่าง ๆ ช่วยในทุก ๆ ทางที่จะช่วยได้ถูกต้องต่อหน้าที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมและกฎหมาย ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และสังคมเราไม่แย่ลงไปกว่านี้ แต่ถ้าเราไม่เข้มแข็งพอ อ่อนไหวต่อความน่าเห็นใจของคนเพียงบางคน นั่นอาจจะทำให้คนหมุมมากเดือดร้อน นี่ก็คือความคิดเห็นของดิฉันถ้าดิฉันเป็นบาร์บารา

บาร์บารา A2-16

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงจรรยาบรรณในฐานะนักจิตวิทยาของศูนย์สุขภาพจิตชุมชน โดยข้าพเจ้าจะเขียนรายงานตามความเป็นจริงไม่ใช่เพราะข้าพเจ้าไม่สงสารครอบครัวของแมรี แอนน์ แต่เป็นเพราะข้าพเจ้าต้องทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถ้าข้าพเจ้าแก้คะแนนให้ แมรี แอนน์ ได้คะแนนน้อยลง 1 คะแนน จะกลายเป็นว่า แมรี แอนน์ เป็นเด็กเรียนซ้ำในสายตาของคนอื่น ทั้งๆ ที่รู้ว่าแมรี แอนน์ เป็นเด็กปกติ แต่เราจะต้องประพฤติดูปฏิบัติต่อ แมรี แอนน์ ว่าเธอเป็นเด็กเรียนซ้ำ แล้วความรู้สึกของ แมรี แอนน์ มีใครสนใจบ้าง แม้แต่แม่ของเธอเองยังใช้เธอเป็นเครื่องมือในการหาเงิน แล้วคนอื่นจะปฏิบัติต่อเธอเหมือนเธอเป็นอะไร และที่ไม่แก้คะแนน เพราะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ถ้าแก้คะแนนแมรี แอนน์ ได้ ก็ยอมที่จะแก้คะแนนให้คนอื่นได้เหมือนกัน ดังนั้นเราจะมีแบบทดสอบทางสติปัญญาไว้ทำไมกัน ไม่ใช่เอาไว้ทดสอบสติปัญญาที่แท้จริงหรือ ต้องโกหกแม้กระทั่งสติปัญญาของตนเองเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการทำไมไม่ใช่สติปัญญาของตนเองหาวิธีแก้ไขปัญหาที่คิดว่าเป็น ทำไม่ต้องรอให้แต่ผู้อื่นมาช่วยเหลือเรา ทำไมเราถึงไม่ช่วยเหลือตัวเองก่อน เช่น หางานอื่นทำ ถึงแม้จะต้องเหนื่อยกายแต่เราก็สบายใจที่ได้ใช้เงินที่ตนเองหามาได้

บาร์บารา A2-17

ถ้าข้าพเจ้าเป็นบาร์บารา ข้าพเจ้าจะแก้ปัญหาโดยเลือกเอาจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ นักจิตวิทยาเป็นหลัก คือ จะต้องซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การทำงาน ซื่อตรง และมีความรับผิดชอบในการกระทำ เพราะหน้าที่ของนักจิตวิทยาจะต้องรายงานผลทดสอบที่แท้จริงให้กับหน่วยงานของตน เพื่อเป็นมาตรฐาน และบรรทัดฐานในการทดสอบและประเมินผล ซึ่งอาจจะรู้สึกขัดแย้งต่อความรู้สึกของตนเอง แต่มันก็เป็น การแก้ปัญหาที่ต้องทำตามกฎหมาย เพราะถ้าเราเห็นใจครอบครัวของแม่รี แต่ต้องละเมิดกฎหมาย ก็เท่ากับว่า เราเอาเปรียบโอกาสของผู้อื่นด้วย ซึ่งเราจะต้องพยายามอธิบายเหตุผลและทำความเข้าใจกับแม่ของแม่รีให้ดีที่สุด และถึงแม้จะเกิดความไม่พอใจ และผิดหวังกับแม่ของแม่รี แต่เราก็ได้เลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว หรือเราอาจจะนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับครอบครัวของแม่รี โดยหาแนวทางการ ทำมาหากินให้กับครอบครัวดังกล่าว เพื่อพียงฐานะให้มีชีวิตอยู่รอดต่อไปได้ในสังคม เช่น ช่วยหางานหรือ รายได้เสริมให้กับแม่ของแม่รี เป็นต้น หรือในอีกทางหนึ่งสามารถทำได้โดย เสนอให้ปรับเปลี่ยนมาตรฐาน ในการวัดระดับหรือขอให้มีการยืดหยุ่นในการตัดสินและประเมินระดับของสติปัญญาในการวัดคะแนนจาก การสอบ ซึ่งในฐานะที่เราเป็นนักจิตวิทยาในชุมชน เราสามารถอธิบายให้ทางรัฐเข้าใจว่าเรามีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน และรู้ว่าคนในชุมชนเป็นอย่างไร และขอเป็นผู้ตัดสินว่าใครควรจะได้เพิ่มเงินสวัสดิการ หรืออาจจะมีการเสนอให้รัฐหาเงินช่วยเหลือผู้ที่มีฐานะยากจนโดยตั้งเป็นกองทุน หรือมูลนิธิ และถึงแม้ความคิด ดังกล่าวที่ได้เสนอไปจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ถ้าสำเร็จก็จะเป็นผลดี ทำให้ครอบครัวของแม่รีสามารถ พียงฐานะได้ดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาด้านสติปัญญาของแม่รี และไม่ผิดหวังกับแม่ของแม่รีด้วย แต่ถ้าไม่สำเร็จก็ถือว่าเราได้พยายามอย่างสุดความสามารถแล้วที่จะช่วยครอบครัวของแม่รี ซึ่งจะช่วยให้เราลดความขัดแย้งใน ตนเองได้ ว่าเราได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว

บาร์บารา A2-18

ถ้าเป็นบาร์บารา ผมเลือกที่จะไม่เปลี่ยนคะแนนของแม่รี่ เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและอาจจะผิดกฎหมาย อันที่จริงแม่ของแม่รี่ควรจะหางานทำ ซึ่งอาจจะมาจากความช่วยเหลือของบาร์บาราได้ แล้วลูก ๆ นั้นเป็นผู้ดูแล ยกส่วนหนึ่งก็หางานเพื่อช่วยกันชำระหนี้สินได้ ซึ่งเป็นหนทางที่ดีกว่าจะมาพึ่งเงินสวัสดิการที่อาจจะเล็กน้อย และบาร์บาราควรเคารพจรรยาบรรณในอาชีพเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้บาร์บาราทำอาชีพนักจิตวิทยาที่ดีได้

บาร์บารา A2-19

ผมคิดว่าควรที่จะเลือกจรรยาบรรณในอาชีพของเธอในฐานะนักจิตวิทยา ซึ่งผมคิดว่าจรรยาบรรณในอาชีพทุกอาชีพนั้นเป็นสิ่งสำคัญต่ออาชีพมาก เช่น ถ้าคนหนึ่งมีอาชีพเป็นหมอ แล้วผิดต่อจรรยาบรรณของหมอนั้นอาจจะมีผลกระทบถึงแก่ชีวิตได้ หรือมีอาชีพวิศวกร ผิดต่อจรรยาบรรณ อาจจะทำให้ตึกถล่มมีผู้คนมากมายตาย หรือติดอยู่ในซากตึกสร้างความเสียหายให้แก่สังคมอย่างมากมาย เป็นต้น

อย่างที่ยกตัวอย่างไปนั้น คงจะทำให้เห็นถึงความสำคัญของจรรยาบรรณของอาชีพแต่ละอาชีพ ดังนั้นถ้าผมเป็นบาร์บารา ผมจึงเลือกที่จะรักษาจรรยาบรรณในอาชีพนักจิตวิทยา เพื่อที่จะพัฒนาสังคมต่อไป

บาร์บารา A2-20

ในกรณีของบาร์บาราซึ่งเป็นนักจิตวิทยา หากข้าพเจ้าอยู่ในฐานะเดียวกันกับบาร์บาราแล้วข้าพเจ้าก็คงจะกระทำสิ่งเดียวกันกับที่เธอนั้นทำ เพราะข้าพเจ้าคิดว่า เราควรจะรักษาจรรยาบรรณในหน้าที่ของตนเองให้มากที่สุด และเพื่อตัวของแมรีเองแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าตัวของบาร์บาราทำถูกแล้ว

กรณีนี้เราจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งที่สำคัญที่สุดนั่นก็คือตัวของแมรี หากเราเปลี่ยนผลทดสอบ แมรีกลายเป็นเด็กมีปัญหาด้านสติปัญญา แมรีต้องมีปัญหากับการดำเนินชีวิตของเธอในอนาคต การแก้ปัญหาไม่ใช่แค่เพียงเฉพาะหน้าเท่านั้น หากแต่เราต้องมองถึงปัญหาระยะยาวที่อาจจะเกิดขึ้นในเวลาต่อมา ถ้าแมรีโตขึ้นเธออาจจะหมดกำลังใจที่จะใช้ชีวิตแบบคนปกติทั่วไป อาจโดนตราหน้าจากสังคมว่าเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางสติปัญญา

สำหรับตัวของบาร์บาราเองแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าเธอคงทำใจลำบากมากที่สุด ในฐานะที่เป็นคนกลางของรัฐบาลกับประชาชนซึ่งรู้ความจริงที่ว่าฐานะครอบครัวของแมรีแย่ แต่เธอก็ทำอะไรไม่ได้นอกจากการเปลี่ยนคะแนนของแมรี ซึ่งขัดกับจรรยาบรรณของอาชีพเธอ ถ้าเป็นตัวข้าพเจ้าแม้จะรู้ว่าครอบครัวของเธอยากจนเพียงใด ก็คงทำเช่นเดียวกันกับบาร์บารา นี่ก็เป็นความจริงข้อหนึ่งคือเราต้องทำใจยอมรับให้ได้ หากเราเปลี่ยนคะแนนให้ครอบครัวนี้ ครอบครัวอื่นก็ต้องเอาอย่าง เป็นวัฏจักรที่ไม่สิ้นสุด และถ้ามีปัญหา เช่น รัฐบาลจับได้ว่าบาร์บาราเป็นคนไปเปลี่ยนคะแนน คนที่จะลำบากมากที่สุดก็คือตัวเธอเอง การตัดสินใจที่เกิดขึ้นควรจะเกิดจากความรู้สึกที่เป็นกลาง ชัดตรงต่อหน้าที่โดยที่ไม่นำความรู้สึกส่วนตัวมาตัดสินปัญหา

หากแต่จะปล่อยให้ครอบครัวนี้เผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจที่รุนแรงก็ดูจะเป็นการเล็งน้ำใจทั้งในฐานะของแพทย์และมนุษย์เหมือน ๆ กัน บาร์บาราควรจะทำการติดต่อกับรัฐถึงแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อคว่ารัฐบาลมีทางที่จะช่วยเหลืออย่างไร อาจติดต่อกรมแรงงานให้จัดหางานที่เหมาะสมให้กับแม่ของแมรี อาจจะได้ติดต่อรัฐบาลเพื่อให้จัดสวัสดิการเป็นกรณีพิเศษแก่ครอบครัวของแมรี ถ้าหากรัฐบาลไม่ช่วย บาร์บาราก็ควรแนะนำแนวทางให้กับครอบครัวของแมรีในทางอื่น ๆ เท่าที่จะเป็นไปได้ โดยไม่ทิ้งให้ครอบครัวของแมรีเผชิญความลำบากโดยปราศจากคำแนะนำที่ถูกต้อง

ในความเป็นจริงแล้ว นับว่าเป็นเรื่องที่ทำให้ใจลำบากหากต้องเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้น เพราะถ้าช่วยครอบครัวของแมรีโดยการเปลี่ยนคะแนนย่อมเท่ากับว่าเราเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ ขาดจรรยาบรรณของความ เป็นแพทย์ แต่ถ้าเราไม่ช่วยเหลือ ยึดตามคะแนนสอบที่แมรี ทำได้ ก็เท่ากับว่าเรากำลังปล่อยให้ครอบครัวนี้เผชิญกับความยากลำบากอย่างไร้มนุษยธรรม คนเราหากช่วยเหลือกันได้ก็ต้องช่วยเหลือกัน ต้องมีน้ำใจ จรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญที่สังคมได้กำหนดเอาไว้ หากแต่ถ้าเรายึดติดกับมันโดยไม่สนใจสิ่งรอบข้างที่เกิดขึ้นก็ย่อมไม่ต่างอะไรกับสัตว์ที่กระทำตามสัญชาตญาณ การช่วยเหลือคน ช่วยในขอบเขต ช่วยในความพอดีและเต็มทีกับความสามารถของเรา เท่านี้ก็จะทำให้การแก้ปัญหาออกมาดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

โจทย์ปัญหาจริยธรรมที่ใช้ทดสอบทั้งสองกลุ่มหลังเวลาผ่านไป 5 เดือน

ถ้า นิสิตเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และพบว่าลูกสาวของนิสิต ทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย 1 วิชา จากการสอบทั้งหมด 5 วิชา เมื่อเขาเรียนไปแล้วประมาณ 9 เดือน นิสิตเชื่อมั่นว่ามีนิสิตคนเดียวเท่านั้นที่รู้ว่าเขาทุจริต แต่ความเชื่อมั่นนั้นก็เชื่อว่ามั่นใจได้ 100% เต็ม นิสิตสามารถที่จะรับมือกับปัญหานี้ได้หลายวิธี เช่น ปล่อยเลขตามเลย เพราะตัวนิสิตเองก็เพิ่งมารู้ที่หลัง หรือทำตามหน้าที่คือแจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดี แต่ถ้าทำอย่างนั้นจะทำให้ลูกของนิสิตถูกตัดสิทธิ์การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นเวลา 3 ปีและมีประวัติที่ไม่ดีติดตัวไป หรือนิสิตอาจคุยกับลูกโดยตรงและบังคับให้เขาลาออก หรือ คุยกับเขาแล้วถ้าเขาสำนึกผิด นิสิตอาจปล่อยให้เขาเรียนต่อไปเพราะไม่น่าจะมีใครล่วงรู้ หรือ อาจจะมีอีกหลายวิธีที่จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ทางอาจารย์อยากทราบว่านิสิตจะเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร และมีเหตุผลหรือหลักคิดในการเลือกวิธีการดังกล่าวอย่างไร

คำตอบของนิสิตกลุ่มทดลอง

1.

ในการวัดความรู้เพื่อเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย เป็นการวัดถึงความสามารถเพียงแค่บางส่วนของบุคคลที่จะเรียนต่อ ในขณะที่เดียวกันคนที่สอบเข้าเพื่อเรียนต่อได้ก็จะใช้ว่าเรียนได้จนครบทุกคน ส่วนคนที่สอบไม่ได้ก็ไม่ได้มีความหมายว่าบุคคลนั้นไม่มีความสามารถที่จะเรียนจนจบได้ แต่ความรู้ของบุคคลนั้นอาจจะไม่ตรงกับการทดสอบเท่านั้นเอง

ปัจจุบันการทุจริตเกิดขึ้นมากมายอาจเป็นเพื่อความอยู่รอด ความโลภมาก แล้วแต่สาเหตุของบุคคลที่กระทำ ตัวอย่างเช่น การโกงเงินเครื่องตรวจจับระเบิด CTX การโกงเงินแผ่นดิน ในการทุจริตเหล่านี้เมื่อนำมาเทียบกับการทุจริตการสอบเพื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยที่ดี แล้วจบมาอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไปแล้วนั้นผลลัพธ์มันต่างกันเยอะมาก ในตัวอย่างปัญหาใดก็ตามที่กล่าวมาตามโจทย์ ข้าพเจ้าซึ่งเป็นถึงผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ การเกิดปัญหาขึ้นนิดหน่อย ข้าพเจ้าจะทำการพูดคุยกับลูกสาวในเรื่องการทุจริตการสอบ ให้เขาสำนึกคิดและไม่ทำความผิดอีก แล้วให้สัญญาว่าจะต้องตั้งใจเรียนให้จบด้วยความสามารถที่แท้จริง ถ้าเรียนไม่ไหวต้องลาออก แล้วใช้ความสามารถที่แท้จริงเพื่อเข้าทดสอบใหม่ในปีการศึกษาหน้า

การทุจริตเป็นปัญหาอยู่มาก ในสังคมปัจจุบันล้วนเกิดปัญหาทั้งสิ้น หากทุกคนช่วยกันแก้ไข ปัญหา ทำตัวซื่อสัตย์สุจริต โดยเริ่มจากตัวเองและครอบครัวก่อน ปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นต่างๆ ก็จะลดและเบาบางลง สังคมไทยในภายภาคหน้าจะอยู่กันอย่างสงบสุข

2.

ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารของหน่วยปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และพบว่าลูกสาวของข้าพเจ้าทุจริตในการสอบเข้ามหาลัย ข้าพเจ้าจะคุยกับลูก ถามเหตุผลว่าเหตุใดถึงต้องทำอย่างนั้น ไม่มั่นใจในตัวเองหรือไม่ และถ้าคนอื่นรู้เข้าจะทำอย่างไร ให้เค้าได้คิดและสำนึกว่าสิ่งที่ตัวเองทำดีหรือไม่ดี ให้สำนึกผิด ถ้าลูกสำนึกผิดก็ปรึกษากับลูกว่าลูกจะเอาอย่างไร จะเรียนอยู่ต่อไปอย่างนี้หรือลาออก แต่ข้าพเจ้าจะแนะนำให้ลูกของข้าพเจ้าลาออกไปแล้วสอบเข้าใหม่ เพื่อความถูกต้องและเพื่อความสบายใจของเรา ถ้ายังเรียนอยู่ก็ไม่แน่ว่าจะมีคนรู้เรื่องของลูก ต้องอยู่อย่างระแวง รู้สึกการเรียนครั้งนี้มันไม่สมศักดิ์ศรี เข้ามหาลัยได้อย่างไรไม่เต็มภาคภูมิใจ และถ้ามีคนไปแจ้งความก็จะเสียโอกาสไปอีก 3 ปี และเสียประวัติอีก อย่างน้อยการไปสอบเข้ามหาลัยใหม่อีกรอบก็เสียเวลาไปแค่ 1 ปี และรู้สึกถึงความภาคภูมิใจที่เราใช้ความสามารถของตนเองในการสอบเข้า จะพูดให้ลูกมั่นใจในความสามารถของตนเอง ถ้าไม่พร้อมก็สามารถไปกวาดวิชาหาความรู้เพิ่มเติมได้ เพื่อความมั่นใจในการสอบ แต่ถ้าลูกตัดสินใจที่จะไม่ลาออก ข้าพเจ้าก็จะไม่บังคับ เพราะนี่คือชีวิตของเค้า เค้าควรที่จะเลือกและตัดสินใจเอง ลูกก็สำนึกผิดแล้ว และโทษที่จะเลือกทางเดินของตนเองได้ เราได้แต่เป็นผู้แนะนำให้เค้า และชี้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ถ้ามีใครไปแจ้งความทำให้ลูกถูกตัดสิทธิ์ในการสอบและมีประวัติไม่ดี นั่นก็เป็นสิ่งที่เค้าเลือกเอง และถ้าใครบอกว่าเราเป็นถึงผู้บริหารหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กลับปล่อยให้ลูกตนทุจริต ข้าพเจ้าจะบอกว่าข้าพเจ้าเสียใจและหาทางแก้ไข และได้ให้คำแนะนำแล้วก็ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของลูก เพราะลูกโตแล้ว แล้วพร้อมจะปกป้องลูกเสมอด้วยความเป็นพ่อแม่ที่มีความรักลูกคนอื่นเช่นกัน

3.

จากปัญหาใดเลมมาที่ได้ยกมานั้นดูจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจจากพอสมควรถ้าให้เลือกระหว่างหน้าที่การทำงานและครอบครัว เนื่องจากคนเราทุกคนก็ต้องการที่จะทำหน้าที่ในทุกหน้าที่ของคนให้ดีที่สุด แต่สำหรับการตัดสินใจในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเลือกที่จะเรียกลูกของข้าพเจ้ามาคุยกันก่อนว่าเราควรจะทำอย่างไร หรือจะแก้ไขอย่างไรเมื่อได้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้องแบบนี้ขึ้น และถ้าจะมีการทำโทษก็จะต้องเกิดจากความยินยอมของลูกเอง

เหตุผลที่ข้าพเจ้าทำแบบนี้ก็เพราะข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมันก็ไม่ได้เลวร้ายจนไม่สามารถยอมรับหรือแก้ไขได้ จริงอยู่ที่เรื่องการทุจริตเพียงเล็กน้อยอาจทำให้เกิดหรือเป็นบ่อเกิดให้เกิดเรื่องใหญ่ๆตามมาได้ แต่ถ้าเรารู้จักนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาใช้เป็นบทเรียนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดพลาดอีกก็จะเป็นผลดีทั้งกับตัวเด็กเองและสังคมส่วนรวม เด็กอย่างไรก็คือเด็กคงมีบ้างที่จะเผลอทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมควร ผู้ใหญ่ควรที่จะให้คำแนะนำหรือตักเตือนและให้โอกาสเพื่อที่เค้าจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

ครอบครัวเป็นรากฐานของสังคม สังคมของเราก็จะมีคนดีหรือคนไม่ดีมากกว่ากันก็ขึ้นอยู่กับว่าเด็กที่เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่นั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูหรือดูแลจากครอบครัวได้ถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด และสิ่งที่สำคัญอีกอย่างสำหรับในเรื่องนี้ก็คือ “โอกาส”

4.

จากปัญหาดังกล่าวข้าพเจ้าเลือกที่จะใช้วิธีการคุยกับลูกสาวเพื่อให้เขาสำนึกผิด และปล่อยให้เขาได้เรียนต่อไป เหตุผลก็คือ การที่ลูกสาวของข้าพเจ้าสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้จาก 4 ใน 5 วิชาแม้ว่ามีการทุจริตไป 1 วิชา นั้นแสดงให้เห็นว่า เขายังคงมีความสามารถในการทำข้อสอบ เพราะเกณฑ์การตัดสินไม่ได้นำคะแนนมาจากวิชาเดียว แต่ต้องคิดจากทั้งหมด 5 วิชา การที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ไม่ได้แปลว่าเขาไร้ความสามารถเลย ครั้งหนึ่งก็มาจากความสามารถของเขาเอง ดังนั้นการตัดโอกาสในการเรียนจึงไม่ใช่หนทางที่ดีนัก อีกทั้งปัจจุบันเขาได้เรียนมาแล้วถึง 9 เดือน ซึ่งระยะเวลาเท่านี้ถือว่าไม่น้อยเลยถ้าเขาได้ทุ่มเทความพยายามในการเรียนและยังเป็นสิ่งที่เขาชอบ แม้ว่าด้วยระยะเวลาที่เราไม่อาจตัดสินได้ว่าเขาสามารถเรียนต่อไปได้หรือไม่ การให้โอกาสให้เขาได้เรียนต่อไปจึงเป็นหนทางที่ดีกว่าการตัดสิทธิ์การสอบหรือบังคับให้เขาลาออก เพราะนั่นจะกลายเป็นตราบาปของเขาไปตลอด โอกาสที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจึงทำได้ยาก ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอดีตที่ได้ทำลงไปแล้ว ซึ่งไม่อาจกลับไปแก้ไข แต่ปัจจุบันเมื่อเรารู้ตัวแล้วเราสามารถแก้ไขให้ดีขึ้นได้ โดยไม่กลับไปทำเช่นนั้นอีก ดังนั้นการใช้วิธีการพูดคุยกับเขาให้รู้สึกสำนึกผิด จึงดีกว่าการปล่อยเลยตามเลย หรือใช้วิธีลงโทษที่รุนแรง เพราะเขาจะรู้สึกต่อต้าน ไม่รับรู้ รับฟัง และไม่รู้ว่าสิ่งที่ทำขึ้นนั้นเป็นความผิด เราต้องคุยให้เขารู้สำนึกว่าการทุจริตสุดท้ายแล้วไม่เคยให้ผลดีกับใคร และแสดงให้เขาเห็นถึงความภูมิใจในอาชีพของเรา ในฐานะผู้ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยการสอนลูกว่าทำไมเราจึงเลือกทำอาชีพนี้ ซึ่งให้เห็นถึงความดี จึงไม่อยากให้เขาทำผิดพลาดเช่นนี้ แต่อย่าตำหนิเขา เพราะการที่เราเป็นผู้ปราบปรามทุจริตก็ไม่ได้หมายความว่าลูกไม่มีโอกาสทำผิด หรือเขาต้องเป็นแบบเราเสมอไป ทุกคนย่อมมีโอกาสผิดพลาด ให้สอนเขาว่า เมื่อคนเราทำผิด ผิดแล้วต้องรู้จักแก้ไข วิธีการดังกล่าวจึงจะทำให้เขายอมรับความผิดพลาดเป็นบทเรียน และกล้าที่จะแก้ไขสิ่งที่ทำให้ดีขึ้นได้ต่อไป

5.

เลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยคุยกับเขาในเรื่องผลของการทุจริตการสอบ แต่จะไม่กดดันเขาเวลาคุยก็จะไม่พูดออกไปตรงๆ ว่าเรารู้เรื่องนี้ของเขา แต่จะพูดเป็นนัยๆ ให้เขารู้ด้วยตัวของเขาเองว่าเขาได้ทำสิ่งที่ผิดไป เขาอาจจะรู้หรือไม่รู้ก็ได้ว่าเรารับทราบเรื่องนี้ของเขา แต่ถ้าคนเคยทำผิดเวลาที่มีสิ่งใดหรือคำพูดใดมาสะกิดใจเขา ทำให้เขานึกถึงความผิดที่เคยกระทำ เขาก็จะรู้สึกได้ด้วยตัวของเขาเอง ส่วนเรื่องที่เขาจะตัดสินใจลาออกหรือเรียนต่อไปก็ปล่อยให้เขาตัดสินใจด้วยตัวเอง เราเองก็ไม่ต้องการให้เขาลาออกหรือไม่ต้องการแจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดีเพราะเขาเป็นลูกของเรา คนที่เป็นพ่อแม่ย่อมไม่ต้องการเห็นลูกตัวเองตกอยู่ในสภาพแบบนั้น ไม่อยากให้ลูกตัวเองมีมลทินติดตัวไป ให้คนอื่นไปว่ากล่าวนินทา แต่การที่จะปล่อยเลยตามเลยไปเหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นก็คงจะทำได้ เพราะเราก็มีสามัญสำนึก เราก็ต้องการให้ลูกของเราตัดสินใจเองว่าจะทำอย่างไรต่อไป และไม่ว่าเขาจะตัดสินใจแบบไหน เราก็จะให้ความเคารพในการตัดสินใจของเขา เพราะเราได้สั่งสอนอบรมเขาไปแล้วในเรื่องผลของการทุจริตการสอบ การที่เขาจะตัดสินใจอย่างไรต่อไปนั้นก็ขึ้นอยู่กับความมีศีลธรรมของเขา และเรื่องศีลธรรมนี้เองที่จะเป็นตัววัดว่าเราอบรมสั่งสอนเขาได้มากน้อยแค่ไหน

6.

ข้าพเจ้าคิดว่าทางออกที่ดีที่สุด ก็คือการพูดคุยกับลูก และสอบถามถึงความจริงที่เกิดขึ้น ข้าพเจ้าจะสอนและบอกถึงโทษของการทุจริต ผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติ และความเดือดร้อนที่อาจนำมาสู่ครอบครัวได้ หากลูกของข้าพเจ้าสำนึกผิด ข้าพเจ้าก็จะเปิดโอกาสให้ลูกได้เรียนหนังสือต่อไป และคอยตรวจตรา กำชับไม่ให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้อีก แต่หากลูกของข้าพเจ้าไม่สำนึกผิด ข้าพเจ้าก็จะบังคับให้ลาออกแล้วสอบเข้าใหม่ในปีถัดไป สาเหตุที่ข้าพเจ้าเลือกทำเช่นนี้ ก็เนื่องจากว่าเป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากข้าพเจ้าคิดว่า หากแจ้งตำรวจจะเป็นการตัดอนาคต และทำลายเด็กคนหนึ่งมากเกินไป ด้วยวัยที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้น การตัดสินใจที่จะทำอะไรลงไป ลูกอาจจะมองในมุมแคบและไม่คำนึงถึงผลร้ายที่จะตามมา ดังนั้นวิธีที่ถูกก็คือควรจะชี้แนะและเปลี่ยนจิตสำนึกของเด็กมากกว่า แต่หากลูกไม่เชื่อฟังและไม่ยอมรับคำตักเตือน ก็คงจะต้องมีการลงโทษ โดยให้ลาออก และสอบเข้าใหม่ด้วยตนเอง เพราะจะทำให้เด็กสำนึกถึงผลของการกระทำและกลับตัวได้ เพราะในความคิดของข้าพเจ้านั้น ไม่เคยมีใครไม่ทำผิด แต่คนที่ทำผิดแล้วกลับตัวได้นับเป็นคนที่น่ายกย่อง

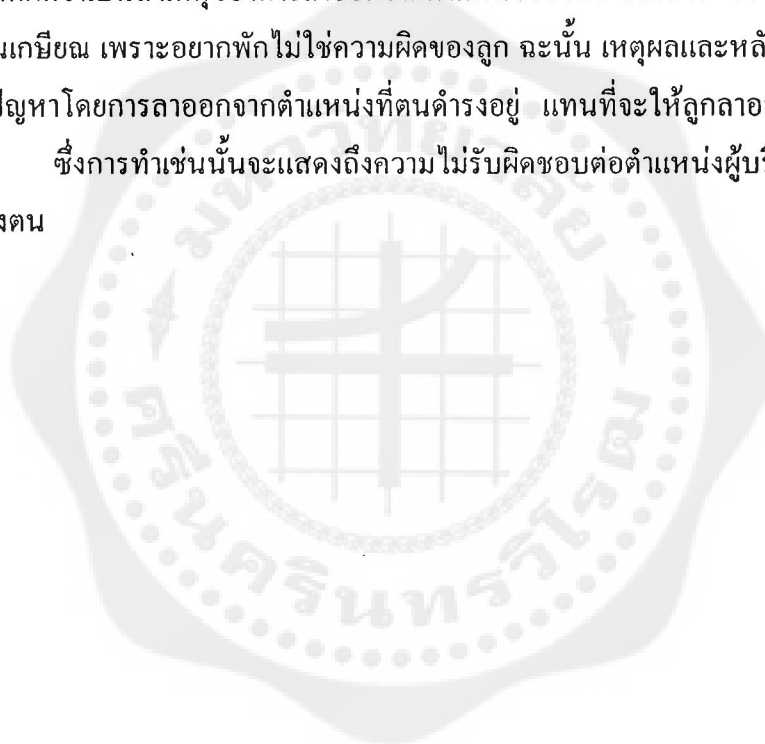
7.

ถ้าผมเป็นผู้บริหารและพบว่ามึนสติทจริตจริง ผมจะแก้ปัญหาโดยการให้นิสิตผู้นั้นดำเนินคดีตามกฎหมาย แต่ในสถานการณ์เช่นนี้ ผมไม่สามารถที่จะแจ้งจับดำเนินคดีกับลูกสาวของผมเองได้หรอก เพราะในสถานการณ์เช่นนี้ ย่อมต้องมีเรื่องของความผูกพัน ความรักของครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างแน่นอน และที่สำคัญจะไม่มีพ่อแม่คนไหนใจร้ายให้ลูกสาวของตนมีประวัติไม่ดี และเรียนไม่จบติดตัวไปตลอดชีวิต ในกรณีเช่นนี้ ผมจะเรียกลูกสาวของคนเข้ามาสอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็รู้สึกผิดในหน้าที่ของตนไม่มีคุณสมบัติพอที่จะบริหารหน่วยงานของตนได้ ควรจะลาออกจากหน้าที่ดีกว่า คือเป็นการรับผิดชอบต่อการกระทำของลูกสาวของตนเองด้วย เพราะพ่อแม่ทุกคนย่อมจะห่วงใยอนาคตของลูกๆ มากกว่าอยู่แล้ว และการที่ลูกสาวทจริตมีประวัติติดตัวตลอดชีวิต เมื่อเทียบกันกับการแค่ลอกข้อสอบวิชาเดียวย่อมไม่คุ้มแน่นอน

8.

จะเลือกการแก้ปัญหาโดยการลาออกจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน เพราะว่าจะได้ไม่เป็นการผิดต่อหน้าที่ทั้ง 2 อย่าง คือ หน้าที่ในการเป็นผู้บริหารหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติ และหน้าที่ของความเป็นพ่อ กล่าวคือ การลาออกนั้นเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่และอุดมการณ์ของตนในฐานะของผู้บริหารหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพราะว่าลูกสาวของตนยังทำการทุจริตแล้วจะปราบปรามใครได้? ส่วนหน้าที่ของความเป็นพ่อนั้นคือ สนับสนุนลูก สั่งสอนลูก คงไม่ไปตัดอนาคตของลูก โดยการให้ลาออกจากมหาวิทยาลัยเพราะเรื่องการทุจริตนี้ แต่จะคุยกับลูกและถามความจริงจากลูก จากนั้นถ้าลูกเปิดใจเราก็จะบอกลูกว่า “ให้อภัย” แต่ขอร้องว่า “อย่าทำเช่นนี้อีก” นอกจากนี้การที่ลาออกนั้นอาจจะเป็นการทำให้ลูกรู้สึกผิดว่าเป็นสาเหตุของการลาออกจากตำแหน่งของพ่อ จึงต้องทำความเข้าใจกับลูกด้วยว่าเป็นการลาออกก่อนเกษียณ เพราะอยากพักไม่ใช่ความผิดของลูก ฉะนั้น เหตุผลและหลักการคิดข้างต้น ก็ทำให้เลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยการลาออกจากตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ แทนที่จะให้ลูกลาออกหรือทำมินิเฉดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการทำเช่นนั้นจะแสดงถึงความไม่รับผิดชอบต่อตำแหน่งผู้บริหารกองปราบปรามทุจริตที่ดำรงอยู่ของตน

9.

ปัญหาใดเลมมาทางจริยศาสตร์

“เพราะว่าความเป็นพ่อลูก ย่อมทำให้ความรู้สึกนั้นอยู่เหนือความถูกต้อง”

ผมเองก็คิดเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ เลือดย่อมข้นกว่าน้ำ หากจะเปรียบถึงการใช้ความรู้สึกในการจัดการกับปัญหา การเลือกที่จะยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้นมาแล้ว และทำในสิ่งที่อยู่กับตัวเองให้ดีที่สุด นั่นคือ ทางออกสำหรับทางที่จะเรียกว่า “อนาคตที่ดี” ได้

“การให้ความเข้าใจ และการเรียนรู้ในสิ่งที่ ผิดพลาดแก่บุตร” ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่บุคคลที่บุตรเคารพมากที่สุด นั้นสามารถถ่ายทอดเพื่อทำให้เกิดความหวังและกำลังใจในการที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลัง เพื่อให้การเรียนรู้ของลูกนั้นสามารถเรียนอย่างสบายใจ เพราะถ้าไม่สบายใจก็จะไม่สามารถดึงพลังออกมาใช้ได้เต็มที่และหน้าที่ที่สำคัญไม่แพ้ก็คือ การเป็นกองหนุนที่อบอุ่นใจให้กับลูกครับ ในยามที่ลูกต้องการคำปรึกษาและกำลังใจ และในบางครั้ง “คำชม” ก็เป็นการกระทำที่เสริมสร้างพลังชีวิตและ “ความหวัง” ให้สู้ต่อไปได้เสมอ

ไม่ว่าเหตุผลนั้นจะมีมากเพียงไหนในการกระทำแต่ “ความรัก” ย่อมมีเหตุผลในตัวของมันเอง กับสิ่งที่มองเห็น ย่อมเป็นสิ่งที่มีความหมายแก่การมอบให้กันและกันเสมอ ความสุขที่เกิดจากความรักที่พ่อแม่ให้ลูกนั้นเหนือคำบรรยาย และเกินกว่าที่คนภายนอกจะเข้าใจเสมอ ดังนั้นจึงมีความสุขที่จะทำให้กับคนที่เรารักมากที่สุด และยินดีเมื่อเห็นเค้าเป็นคนดีของสังคมครับ

10.

จากเหตุการณ์ดังกล่าว หากข้าพเจ้าตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าคิดได้ในตอนนั้น เป็นสิ่งแรกและเชื่อว่าคนที่ เป็นพ่อเป็นแม่ทุกคนต้องคิดก็คือ ต้องปกป้องลูกของข้าพเจ้าก่อน แต่ก็ต้อง พยายามรับมือกับปัญหานี้ให้ถูกต้องและถูกต้องตามจรรยาบรรณของการเป็นหัวหน้า/ผู้บริหารของหน่วยงาน ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และตามบทบาทการเป็นพ่อแม่ของลูกให้ดีที่สุด

ในสถานการณ์เช่นนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าความลับไม่มีในโลก และเชื่อด้วยว่าความจริงเป็นสิ่งไม่มีวัน ตาย ดังนั้นเพื่อไม่ให้เรื่องนี้ลุกลาม และหากมันอยู่ในช่วงที่ข้าพเจ้ายังสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ข้าพเจ้า จะต้องรับมือกับปัญหานี้ก่อน โดยข้าพเจ้าจะเริ่มต้นแก้ปัญหาด้วยการพูดคุยกับลูกสาวของข้าพเจ้า ให้เข้าใจ ถึงเหตุผลของการกระทำของเขา ข้าพเจ้าจึงค่อยๆ คุยกับเขา โดยไม่ทำให้เขารู้สึกกดดัน หรือรู้สึกที่กำลังถูก สอบถามในความผิดที่เขากระทำจนดูเป็นเรื่องใหญ่เกินกว่าเขาจะรับได้ แต่ข้าพเจ้าจะแสดงให้เห็นว่า ข้าพเจ้าอยู่ข้างเขา และพร้อมที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ไปพร้อมกับเขา หลังจากนั้นข้าพเจ้าจะเสนอแนวทางแก้ไข ที่เป็นกลางที่สุด ที่ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับลูกของข้าพเจ้ามากที่สุดซึ่งน่าที่จะเป็นแนวทาง แก้ปัญหาที่ลูกของข้าพเจ้าสามารถเผชิญหน้าได้ด้วยตัวเองได้ดีที่สุด ที่ข้าพเจ้าคิดเช่นนี้เพราะผลของการ แก้ปัญหาในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้ที่จะต้องรับมือกับผลลัพธ์ของการตัดสินใจในครั้งนี้โดยตรง คือตัวลูกสาว ของตัวข้าพเจ้าเอง มิใช่ตัวของข้าพเจ้า ดังนั้นทั้งตัวเขาและตัวข้าพเจ้าต้องช่วยกันแก้ปัญหาไปพร้อมๆ กัน และเราทั้งสองก็ต้องเข้าใจสถานภาพและบทบาทของกันและกันด้วย แม้แนวทางแก้ปัญหาที่ข้าพเจ้าเสนอให้ เขาอาจจะไม่ถูกต้องตามจรรยาบรรณของหัวหน้า/ผู้บริหารหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้อย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์ก็ตาม แต่ข้าพเจ้าก็เชื่อมั่นว่าจะเป็นแนวทางที่เป็นกลางที่สุดระหว่างบทบาทของผู้บริหาร หน่วยงานคนนี้ กับบทบาทของคนที่เป็นพ่อเป็นแม่ของคนๆ หนึ่ง ซึ่งแนวทางที่ข้าพเจ้าคิดได้ในขณะนี้ก็คือ ข้าพเจ้าจะให้เขาลาออกแล้วไปสอบใหม่ เพื่อพิสูจน์ความสามารถของเขาเองอีกครั้ง ข้าพเจ้าจะให้เขาสอบ จนกว่าเขาจะทำได้ด้วยความสามารถของตนเอง แม้การกระทำเช่นนี้จะทำให้เขาเรียนช้ากว่าเพื่อนรุ่น เดียวกันอาจจะหลายปีก็ตาม แต่ข้าพเจ้าอยากให้เขาได้รับบทเรียนของการขี้นมูกคนอื่นหลายใจ ข้าพเจ้าอยาก ให้เขาขึ้นหัดด้วยตนเองได้ อยากให้เขากลับเผชิญปัญหา อยากให้เขาคิดได้ถึงผลเสียของการทุจริต และหัน มาทำทุกอย่างด้วยความสามารถและความพยายามของตนเองซึ่งการเสียเวลาเรียนในกรณีนี้ มันก็ยังดีกว่า การที่จะต้องให้เขาเสียประวัติโดยการมีประวัติที่ไม่ดีต่อตัวเขาตลอดไป และข้าพเจ้าก็ไม่อยากทำลายอนาคต เขาไปมากกว่านี้ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงคิดว่าแนวทางแก้ไขนี้น่าจะเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด สำหรับ ลูกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะขอพิจารณาตนเอง โดยอาจจะขอเกษียณตนเองไปทำอย่างอื่น เพราะข้าพเจ้ารู้สึก ละอายใจ ที่ให้ความเป็นธรรมแก่คนทุกคนให้เท่ากันไม่ได้ และไม่สามารถรักษาจรรยาบรรณในการทำงาน ในหน่วยงานแห่งนี้ ให้สมกับการที่ข้าพเจ้าได้รับความไว้วางใจ ให้เป็นผู้บริหารหน่วยงานนี้ได้อย่างที่ทุกคน ให้ความไว้วางใจมา

11.

จากปัญหาดังกล่าวข้าพเจ้าต้องขอกล่าวก่อนว่า ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกนั้นเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่ เพื่อลูกแล้วพ่อแม่สามารถทำได้ทุกอย่าง เพื่ออนาคตของลูกและสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับลูก พ่อแม่ทุกคนย่อมรักลูกของตนเองและอยากเห็นลูกมีอนาคตที่ดีด้วยกันทั้งนั้น คงไม่มีพ่อแม่คนไหนอยากให้ลูกของตนมีอนาคตที่ไม่ดีหรือทำลายอนาคตของลูกตัวเอง หรืออาจจะมีแต่ก็คงเป็นส่วนน้อย ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าจะทำเมื่อทราบเรื่องก็คือ ข้าพเจ้าจะคุยกับลูกก่อน ว่ากล่าวตักเตือนถึงความผิดที่ลูกทำ หากสำนึกผิดก็ปล่อยให้เขาเรียนต่อไป โดยชี้แจงกับลูกว่าที่เขายังสามารถเรียนต่อได้ เพราะยังไม่มีใครรู้เรื่องการทุจริตหรือมีหลักฐานความผิดแน่ชัด แต่หากว่าวันใดสามารถตรวจสอบความผิดได้ว่าลูกทุจริตจริง ลูกก็ต้องยอมรับความจริงนั้นก็คือต้องออกจากมหาวิทยาลัยแห่งนั้น และถูกตัดสิทธิ์สอบเข้ามหาวิทยาลัย 3 ปี อีกทั้งมีประวัติที่ไม่ดี หากลูกยอมรับได้ พ่อแม่ก็พร้อมที่จะให้อภัยกับความผิดครั้งนี้ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ครั้งนี้จะทำให้พ่อแม่เสียใจเพียงใด แต่ก็เพื่ออนาคตของลูกไม่ว่าเรื่องที่ทำจะผิดแค่ไหน พ่อแม่ก็ยอมรับได้และทนได้ สำหรับเรื่องการทุจริตครั้งนี้ ข้าพเจ้าก็คงจะยังปิดเป็นความลับเพราะข้าพเจ้าเองก็เพิ่งรู้ว่าที่หลังเช่นกัน คงจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าหากจะไปแจ้งความเลย เพราะหากทำเช่นนั้นลูกของข้าพเจ้าก็ต้องเสียโอกาสทางการศึกษาอีกทั้งเรียนในมหาลัยแห่งนั้นมาได้ 9 เดือนแล้ว สำหรับข้าพเจ้าแล้วการแจ้งความคงเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ข้าพเจ้าจะนึกถึง และเมื่อถึงตอนที่สามารถตรวจสอบได้ว่าลูกข้าพเจ้ามีความผิดจริงข้าพเจ้าก็ยังคงเป็นกำลังใจให้ลูกของข้าพเจ้าเสมอ โดยข้าพเจ้าจะให้ลูกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งก็เป็นทางออกหนึ่งที่ทำให้ลูกของข้าพเจ้าไม่ต้องเสียโอกาสทางการศึกษา เพราะสุดท้ายแล้วพ่อแม่ก็ยังคงเลือกสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อลูกของตนเองเสมอ

12.

ดิฉันจะคุยกับลูกโดยตรง โดยจะพูดตามเหตุและผลในสิ่งที่ลูกได้กระทำเพื่อให้ลูกได้สำนึกผิดและไม่กระทำผิดอีก และดิฉันจะคุยกับลูกให้ยอมรับกับความผิดที่ได้กระทำ ในเมื่อทำการทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยก็ควรถูกตัดสิทธิ์การสอบเข้ามหาวิทยาลัย และไม่มีสิทธิ์เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยรัฐบาล ดังนั้นดิฉันจะพูดให้ลูกลาออกจากมหาวิทยาลัยและไปศึกษาต่อต่างประเทศหรือมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อให้ลูกได้ชดใช้ความผิดที่ได้กระทำไว้และเพื่อเป็นการรักษาเกียรติ และรักษาความซื่อสัตย์ของตัวดิฉัน ลูก และวงศ์ตระกูลไว้เพื่อไม่ให้ใครไปนินทาหลังได้

13.

จากกรณีนี้ถ้าผมพบว่าลูกสาวแท้ๆ ของผมทุจริตในการสอบแล้วละก็ แน่ใจว่าจะต้องทำให้ตัวผมผู้เป็นพ่อไม่สบายใจอย่างแน่นอน และทำให้ผมตระหนักมากขึ้นถ้าตำแหน่งของผมคือหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ก่อนอื่นผมจะต้องสืบให้แน่ชัดก่อนว่าลูกสาวของผมนั้นทุจริตจริงหรือไม่ โดยใช้ตำแหน่งหรือหน้าที่ของผมทำในสิ่งที่ผมสามารถทำให้ “ลูก” ใฝ่อย่างสุดความสามารถ

แต่ถ้าผมนั้นได้พบว่าลูกของผมผิดจริง แน่ใจเลยว่าคนเป็นพ่อต้องเสียใจและผมจะเรียกลูกของผมมาพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาและเหตุผลต่างๆว่าทำไมถึงต้องทำการทุจริตด้วยพร้อมหลักฐานทั้งหมดที่ผมหามาได้ และเมื่อลูกของผมนั้นยอมรับในความผิดวันนั้นแล้วผมก็จะให้ลูกของผมไปทำการลาออกจากมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่และแน่นอนว่าถึงตรงจุดนี้หน้าที่ของผมที่เป็นหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว และหน้าที่ที่เหลือต่อจากนี้คือหน้าที่ของผมผู้เป็นพ่อแล้วโดยผมจะส่งลูกของผมไปเรียนต่อต่างประเทศและสนับสนุนเขาอย่างเต็มที่จนกระทั่งเรียนจบและจะให้ลูกของผมสัญญาว่าจะไม่ทำการทุจริตต่อไป

14.

เหตุการณ์อย่างนี้สามารถมีได้หลายคำตอบ ขึ้นอยู่กับผู้ที่พบเจอเหตุการณ์อย่างนี้รวมถึงนิสัยสภาพจิตใจ และช่วงเวลาในขณะนั้นอีกด้วย

ซึ่งตอนแรกที่ผมได้อ่านโจทย์นี้ ผมก็คิดขึ้นมาทันทีว่าต้องแจ้งความกับตำรวจเพื่อดำเนินคดีอย่างแน่นอน ที่คิดไปอย่างนั้นก็อาจเป็นเพราะอารมณ์ชั่ววูบที่อยากเป็นคนดี หรืออาจยังเข้าใจจิตใจในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นไม่ดีพอ

และในตอนนี้ผมพอจะเข้าใจเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นแล้ว ซึ่งถ้าผมเป็นผู้บริหารและหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วลูกของตนเองได้ทุจริตการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยผมแก้ปัญหาโดยการคุยกับลูกสาวของตนเอง เพื่อถามสาเหตุ เหตุผลที่ต้องทุจริตการสอบเข้ามาหาวิทยาลัยในครั้งนั้น รวมถึงการสำนึกผิดของลูกสาวตนเอง ความอยากเรียนมหาวิทยาลัยรัฐบาล ซึ่งถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้ลูกสาวของตนเองสละสิทธิ์การเรียนมหาวิทยาลัยของรัฐบาล แล้วไปเข้าเอกชนแทน เพราะครอบครัวไม่น่าจะมีปัญหาด้านการเงิน เพราะมหาวิทยาลัยเอกชนไม่เกี่ยวกับการสอบเอนทรานซ์ซึ่งไม่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตการสอบเอนทรานซ์เลย รวมถึงลูกสาวของตนเองยังสามารถได้เรียนตามที่ตนเองถนัดอีกด้วย และปัจจุบันมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน แทบไม่ต่างกันทั้งด้านคณะที่มีให้เรียน วิชาความรู้ที่มีให้ แถมบางที่มหาวิทยาลัยเอกชนบางมหาวิทยาลัยยังมีคณะให้เรียนมากกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐบาลอีกด้วย

เนื่องจากคงไม่มีพ่อแม่คนไหน ไม่อยากให้ลูกของเราไม่ได้เรียนมหาวิทยาลัย ไม่อยากให้ลูกของเราไม่จบปริญญาตรีหรอก

สรุปการแก้ปัญหาของผมคือ การให้ลูกสาวของตนเองไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อแก้ปัญหการสอบเข้าผ่านการสอบเอนทรานซ์ รวมถึงการเข้าใจสาเหตุ เหตุผลที่ทำให้ลูกสาวของตนเองต้องทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย พร้อมทั้งปกปิดการทุจริตของลูกสาวเพราะพ่อแม่ทุกคนคงอยากให้ลูกของตนเองได้เรียนหนังสือให้จบ

15.

การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีอัตราการแข่งขันค่อนข้างสูง โดยผู้ที่เข้าสอบทุกคนควรที่จะมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ถ้าหากพบว่าลูกสาวของเราได้ทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และถึงแม้ว่าจะเป็นการทุจริตเพียงแค่วิชาเดียวเท่านั้นแต่ก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ ซึ่งเมื่อเราได้ทราบเรื่องแล้ว เราก็ควรที่จะเข้าไปพูดคุยกับลูกโดยตรง โดยพยายามถามถึงเหตุผลต่างๆ ว่าการกระทำของลูกนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องอย่างมาก เป็นการกระทำที่เอาเปรียบผู้อื่น รวมทั้งการกระทำนั้นก็ไม่ส่งผลดีเลยสักนิด เพราะการทุจริตในการสอบ ถึงแม้จะทำให้ผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย แต่ก็คงจะส่งผลกระทบต่อจิตใจของลูก คงจะไม่มีความสุขในการเรียน และจะมีความทุกข์สะสมอยู่ในใจ ซึ่งก็มีสาเหตุมาจากการทุจริตนั่นเอง และถึงแม้ว่าการกระทำของลูกจะมีเรารู้เพียงคนเดียวก็ตาม แต่เราก็ควรที่จะให้คำแนะนำและช่วยลูกหาทางออกของปัญหานี้ สำหรับทางออกที่ดีที่สุดคือ การบอกลูกลาออกจากที่เรียนเดิมและหาที่เรียนใหม่ให้กับลูก โดยถามความสมัครใจของลูก ด้วยว่าอยากเรียนคณะอะไร นอกจากนี้ เราก็ไม่ควรจะไปซ้ำเติมถึงความผิดพลาดของลูก แต่เราควรที่จะให้กำลังใจ ให้คำแนะนำรวมทั้งคอยตักเตือนและชี้แนะในข้อผิดพลาด เพื่อให้ลูกได้เก็บไว้เป็นบทเรียนเตือนใจตัวเอง

สำหรับวิธีในการแก้ปัญหาโดยการพูดคุยกับลูกโดยตรงและบอกลูกลาออกนั้นเป็นวิธีที่ดีที่สุด และจะไม่ส่งผลกระทบต่อลูกมากนัก รวมทั้งไม่ทำให้ลูกต้องเสียประวัติหรือถูกตัดสิทธิ์ใดๆทั้งสิ้น และจะทำให้ลูกรู้สึกไม่มีปมค้อย แต่ถ้าจะปล่อยให้เรียนที่เดิมต่อไปนั้น ก็เท่ากับว่าเป็นการสนับสนุนการกระทำของลูก ซึ่งอาจจะทำให้ลูกติดการกระทำนั้นเป็นนิสัยได้ และอาจนำมาซึ่งผลเสียที่มากกว่าปัจจุบันก็ได้

16.

การทุจริตถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทย มีทั้งการทุจริตขนาดเล็กไปจนถึงระดับชาติแต่ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ จะทุจริตมากหรือทุจริตน้อย มันก็คือการทุจริตเหมือนกันเพียงแต่ผู้กระทำผิดนั้นจะได้รับบทลงโทษมากหรือน้อยก็เท่านั้นเอง บางคนอาจจะทุจริตโดยไม่มีคนอื่นรู้ แต่เขาก็ารู้แกล้งว่าทำอะไรไปคงมีความทุกข์อยู่ในใจไม่ใช่น้อย

จากเหตุการณ์ที่มีการทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยนั้น และยังเป็นลูกสาวของเรา อีกทั้งเรายังเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามด้านนี้โดยตรง เพราะฉะนั้นเราควรรีบแก้ไขปัญหานี้โดยเร่งด่วน ด้วยการคุกคามไล่หาข้อเท็จจริงกับลูกโดยตรง ถ้าเกิดเป็นเรื่องที่ไม่ใช่ความจริง เราควรจัดการแก้ไขปัญหาก่อนที่มันจะกลายเป็นเรื่องใหญ่ โดยบอกให้รู้แจ้งเห็นจริงถึงความผิดด้วยการใช้น้ำเสียงที่เหมาะสม แล้วนำลูกไปลาออกจากมหาวิทยาลัยเพราะถ้าเกิดมีคนรู้เรื่องนี้แล้วนำไปแจ้งหรือร้องเรียน ทำให้เรามีความผิด และต้องได้รับบทลงโทษนั้นได้ นอกจากได้รับการลงโทษยังเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล คนไม่ให้ความนับถือเชื่อถือ อนาคตอาจจะประสบปัญหาตามมามากมาย แต่ถึงแม้จะไม่มีใครรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อจบการศึกษาไป แต่ถ้าพูดถึงความรู้สึกแล้ว ศักดิ์ศรี ความภูมิใจนั้นมีไหม คงตอบไม่ได้อย่างหนักแน่นได้ว่า เรามีศักดิ์ศรีมีความภูมิใจที่เราสามารถเข้ามาเรียนแล้วจบได้อย่างมีเกียรติสักเท่าไร ต่างกับคนที่เขาอาจจะสอบไม่ติดแต่เขาก็ไม่ทุจริต แล้วเขาไปเรียนมหาวิทยาลัยอื่นที่อาจจะไม่ต้องสอบเข้า เมื่อจบมาเขาสามารถตอบได้อย่างภาคภูมิใจในตนเองได้มากกว่าแน่นอน อีกอย่างคนที่ทุจริตแน่ใจหรือไม่ว่าจะไม่มีครั้งที่สองครั้งที่สามตามมา บางคนทำงานเป็นนิตยเลขก็ได้ เพราะฉะนั้นเราควรให้ลูกสาวเราลาออกจากมหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าจะเรียนไป 9 เดือน แล้วก็ตาม เสียเวลาไป 9 เดือนมันควรจะดีกว่าเสียอนาคตไปทั้งชีวิตก็แล้วกัน แล้วให้ลูกสาวไปเข้าเรียน หรือสอบใหม่ในปีการศึกษาถัดไป ซึ่งมันคงยังไม่สายเกินไปหรอกที่จะเริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นนำสิ่งดีๆ เข้าชีวิต และมันก็คุ้มค่ากับอนาคตที่จะได้รับ หากลูกสาวของเราได้ไปประสบความสำเร็จในชีวิต แล้วเขามองย้อนกลับมายังเหตุการณ์นี้เขาจะรู้สึกว่าเขาได้ตัดสินใจเดินทางถูกแล้ว ที่ได้รับผิดชอบในสิ่งที่ถูกต้องให้กับชีวิตของตนเอง และเขาก็สามารถใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตได้อย่างไรมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความภาคภูมิใจได้อย่างแน่นอน

การทุจริตถือว่าเป็นปัญหาใหญ่กับสังคมไทย หากทุกคนช่วยกันแก้ไขโดยเริ่มต้นที่ตนเองและครอบครัว สังคมไทยในอนาคตย่อมมีความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ประเทศชาติก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน

17.

จากเรื่องถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติ และมาพบทีหลังว่าลูกของข้าพเจ้าทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย 1 วิชาจาก 5 วิชา ถ้าเป็นเช่นนั้น ณ เวลานั้นข้าพเจ้าจะไม่แจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดี เพราะเหตุการณ์ได้ผ่านเลยมาเป็นเวลา 9 เดือนแล้ว แต่ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้คุมสอบและพบว่าลูกของข้าพเจ้าทุจริตในการสอบในขณะที่สอบ ณ เวลานั้น ข้าพเจ้าจะดำเนินตามกฎหมายที่มีอยู่ เพราะข้าพเจ้าถือว่ามีสิทธิเท่าเทียมกันทุกคน ไม่ใช่ว่าลูกข้าพเจ้าเป็นลูกของผู้บริหารหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้วจะมีสิทธิ์ทำผิดกฎได้ และถ้าลูกข้าพเจ้ารู้ว่าพ่อของตนอยู่ในฐานะผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ก็ไม่ควรประพฤติตัวไม่สมควร เพราะถือว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ข้าพเจ้าทราบดีว่าบางครั้งเด็กก็สามารถทำผิดพลาดกันได้ แต่เมื่อเรามาทราบทีหลังว่าลูกของเราได้ทำผิดไป ข้าพเจ้าก็จะคุยกับลูกของข้าพเจ้า และพูดถึงความผิดที่เขากระทำ ข้าพเจ้าก็จะอบรมและสอนลูกของข้าพเจ้าว่า สิ่งที่คุณของข้าพเจ้าทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่ผิดต่อตนเองถึงแม้ว่าคนอื่นเขาไม่รู้แต่คนที่รู้คือตัวของเราเอง เราไม่สามารถปกปิดใครต่อใครได้เพราะอย่างน้อยก็มีตัวเองที่รู้ว่าได้ทำอะไรลงไป ข้าพเจ้าจะพูดให้ลูกสำนึกในความผิดที่ตนได้กระทำลงไปและสอนให้ลูกรู้จักคิดว่สิ่งไหนควรสิ่งไหนไม่ควรทำ เพราะสิ่งที่กระทำลงไปเป็นการหลอกตนเองและทำให้เราเกิดทุกข์ขึ้นในจิตใจ กังวลว่าคนอื่นจะรู้หรือไม่ ใครจะจับได้หรือไม่ ทำให้เกิดกังวลใจ การทำข้อสอบด้วยตนเองถือเป็นการให้เกียรติตนเอง และทำให้เกิดความภูมิใจและความเชื่อมั่นต่อตนเองอีกด้วย ข้าพเจ้าก็จะบอกลูกว่า อย่าถือตัวว่าพ่อของตนเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ลูกยังควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม และถ้าลูกทำผิดพ่อก็จะไม่ถือว่าลูกเป็นลูกของพ่อแล้วพ่อจะไม่ทำตามกฎหมายที่มีอยู่ และพ่อจะยกให้ฐานะผู้บริหารนั้นเมื่อกลับไปคิดทบทวนและได้ตรองให้ดีว่าสิ่งไหนควรสิ่งไหนไม่ควร และนำเอาเหตุการณ์เก็บเป็นเครื่องเตือนสติที่ดี

18.

ข้าพเจ้าเลือกที่จะพูดกับเขา เพื่อให้เขาสำนึกผิด เพราะข้าพเจ้าคิดว่าหากการกระทำของเขาในครั้ง นี้ ไม่ได้มีเจตนาจริง ทำไปเพียงเพราะความคิดที่ ผิดๆ หรือต้องการที่จะเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อที่จะให้ครอบครัว ช่างภูมิใจในตัวเขา ซึ่งบางทีเหตุผลที่จะทำให้เขาตัดสินใจที่ผิดๆ นั้นอาจจะเกิดขึ้นมาจากตัวของผู้ปกครองก็ เป็นได้ ผู้ปกครองอาจจะสร้างความกดดัน ทำให้เขาเกิดความกดดันจึงเลือกทางออกโดยใช้วิธีดังกล่าว ดังนั้นข้าพเจ้าคิดว่าก่อนที่จะเราจะทำโทษเขาเราควรคิดให้ดีกว่าก่อนว่าความผิดนั้นเกิดขึ้นจากตัวเราด้วยหรือไม่ และหากเราคิดจะลงโทษเขาโดยการแฉงความ ข้าพเจ้าคิดว่ามันไม่เป็นการรุนแรงเกินไปหรือที่ข้าพเจ้าจะ ทำลายชีวิตของเด็กคนหนึ่งไปตลอดชีวิต ทั้งๆ ที่เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของตนเอง แล้วหากจะทำอย่างนั้นจริง ตัวของเราเองก็ควรมีส่วนรับผิดชอบดังกล่าวด้วย ข้าพเจ้าจึงคิดว่าการแฉงความหรือการปล่อยเลยตามเลย ไม่ใช่หนทางในการแก้ปัญหา ข้าพเจ้าคิดว่า การตักเตือนให้เขาสำนึกผิดเป็นทางออกของปัญหาได้ดีกว่าทาง อื่น เพราะข้าพเจ้าคิดว่าหากเราแฉงความหรือปล่อยเลยตามเลยไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนใดๆ เขาก็คงไม่มีทาง สำนึกผิด และอาจจะกระทำผิดอีกก็เป็นได้

คำตอบของนิสิตกลุ่มควบคุม (A2)

A2-1

ในฐานะที่ตัวนิสิตเองต้องเป็นทั้งผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและเป็นทั้งคุณแม่ที่ดีของลูก ถือว่าเป็นการตัดสินใจที่ยากมากกับเหตุการณ์แบบนี้ ซึ่งในความคิดเห็นของนิสิตแล้ว คงจะเลือกวิธีการที่ส่งผลดีต่อทั้งสองฝ่ายคือในตอนแรกนิสิตคงจะพูดคุยกับลูกสาวก่อน ถึงเหตุผลและข้อเสียรวมทั้งโทษที่จะได้รับการกระทำความผิดกล่าว เนื่องจากในฐานะที่เราเป็นผู้ใหญ่และเป็นแม่อีกด้วย เราต้องสอนและชี้ให้เด็กเห็นเพื่อยอมรับความผิดในสิ่งที่เขาทำผิดด้วยเหตุผล เขาจะได้เข้าใจและเกิดความคิดได้เองเพราะเด็กจะไม่กระทำความผิดหากเขารู้ว่าสิ่งนั้น ๆ ผิดจากการอบรมชี้แนะจากผู้ใหญ่ เมื่อเขายอมรับผิดในสิ่งที่เขาทำและพร้อมจะแสดงความรับผิดชอบแล้ว นิสิตก็อาจจะเลือกวิธีการหาทางให้เขาแก้ตัวต่อสังคมโดยอาจจะบำเพ็ญประโยชน์หรือสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วอาจจะต้องได้รับโทษที่หนักกว่านี้ เช่น ลาออก เหตุผลที่นิสิตเลือกวิธีนี้แทนที่จะบังคับให้เด็กลาออกตั้งแต่แรกหรือปล่อยเลยตามเลยไป เพราะนิสิตคิดว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่อ้อมข้อมที่สุดถึงแม้จะไม่ถูกต้องตามกฎหมายจริงๆ ก็ตาม เพราะในฐานะที่นิสิตเป็นผู้บริหารการปราบปรามการทุจริตมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ แต่ถึงกระนั้นในความเป็นจริงนิสิตก็ยังมีหน้าที่ในบทบาทของแม่ที่ดีที่ต้องรับผิดชอบอีกด้วย ซึ่งในสังคมที่แท้จริงแล้วนิสิตเชื่อว่าไม่มีพ่อแม่คนไหนทนนิ่งดูดาบให้ลูกตนรับโทษหนัก ๆ ได้ แม้ความผิดนั้นจะมากหรือน้อยก็ตาม คงไม่มีแม่คนไหนยอมให้ลูกของตนติดคุกติดตารางหรือแม้แต่โทษหนักขนาดประหารชีวิต นิสิตเชื่อว่าถ้าท่านรับผิดชอบแทนลูกได้ท่านก็คงยอมอย่างแน่นอน เพราะความรักที่พ่อแม่มีให้ลูกนั้นยิ่งใหญ่กว่าสิ่งใด ๆ แต่หลักสำคัญอยู่ที่ว่าความรักนั้นจะสอนสิ่งดี ๆ ให้ลูกได้มากแค่ไหน จะทำให้ลูกเป็นคนดีของสังคมได้มากแค่ไหนต่างหาก ถ้าพ่อแม่มีความรักที่แท้จริงให้ลูกแล้วก็ต้องหวังให้ลูกประพฤติตัวเป็นคนดี อีกอย่างในกรณีนี้ก็เป็นเรื่องที่เกิด โดยอ่าน ไปแล้วไม่ใช่ความผิดที่เกิดขึ้นทันทีทันใดโดยที่นิสิตปล่อยปละละเลยในหน้าที่ไม่ดำรงความถูกต้องไว้ แต่เป็นเรื่องที่มารู้ภายหลัง ซึ่งนิสิตก็ไม่ได้นิ่งดูดาบแต่พยายามหาทางแก้ไขและชดเชยความรับผิดชอบด้วยวิธีที่นิสิตคิดว่าน่าจะส่งผลดีต่อทุกฝ่ายอย่างดีที่สุด

A2-2

ในฐานะที่ข้าพเจ้า เป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อพบว่าลูกสาวของข้าพเจ้าทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแม้ว่าจะเป็นการทุจริตแค่เพียงวิชาเดียว ก็ถือว่าทุจริต ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะถูกสอบโดยตรง แต่จะไม่บังคับให้เขาลาออกเนื่องจากการบังคับลูกนั้น จะคุยด้วยเหตุและผลว่าการทุจริตนั้นเป็นการกระทำที่ถือว่าผิดที่ค่อนข้างจะร้ายแรง และยิ่งข้าพเจ้าเป็นพ่อทั้งยังอยู่ในฐานะเป็นถึงผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยตรงด้วยแล้วนั้น ข้าพเจ้าไม่ยอมปล่อยให้เขาเรียนต่อไป โดยเหมือนว่า ไม่ได้เกิดอะไรขึ้นเลยหรือจะทำตามหน้าที่ คือแจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดี ทั้งยังจะทำให้ลูกของข้าพเจ้าถูกตัดสิทธิ์การเข้าสอบมหาวิทยาลัยเป็นเวลา 3 ปี และมีประวัติที่ไม่ดีติดตัวไปเด็ดขาด เพราะคนเป็นพ่อเป็นแม่คงไม่ปล่อยให้ลูกเป็นแบบนี้อย่างแน่นอน คุณจะเป็นการโหดร้ายไปหน่อย แต่ข้าพเจ้าจะอธิบายให้ลูกเข้าใจและรู้สึกสำนึกผิดด้วยตัวเอง ต่อไปทีหลังจะได้ไม่คิดทำอีก คิดว่าการไปบังคับลูกหลายท่านก็ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่า วิธีนี้น่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการหาทางออกให้แก่ลูก และเมื่อลูกคิดได้ เขาจะเกิดความละอายที่ใช้วิธีนี้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ และไม่เกิดความภูมิใจ ข้าพเจ้าจะแนะนำให้ลูกสอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นการเปิดโอกาสให้ลูกพิสูจน์ความสามารถของตนเองดูอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งครั้งนี้ข้าพเจ้าคิดว่าจะต้องไม่เหมือนครั้งที่แล้วอย่างแน่นอน ลูกน่าจะใช้ความสามารถของตนเองที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยซึ่งถ้าสอบติดก็จะทำให้เขามีความภาคภูมิใจในตัวเองที่สามารถสอบเข้าได้ โดยใช้ความสามารถของตนเอง และจะได้ไม่รู้สึกละอายอีกต่อไป และยังเป็นโอกาสให้เขาได้แก้ตัวในสิ่งที่ทำผิดพลาดไป ให้เป็นบทเรียนแก่ชีวิตสืบต่อไป

A2-3

จากปัญหาที่ยกมา หากเป็นข้าพเจ้าก็คงต้องขอยุกับลูกสาวเสียก่อน เพื่อตัดเตือนว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ถูกต้อง และคงปล่อยให้เขาได้เรียนต่อไป เพราะยังไงเขาก็เป็นลูกสาว และเวลาที่ล่วงเลยมานานมากเลย ไม่มีประโยชน์ที่จะไปป่าวประกาศให้คนอื่นรู้ทั้งที่มั่นใจว่าข้าพเจ้ารู้อยู่คนเดียว แต่หากวันใดเกิดมีผู้แสดงออกมาว่ารู้เรื่องนี้ด้วยเช่นกัน ข้าพเจ้าจะเข้าไปขอเจรจาโดยยกเหตุผลข้างต้นให้เขาขอมพระนิพนธ์ให้ แต่หากเขายืนยันที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ข้าพเจ้าก็จำเป็นต้องปล่อยวาง ปล่อยให้สิ่งต่างๆ เป็นไปตามที่ควรจะเป็น โดยถือเสียว่า ยังไงความจริงก็คือลูกสาวได้กระทำผิดจริง

A2-4

จากปัญหาใดเลมมาทางจริยศาสตร์ ว่าด้วยการแก้ปัญหาโดยให้ข้าพเจ้ารับบทเป็นผู้บริหาร
หน่วยงานการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อพบว่าบุตรสาวทำการทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย
ข้าพเจ้าจะเลือกแก้ปัญหาได้อย่างไร

วิธีที่ข้าพเจ้าคิดจะแก้ปัญหาก็คือ การคุยกับบุตรสาว ถ้าบุตรสาวสำนึกผิด ข้าพเจ้าก็จะปล่อยให้
เรียนต่อไป แต่ถ้าไม่สำนึกผิดหรือมีการทุจริตต่าง ๆ เกิดขึ้นอีก ข้าพเจ้าก็จะปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับ
มอบหมาย นั่นคือ ให้มีการดำเนินคดีตามกฎหมายแต่ยังให้ผู้กระทำผิดก็เป็นบุตรของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคงจะให้
โอกาสสุดท้ายเพื่อสำนึกผิด ถ้าพูดกันอีกครั้งแล้วสำนึกผิด ข้าพเจ้าก็จะส่งบุตรข้าพเจ้าไปเรียนต่อเมือง
นอก เพราะโทษจากการทุจริตครั้งแรกคือการตัดสิทธิ์การสอบเข้ามหาวิทยาลัยและมีประวัติที่ไม่ดี ข้าพเจ้า
จึงว่าน่าจะเป็นการดีกว่าถ้าจะให้ไปศึกษาต่อเมืองนอก (จากการอนุมานว่าข้าพเจ้าน่าจะมีเงินมากเหมือนกัน
เพราะเป็นถึงผู้บริหาร)

สำหรับเหตุผล หลักในการคิดในการเลือกวิธีการที่ข้าพเจ้าใช้แก้ปัญหานี้ น่าจะมีสาเหตุจากการรัก
บุตรของข้าพเจ้า ถ้าข้าพเจ้ามีบุตรนั้นหมายความว่าข้าพเจ้าพร้อม ข้าพเจ้าต้องการ ไม่ใช่มีเพราะอุบัติเหตุ
แสดงว่าข้าพเจ้าพร้อมที่จะให้ความรักความเอาใจใส่เพื่อให้เขาเติบโต มีอนาคตที่ดี เมื่อถึงตอนนั้นข้าพเจ้า
ก็จะรักลูกเป็นอันดับต้น ๆ เลยซึ่งคงเทียบกันไม่ได้เลยระหว่างความรักที่มีต่อบุตรกับงาน ข้าพเจ้าต้อง
เลือกบุตรแน่นอน การจะฝ่าฝืนหน้าที่เพื่อบุตรนั้นข้าพเจ้าคงจะไม่ลังเล แต่กระนั้นข้าพเจ้าก็ต้องแน่ใจว่า
บุตรของข้าพเจ้าได้สำนึกผิดแล้ว เพราะข้าพเจ้าก็อยากให้บุตรของข้าพเจ้าเป็นคนดี ทำให้ข้าพเจ้าตัดสินใจ
ทำดังที่กล่าวไว้

แต่นั้นแสดงให้เห็นว่าหลักในการคิดของข้าพเจ้าเกิดความลำเอียง ไม่กล้าเผชิญหน้ากับความจริง ทำ
ให้ข้าพเจ้าตัดสินใจโดยการหนีปัญหาไม่ได้เผชิญกับปัญหาโดยตรง ไม่กล้าทำตามหน้าที่ เพราะกลัวอนาคต
ข้างหน้าของบุตรข้าพเจ้า

A2-5

จากการอ่านปัญหาไคเลมมาทางจริยศาสตร์แล้ว เมื่อได้วิเคราะห์แล้ว มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาขัดแย้งกันระหว่างเรื่องของครอบครัวและหน้าที่การงาน เราจะต้องสามารถรักษาทั้งชื่อเสียงของครอบครัว และรักษาจรรยาบรรณในหน้าที่การงานให้ได้ ในความเป็นจริงแล้ว การที่ลูกของเราทำผิดนั้นก็เป็นการผิดของเราด้วยที่ไม่สามารถที่จะดูแลและปกครองลูกของเราได้ สิ่งแรกที่จะทำก็คือพยายามคุยกับลูกถึงปัญหาและความผิดพลาดที่ทำให้ไปซึ่งสามารถเชื่อได้ว่าสิ่งที่ลูกทำลงไปนั้นอาจรู้เท่าไม่ถึงการณ์และคิดว่าคงไม่มีใครจะทราบถึงความผิดที่ตนได้ทำไปและหากลูกยังคงอยู่ในมหาวิทยาลัยโดยที่ไม่ได้รับโทษอะไรเลย คนที่ทราบว่าลูกของเราทำผิดก็จะไม่เชื่อถือเราและทำให้มองถึงครอบครัวของเราไปในทางที่ไม่ดี หากจะลงโทษ โดยการให้ตำรวจดำเนินคดีก็จะทำให้เกิดผลเสียที่ตามมามากมายต่อตัวลูกเอง พร้อมกับความรู้สึกที่มีต่อตัวลูกก็ไม่สามารถที่จะลงโทษด้วยวิธีรุนแรงเช่นนั้นได้ จึงคิดว่าการบังคับให้ลูกออกจากมหาวิทยาลัยเป็นวิธีที่ดีที่สุดแล้ว

เหตุผลที่เลือกวิธีนี้เนื่องจากคิดว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดต่อทุกฝ่าย คือทั้งหน้าที่การงานคือคิดว่าหากบังคับให้ลูกลาออกจากมหาวิทยาลัยแล้ว คนที่ทราบว่าลูกของเราทำผิดก็น่าที่จะเข้าใจถึงความรู้สึกในความเป็นแม่ที่ไม่มีทางเลือกใดๆ อีกแล้ว เพราะหากมองว่าเกิดขึ้นกับตัวเอง เขาก็คงที่จะเลือกทำเช่นนั้น และการให้ลูกลาออกจากมหาวิทยาลัยซึ่งคิดว่าเป็นการลงโทษลูกที่ค่อนข้างดีทีเดียว เพราะเขาคงจะเสียเวลาที่อุดมสำหรับเรียนมาเป็นเวลา 9 เดือน เขาคงจะสามารถสำนึกและถือว่านี่คงเป็นบทเรียนราคาแพงที่เขาควรได้รับ และนำบทเรียนนี้ไปเป็นเครื่องเตือนใจเพื่อไม่ให้ทำผิดครั้งต่อไปอีก

วิธีที่คิดว่าไม่สามารถจะเลือกได้คือวิธีที่ปล่อยเลยตามเลยเพราะถึงแม้ว่าลูกเราจะสามารถเรียนได้ตามปกติ แต่อาจทำให้เราเสียชื่อเสียงและขาดความน่าเชื่อถือในหน้าที่การงานที่ทำอยู่ และอีกประการหนึ่งลูกของเราอาจไม่สำนึกถึงความผิดที่นำไปก็เป็นได้ ทำให้อาจเกิดปัญหาตามมาเช่น ลูกของเราก็อาจไปทำผิดอีก และความผิดนั้นอาจใหญ่โตจนไม่สามารถแก้ไขได้ และผลเสียก็อาจส่งผลกระทบต่อผลรุนแรงก็เป็นได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างความรู้สึกเคยตัวให้แก่เด็ก ฉะนั้นการตัดสินใจและแก้ปัญหาสิ่งใดก็ตามควรมองหลาย ๆ มุมอย่ามองแต่มุมที่ก่อผลเสียให้กับตัวเองหรือมองในแง่ของการเอาเปรียบทางสังคม

A2-6

การรับมือกับปัญหาดังกล่าวที่ผมเลือก ผมจะคุยกับลูกโดยตรงและบังคับให้เขาลาออก ในกรณีนี้เรามีเหมือน 2 ภาวะที่ต้องรับผิดชอบ คือ 1. หน้าที่ของความเป็นผู้บริหารหน่วยปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ 2. คือหน้าที่ความเป็นพ่อ ผมคงต้องขังน้ำหนักให้ 2 หน้าที่นี้ไม่ให้ยิ่งหย่อนกว่ากัน แต่ผมจะไม่โยนความผิดไปให้ลูก และการที่ให้เขาลาออกก็ไม่ใช่การบังคับ แต่จะมีการอธิบายให้ลูกเข้าใจว่าเรามีฐานะในสังคมอย่างไร และการทำงานที่เรารับผิดชอบอยู่เป็นอย่างไร และผมก็จะหาที่เรียนใหม่ให้ลูกอาจจะเป็นสถาบันเอกชนก็ได้ แต่การที่จะไปแจ้งตำรวจนั้น ก็ดูจะรุนแรงเกินไปสำหรับการลงโทษลูก

แต่สำหรับบางคนอาจเห็นว่าการทุจริตข้อสอบเป็นเรื่องเล็ก แต่ด้วยการทำงานของผมแล้วมันเสี่ยงหากมีคนรู้ และอีกเหตุผลก็คือ ผมย้อนกลับมาถามที่ว่าทำไมลูกต้องทุจริต คงเป็นเพราะลูกเราไม่สามารถที่จะทำข้อสอบได้โดยสุจริต หากเราเลือกเปลี่ยนสถาบัน หรือวิชาที่เรียนตามที่ลูกถนัดลูกคงจะทำได้ดีกว่าด้วย

ที่สำคัญผมต้องคิดถึงตนเอง กับวิธีการสอนลูก ในขณะที่ตนเองก็มีหน้าที่การงานที่ตรงกับสิ่งเหล่านี้โดยตรง และคงต้องปลูกฝังความคิดและค่านิยมที่ถูกต้อง ศักดิ์ศรี และความรู้ มากกว่าที่จะมุ่งหวังคะแนนมาก ๆ และจุดประสงค์การเรียนคือ ความรู้ ไม่ใช่คะแนน

A2-7

ถ้าพบว่าลูกสาวทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นพ่อและเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผมเลือกที่จะใช้วิธีพูดคุยกับลูกโดยตรง ให้ลูกเข้าใจว่าที่ลูกทำการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และให้ลูกเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะลาออกหรือไม่ เหตุผลหนึ่งที่เลือกวิธีนี้อาจด้วยเพราะความเป็นพ่อย่อมไม่อยากจะให้ลูกมีประวัติที่ไม่ดีแต่ก็ไม่อาจเพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นทางเลือกในการพูดคุยกับลูกโดยตรงจึงเป็นวิธีการของผม นอกจากจะได้ตักเตือนลูกแล้วยังทำให้เราได้ทราบว่าลูกมีความคิดในแนวทางใดต่อเรื่องนี้ ว่าลูกของเรามีความสำนึกผิดหรือมีความรับผิดชอบต่อเรื่องนี้มากน้อยเพียงใด การที่พ่อแม่ผู้ปกครองแสดงให้บุตรหลานเห็นว่าสิ่งนี้ผิดย่อมจะเป็นการปลูกฝังพวกเขาไปในตัวให้พวกเขามีความสำนึก เชิดหลาบ และไม่กล้ากระทำอีก หากครอบครัวไม่ยอมรับ ในทางตรงกันข้าม หากเราทำนิ่งเฉยปล่อยให้เหตุการณ์นี้ผ่านไปโดยไม่ตักเตือนอะไรจะทำให้เยาวชนเหล่านี้ไม่มีความสำนึกผิดและเติบโตไปเป็นผู้ไม่สุจริตแก่ประเทศชาติต่อไปในอนาคต

A2-8

ถ้าลูกของข้าพเจ้าทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แล้วข้าพเจ้าเพิ่งมารู้ทีหลัง การที่ข้าพเจ้าจะจัดการกับปัญหานี้ ข้าพเจ้าคงต้องมองที่หลาย ๆ เรื่องประกอบกัน ไม่ใช่มองในแง่เดียวแล้วจะสามารถตัดสินใจได้ เพราะประการแรกข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และประการที่สอง คนที่ทุจริตนั้นเป็นลูกของข้าพเจ้าเอง แต่ในความคิดของข้าพเจ้านั้น อย่างไรก็ตามจะไม่แจ้งความดำเนินคดีกับลูกเพราะถึงอย่างไรเขาก็เป็นลูกเรา คนเราสามารถทำผิดพลาดกันได้ ขอเพียงให้รู้จักคิดที่จะแก้ไข ไม่ทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก และการทำแบบนั้น จะทำให้เขาเสียอนาคตและมีประวัติที่ไม่ดีติดตัวไปตลอด

ก่อนอื่นเมื่อข้าพเจ้ารู้เรื่องนี้ ก็ต้องพูดคุยซักถามกับลูกก่อนว่าทำไมเขาจึงทุจริต มีเหตุผลอย่างไรบ้าง ในการทำผิดครั้งนี้ และต้องดูว่าเมื่อเขาได้เข้าไปเรียนในสาขาวิชาที่เลือกแล้วนั้นเขามีความสามารถพอที่จะเรียนได้หรือไม่ เช่น ถ้าเหตุผลที่เขาทุจริต เพียงเพราะว่ากลัวได้คะแนนสอบไม่ดีจะทำให้พ่อแม่ดูว่า หรือทำให้อายเพื่อน แต่เมื่อเข้าไปเรียนก็เรียนไม่ไหว เพราะความสามารถและความพยายามไม่ถึงจริง ๆ ข้าพเจ้าก็คงให้เขาลาออกแล้วให้เลือกเองว่าจะพยายามสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่อีกครั้งในปีถัดไป หรือว่าจะสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเปิดหรือมหาวิทยาลัยเอกชนก็ได้ หรือถ้าเขาลำบากผิดกับการกระทำ เขาชอบที่จะเรียนในสาขานี้จริง ๆ และเมื่อได้เข้าไปเรียนก็สามารถเรียนได้ด้วย ข้าพเจ้าก็คงปล่อยเลยตามเลยในแง่ของการเอาผิดเรื่องการทุจริตการสอบ เพราะเมื่อเขาลำบากผิดแล้ว ก็คงไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมาถ้าจะมีการดำเนินคดีกับเขา มีแต่จะทำให้เสียอนาคต ข้าพเจ้าก็จะปล่อยให้เขาเรียนต่อไป

แต่ไม่ว่าจะอย่างไร ก็ต้องไม่ปล่อยเลยตามเลยในเรื่องที่เขาทำผิด แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่แจ้งความแต่ก็คงต้องสั่งสอนกันใหม่ ให้เขามองในมุมของคนอื่น ๆ ที่อยากสอบเข้ามหาวิทยาลัยเหมือนกัน ไม่ใช่ที่เราเห็นแก่ตัว เอาเปรียบคนอื่นด้วยการทุจริต ถึงแม้ว่าตอนนี้อาจไม่มีใครรู้ แต่ความลับไม่มีในโลกและความผิดที่ทำก็จะติดตัวไปตลอด รู้อยู่แก่ใจของตัวเอง

และข้าพเจ้าก็คงต้องหาข้อตกลงหรือสัญญากันว่า ถ้ามีการทำผิดในเรื่องต่าง ๆ อีก (อาจไม่ใช่แค่เฉพาะเรื่องทุจริตการสอบเท่านั้น) จะต้องมีการลงโทษ หรืออาจจะต้องแจ้งความแก่ตำรวจให้มีการดำเนินคดี

A2-9

จะใช้วิธีการเข้าไปคุยกับลูกโดยตรง โดยถามว่าสิ่งที่เกิดขึ้นลูกได้ทำจริงหรือไม่ และถามถึงเหตุผลที่ลูกทำ เราควรจะถามถึงความจริงที่เกิดขึ้นก่อน เพราะบางครั้งสิ่งที่เราเข้าใจอาจไม่เป็นอย่างนั้นเสมอไปได้ อาจเป็นสิ่งที่เราเข้าใจผิดไปเอง แต่หากลูกยอมรับว่าได้ทำการทุจริตแล้ว ควรพูดให้ลูกเข้าใจว่าสิ่งที่ลูกได้ทำลงไปนั้นจะส่งผลอย่างไรบ้าง บอกผลเสียที่จะเกิดขึ้นทั้งกับลูกตัวเองและต่อคนในครอบครัว ควรใช้เวลาแก่ลูกให้คิดไตร่ตรองให้ดีว่าจะเลือกทำอะไร เพื่อเป็นการสำนึกผิดและบอกให้ลูกทราบด้วยว่าตนเองก็ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะมีใครทราบอีกหรือไม่ว่าลูกตนทุจริต เพราะหากปล่อยเลยตามเลย หากในภายหลังมีคนรู้ความจริงขึ้นมา จะยิ่งส่งผลเสียมากขึ้นกว่าเดิมทั้งสองฝ่าย จนอาจแก้ไขอะไรได้ยากขึ้น ตัวพ่อเองอาจต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงและถูกดำเนินคดีได้ในภายหลัง และมีผลเสียต่ออนาคตของลูกมากที่สุด เพราะต้องถูกตัดสิทธิการเข้ามหาวิทยาลัยไป 3 ปี ถ้าเรียนไปแล้วก็อาจถูกไล่ออกกลางเทอม ทำให้เสียเวลาและมีประวัติติดตัวที่ไม่ดี ควรแนะนำให้ลูกลาออกจากสถาบันการศึกษาเดิมที่ลูกสอบติดหรือโอนหน่วยกิตไปเรียนที่สถาบันอื่น เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นมาได้ในภายหลัง และควรเอาใจใส่ลูกมากกว่านี้ หมั่นสอบถามลูกถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ช่วยแนะนำสั่งสอนลูกในเรื่องต่าง ๆ ให้เวลากับลูกมากกว่าเดิม และเอาใจใส่กับการคบเพื่อนของลูก เพราะการทุจริตของลูกแสดงให้เห็นว่าลูกมีปัญหาเกิดขึ้นแล้วแต่ไม่สามารถหาทางแก้ไขในแนวทางที่ถูกต้องให้ตนเองได้ เช่น อาจมีปัญหาในเรื่องการเรียน จนกลัวว่าจะทำข้อสอบไม่ได้ ก็ต้องเอาใจใส่ดูผลการเรียนของลูก หากมีผลการเรียนไม่ดีในวิชาใด ก็ควรหาที่ปรึกษาด้านการเรียนให้ลูก เป็นต้น

A2-10

ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และพบว่าลูกสาวของข้าพเจ้าได้ทุจริตการสอบเข้ามหาวิทยาลัยภายหลังเข้าเรียนไปได้แล้ว 9 เดือน สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าจะทำคือเรียกลูกสาวมาคุยให้รู้เรื่องราวแน่ชัด และทดสอบดูว่าเขาจะยอมรับสารภาพผิดหรือไม่ ถ้ายอมรับสารภาพผิด ข้าพเจ้าก็จะให้โอกาสเขาสักครั้ง จริงอยู่ที่ข้าพเจ้าทำงานในหน่วยงานปราบปรามการทุจริต และเป็นถึงผู้บริหาร แต่ด้วยความเป็นแม่คน ข้าพเจ้ายอมรับว่าคงไม่อาจแจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดีกับลูกสาวของข้าพเจ้าได้ และถึงแม้จะเป็นลูกสาวคนอื่น ข้าพเจ้าก็จะทำเช่นนี้เหมือนกัน เนื่องจากข้าพเจ้าคิดว่า บุคคลทุกคนมีโอกาที่จะกระทำความผิดด้วยกันทั้งนั้น ถึงข้าพเจ้าจะเป็นถึงผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ก็ไม่ได้หมายความว่าลูกสาวของข้าพเจ้าจะกระทำการทุจริตไม่เป็น เพราะแม้แต่ตัวของข้าพเจ้าก็เคยเคยทุจริตมาบ้างเช่นกัน และเมื่อคนเราได้ยอมรับผิด นั่นก็แสดงว่าเขาได้สำนึกผิดแล้ว และคงจะไม่กระทำความผิดอีกแต่ข้าพเจ้าจะไม่ให้อภัยลูกสาวเท่านั้น คงจะต้องอบรมสั่งสอนให้เขารู้ถึงความผิดที่เขาได้กระทำขึ้น ข้าพเจ้าจะสอนให้เขารู้ว่า ถึงแม้สิ่งที่เขาทำนี่จะเป็นเพียงความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออะไรร้ายแรง แต่มันก็เป็นความผิดเช่นเดียวกัน ถ้าคนเราได้ลองทำความผิดขึ้นมาสักครั้ง หากจะมีครั้งที่สองครั้งที่สามหรือครั้งที่ต่อ ๆ ไปก็คงจะไม่แปลก และบางทีความผิดครั้งต่อไปอาจร้ายแรงขึ้นด้วย เราจึงไม่ควรมองข้ามสิ่งเหล่านี้ ข้าพเจ้าจะเตือนเขาด้วยว่า ความผิดครั้งแรกข้าพเจ้าพอที่จะให้อภัยได้ แต่ถ้าเกิดขึ้นอีกครั้ง ข้าพเจ้าก็ไม่อาจช่วยเขาได้อีกต่อไป คนเราทุกคนย่อมเคยกระทำความผิดด้วยกันทั้งนั้น แต่เราต้องรู้จักเรียนรู้ข้อผิดพลาดจากความผิดที่เราได้ก่อขึ้น และพยายามไม่ให้เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นอีก ถึงจะเรียกได้ว่าเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐ และมีการศึกษา นอกจากนี้ข้าพเจ้าอาจทำโทษเขาเล็กน้อย เป็นการทำให้เขารู้ว่าคนเราเวลาทำความผิดย่อมได้รับโทษ

แต่หากว่าลูกสาวของข้าพเจ้าไม่ยอมรับความผิดที่ได้ก่อขึ้น ข้าพเจ้าอาจต้องดำเนินการกับเขาด้วยมาตรการที่รุนแรง เพราะถือว่าได้ให้โอกาสที่จะสำนึกผิดแล้วแต่ไม่ทำ ฉะนั้นเรื่องอาจต้องถึงตำรวจ ถึงแม้วิธีการนี้อาจจะรุนแรง และดูโหดร้ายไปหน่อยสำหรับในฐานะที่คนเป็นแม่จะทำกับลูก (แต่ข้าพเจ้าตั้งใจแข็ง ทั้งนี้เพื่อตัวของลูกข้าพเจ้าเอง) ถ้าหากเขาไม่ยอมรับผิดแล้วข้าพเจ้ายังปล่อยให้เลยตามเลย นั่นก็เท่ากับข้าพเจ้าได้ทำร้ายเขาทางอ้อมเช่นกัน

A2-11

ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และพบว่าลูกสาวทุจริตในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย อันดับแรกข้าพเจ้าคงจะเรียกลูกสาวมาพบ และพูดคุยกันอย่างเปิดอกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นว่าจริงเท็จแค่ไหน ถ้าเป็นจริงก็มีการสอบถามถึงสาเหตุของการกระทำดังกล่าว จากนั้นก็จะบอกถึงผลเสียของการกระทำดังกล่าวที่จะตามมา ข้าพเจ้าคงจะบอกลูกว่า “การสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ใช่ทุกอย่างของชีวิต มันเป็นแค่จุดเริ่มต้นของการต่อสู้ชีวิต ถ้าหากวันนี้เราสอบเข้าไม่ได้ก็ไม่เป็นไร เพราะมีมหาวิทยาลัยเอกชนอีกมากมาย หรืออาจจะสอบปีหน้าก็ยังไม่ว่า เพราะการศึกษาหาความรู้ไม่มีคำว่าสายเกินไป การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นการแข่งขันของนักเรียนชั้น ม. 6 ทั่วประเทศ มีคนที่ต้องผิดหวังมากมาย มากกว่าคนที่สมหวังเสียอีก และถ้าลูกทุจริตในการสอบแล้ว แต่เรียนไม่ไหวก็ต้องลาออกอยู่ดี ที่พ่อพุดมาทั้งหมดลูกคงจะเห็นแล้วว่า การกระทำของลูกไม่ได้เกิดผลดีอะไรเลย พ่อหวังว่าลูกจะพยายามปรับปรุงตัวเอง ไม่ทุจริตอีก และก็พยายามเรียนให้ได้ดีขึ้น” และหลังจากที่ข้าพเจ้าได้พูดคุยกับลูกสาวแล้ว ต่อไปข้าพเจ้าจะคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของลูกสาว ถ้าเขาเรียนได้ดี นั่นก็แสดงว่าเขาได้สำนึกผิดแล้ว ต่อไปก็คงจะไม่ทำอีก แต่ข้าพเจ้าก็คงบอกเขาว่า อย่าชะล่าใจต้องขยันเรียนให้มาก ๆ แต่ถ้าการเรียนเขาแย่ลงข้าพเจ้าก็จะเรียกลูกสาวมาพบอีกครั้ง เพื่อพูดคุยสอบถามถึงสาเหตุว่าทำไมเป็นแบบนี้เพราะไม่ตั้งใจเรียนหรือเพราะเรียนไม่ไหว ถ้าเพราะไม่ตั้งใจเรียนก็ต้องมีการตักเตือนกัน และคอยเฝ้าดูพฤติกรรมต่อไป แต่ถ้าเพราะเรียนไม่ไหวก็ต้องให้เขาพยายามมากขึ้น และคอยเฝ้าดูพฤติกรรมต่อไป ถ้ายังไม่ไหวจริง ๆ ก็ให้เขากลับไปทบทวนให้ดีกว่าเขาจะอย่างไร จะหยุดเรียนไปก่อนหรือจะย้ายคณะ ย้ายมหาวิทยาลัย และข้าพเจ้าจะเคารพการตัดสินใจของเขา เพียงแต่จะคอยดู คอยให้กำลังใจ และเป็นທີ່ปรึกษาให้อยู่ข้างหลัง

A2-12

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นับเป็นปัญหาที่น่าคิดอยู่ไม่น้อย เพราะว่ามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบุคคลหลายฝ่าย ทางตรงก็เช่นด้านหน้าที่การเงิน การเรียน ทางอ้อมก็คือจิตใจของทุก ๆ คน ดังนั้นการที่จะทำการใด ๆ ก็ต้องตัดสินใจเลือกจากเหตุผลหลาย ๆ ด้าน จะเลือกระหว่างความถูกต้องของหน้าที่การงาน ความถูกต้องตามจริยธรรม หรือเหตุที่ควรจะต้องเลือกทำมากกว่า

และถ้าเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าจริง ข้าพเจ้าเลือกที่จะนำบุตรมาพูดคุยกันถึงเรื่องที่เกิดขึ้น ให้เค้ารู้สึกสำนึกผิดในเรื่องการกระทำที่เค้าได้ก่อ และไม่กล้าที่จะทำผิดอีกครั้ง ส่วนเรื่องที่จะบังคับให้เค้าลาออกหรือเรียนต่อไป จะไม่บังคับให้เค้าต้องลาออก เพราะว่าอยากให้เค้าใช้ความคิดของตนเองในการตัดสินใจมากกว่า

ส่วนเรื่องการที่จะไปแจ้งความข้าพเจ้าคงจะทำได้ ไม่ใช่เพราะว่าเด็กคนนี้เป็นบุตรของข้าพเจ้า แต่ที่เขาทำผิดพลาดนั้นก็เพราะอาจจะเป็นเด็กเกินไป การที่จะตัดสินใจหรือทำอะไรก็ยังไม่ถูกต้องในบางครั้ง ในชีวิตคนเรานั้นต้องมีการกระทำที่ผิดพลาดกันบ้าง เพราะว่าการกระทำผิดที่เกิดขึ้นครั้งหรือสองครั้งยังพอให้อภัยได้ แต่ถ้ากระทำความผิดซ้ำเรื่อย ๆ ก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรให้อภัย ดังนั้นการแจ้งความอาจจะทำให้เกิดประวัติที่เสียหายแก่ตัวเด็กได้ อาจจะทำให้เด็กเกิดอาการเครียด และอาจจะประชดชีวิตทำตัวเหลวแหลก และทำให้เกิดปัญหาสังคมที่มากขึ้นกว่าเดิมอีกก็เป็นได้

จะเห็นได้ว่า ปัญหาไม่ควรใช้เหตุผลด้านความเป็นจริงที่ควรจะทำมากกว่า เพราะจะทำให้เกิดปัญหาหรือผลที่ตามมาน้อยกว่า

A2-13

โดยส่วนตัวของกระผมเองแล้วไม่ว่าเป็นลูกหรือเด็ก ๆ คนอื่นที่ทำการทุจริตการสอบเข้ามหาวิทยาลัยถือเป็นสิ่งที่ผิดเพราะว่ามีกฎตั้งไว้อยู่แล้ว แต่อาจมองได้ 2 แง่ด้วยกัน ดังนี้ แง่แรก มองว่ากฎเป็นสิ่งที่ตั้งไว้เพื่อให้ทุกคนที่มีส่วนร่วมปฏิบัติตาม ดังนั้นผมจึงทำตามหน้าที่คือ แจ้งความให้ตำรวจดำเนินคดี ทำให้ถูกตัดสิทธิ์การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นเวลา 3 ปี แล้วบังคับให้ลูกลาออก จากนั้นก็มาคุยกับเขาโดยตรง แต่วิธีการคุยกับเขาไม่ใช่ว่าต่อว่าหรือว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรง มิเช่นนั้น เขาอาจจะเกิดอาการเครียดจนถึงขั้นคิดสั้นได้ ควรคุยกับเขาโดยใช้เหตุผลเป็นหลัก เปรียบเทียบให้เห็นภาพ แล้วบอกว่าไม่ควรทำแบบนั้นอีก แล้วหาวิธีทางช่วยเขาโดยการส่งเขาไปเรียนต่างประเทศ หรือวิธีทางอื่นที่ดีกว่านี้ อีกอย่างเราเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรทำตัวให้คนอื่นเขานับถือเป็นแบบอย่าง ไม่ใช่เข้าข้างลูกตนเอง (ถ้าทำ คนที่นับถือก็จะหมดศรัทธา) แง่ที่สองคือ ถ้ามองว่าคนที่ทำผิดเป็นทายาทที่อาจที่จะช่วยเขาโดยการปล่อยเลยตามเลย ทำเป็นไม่เกิดอะไรขึ้น แต่ก็ไม่ได้ปล่อยปะละเลยทีเดียว ต้องบอกกับลูกของตัวเองว่าสิ่งที่ทำไปนั้นมันเป็นเรื่องที่ไม่ดีและไม่ควรทำอีก

A2-14

ด้วยจรรยาบรรณในหน้าที่ของตนเองซึ่งเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติ อีกทั้งความรักความหวังดีที่สามารถมอบทุกสิ่งทุกอย่างที่ดี ๆ ให้แก่ลูกของตนในฐานะผู้ปกครองคนหนึ่ง คงเป็นเรื่องที่ทำให้ลำบากใจมิใช่น้อยหากต้องทำการตัดสินใจกับเหตุการณ์เช่นนี้ แต่หากเรื่องเช่นนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างปฏิเสธไม่ได้ วิธีที่ดิฉันจะรับมือกับปัญหานี้เริ่มโดยการคุยกับลูกของตนเป็นอันดับแรก เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะทำการแก้ไขได้ต้องรู้ถึงที่มาที่ไปในเรื่องนั้น ๆ และควรคุยกันด้วยเหตุและผล และทำการตกลงกันด้วยดีโดยไม่นำอารมณ์มาใช้ในการพูดคุย ถึงแม้ว่าเค้าจะลำเอียงหรือไม่ จะไม่มีการบังคับเกิดขึ้น แต่ควรขอให้เค้าลาออกแต่โดยดีด้วยความสำนึกผิดของตนเอง เมื่อเค้ารู้สึกผิดกับการกระทำของตนด้วยตัวเค้าเอง เค้าก็จะไม่กลับไปทำพฤติกรรมเช่นนั้นอีกหรือไม่ก็รู้สึกที่ตัวเองทำผิดด้วยตนเองกับสิ่งที่ไม่ดีที่ตนจะกระทำ จากนั้นให้เค้ามีสิทธิในการเลือกมหาลัยตามที่ตนเองต้องการ โดยตัวเราเองในฐานะผู้ปกครองควรมีคำแนะนำและส่วนร่วมในการตัดสินใจให้แก่เค้าด้วย เหตุผลที่ต้องให้ลูกทำการลาออกอย่างแน่นอนนั้นไม่มีเหตุใดอื่นนอกเสียจากการทำตามหน้าที่ของตนทั้งในส่วนของส่วนตัวและส่วนรวม เพราะเรื่องนี้ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องเพียงแก่ตัวเราและลูก แต่ยังมีความเกี่ยวข้องกับสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากเด็กทุกคนล้วนแล้วแต่เป็นอนาคตของชาติทั้งนั้น ประเทศชาติจะอยู่ได้ก็ขึ้นอยู่กับเด็กเหล่านั้นที่กำลังเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า แต่หากการสอบเข้ามหาลัยซึ่งถือว่าการเริ่มต้นในการเรียนรู้การปฏิบัติงานได้วางอยู่บนพื้นฐานของความ อุดมธรรม และการทำทุจริตแล้วอนาคตของประเทศชาติจะเป็นอย่างไร นอกจากเราจะรู้สึกผิดไปตลอดชีวิตแล้วในการทำงานของตนก็ไม่สามารถพูดหรือทำได้ด้วยใจที่บริสุทธิ์ ในส่วนของการปฏิบัติงานควรทำให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเด็กนักเรียนยังสามารถทำการทุจริตได้อยู่ สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหลายทั้งปวงนี้ให้เขาคิดอยู่เสมอว่าเป็นความผิดของตนเองเพราะเป็นถึงผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติแต่ลูกของตนกลับทำการทุจริตเสียเอง ถือว่าเป็นความบกพร่องทั้งในหน้าที่การงานและหน้าที่ของความเป็นผู้ปกครอง

A2-15

ในความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าข้าพเจ้าเป็นหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ข้าพเจ้าจะเข้าไปพูดคุยตักเตือนและบรู้อย่างเอาจริงกับลูกว่าถ้าหากทำแบบนี้อีกจะเอาจริง พูดเพื่อให้ลูกรู้สึกเกรงกลัวเพื่อให้ลูกไม่ทำเหตุการณ์เหล่านี้อีก อีกทั้งจะสั่งสอนถึงการกระทำแบบนี้ว่า ถ้าทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นนิสัยเมื่อเรียนจบไปแล้วเข้าไปทำงานทำการทุจริตแบบนี้จะไม่โชคดีเหมือนอย่างตอนเรียน เพราะถ้าเป็นการเรียนอย่างมากสุดคือได้ออกและทำประวัติไว้ จะมีผลต่อหน้าที่การงานของข้าพเจ้าอย่างไรบ้าง เพื่อให้ลูกสำนึกอย่างน้อยก็เห็นกับข้าพเจ้า และหน้าที่การงานในอนาคตของเขา ข้าพเจ้าจะปล่อยให้เขาเรียนต่อไปถ้าเขาสำนึกกับข้าพเจ้าอย่างจริงจัง เพราะข้าพเจ้าไม่อยากจะให้ลูกของข้าพเจ้าเสียอนาคต ถึงอาจจะทำผิดต่อหน้าที่แต่ก็ทำตามหน้าที่ คนเป็นแม่ย่อมต้องการให้ลูกได้สิ่งดี ๆ และเรียนจบ ไม่อยากจะให้เสียอนาคตเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเขา อาจจะมองว่าข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวก็ได้ แต่ข้าพเจ้าคิดว่า หลาย ๆ คนถึงแม้ว่าลูกจะเป็นโจรร้ายแค่ไหน คนที่เป็นแม่ย่อมยอมเป็นคนเลวในสายตาของทุกคนเพื่อลูก ทำทุกอย่างเพื่อลูกได้ ไม่ใช่ว่าจะตามแต่จะสอนให้เขารู้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำ เหตุผลที่ทำให้ข้าพเจ้าเลือกเหตุผลนี้ในการแก้ปัญหาก็คือข้าพเจ้าเลือกที่จะทำสิ่งที่ตัวเองก็รู้ว่าผิดด้วยสัญชาตญาณความเป็นแม่มากกว่า การที่จะทำสิ่งที่ถูกต้อง ข้าพเจ้ารู้ว่าหากเรื่องของข้าพเจ้าถูกตรวจสอบ ข้าพเจ้าอาจมีความผิดแต่เพื่อลูกข้าพเจ้าก็ต้องยอม อย่างที่ข้าพเจ้าได้บอกไปว่าไม่ใช่แค่ยอมหรือตามใจลูกแต่ต้องสอนและตักเตือนเพื่อให้เขาปรับปรุงตัว ซึ่งให้เห็นว่าผลเสียของการกระทำเพียงครั้งเดียวจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างไรบ้างในอนาคตพยายามสอนให้ลูกคิดไกล ๆ ถึงอนาคต อย่าคิดถึงแต่เพียงปัจจุบัน และจะตั้งมั่นและพูดอย่างจริงจังว่า ถ้าคราวหน้าเกิดเหตุการณ์อย่างนี้อีกจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายอย่างไม่มีละเว้นอย่างแน่นอนที่ข้าพเจ้าทำไปอาจดูว่าเห็นแก่ตัว เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีนัก แต่ถ้าเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมาจริงๆ ข้าพเจ้าคงลำบากใจมากที่ต้องเลือกระหว่างจรรยาบรรณของหน้าที่การงานหรือลูก

A2-16

ถ้าเป็นตัวของข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าจะเรียกลูกสาวมาคุยกันว่า ถ้าได้ทำการทุจริตในการสอบเข้าจริง ข้าพเจ้าก็จะให้โอกาสเขาแก้ตัวคือ ให้เขาลาออกจากการเรียนในขณะนั้นแล้วให้สอบเข้ามาใหม่ อาจจะเป็นที่เดิมหรือที่ใหม่ก็ได้ไม่จำกัด และจะให้เขาสัญญาว่าจะไม่ทุจริตในการสอบครั้งใหม่นี้อีก เพราะว่าการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแล้วสอบติดนั้นเป็นความฝันของเด็กทุกคนที่อยากจะเรียนต่อ การสอบติดเป็นความภาคภูมิใจของทั้งตัวเด็กเองและพ่อแม่ของเด็กด้วย เพราะว่ากว่าจะสอบติดต้องตั้งใจอ่านหนังสือและเด็กบางคนก็อาจจะไปเรียนพิเศษเพิ่มด้วย พ่อแม่จะคอยเป็นกำลังใจให้เสมอมา แต่เมื่อเด็กได้ทำการทุจริต ถึงไม่มีคนรู้ แต่อย่างน้อยตัวเด็กเองก็จะรู้ว่าตนกำลังทำในสิ่งที่ไม่ดีอยู่ แล้วถ้าเกิดมีคนอื่นรู้ จะเกิดอะไรขึ้นพ่อแม่จะเสียใจใหม่กับการที่ลูกของตนเองเป็นคนทุจริต แต่เด็กบางคนทำไปเพราะไม่ได้ตั้งใจ ถ้าเด็กเสียใจกับการกระทำของตนแล้วคิดได้ เราก็ควรที่จะให้โอกาสแก่คนผิดแล้วคิดที่จะกลับตัวเสียใหม่ พ่อแม่ของเด็กก็ควรจะเป็นกำลังใจให้เด็กในการสอบครั้งใหม่แน่นอน คงไม่มีพ่อแม่คนไหนหรอกที่จะใจร้ายทำร้ายจิตใจลูกตัวเองได้ เพราะความผิดของเด็กเพียงแค่ครั้งเดียว ดังนั้นเราควรที่จะให้โอกาสแก่เด็กที่ทำผิดเพราะเด็กบางคนทำไปโดยที่ไม่ได้ตั้งใจ และควรที่จะสนับสนุนให้เขาทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่ออนาคตที่ดีของตัวเด็กต่อไป

A2-17

ในความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคิดว่าจะปกป้องลูกสาวของตนเอง อาจจะเป็นเพราะสัญชาตญาณของมนุษย์ที่อยากให้คนที่เรารักมีความสุข มีหน้าที่การงานที่ดีในอนาคต และเป็นคนที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข แต่ความคิดของข้าพเจ้าก็จะแสดงให้เห็นให้ลูกสาวของตนเองรับรู้ว่าได้กระทำความผิดและมีข้าพเจ้าที่รู้ว่าลูกสาวทำความผิดเพื่อปลุกฝังไม่ให้ลูกของข้าพเจ้าคิดว่าคนที่ทำความผิดจะสามารถปกปิดความผิดหรือหลบหลีกความผิดนั้นได้ ข้าพเจ้าจะสอนให้ลูกสาวมีความสำนึกที่ได้ทำในสิ่งที่ผิด โดยใช้เหตุผลอธิบายจนลูกสาวเข้าใจเพราะถ้าเราซ้ำเติมหรือกล่าวประณามความผิด และลงโทษลูกอย่างไม่มีเหตุผล จะทำให้เด็กไม่เข้าใจและเกิดความคิดต่อต้านผู้ปกครองของตนเอง เพราะวุฒิภาวะของเด็กในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่ต้องปรับอะไรหลาย ๆ อย่าง ซึ่งรวมถึงความรู้สึกนึกคิดด้วย ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเรารู้หลักในการใช้จิตวิทยาในการแก้ไขปัญหมาแล้ว จะทำให้ลูกของเราเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของเราได้

A2-18

ถ้าผมเป็นผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผมจะเรียกลูกสาวมาพูดคุยกันเสียก่อน เพื่อสอบถามถึงความจริงแล้วจึงตักเตือน แต่จะขู่ว่าถ้าหากทำอีกจะให้ออกจากการเรียนทันที แล้วปล่อยให้เรียนต่อไป

A2-19

ผมคิดว่าในเรื่องนี้นั้น เช่น ถ้าเกิดขึ้นกับตัวผมเองคงจะคิดมากเกินไป ความคิดที่ขัดแย้งกัน ระหว่างความมีจรรยาบรรณในอาชีพและตำแหน่งของตัวเอง กับความเป็นพ่อของลูก พ่อทุกคนก็ย่อมเป็นห่วงลูกของตัวเอง อนาคตของลูกตัวเองก็ย่อมคิดหนักในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ ทูจริตสอบ 1 วิชา จาก 5 วิชา อาจจะทูลจริตมานานแล้วเป็นเวลา 9 เดือน การแก้ปัญหาอาจจะนำลูกของตนเองมาทำการคัดค้านให้คิด และตระหนักว่ามันผิด ถ้าเขาสำนึกผิดก็อาจจะเปลี่ยนให้เขาเรียนต่อไป และถ้ารู้อีกว่ามีการทูลจริตแม้อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยจับไม่ได้ก็จะลงโทษลูกตนเอง อาทิเช่น ไม่ให้เงิน ไม่ให้ไปเที่ยว ฯลฯ เพื่อเป็นการทำโทษ

แต่ในทางกลับกัน ในความที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานปราบปรามการทูลจริตแห่งชาติ การทำงานในทุก ๆ สาขา ก็ย่อมต้องมีจรรยาบรรณในการทำงาน ซึ่งเป็นถึงผู้บริหารถ้าคนอื่นรู้อาจจะให้เกิดการคูหมีนได้ เพราะอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ควรมีข้อผิดพลาด ดังนั้นผมคิดว่าเป็นทางที่ดีควรจะปฏิบัติเพื่อการดำรงตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ

A2-20

ปัญหานี้จะว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยก็คงไม่ใช่ แต่จะว่าเป็นเรื่องใหญ่โตก็ไม่เชิง เพราะว่าเหตุผลที่เราเพิ่งทราบได้เมื่อ 9 เดือนผ่านไป การจะจัดการก็จะใช้วิธีที่ต่างกัน

ตามความคิดของข้าพเจ้านั้น การทุจริตสอบถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรง แต่ก็ยากที่จะปฏิเสธได้ว่าไม่มีเด็กคนใดเลยที่ไม่เคยทุจริต หากข้าพเจ้าอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริง ข้าพเจ้าจะเรียกบุตรสาวเข้ามาพูดคุย ถามถึงสาเหตุและความคิดเห็นในสิ่งที่เขาได้ทำ อาจจะไม่ใช่เรื่องง่ายในการที่จะให้ยอมรับว่าได้ทุจริต แต่หากเราเข้าใจในตัวลูกของเราแล้ว ย่อมไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแค่เราต้องมีความเข้าใจในตัวเขา ไม่พูดจากล่าวหา แต่รับฟังและเป็นทีระบายให้กับเขา

หลังจากที่ได้รับฟังจากปากเขาแล้ว เราต้องพิจารณาว่าสิ่งที่เขาพูดเป็นอย่างไร คนเป็นพ่อแม่ย่อมเป็นธรรมชาติที่ต้องห่วงลูก อยากให้ลูกได้ดี อยากให้เขาก้าวเดินไปในอนาคตที่ถูกต้อง เราก็ต้องแก้ไข โดยพูดถึงเหตุและผลของการกระทำดังกล่าวว่าจะให้ผลลัพธ์อย่างไร

การลาออกจากมหาวิทยาลัย เป็นเพียงการแก้ไขที่ปลายเหตุเท่านั้น แม้ว่าจะย้ายไปที่อื่น พฤติกรรมเหล่านี้ก็ยังไม่ถูกลด ละ เลิก หากเราไม่ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำเหล่านี้ การหันหน้าเข้ามาพูดคุยกันจึงเป็นเรื่องที่ดีที่สุด แม้ว่าจะไม่ใช่ลูกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็จะเรียกเขามาคุยเช่นกัน การแจ้งความ ดำเนินคดีและการตัดสิทธิ์สอบนั้น สำหรับตัวข้าพเจ้าถือว่า “เป็นการทำลายอนาคต” ของเด็กคนนั้น ทำให้เขามีความปดิดตัว นอกจากนั้นแล้วหากเขาลอก (ทุจริต) การสอบจริง มันก็จะส่งผลให้ตัวเขาเรียนได้ไม่ทัน เรียนไม่รู้เรื่อง เพราะความรู้ไม่ถึงนั่นเอง จนเขาคิดที่จะลาออกไปเอง

หากเป็นเพียงครั้งแรกที่เขาทำ แล้วเราไปตัดสิทธิ์โดยไม่ฟังเหตุผล ย่อมเท่ากับเราเป็น ผู้ทำลายอนาคตของเขาโดยปริยาย มันเหมือนกับเราไปทำให้ส่วนดีในตัวเขากลายเป็นศูนย์ ทำให้เขาคิดว่าไหน ๆ ก็ไม่เหลืออะไรแล้ว ทำตัวเลว ๆ ไม่ต้องเรียนเลยละกัน ย่อมเป็นการทำให้อนาคตของคนๆหนึ่งของชาติต้องพังทลายไป ก่อนจะประสบความสำเร็จเราต้องผ่านความล้มเหลวมากมาย สังคมเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องให้โอกาส กว่าคนจะก้าวขึ้นมาเป็นคนได้เต็มคน ย่อมต้องผ่านทั้งดีและร้าย บทเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิต คนทำผิดย่อมต้องการโอกาสในการแก้ไข นี่เป็นความเห็นของข้าพเจ้าต่อสถานการณ์จำลองนี้